

Situació de les activitats d'arts escèniques, música i audiovisual a la Comunitat Valenciana

Introducció

La cultura i la creativitat s'han convertit en una potencial resposta política a les necessitats d'atracció, innovació i cohesió social, en tots els nivells territorials. No obstant això, l'aplicació pràctica de les estratègies de desenvolupament impulsades per la cultura i la creativitat continua sent un repte de difícil concreció i és complicat trobar casos clars i que aporten evidències inequívokes. Entre altres raons, això està relacionat amb el fet que la cultura és multidimensional, abastant diferents àmbits de l'economia, la societat i la vida de les persones, donada la seua dimensió transversal.

És precisament aquesta aproximació complexa la que ens espanta a tractar de mesurar els diversos actius i recursos de caràcter simbòlic que puguen mobilitzar-se i valorar-se per a la satisfacció de drets culturals i per a ampliar els seus variats impactes en l'economia, en la pròpia cultura i en la societat. D'aquesta manera, perquè un Sistema d'Indicadors resulte eficaç els indicadors que l'integren han de ser rellevants, específics i factibles, i el sistema íntegrament ha de ser operatiu. Però sens dubte, les principals dificultats a la qual cal fer front a l'hora de dissenyar un Sistema d'Indicadors són la disponibilitat d'informació precisa (Coll Serrano, Carrasco-Arroyo, Blasco-Blasco i Vila Lladosa, 2014).

El present treball pretén cobrir aquesta dificultat posant a disposició multitud de dades i indicadors sobre les arts escèniques, la música i el sector audiovisual a la Comunitat Valenciana. Condensa múltiples fonts d'informació per a obtenir una panoràmica completa de la seua situació i la seua evolució al llarg dels últims anys. A través de les seues diferents seccions, s'abordarà les polítiques públiques destinades a la promoció de les arts escèniques (des dels Ajuntaments, les Diputacions i la Generalitat Valenciana), el seu paper dins del model productiu valencià, la presència de festivals d'arts escèniques arreu del territori, l'interés que desperten sobre la ciutadania i el grau d'assistència del públic, els recursos dels quals dispo..

Continguts

Fes clic a la fletxa per anar a el contingut

>	Polítiques
>	Model productiu
>	Festivals
>	Interés i assistència
>	Recursos
>	Activitat

Crèdits

Treball realitzat per: Econcult: Àrea d'Investigació en Economia de la Cultura i Turisme.
Amb el suport institucional, personal i administratiu del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat de València.

Autors:
· Pau Rausell Köster (Coord.)
· Jordi Sanjuán Belda
· Aitana Cabedo Pérez
· Sedy Ghirardi
· Fernando Álvarez Teresa

POLÍTIQUES

Inici

Polítiques

Model productiu

Festivals

Assistència

Recursos

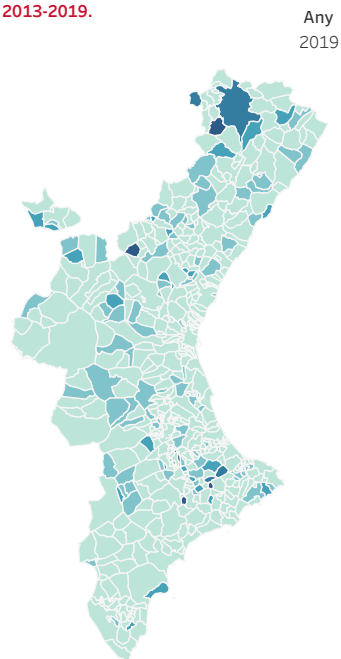
Activitat

Municipis

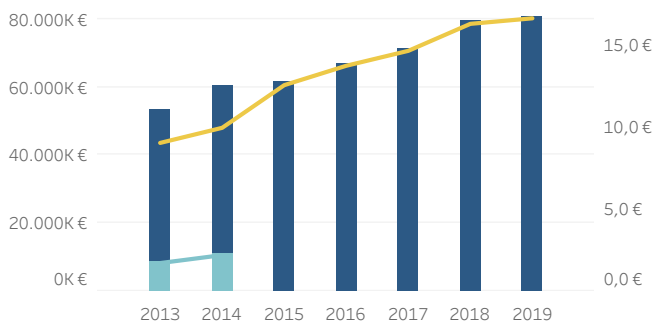
La majoria dels recursos destinats a la política cultural es gestionen des de les administracions locals, responsables de programar bona part de l'escena cultural arreu del territori. Especialment, als municipis menuts on la presència de teatres i altres equipaments de titularitat privada és més escassa i l'oferta pública només es complementa des de l'associacionisme.

Per a detectar d'una forma pràctica i quantificable els esforços dedicats a la promoció de les arts escèniques, cal acudir al programa 334 dels pressupostos municipals ("Promoció cultural"). Fins a 2014, a més, existia el programa 335, més modest, que estava específicament dedicat a les arts escèniques. A partir de 2015, aquesta despesa s'integra dins del programa 334. Per tant, les dades referents a 2013 i 2014 tenen en compte la suma d'ambdós programes. Veiem que l'evolució als últims anys ha estat positiva, tant en termes agregats com en despesa per habitant. En 2019 s'hi van destinar vora a 80 milions d'Euros a la promoció cultural des dels Ajuntaments valencians.

Mapa 1. Mapa municipal de la despesa en promoció cultural per habitant, 2013-2019.

Gràfic 1. Despesa dels Ajuntaments en promoció cultural, 2013-2019.

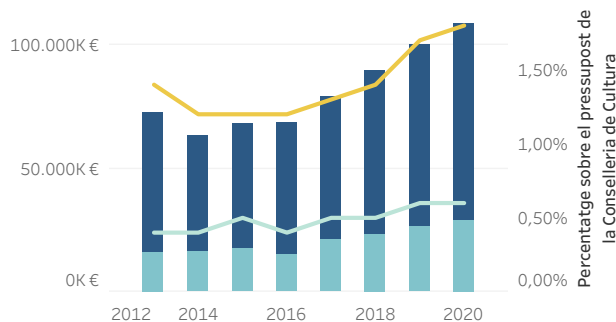
Font: Ministeri d'Hisenda.

Font: Ministeri d'Hisenda.

Generalitat Valenciana

El volum d'inversió econòmica pressupostat, tant en Promoció cultural com en Arts plàstiques i escèniques, s'ha incrementat anualment en nivells absoluts, i ha arribat quasi a duplicar les despeses d'ambdues partides en un període de tan sols 7 anys. Per tant, es mostra una recuperació efectiva de la despesa pública en cultura, arran de la reducció dels impactes negatius provocats per la resposta a la crisi econòmica. També podem observar una evolució positiva en termes relatius sobre el pressupost de la Conselleria de Cultura, dinàmica no continuada en el cas de la Promoció cultural on ens trobem davant d'un creixement més alentit des de 2013 fins a 2020 (únicament de 0,2 punts percentuals, del 0,4% al 0,6%). D'altra banda, l'increment de la despesa en Arts plàstiques i escèniques ha sigut de 0,4 punts percentuals (de l'1,4% a l'1,8%). Per tant, tot i que l'evolució en els últims anys és molt..

Gràfic 2. Pressupostos liquidats de la Generalitat Valenciana en Arts plàstiques i escèniques (453.40) i Promoció cultural (454.10), i percentatge sobre el pressupost de la Conselleria de Cultura, 2013-2020.

Nota: les dades de 2020 corresponen a despeses pressupostades, no liquidades.

Diputacions

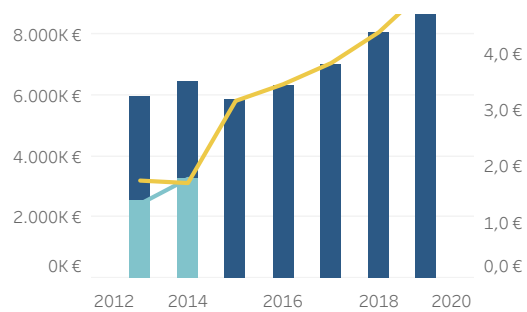
Els pressupostos destinats per part de les administracions locals presenten un major pes dins del desenvolupament de les accions de caràcter cultural. Una part gens menyspreable d'aquest està cobert per les diputacions provincials, especialment pel que fa als municipis menuts. En el cas de la Diputació d'Alacant, podem albirar un increment de l'esforç

Gràfic 3. Evolució dels pressupostos liquidats de la Diputació d'Alacant en promoció cultural, 2013-2019.

En el cas de la **Diputació d'Alacant**, podem observar un increment de l'estorj dedicat a la promoció cultural amb una evoluci3 positiva en termes agregats dels pressupostos liquidats dins del programa 334 ("Promoci3 cultural"). Cal tindre en compte que amb la desaparici3 del programa 335 ("arts escèniques") va haver un descens de pressupostos per a l'any següent (l'any 2015 es van rebre 614.897€ menys), que es van haver de remuntar els anys posteriors, i van evolucionar positivament, fins arribar l'any 2019 a liquidar un total de 9.591.663€.

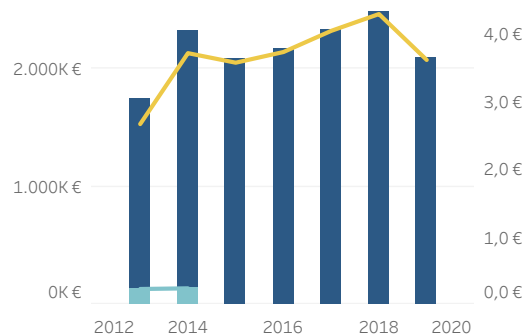
Pel que fa a la despesa per habitant, també ha tingut lloc un increment rellevant, i ha passat de 3,06€ l'any 2013 (sumant promoci3 cultural i arts escèniques) a 5'16€ per a l'any 2019, xifra considerablement superior tractant-se d'un període de tan sols 6 anys.

Font: Ministeri d'Hisenda.

Quant a l'evoluci3 dels pressupostos liquidats de la **Diputaci3 de Castell3** en referència a la promoci3 cultural ens trobem davant un paradigma un poc diferent. Mentre que en les altres dues diputacions veiem clarament un increment de la despesa relativa a la promoci3 cultural per al període 2013-2019, el cas de Castell3 presenta una evoluci3 més modesta, amb variacions anuals tant positives com negatives. D'aquesta manera, podem observar un lleu augment de 357.602€ entre l'any 2013 (tenint en compte els pressupostos tant del programa 334 com del 335) i 2019 en referència a la despesa del programa 334. Així i tot, si comparem la despesa de la resta de diputacions amb la de Castell3 per a l'any 2019, podem veure que malgrat l'increment per al període 2013-2019, es tracta de la província amb un nivell inferior de despesa, tant en nivells absoluts (com és lògic a causa de la seua menor poblaci3) com relatius al conjunt d'habitants. Aquesta inferioritat pressupostària en promoci3 cultural la podem apreciar clarament amb els valors relatius de la despesa per habitant. Mentre que la mitjana anual en Castell3 s'ha trobat en els últims anys al voltant dels 3'5€ per habitant sense massa variacions, en el cas d'Alacant l'increment anual l'ha portat a assolir uns valors superiors als 5'00€ per habitant. D'igual manera, en la Diputaci3 de València s'ha superat la barrera dels 3'5€ per habitant.

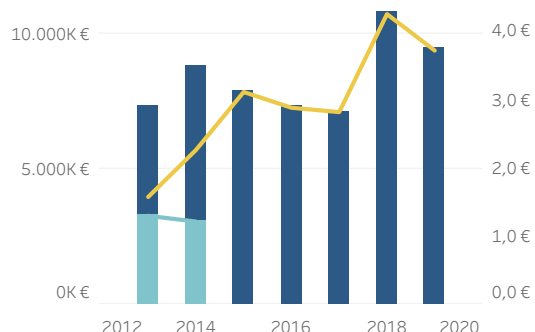
Gràfic 4. Evoluci3 dels pressupostos liquidats de la Diputaci3 de Castell3 en promoci3 cultural, 2013-2019.

Font: Ministeri d'Hisenda.

Els pressupostos liquidats a la **Diputaci3 de València** en promoci3 cultural per al període 2013-2019 presenten una evoluci3 positiva, encara que s'entreveuen algunes variacions negatives en determinats anys. S'observa com els pressupostos liquidats del programa 334 ("Promoci3 cultural") han passat de trobar-se vora els 4 milions d'euros, a superar l'any 2019 la xifra dels 9,5 milions. Es tracta d'un augment molt significatiu. A inicis del període analitzat únicament s'invertia 2,86€ per habitant en la suma dels programes de promoci3 cultural i arts escèniques, mentre que aquest augment ha generat un augment que ha aprofitat aquestes xifres als 3,70€ de 2019 o fins i tot els 4,24€ de 2018.

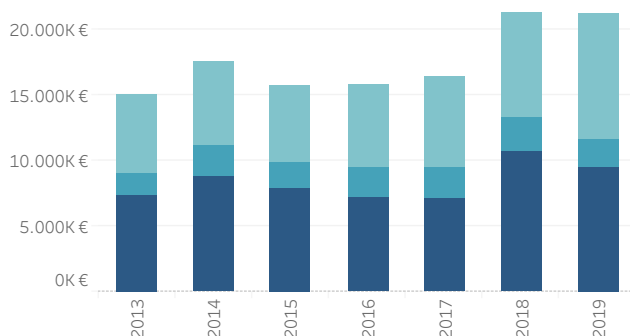
Gràfic 5. Evoluci3 dels pressupostos liquidats de la Diputaci3 de València en promoci3 cultural, 2013-2019.

Font: Ministeri d'Hisenda.

S'evidencia com el descens pressupostari en algunes de les diputacions els anys 2015 i 2016 ha generat un impacte negatiu pel que fa a l'evoluci3 de la despesa total en promoci3 cultural a les tres diputacions valencianes. Però, aquestes disminucions pressupostàries han anat revertint-se, i aç3 ha permès un augment anual del pressupost liquidat en promoci3 cultural per al període 2013-2019 en termes absoluts, passant dels 15 milions d'euros l'any 2013 a superar la despesa de 20 milions d'euros anuals per al conjunt de les diputacions. A més, es detecta clarament la dissimilitud que existeix entre les províncies, ja que aquests increments corresponen fonamentalment a Alacant i València (especialment la primera, que arriba fins i tot a superar a València l'any 2019), i no tant a Castell3, que només representa vora al 10% de la suma..

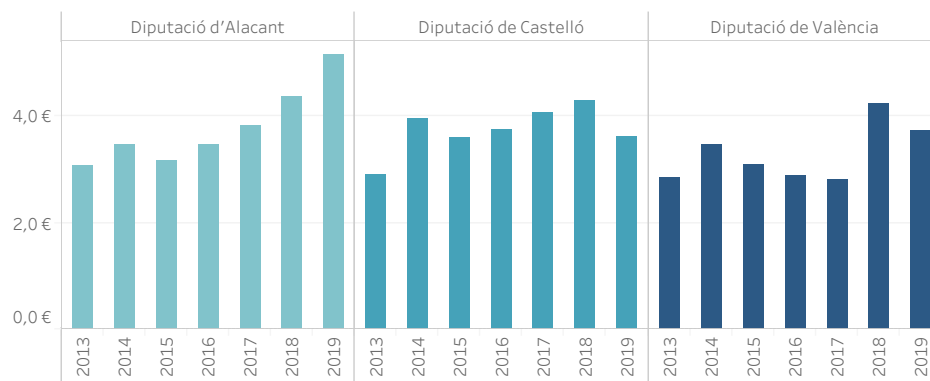
Gràfic 6. Evoluci3 de la despesa total en promoci3 cultural de les tres diputacions valencianes, 2013-2019.

Font: Ministeri d'Hisenda.

Si fem l'anàlisi en termes de despesa per habitant, Alacant apareix com la província amb unes xifres més elevades i un increment més accelerat, sent així l'única diputació que ha arribat a gastar més de 5€/habitant. D'altra banda trobem València i Castelló, ambdues amb uns valors per als anys 2018-2019 molt semblants, però amb unes evolucions molt diferents, que deixen per a 2019 a Castelló com a la diputació amb unes despeses més reduïdes per habitant.

Gràfic 7. Evolució de la despesa per habitant en promoció cultural de les tres diputacions valencianes, 2013-2019.

Font: Ministeri d'Hisenda.

MODEL PRODUCTIU

Inici

Polítiques

Model productiu

Festivals

Assistència

Recursos

Activitat

Model productiu

En aquest apartat farem un repàs de l'evolució del nombre d'empreses, persones ocupades i facturació vinculada a les arts escèniques.

Distingirem dos blocs d'activitats:

- Activitats relacionades amb la creació artística i d'espectacles.

- Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical.

La base de dades combina dos nivells d'informació:

1. Microdades: originalment procedents del Registre Mercantil i memòries d'empresa, enriquides amb altres fonts de dades de procedència similar, com Infoempresa, SABI, Orbis o Axesor. La microdada permet obtenir informació detallada de cada empresa individualment, incloent l'adreça postal de la seua seu, el sector d'activitat a 4 dígit (sense interrupcions per canvis de classificació CNAE), persones ocupades i informació de balanços (per exemple: facturació). La principal limitació de la microdada és que la mostra no recull totes les empreses en cada any, que no arreblega amb absoluta fiabilitat algunes magnituds com l'ocupació, un lleuger efecte-seu si l'empresa és multiestabliment, i que no es té accés a informació de pers..

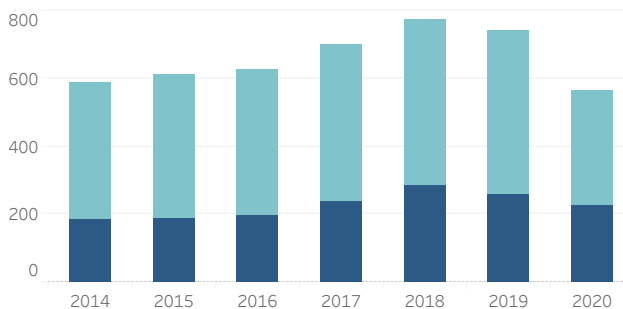
En referència al nombre d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, podem veure que, en conjunt, s'evidencia un creixement positiu bastant elevat que fins i tot fins a 2018. Però aquesta evolució es deté en 2019, i cau bruscament l'any 2020 a causa de la crisi econòmica provocada per la COVID-19, retrocedint així a nivells anteriors al 2014. Pel que fa a la diferència entre els dos blocs d'activitats anteriorment mencionats, podem trobar que compten amb una major rellevància numèrica aquelles empreses relacionades amb activitats de creació artística i d'espectacles. Cal tindre en compte que aquesta diferència s'ha anat acurtant en els últims anys, de manera que durant el primer trimestre de 2020 el 41% d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana estaven dedicades a la realització d'activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical, front al 31% de 2014. Açò també ens indica la major resiliència que han experimentat front al colp de la pandèmia.

Quant al nombre de persones ocupades en activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, així com en activitats d'enregistrament de so i edició musical a la Comunitat Valenciana, hi ha hagut un increment continuat del nombre de treballadors i treballadores en aquest subsector –exceptuant el cas excepcional viscut l'any 2020-. A més, entre aquestes persones ocupades, la majoria s'hi troben afiliades al Règim General de Seguretat Social, mentre que vora a un 30% es troba afiliat al Règim autònom, proporció que s'ha mantingut relativament estable al llarg de tot el període.

Pel que fa al nombre de persones ocupades en activitats de creació artística i d'espectacles a la Comunitat Valenciana, sí que trobem un paradigma prou diferent, ja que encara que la xifra de treballadores i treballadors en aquest subsector ha augmentat anualment, no ho ha fet a la mateixa velocitat ni presenta les mateixes característiques que el nombre de persones ocupades en activitats de cinematografia, de vídeo i

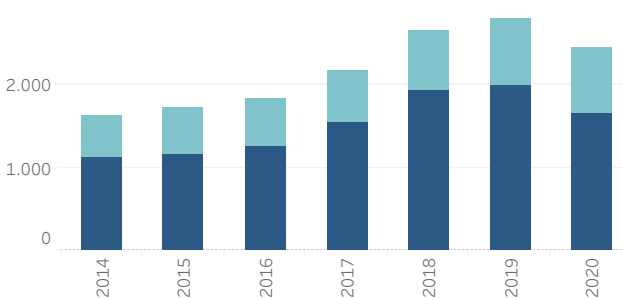
2. Dades agregades: s'obtenen principalment dels Censos de Població, registres d'afiliació a la seguretat social (tots els règims) procedents del Ministeri de Treball i la Generalitat Valenciana, i Directori Central d'Empreses (DIRCE, INE). La informació de la dada agregada recull amb total fiabilitat magnituds com el nombre d'empreses i el nombre de persones ocupades. Les majors limitacions d'aquestes dades són que la major desagregació territorial de la dada és a nivell municipal, que el màxim nombre de dígit operatius disponible és de 2 a 3, el canvi en la classificació d'activitats a partir de 2009, l'existència d'efecte-seu a nivell provincial que pot afectar a les empreses multiestabliment, i que no es té informació de les balances empresarials. En alguns casos, com el DIRCE, la informació a la que s'ha pogut accedir amb suficient desagregació sectorial és provincial o per comunitat autònoma, i s'ha utilitzat fonamentalment a efectes de control.

Gràfic 8. Evolució del nombre d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, per subsector, 2014-2020.

Font: Base de dades d'Econcult...

Gràfic 9. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical a la Comunitat Valenciana, per règim d'afiliació a la seguretat social, 2014-2020.

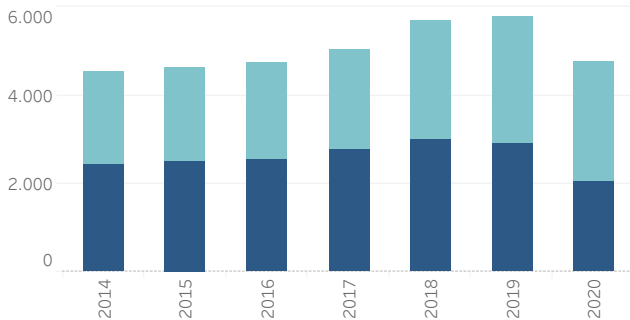

Font: Base de dades d'Econcult...

Pel que fa al conjunt d'activitats vinculades a les arts escèniques, trobem un increment continuat del nombre de persones ocupades en el sector –exceptuant les dades de 2020 a causa de l'excepcionalitat de la situació viscuda arran de la crisi de la COVID-19-. En aquest increment trobem una evolució positiva pel que fa tant a les persones ocupades dins del Règim General de la Seguretat Social com en Règim autònom. El segon

de programes de televisió, així com en activitats d'enregistrament de so i edició musical. De tal manera, trobem totalment dualitzada la diferència de règims contractuals entre els treballadors, ja que en els últims anys la proporció de treballadors en Règim General de la Seguretat Social i en Règim d'autònoms han sigut molt similars, encara que el nombre d'afiliats al RGSS ha sigut lleument superior anualment -l'any 2019 aquesta xifra era de 2.924 persones ocupades, respecte a 2.864 ocupats afiliats en Règim autònom-, fet que podria ser símptoma d'una major precarietat del mercat laboral en aquest subsector d'activi..

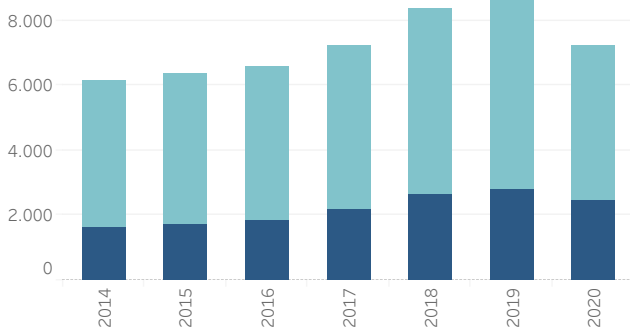
Gràfic 10. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats creació artística i d'espectacles a la Comunitat Valenciana, per règim d'afiliació a la seguretat social, 2014-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

Font: Base de dades d'Econcult...

L'evolució de persones ocupades totals en activitats relacionades amb les arts escèniques a la Comunitat Valenciana ha estat positiva, seguint el mateix patró que observàvem amb el nombre d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana. Eixa tendència, però, s'ha interromput l'any 2020, a causa de la crisi sanitària de la COVID-19, i baixava en el primer semestre fins a nivells d'ocupació de 2017. A més, trobem que les activitats relacionades amb la creació artística i d'espectacles compten també amb un valor més elevat d'ocupació, fet que resulta lògic donat que, com hem vist anteriorment, la quantitat d'empreses vinculades a aquest subsector és major.

Gràfic 12. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, per subsector, 2014-2020.

Font: Base de dades d'Econcult...

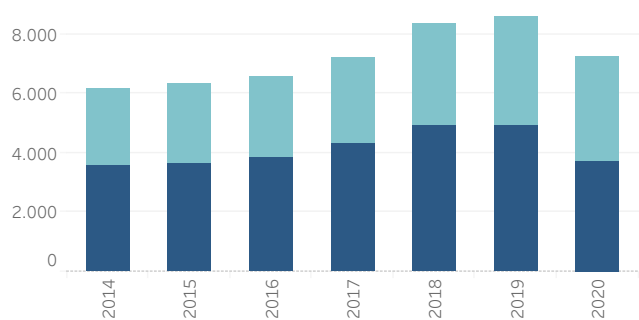
Mapa 2. Mapa del nombre d'empreses d'activitats relacionades amb les arts escèniques per comarques, 2014-2019.

Any 2020
Activitat Total

compta amb uns valors inferiors anualment, ja que en 2019, mentre que les persones afiliades al RGSS eren 4.909 persones, en Règim autònom en trobàvem 3.671. Això no obstant, aquesta no es tracta d'una diferència massa significativa, però sí que hem pogut comprovar que açò es deu sobretot a l'efecte de les activitats de creació artística i d'espectacles, que compten amb una proporció de persones ocupades en règim autònom considerablement superior.

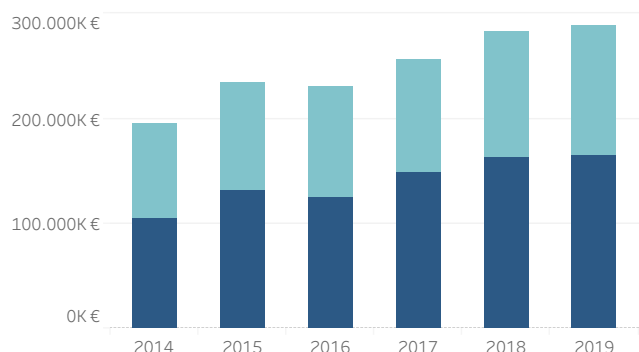
Gràfic 11. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats vinculades a les arts escèniques (totals) a la Comunitat Valenciana, per règim d'afiliació a la seguretat social, 2014-2020.

Font: Base de dades d'Econcult...

De nou, ens trobem davant un creixement en el període 2014-2020, en aquest cas, en referència a la facturació de les empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana. Podem veure que alhora que s'incrementa el nombre d'empreses i persones que es troben ocupades en aquest sector, també augmenta la facturació total del sector. Però, pel que fa a la diferència de facturació entre ambdós subsectors, observem que aquelles activitats relacionades amb la cinematografia, de vídeo i de programes de televisió i activitats d'enregistrament de so i edició musical, generen anualment un volum de facturació més elevat que aquelles que es dediquen a les activitats de creació artística i d'espectacles, tot i ocupar un menor nombre de persones. Per tant, aquestes activitats generen una major facturació per persona ocupada.

Gràfic 12. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, per subsector, 2014-2020.

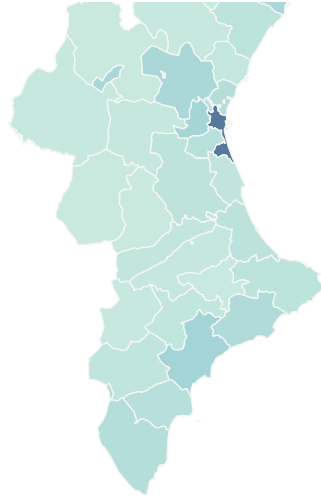
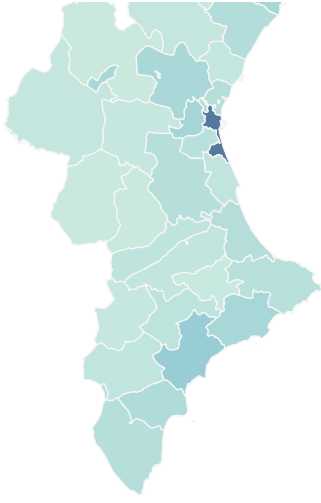

Font: Base de dades d'Econcult.

Mapa 3. Mapa del nombre de persones ocupades en activitats relacionades amb les arts escèniques per comarques, 2014-2019.

Any 2020
Activitat Total

FESTIVALS

Inici

Polítiques

Model productiu

Festivals

Assistència

Recursos

Activitat

Sectors

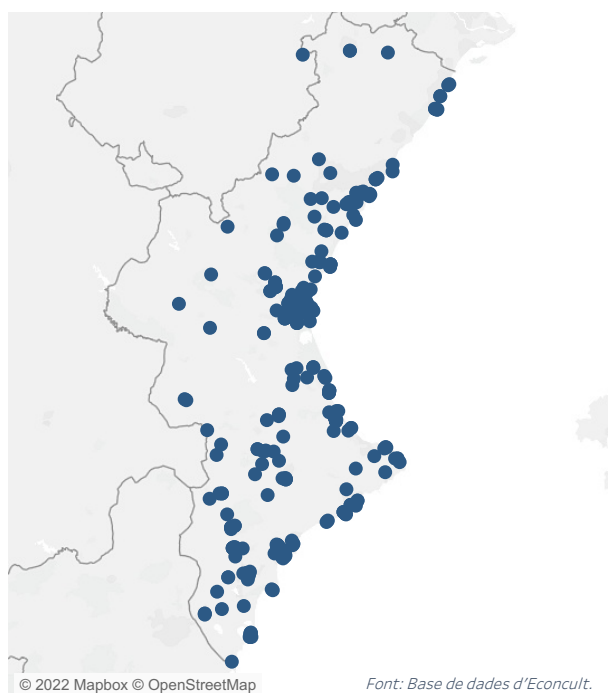
La base de dades de festivals d'arts escèniques s'ha elaborat prenent com a referència el total de festivals del *Anuario de Estadísticas Culturales de la SGAE* per sector cultural. Després, s'ha fet una cerca en profunditat utilitzant motors de cerca i s'ha sistematitzat amb les característiques bàsiques de cada esdeveniment. Un primer resultat d'aquest procés de recerca és la constatació de la falta d'estadístiques detallades més fiables, ja que s'han trobat més festivals dels que apareixen en les estadístiques de l'SGAE. Per exemple, una bona pràctica en aquest sentit, és "FestiMapp" el Mapa de Festivals de la Comunitat Valenciana, que es fa bianualment i recull els festivals audiovisuals a la Comunitat Valenciana. A més, aquesta iniciativa incorpora un formulari mitjançant el qual els promotors poden registrar el seu festival. A continuació s'exposen els resultats.

Taula 1. Festivals identificats d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana entre 2013 i 2020.

Arts escèniques	Total	75
	Circ	15
	Dansa	16
	Diverses arts escèniques	29
	Teatre	15
Audiovisual	Total	85
Multidisciplinar	Total	23
Música	Total	179
	Música clàssica	45
	Música popular	134
Total	Total	362

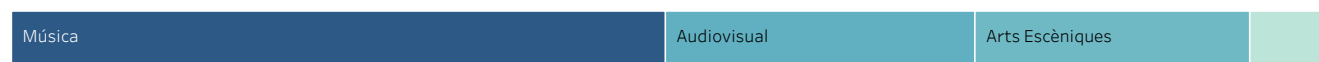
Font: Base de dades d'Econcult.

Mapa 4. Mapa de la distribució de festivals d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana, 2013-2020.

Entre els diversos sectors d'arts escèniques que realitzen festivals a la Comunitat Valenciana, s'observa com actualment destaquen aquells que es dediquen tant a la música actual com a la clàssica, ja que aquestes ocupen el 49,4% del conjunt de festivals que tenen lloc al territori valencià. D'altra banda, aquells dedicats a l'audiovisual (23'5%) i les arts escèniques (20,7%) es troben en una posició secundària.

Gràfic 14. Distribució sectorial dels festivals a la Comunitat Valenciana, 2013-2020.

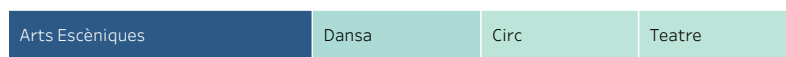
Font: Base de dades d'Econcult.

Pel que fa a la distribució per subcategories de **festivals d'arts escèniques**, podem entreveure com mentre les activitats relacionades amb el circ (4,1%), dansa (4'4%) i teatre (4'1%) representen unes xifres similars, destaquen els festivals que agrupen diverses arts escèniques, amb una quota del 8% sobre el total de festivals celebrats a la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, en referència als **festivals de música**, apareix una clara dissimilitud entre els festivals dedicats a la música clàssica (12,4%) i la música popular (37'0%) sent aquest segon el subsector que compta amb un major pes a la Comunitat Valenciana, principalment suportat per la celebració de nombrosos macrofestivals arreu del territori.

Mentre que el nombre de festivals ha presentat un increment accelerat en la última dècada, no tots els subsectors culturals han mantingut la mateixa evolució. Podem veure com el patró de creixement ha presentat algunes diferències. Pel que fa als festivals teatrals de la Comunitat Valenciana, detectem un descens continuat tant en termes absoluts com relatius, segons l'INAEM. En 2019 s'hi van celebrar únicament 67 festivals de teatre, mentre que en 2013 n'hi van haver 72. Açò representa un descens des de l'11% dels festivals teatrals celebrats a

Gràfic 15. Distribució subsectorial dels festivals d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana, 2013-2020.

Font: Base de dades d'Econcult.

Gràfic 16. Distribució subsectorial dels festivals de música a la Comunitat Valenciana, 2013-2020.

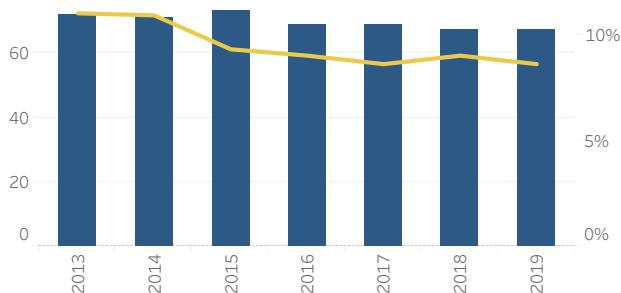
Font: Base de dades d'Econcult.

Amb els festivals de dansa a la Comunitat Valenciana ens trobem davant un paradigma totalment diferent. L'augment de l'interès per aquest subsector cultural i l'increment de persones que assisteixen a aquest espectacles ha generat un augment anual continuat dels festivals de dansa. De tal manera, mentre que per a l'any 2013 únicament s'hi van celebrar 16 festivals de dansa, en 2019 la xifra va augmentar fins als 22 festivals arreu de la Comunitat Valenciana. Tot i que, en termes relatius respecte al total de festivals de dansa celebrats a Espanya, ens situaríem

Espanya en 2013 (valors proporcionals en relació al volum poblacional) ..

Gràfic 17. Festivals teatrals a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

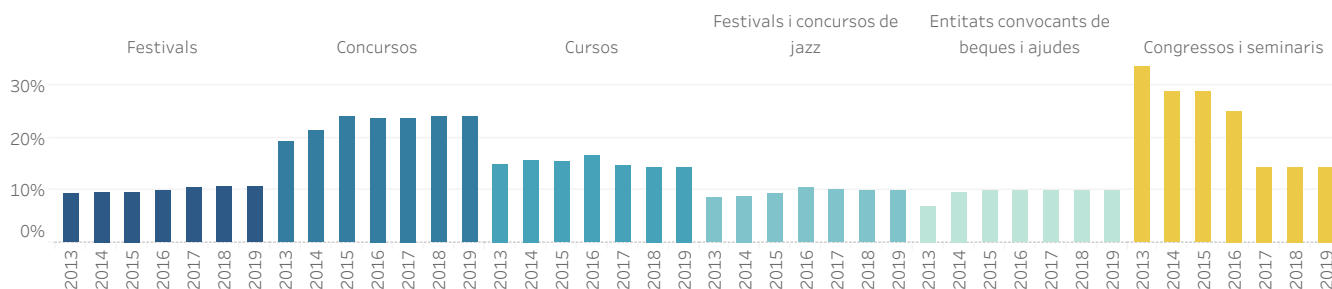

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Pel que fa al nombre d'activitats i actuacions relacionades amb la música s'hi mostra una evolució positiva per al seu conjunt, gràcies al creixement accentuat de determinades activitats. Entre aquestes cal destacar l'increment de festivals (95 festivals per a l'any 2019) i de concursos (52 l'any 2019), mentre que la resta s'han mantingut estables i fins i tot han arribat a perdre rellevància, com és el cas dels congressos i seminaris, arribant a celebrar-se únicament 2 esdeveniments d'aquesta tipologia l'any 2019.

Al següent gràfic podem observar una clara disparitat entre les diferents activitats relacionades amb la música (a banda dels concerts) en termes comparatius respecte a Espanya. Clarament destaca el cas dels congressos i seminaris, el qual ha tingut el descens més accelerat i a més partia de valors més elevats (en 2013, una tercera part dels congressos i seminaris sobre música celebrats a Espanya van tindre lloc a la Comunitat Valenciana), trobant-se els últims anys al voltant dels 14,3 punts percentuals, mantenint-se així per damunt del pes poblacional, però en valors més modestos. Si tenim en compte que per a l'any 2019 únicament s'hi van celebrar 2 congressos i seminaris, podem veure que la quantitat de congressos de música que es celebren al conjunt de l'Estat Espanyol és molt reduït. Juntament amb aquest, els concursos i cursos també representen un percentatge bastant elevat respecte a Espanya.

Gràfic 20. Evolució del percentatge respecte a Espanya de festivals i altres activitats relacionades amb la música, a banda dels concerts, celebrats a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

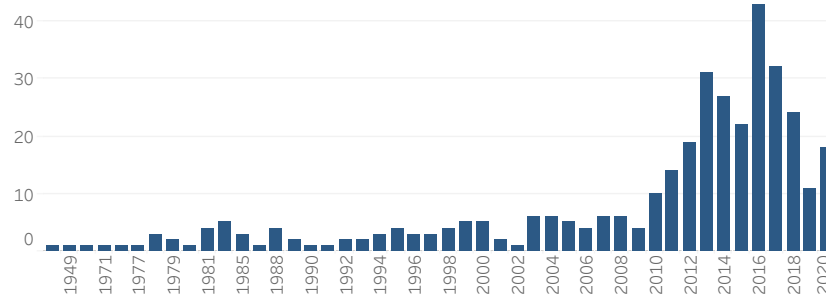
Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Anàlisi temporal

El fet que actualment els festivals a la Comunitat Valenciana compten amb un pes relativament elevat dins del panorama estatal es deu principalment al desenvolupament positiu viscut durant els últims anys. Com podem veure al següent gràfic, la creació de noves edicions de festivals al llarg de la història ha anat sorgint de manera pausada i homogènia. Però a partir de l'any 2011 podem observar un sorgiment de noves edicions sense precedents, arribant fins i tot a aparèixer en tan sols un any més de 40 festivals al conjunt de la Comunitat Valenciana. El creixement més elevat el trobem l'any 2016. Als anys següents l'aparició de nous festivals va descendir, però així i tot es va mantindre en uns valors superiors a les dècades anteriors.

L'evolució positiva en referència a l'aparició de festivals de nova creació té el seu auge a la dècada del 2011-2020, representa així un "boom" de creació de festivals, generalment aquells relacionats amb la

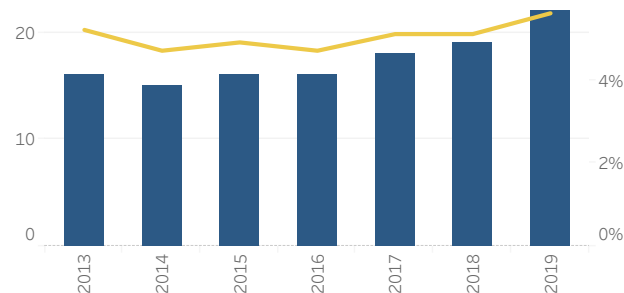
Gràfic 21. Any de la primera edició dels festivals a la Comunitat Valenciana, 1886-2020.

Font: Base de dades d'Econclut.

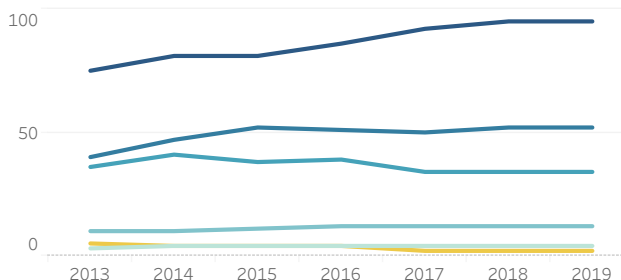
El conjunt dels festivals celebrats al llarg de l'any a la Comunitat Valenciana no segueixen una distribució homogènia. Mentre que els mesos d'hivern i primavera presenten els valors més escassos -vora a 10 festivals mensuals-, els mesos d'estiu i tardor compten generalment amb uns

Gràfic 18. Festivals de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Gràfic 19. Evolució dels festivals i altres activitats relacionades amb la música, a banda dels concerts, a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

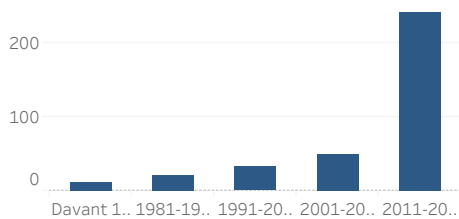

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Especialment destaca el cas dels concursos, ja que al contrari dels anteriors, mostren un augment del seu valor relatiu, arribant l'any 2019 a representar el 23'96% del total de concursos musicals celebrats a Espanya. Finalment trobem la resta d'activitats relacionades amb la música, incloent els festivals, amb un termes relatius propers als 10 punts percentuals, similars al pes poblacional de la Comunitat Valenciana.

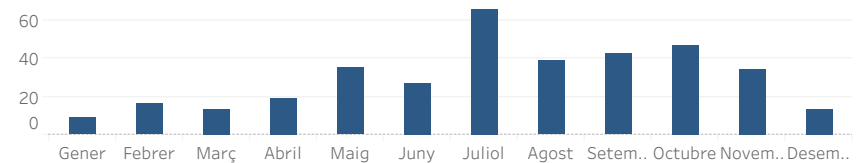
de festivals, generalment aquests relacionats amb tem...

Gràfic 22. Dècada de la primera edició dels festivals a la Comunitat Valenciana, 1886-2020.

30 o 40 festivals. Observem el pes que tenen dins del conjunt de festivals, els festivals i macrofestivals de música, ja que el 23'5% d'aquests son celebrats al mes de juliol, el qual es tracta del mes amb un major nombre de festivals celebrats al llarg de l'any (l'any 2019 es van celebrar ta..

Gràfic 23. Mes de celebració dels festivals a la Comunitat Valenciana, 2019.

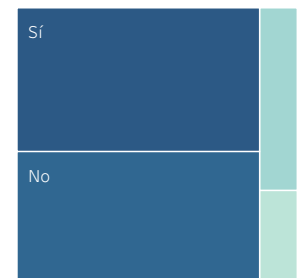

La Covid-19 ha portat un descens de l'activitat social en tots els àmbits, entre els quals, la cultura ha patit de forma extraordinària. Concretament, els festivals són una de les activitats que s'han vist especialment afectades, ja que les aglomeracions de gent que es concentren en aquests actes dificulten el seu desenvolupament en condicions segures. Amb aquesta situació, el 41% dels festivals han hagut que ser anul·lats arreu de la Comunitat Valenciana. D'altra banda trobem el 45% que sí s'han celebrat en les dates previstes, però han hagut d'ajustar-se a la situació, mitjançant modificacions d'aforament o canvis a espais a l'aire lliure. Entre les mesures preses pels organitzadors per a poder celebrar els festivals davant la situació extraordinària, van decidir ajornar les dates (9%) i fins i tot el 5% dels festivals existents l'any 2020 s'han hagut de celebrar online, ja que les característiques que presenten aquests no deixaven altra possibilitat.

Convé també assenyalar que, entre els 10 macrofestivals de música amb major afluència d'espectadores i espectadors de tota Espanya, 4 es celebren en territori valencià, incloent els 2 més grans. Es tractava, en 2019, dels següents macrofestivals, segons dades de l'SGAE:

- 1r. Medusa Sunbeach Festival. Cullera (la Ribera Baixa). 315.000 assistents.
- 2n. Arena Sound. Borriana (la Plana Baixa). 300.000 assistents.
- 5é. Rototom Sunsplash. Benicàssim (la Plana Alta). 202.000 assistents.
- 10é. Festival Internacional de Benicàssim (FIB). Benicàssim (la Plana Alta). 114.000 assistents.

Gràfic 24. Mode de celebració dels festivals durant la crisi de la COVID-19 (any 2020) a la Comunitat Valenciana.

INTERÉS i ASSISTÈNCIA

Inici

Polítiques

Model productiu

Festivals

Assistència

Recursos

Activitat

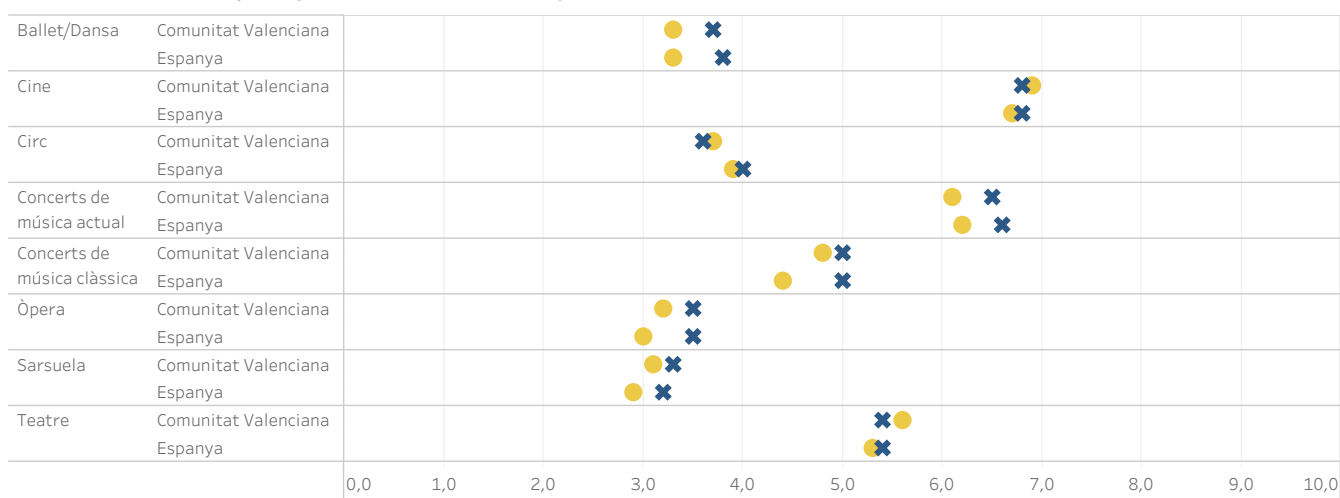
Interés

Si hi ha un aspecte crucial per al bon funcionament dels sectors vinculats a les arts escèniques és l'interés que puguen despertar sobre el seu públic potencial; i, naturalment, si eixe interés es transforma en assistència als dits espectacles.

Segons l'última enquesta d'hàbits i pràctiques culturals, de 2018/2019, el cine és l'activitat que major interés genera sobre la ciutadania valenciana (6,8 de mitjana), seguida dels concerts de música actual (6,5), el teatre (5,4) i els concerts de música clàssica (5).

La resta de les arts escèniques (sarsuela, òpera, circ i ballet/dansa), però, gaudeixen d'un grau d'interés mitjà per part de la població general bastant més limitat, que no arriba a l'aprovat. Respecte als resultats de l'enquesta anterior, de 2014/2015, l'interés ha crescut per a totes les arts excepte el cine, el teatre i el circ, que pateixen baixades lleugeres. En comparació amb la mitjana espanyola, el grau d'interés en 2018/2019 en la Comunitat Valenciana es situa al mateix nivell o lleugerament per davall en totes les arts escèniques excepte en la sarsuela.

Gràfic 25. Grau d'interés mitjà de la població en diferents arts escèniques.

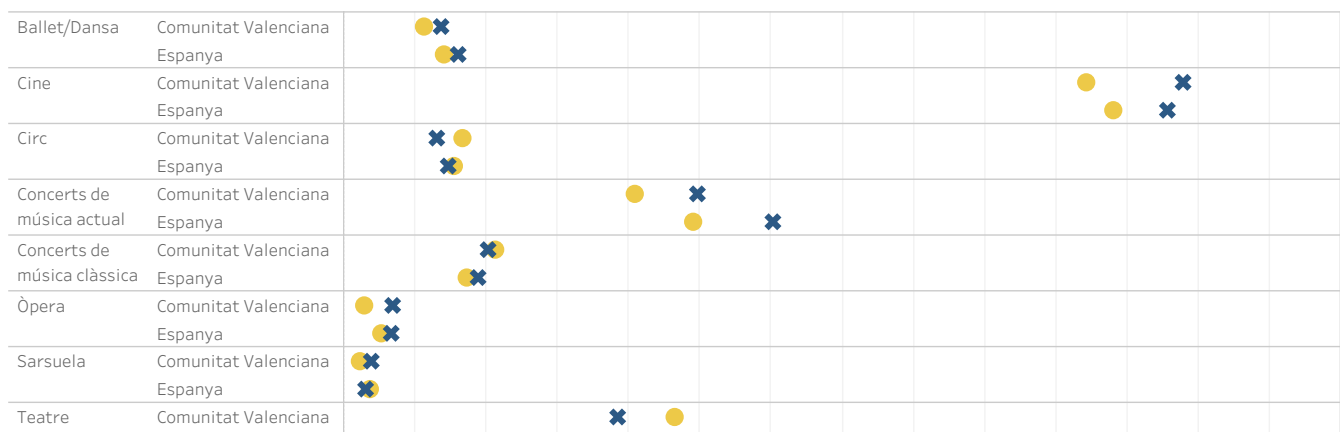
Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals 2014-15 i 2018-19.

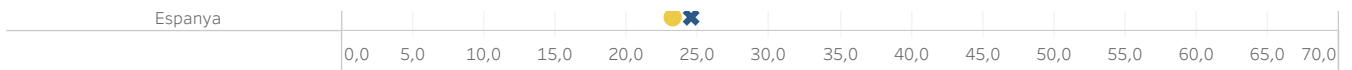
Assistència

Pel que fa a l'assistència, el cine és el clar vencedor: un 58,9% de la població valenciana hi ha assistit almenys una volta en l'últim any. Li segueixen, de nou, els concerts de música actual (24,8%), el teatre (19,2%) i els concerts de música clàssica (10,1%). La resta presenten valors més modestos. Si ho comparem amb els valors de cinc anys abans, on els efectes de la crisi econòmica es deixaven sentir de forma més intensa, l'assistència ha pujat a totes les arts escèniques (especialment,

cine i concerts de música actual), amb l'excepció del teatre, el circ i els concerts de música clàssica (en aquests últims, de forma molt més subtil que en els anteriors). Respecte a Espanya, el percentatge d'assistents al cine, als concerts de música clàssica i a la sarsuela és major a la Comunitat Valenciana, és igual en el cas de l'òpera i es troba per davall en la resta.

Gràfic 26. Percentatge de persones que han assistit en l'últim any a diferents espectacles escènics.

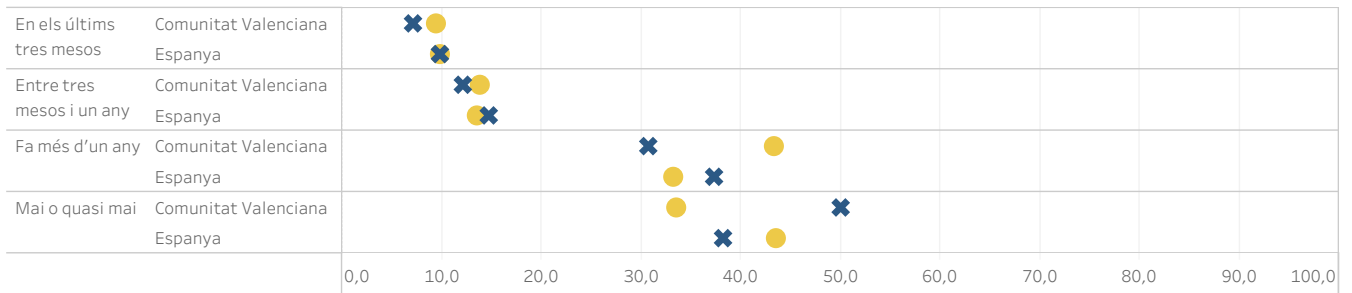

Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals 2014-15 i 2018-19.

Gràfic 27. Assistència, en percentatge sobre la població, a diferents espectacles d'arts escèniques.

Art escènica Teatre

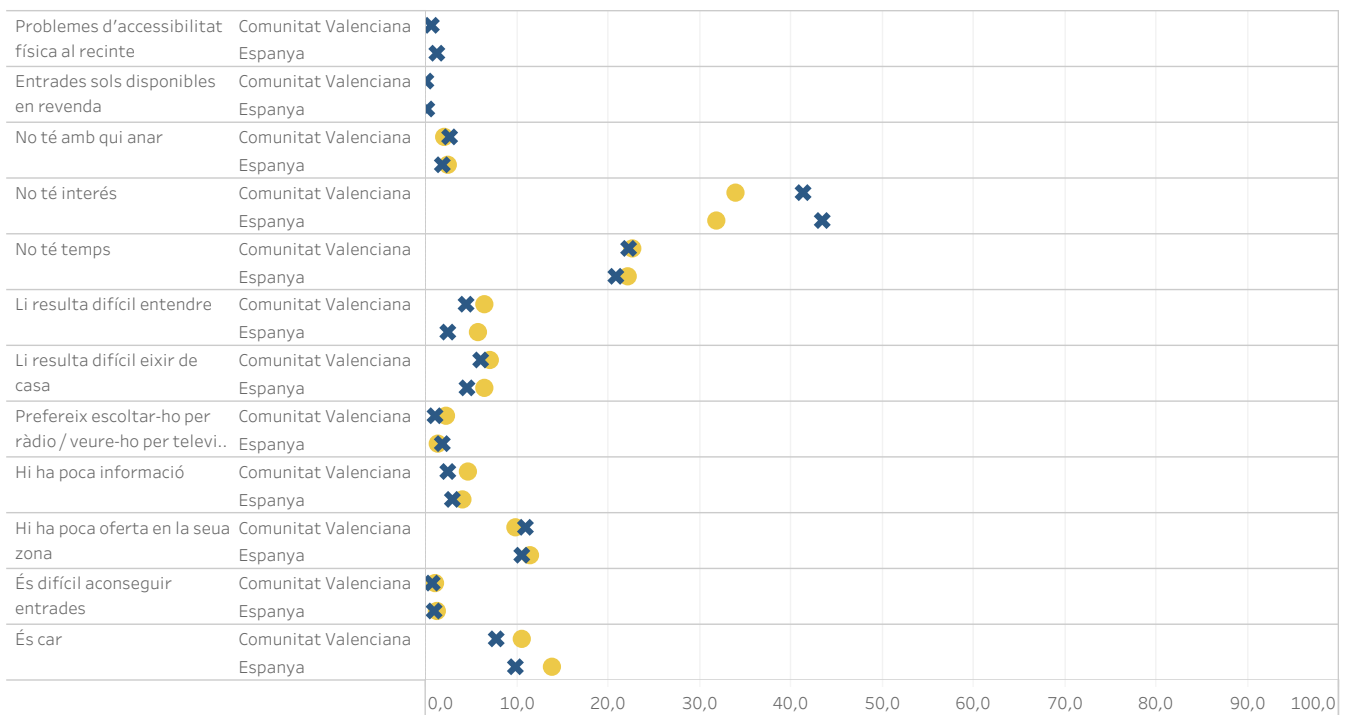
Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals 2014-15 i 2018-19.

El següent pas lògic, una vegada identificats el grau d'interès i d'assistència, és esbrinar les raons per les quals la gent no assisteix als espectacles d'arts escèniques, o per les que no hi va més. Tot i que les raons esgrimides varien substancialment segons el tipus d'espectacle, si observem el conjunt de les diferents arts escèniques veiem que els motius que s'al·leguen principalment són la falta d'interès (34,5%), de temps (24%), d'oferta en la zona (11,1%) i el preu (10,4%). L'argument del preu duplica el seu valor en el cas del cine. Tot i això, abaixa considerablement per a totes les arts escèniques entre l'enquesta de 2014-2015 i la de 2018-2019, a causa de la recuperació de l'activitat eco..

En el cas del motiu "no té interès", hi ha una gran disparitat entre arts escèniques, des del 8,4% que ho afirma en el cas del cine fins als valors superiors al 40% en el cas d'aquells espectacles amb menor nivell d'assistència i, lògicament, d'interès per part de la ciutadania: òpera, sarsuela, ballet i dansa i circ. D'altra banda, el cine és el que més pateix el procés de digitalització, sent l'única art escènica on l'afirmació "Preferisc veure-ho per televisió, vídeo o internet" pren valors més significatius, mentre que són pràcticament irrelevantes per a la resta d'..

Gràfic 28. Principal motiu pel qual no va o no va més a les diferents arts escèniques (percentatge sobre la població).

Ballet/dansa

Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals 2014-15 i 2018-19.

Nota: Les opcions referents a la revenda i als problemes d'accessibilitat només es preguntaven a l'enquesta de 2018-19.

RECURSOS

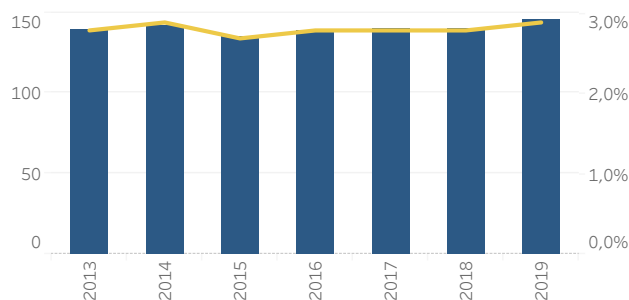
- Inici
- Polítiques
- Model productiu
- Festivals
- Assistència
- Recursos**
- Activitat

Espais Escènics

La Comunitat Valenciana compta, segons l'*Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música* (INAEM), amb vora a 140 espais escènics estables teatrals (145 en 2019). En relació a la seua població, açò suposa que el nombre d'espais escènics teatrals per 100.000 habitants es situa lleugerament per davall de 3 (2,9 en 2019), i substancialment per baix de

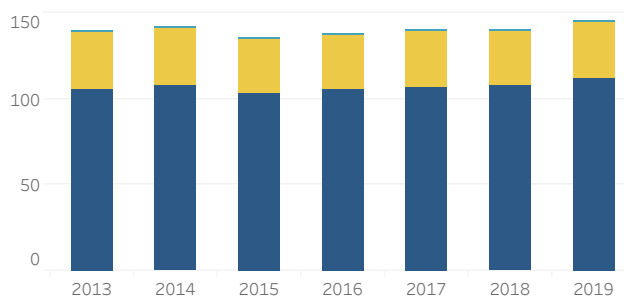
la mitjana espanyola (3,6). Aquestes xifres s'han mantingut relativament constants al llarg dels últims anys. Pel que fa a la titularitat dels dits espais, més de tres quarts dels mateixos són públics. Més específicament, un 77,2% en 2019, percentatge superior al de la mitjana espanyola (70,8%).

Gràfic 29. Evolució dels espais escènics estables teatrals a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

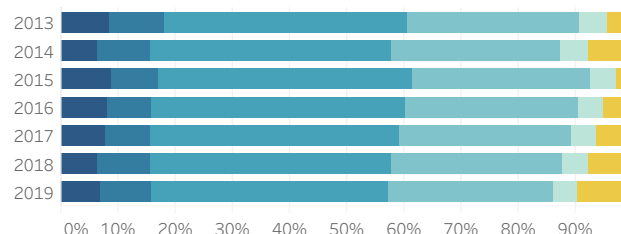
Gràfic 30. Espais escènics estables teatrals a la Comunitat Valenciana per titularitat, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

La majoria d'espais escènics teatrals tenen una capacitat compresa entre 201 i 1.000 localitats. Concretament, n'hi ha 60 de 201 a 500 i 42 de 501 a 1.000. De fet, només 6 teatres superen les 1.000 localitats.

Gràfic 31. Espais escènics estables teatrals a la Comunitat Valenciana per aforament, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

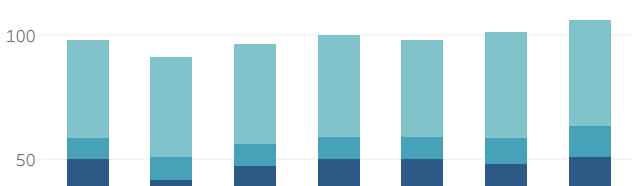
Cinemes

Pel que fa al nombre total de cinemes a la Comunitat Valenciana, podem observar que la majoria d'ells es situen a les províncies d'Alacant i València, que compten cadascuna d'elles amb entre 40 i 50 establiments al llarg del període analitzat. D'altra banda, la província de Castelló mostra una quantia molt inferior, comptant únicament amb 12 cinemes per a l'any 2019, però sent així la província que ha experimentat un major creixement, ja que l'any 2013 comptava únicament amb 8 cinemes repartits al llarg de la província. Podem veure com aquest augment de complexos cinematogràfics a la Comunitat Valenciana també ha afectat al nombre de pantalles de cine que trobem al territori, ja que aquest s'ha engrandit en totes les províncies, excepte en València.

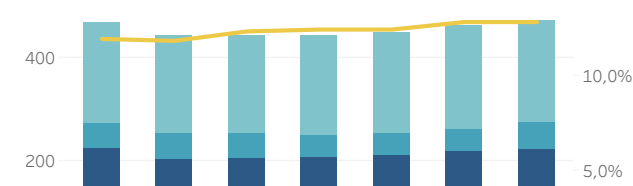
Si tenim en compte que per al període analitzat el nombre de nous cinemes per a aquesta província havia sigut un, podem concloure que les noves sales de València compten amb un nombre de pantalles menor en 2019 que en 2013.

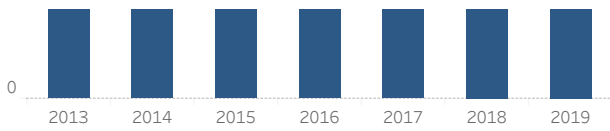
A més, pel que fa als valors relatius del nombre de pantalles de cine a la Comunitat Valenciana respecte al total de pantalles a Espanya, trobem un augment del 0,9%, el que vol dir que el creixement en les tres províncies valencianes és superior al creixement del Estat Espanyol en el seu conjunt. D'altra banda, per a l'any 2019, aquest valor es de 12,9 punts percentuals, el que ens reflexa de nou una superioritat relativa respecte a mitjana estatal, ja que es situa per damunt del pes poblacion..

Gràfic 32. Evolució del nombre de cinemes a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

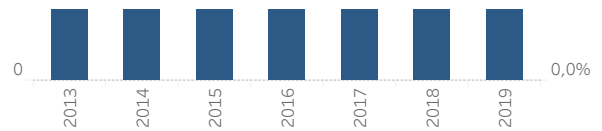

Gràfic 33. Evolució del nombre de pantalles de cine a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE.

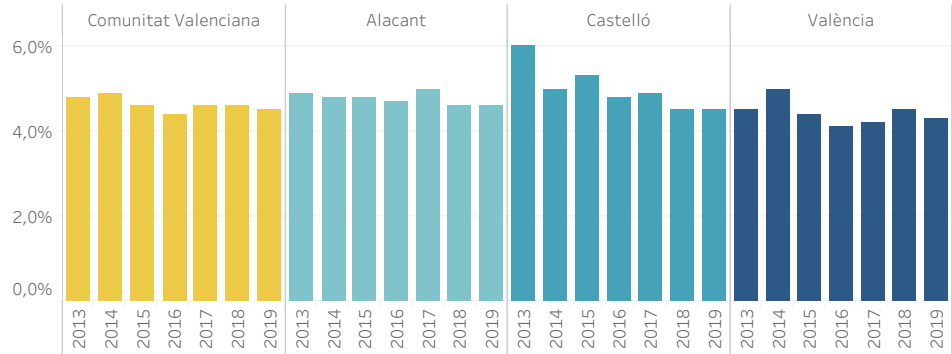

Font: SGAE.

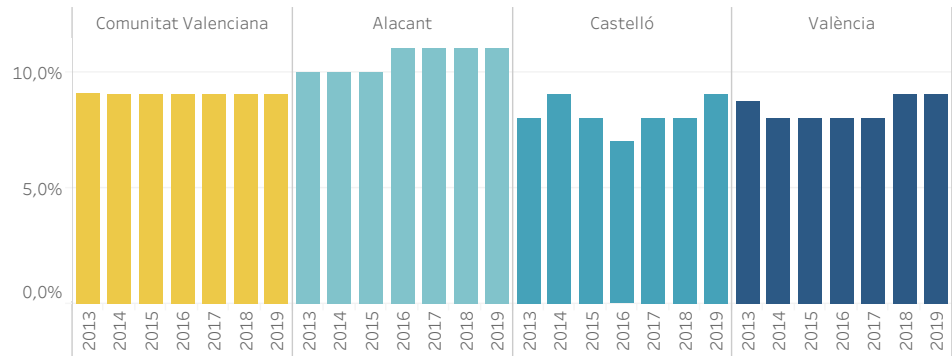
Com ja hem pogut percebre als gràfics anteriors, tant en referència al total de cinemes de la Comunitat Valenciana, com en cada una de les tres províncies per separat, trobem un disminució del nombre de les pantalles de cine per complex, especialment en el cas de Castelló. En conseqüència, els cinemes opten progressivament per la creació de nous establiments més reduïts, amb un menor nombre de sales i pantalles, descartant l'ampliació de les infraestructures existents.

Encara que el nombre de pantalles de cine en valors absoluts ha augmentat per al període de 2013-2019, podem veure que l'evolució per cada 1.000 habitants per al conjunt de la Comunitat Valenciana s'ha mantingut constant, al voltant de 0,09. A més, encara que als gràfics anteriors assenyalen Castelló com la província amb menor nombre tant de sales com de pantalles en valors absoluts, podem veure que actualment compta amb unes xifres bastant similars a les de València pel que fa al nombre de pantalles de cine per cada 1.000 habitants; per tant, les dades tan reduïdes que observàvem anteriorment es devien no tant a una falta de recursos, sinó a la menor població de Castelló. D'altra banda, Alacant també comptava amb un total de 23 pantalles menys que València per a 2019, però si ens fixem de nou en els valors relatius per cada 1.000 habitants, trobem que aquesta és la província amb un major nombre de pantalles de cinema per ha..

Gràfic 34. Evolució del nombre mitjà de pantalles de cine per complex a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Gràfic 35. Evolució del nombre de pantalles de cine per cada 1.000 habitants a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

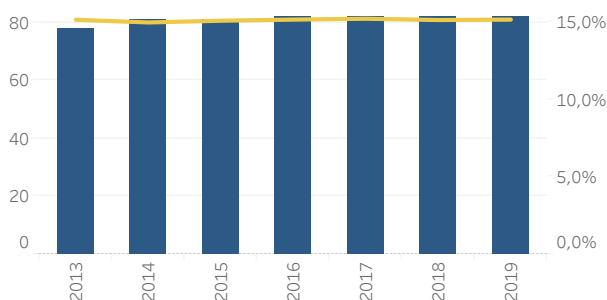

Font: SGAE.

Sales de concert

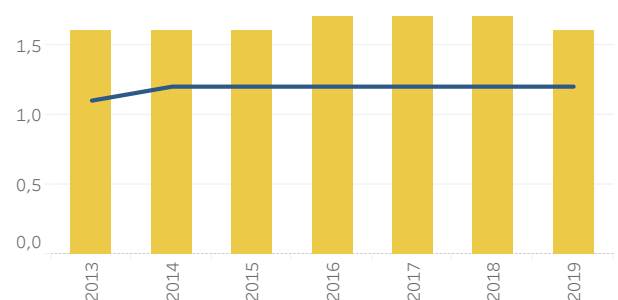
Pel que fa a les sales de concert, la Comunitat Valenciana compta, segons l'Institut Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM), amb vora a 80 sales arreu del territori (82 en 2019), mantenint-se així una evolució estable durant el període analitzat (2013-2019). En relació al seu percentatge respecte a Espanya, açò suposa que vora el 15% de sales de concerts espanyoles es troben a la Comunitat Valenciana (15'16% en 2019), i es tracta d'un valor bastant elevat, tenint en compte que el gruix de la població valenciana representa al voltant del 10% del total espanyol. Aquestes xifres s'han mantingut relativament constants al llarg dels últims anys.

Gràfic 36. Evolució del nombre de sales de concert a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

En termes relatius, açò es tradueix en vora a 1,6 sales de concert per cada 100.000 habitants, xifra que es situa en nivells superiors als que presenta la mitjana espanyola (1'2 sales per cada 100.000 habitants). Aquestes xifres s'han mantingut relativament constants al llarg dels últims anys i no han patit variacions ressenyables. Cal tindre en compte que gran part dels concerts celebrats arreu de la Comunitat Valenciana han tingut lloc en espais oberts, teatres o auditoris; per tant, l'increment accelerat del nombre de festivals de música no ha afectat de manera positiva a la creació de noves sales de concert al territori.

Gràfic 37. Evolució del nombre de sales de concert per cada 100.000 habitants, 2013-2019.

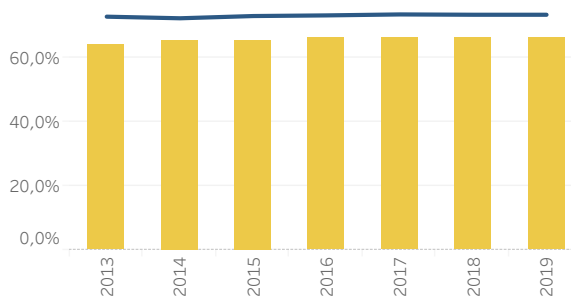

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

La titularitat de sales de concert poden ser tant públiques com privades. Per al cas de la Comunitat Valenciana s'observa que l'evolució de les sales de concert de titularitat pública no ha patit quasi variacions, trobant-se així al voltant del 65% del total de sales (65'9% l'any 2019). Aquests es tracten d'uns valors lleugerament inferiors a la mitjana que presenta Espanya, ja que la proporció de sales de concert de titularitat pública supera els 73 punts percentuals anualment, encara que l'evolució es manté també constant durant els últims anys.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

Gràfic 38. Evolució del percentatge de sales de concert de titularitat pública, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

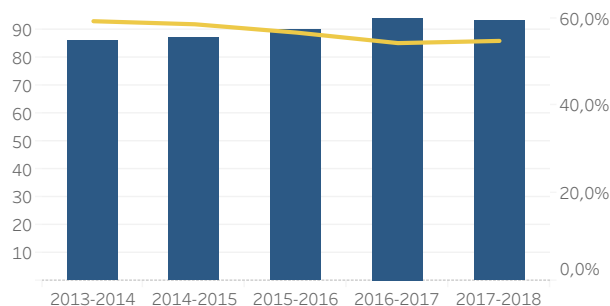
RECURSOS

- Inici
- Polítiques
- Model productiu
- Festivals
- Assistència
- Recursos**
- Activitat

Ensenyaments reglats

Un alt percentatge de bandes de música que estan repartides arreu de l'estat espanyol es troben a la Comunitat Valenciana, per tant, açò es tradueix en una alta necessitat de formació musical. D'aquesta manera, veiem com el nombre de centres reglats musicals a la Comunitat Valenciana és molt notori, comptant aproximadament amb 90 centres, el que representa el 20,7% de centres de tot l'estat. Pel que fa a la titularitat d'aquests centres, presenten una distribució relativament uniforme però amb un cert predomini dels centres públics, ja que mentre que els que aquests es troben en uns valors al voltant del 55% (54'8% el curs 2017-18), els centres privats compten amb uns valors propers al 45%. Així i tot, podem veure un lleu descens del percentatge de centres de titularitat pública en els últims cursos.

Gràfic 39. Evolució del nombre de centres d'ensenyaments reglats musicals a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.

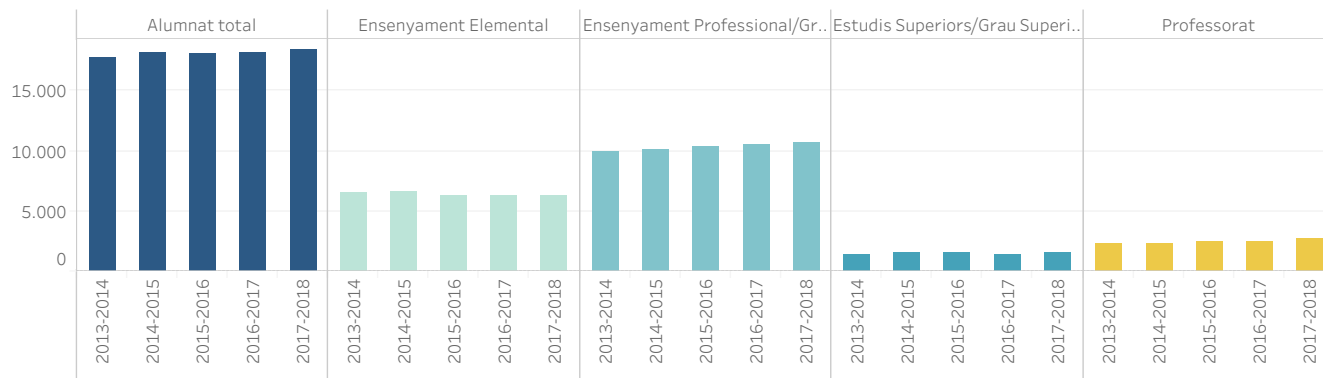

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

L'evolució de l'alumnat als centres d'ensenyaments reglats de música a la Comunitat Valenciana es troba davant d'un increment en tots els graus d'estudis, excepte en el cas de l'ensenyament elemental, el qual ha perdut 221 alumnes en el període 2013-2018. Per tant, si no es reforça el nombre d'alumnes que ingressen en els estudis elementals, la taxa de matriculació en els següents graus anirà disminuint paulatinament.

D'altra banda, alhora que augmenta el conjunt de l'alumnat matriculat, també s'incrementa el professorat que es dedica a impartir classe en aquest tipus de centres, per a respondre a l'auge de la demanda. A més, respecte al total d'Espanya, al curs 2017-2018, la Comunitat Valenciana comptava amb el 18,9% del professorat de tot l'estat i 18,4% de l'alumnat. Per nivells, el 14,3% de l'alumnat d'ensenyament elemental, el 22,8% del de grau mitjà i el 15,9% del grau superior.

Gràfic 40. Evolució de l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de música a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

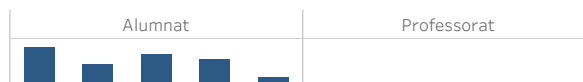
Podem veure que percentualment es repeteixen uns patrons molt similars als de la resta de centre educatius de la Comunitat Valenciana, ja que mentre que el nombre de dones matriculades als ensenyaments reglats de música representa un percentatge superior al dels homes, no ocorre el mateix amb el percentatge de dones entre el professorat, el qual es redueix dràsticament. D'aquesta manera, mentre que el percentatge de dones en el curs 2017-2018 representava el 53,6% de l'estudiantat, entre el professorat el percentatge havia disminuït fins a arribat en 2017-2018 a representar únicament un 35,8%. A més, també ens trobem en ambdós casos en uns nivells inferiors als d'Espanya. De tal manera, en el curs 2017-2018 el 54% de l'alumnat matriculat als centres i el 39,7% del professorat eren dones.

Pel que fa als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, podem veure com alhora que ha augmentat el nombre de persones matriculades, també s'ha incrementat lleument el professorat. Del tal manera, mentre que l'alumnat estava conformat per 120 persones en el curs 2013-2014, en 2017-2018 trobem 141 estudiants. Es tracta de xifres molt escasses si tenim en compte que únicament representen el 5'5% de l'alumnat als centres reglats d'art dramàtic del conjunt de l'Estat. A més, pertanyen un sol centre d'ensenyament reglat d'art dramàtic, de titularitat pública, dels 17 que hi ha a Espanya (12 d'ells públics).

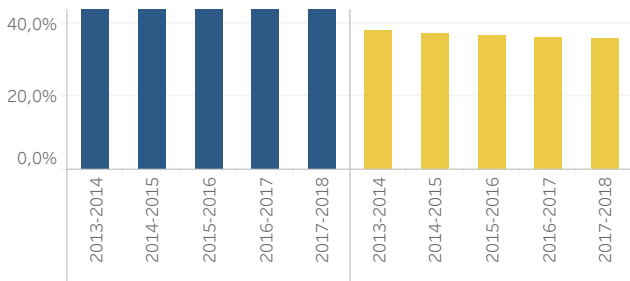
Gràfic 41. Evolució del percentatge de dones entre l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de música a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.

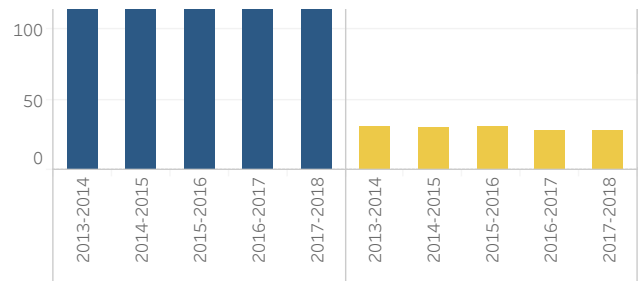
Gràfic 42. Evolució de l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.

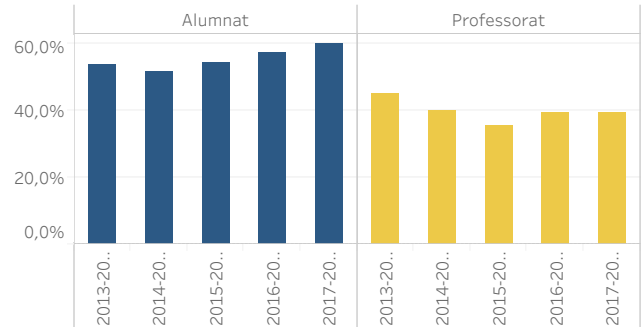
Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

En referència a la distribució entre homes i dones que estudien o formen part del professorat als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, trobem de nou una clara diferència entre les dones que es matriculen en aquests centres i les que exerceixen com a professores. No obstant això, mentre que ha baixat la proporció de dones matriculades (53,9% de dones en el curs 2017-2018, front al 60% de 2013-2014), augmenta progressivament el percentatge de dones que imparteixen docència a les escoles d'art dramàtic (per al període 2013-2018 van passar de representar el 39,3% del professorat al 45,2%..

Gràfic 43. Evolució del percentatge de dones entre l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.

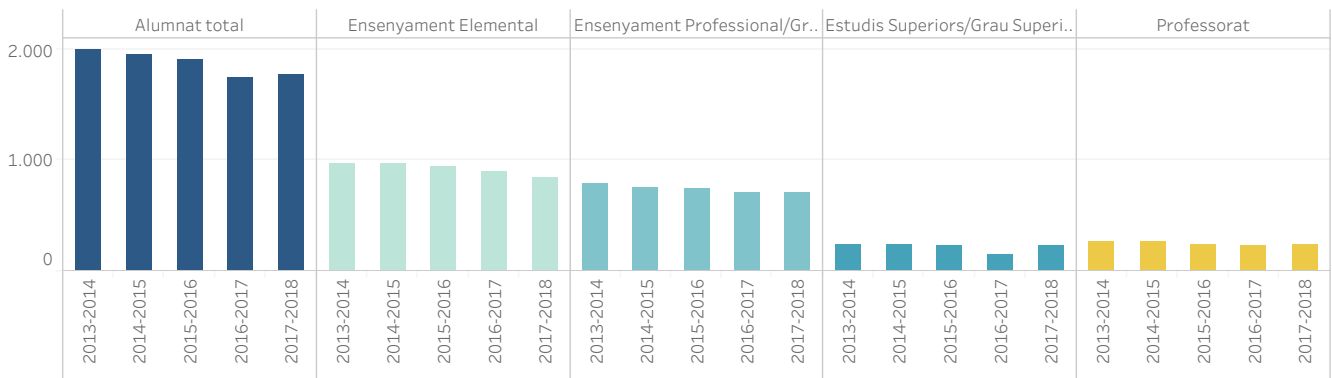

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

La xifra d'alumnes matriculats als centres d'ensenyament reglats de dansa a la Comunitat Valenciana presenten tendències positives, tant en el total com en cada un dels nivells d'educació. D'aquesta manera, no sols augmenta el nombre d'alumnes, sinó que també ocorre el mateix amb el de professores i professors. Mentre al curs 2013-2014 els centres de dansa comptaven amb 1.763 estudiants, en 2017-2018 n'hi havia 1.995, 232 més que a inicis del període analitzat.

Aquestes xifres també són positives si les comparem amb les dades que presenta Espanya, ja que el nombre d'estudiants que estan matriculats en ensenyaments de dansa regulats de la Comunitat Valenciana representen un 18,9% de l'alumnat d'Espanya durant el curs 2017-2018, destacant especialment en grau superior, ja que més d'un quart de l'alumnat que es matricula en aquest nivell educatiu es troba a la Comunitat Valenciana, sent així un 26,5% de l'alumnat en l'últim curs analitzat.

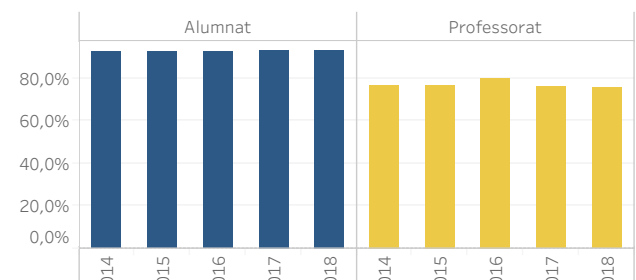
Gràfic 44. Evolució de l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Troblem que les aules als ensenyaments reglats de dansa a la Comunitat Valenciana es troben ocupades per dones en la seua immensa majoria. Especialment, pel que fa a l'alumnat, en el que el nombre de dones matriculades representa el 91,8%. Però de nou es repeteix el mateix patró que en la resta de casos; açò és, el percentatge de dones que reben classes és major al de dones que les imparteixen, el 76,6% del total del professorat en el curs 2017-2018. Aquestes xifres corresponen a un total de 22 centres (9 dels quals són públics), dels 69 que hi ha a Espanya (dels quals, 31 són públics). És a dir, quasi una tercera part de tots els centres d'ensenyaments reglats de dansa es troben a la Comunitat Valenciana.

Gràfic 45. Evolució del percentatge de dones entre l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.

2013-20

2014-20

2015-20

2016-20

2017-20

2013-20

2014-20

2015-20

2016-20

2017-20

Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

RECURSOS

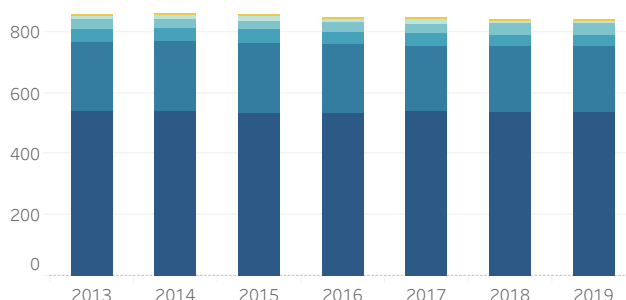
- Inici
  - Polítiques
  - Model productiu
  - Festivals
  - Assistència
  - Recursos**
  - Activitat
- Equipaments
  - Ensenyaments reglats
  - Entitats**

Entitats musicals

En referència al nombre d'entitats musicals a la Comunitat Valenciana, hi ha hagut una evolució lleugerament negativa durant el període analitzat (2013-2019). De tal manera, mentre que per a l'any 2013 el conjunt d'entitats musicals era de 853, l'any 2019 aquesta xifra descendeix fins a les 842 entitats. Aquest descens es troba principalment motivat per una reducció d'aquelles entitats corresponents a les bandes de música, als cors i a les agrupacions de cambra. Encara que aquestes entitats hagen patit una lleu reducció de les seues xifres en els últims anys, podem veure com encara són les entitats predominants a la Comunitat Valenciana, especialment en el cas de les bandes, amb vora a 550 entitats repartides arreu del territori (bona mostra de l'extraordinari fenomen de les societats musicals a la geografia valenciana, sent el 50% de les societats musicals espanyoles i estant presents al 95% dels municipis valencians de més de 500 habitants) i els cors, que compten amb més de 200 entitats.

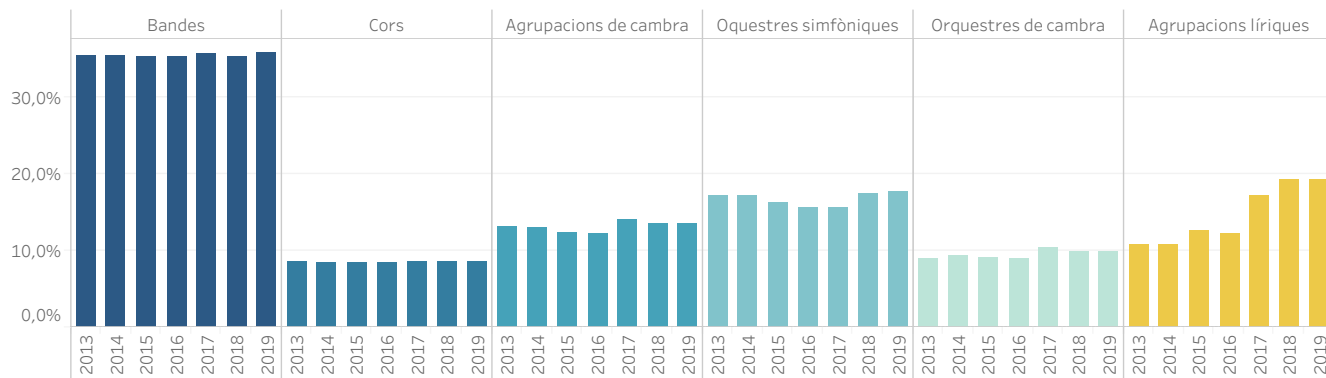
En valors relatius respecte a Espanya, destaca molt especialment la presència de bandes de música, que són més d'un terç del total. Llevat dels cors i les orquestres de cambra, la resta d'agrupacions també tenen una presència superior a la Comunitat Valenciana a la que els correspondria per pes poblacional.

Gràfic 46. Evolució del nombre d'entitats musicals a la Comunitat Valenciana per tipologia, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Gràfic 47. Evolució del percentatge d'entitats musicals a la Comunitat Valenciana respecte a Espanya per tipologia, 2013-2019.

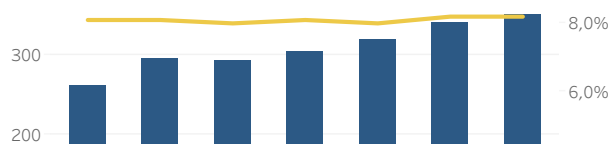

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Companyies de teatre i dansa

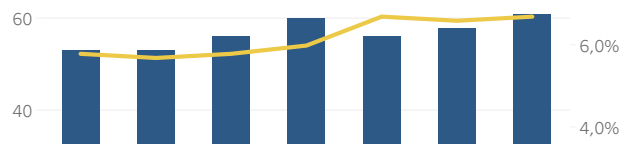
Les companyies de teatre a la Comunitat Valenciana han augmentat anualment a un ritme accelerat, de tal manera que mentre que per a l'any 2013 la xifra era de 260, a l'any 2019 podem veure com aquesta ha incrementat el seu nombre fins a arribar a les 350. D'altra banda, el percentatge respecte a Espanya no ha variat pràcticament, aspecte que mostra que el creixement de companyies teatrals ha tingut lloc arreu de l'Estat i no sols al nostre territori. Per tant, tenint en compte que anualment aquesta xifra es troba al voltant dels 8 punts percentuals, es tracta d'uns valors relativament per baix de la mitjana dins del conjunt de l'Estat.

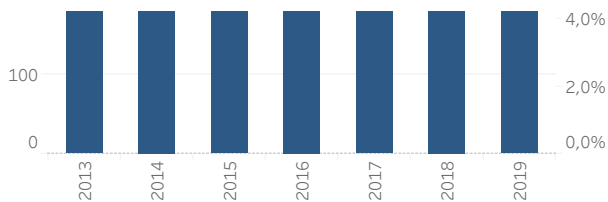
Gràfic 48. Evolució del nombre de companyies de teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

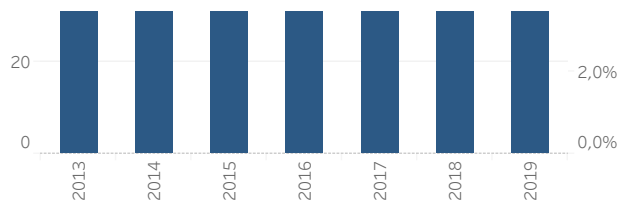
Analizant el nombre de companyies de dansa, no podem remarcar una evolució creixent excessivament accentuada d'aquestes, ja que durant els últims anys s'ha mantingut dins d'uns valors bastant estables al voltant de les 55 companyies (61 per a l'any 2019). El que sí ha augmentat en major mesura ha sigut el percentatge respecte a Espanya, de tal manera que mentre que la xifra per a l'any 2013 era de 5'8%, per a l'any 2019 era del 6'7%, però es tracta d'un percentatge que es troba per baix de les xifres normals relatives al total de la població, la qual es troba al voltant del 10%.

Gràfic 49. Evolució del nombre de companyies de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

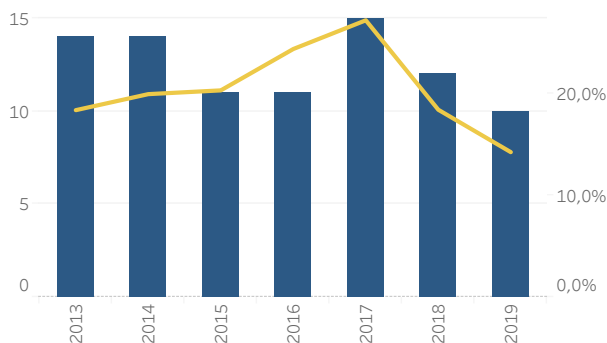

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Editors musicals

L'evolució del nombre d'editors musicals a la Comunitat Valenciana ha patit molts daltabaixos, amb un descens global de 4 editors musicals per al període 2013-2019. En referència als valors percentuals respecte a Espanya, ens trobem de nou amb un descens de les xifres, sobretot des de l'any 2017, en el qual la Comunitat Valenciana comptava amb el 27,27% d'editors musicals de l'Estat i va baixar fins al 14,29% l'any 2019. Així i tot, amb aquests valors relatius, podem afirmar que encara ens trobem per sobre dels valors mitjans estatals, dada que evidencia la importància relativa d'aquest sector a la Comunitat Valenciana.

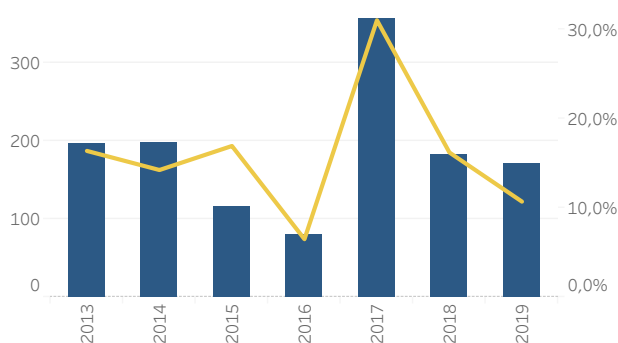
Gràfic 50. Evolució del nombre d'editors musicals a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Segons les dades que ofereix l'INAEM, el nombre d'obres musicals inscrites en ISMN a la Comunitat Valenciana també ha tingut una evolució molt discontinua. Podem veure que mentre que hi ha anualitats que la publicació d'obres musicals inscrites en ISMN ha sigut de 81 (com l'any 2016), un any després aquesta xifra ja hauria arribat a quadruplicar-se (es van inscriure 358 obres). Per tant, l'evolució percentual respecte a Espanya també ha estat bastant irregular, però generalment s'ha mantingut al voltant del 15% (10,74% per a l'any 2019).

Gràfic 51. Evolució del nombre d'obres musicals inscrites en ISMN a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

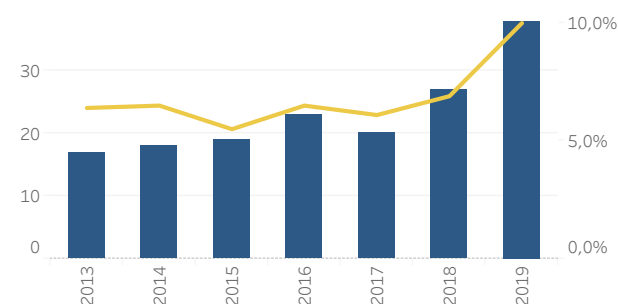

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Productores de cine

En referència a les productores de cine, observem una evolució positiva, especialment en els últims anys. Es mostra, així, un major interès per desenvolupar activitats cinematogràfiques, tant per part del sector privat amb la creació d'empreses, com dels propis espectadors i espectadores, augmentant el consum relacionat amb activitats cinematogràfiques. Per tant, el nombre d'empreses productores de cine per al període 2013-2019 s'ha duplicat, i ha arribat a ser l'últim any de 38. També ens trobem davant un fort increment de les dades relatives respecte a Espanya. Així, per a l'any 2019 el nombre de productores és proper al 10% del total d'empreses de l'Estat (front al 6,4% de 2013), situant-se així en uns valors relativament acords al seu pes poblacional.

Gràfic 52. Evolució del nombre d'empreses productores de cine a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

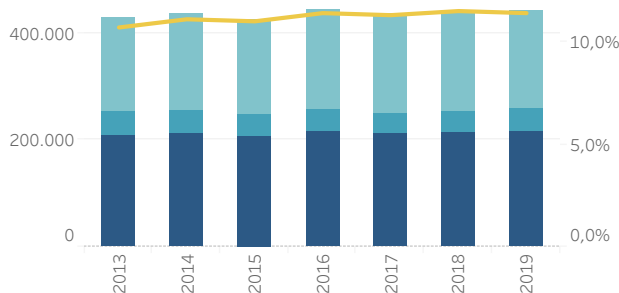
ACTIVITAT

- Inici
- Polítiques
- Model productiu
- Festivals
- Assistència
- Recursos
- Activitat

Cine

En primer lloc, podem veure que el nombre de cinemes i pantalles que veiem quan parlàvem dels equipaments ha anat acompanyat d'un lleuger augment en el nombre de sessions al conjunt de la Comunitat Valenciana de 2013 a 2016. Si bé, trobem un descens en les xifres referents a Alacant des de 2017 que ha generat, al seu torn, un descens de les dades totals a partir d'aquest any fins a 2019. Contràriament, mentre que percentualment el nombre de pantalles de cine a la Comunitat Valenciana respecte a Espanya arribava a ser el 12,9% en 2019, en aquest cas els valors no arriben als 11 punts percentuals, essent així uns valors normals acords al pes poblacional d'aquest territori, però demostrant que a les nostres sales hi ha un menor nombre de sessions per pantalla que en la mitjana espanyola.

Gràfic 53. Evolució del nombre de sessions de cine a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

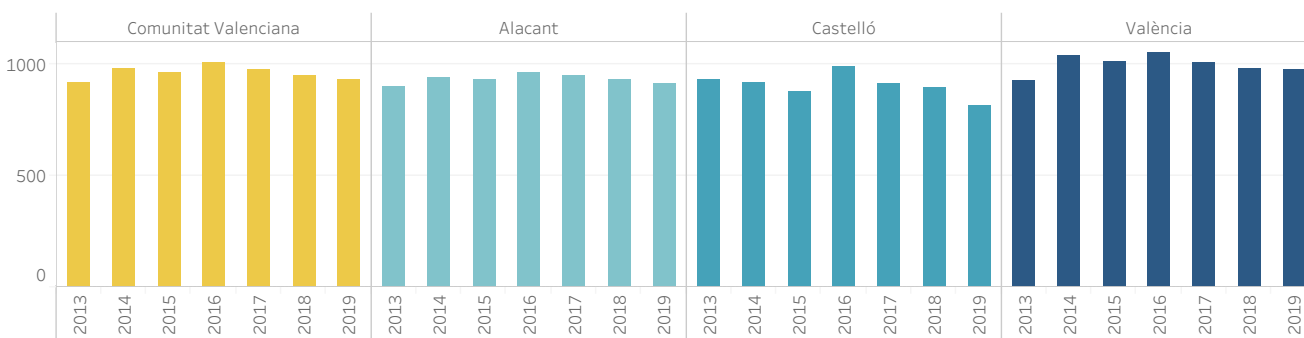

Font: SGAE

Com veiem al gràfic anterior, el nombre de sessions de cine ha suportat un descens continuat (encara que tènue) des de 2016 fins a l'actualitat i, tenint en compte que des del mateix any el nombre de pantalles tant a la Comunitat Valenciana com a cada una de les tres províncies ha augmentat anualment, trobem que la xifra de sessions de cine ha patit

un descens de 74 sessions per pantalla, especialment en el cas de Castelló a causa d'un major increment del nombre de pantalles. A més, encara que trobem lògiques diferències entre províncies pel que fa tant al nombre de pantalles com de cinemes, les dades relatives són bastant similars.

Gràfic 54. Evolució del nombre de sessions de cine per pantalla a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

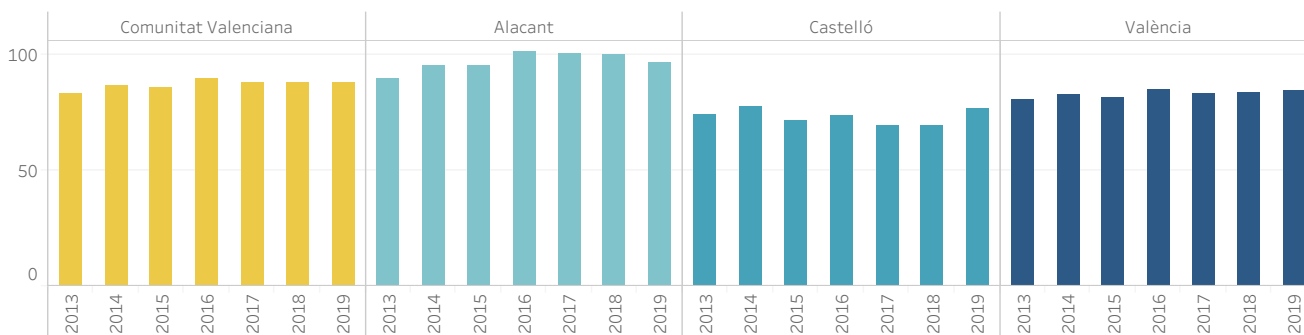

Font: SGAE

Castelló compta amb una població molt més reduïda que les altres dues províncies. Per tant, com és lògic, la quantitat de sessions, cinemes i pantalles també és significativament més reduïda que a la resta del territori. Tot i això, en 2019 experimenta un augment considerable respecte a l'any anterior, amb un increment del nombre total de sessions..

Tant a Alacant com a València trobem dos casos ben diferents des de 2016, perquè mentre a València el nombre de sessions de cine ha augmentat, a Alacant s'ha vist disminuït. Per tant, els valors relatius per cada 1.000 habitants han seguit el mateix patró en ambdues províncies, generant així que el total les sessions de cine per 1.000 habitant en el conjunt de la Comunitat Valenciana es mantinga més o menys estable en els últims anys, en torn a 88.

Gràfic 55. Evolució del nombre de sessions de cine per 1.000 habitants a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

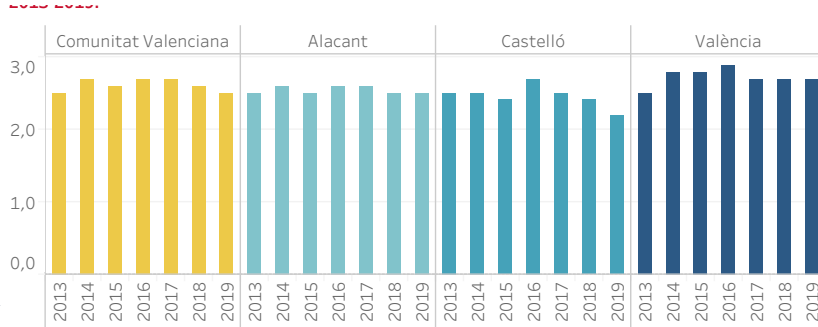
Font: SGAE

Per al conjunt de la Comunitat Valenciana ens trobem davant dels mateixos valors en referència al nombre

Gràfic 56. Evolució del nombre de sessions de cine per pantalla i dia a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

de sessions de cine per pantalla i dia a la Comunitat Valenciana tant en 2019 com en 2013 (2,5). Però sí que ha patit alguns canvis al llarg del període analitzat, causats principalment per les variacions positives en el cas de la província de València i la reducció de sessions de cine per pantalla de Castelló. Per tant, podem veure que per pantalla i dia hi trobem una oferta un poc més elevada a València, però en tots els casos les xifres es troben al voltant de les 2,5 sessions per pantalla i dia.

Font: SGAE

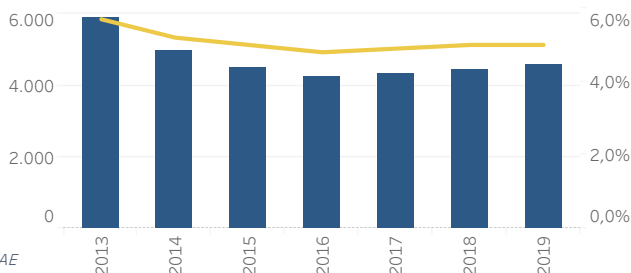

Música popular

Pel que fa al nombre de concerts de música popular a la Comunitat Valenciana, segons les dades de l'SGAE, veiem un descens de més de 1.500 concerts anuals per al període 2013-2019. Alhora que ha disminuït el nombre de concerts en valors absoluts, també ho ha fet en valors relatius respecte a Espanya, per tant, actualment el nombre de concerts a la Comunitat Valenciana ocupa un 5% del total de l'Estat. Aquesta xifra es molt reduïda en relació als valors poblacionals del territori valencià. En 2019, el 79,1 % dels concerts de música popular a la Comunitat Valenciana eren de Pop Rock en general, seguits a molta distància pels concerts de música electrònica (5,5%), Jazz, Blues i Soul (4,3%), cantautors (1,8%), flamenc (1,7%) i música llatina (1,1%). La resta de g..

Font: SGAE

Gràfic 57. Evolució del nombre de concerts de música popular a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

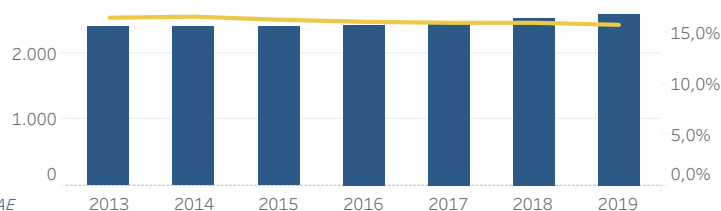

Música clàssica

La Comunitat Valenciana es troba, segons l'SGAE, amb vora a 2.500 concerts de música clàssica (2.574 en 2019), mostrant un lleu increment anual. Però mentre l'evolució en nombres absoluts és positiva, pel que fa als valors relatius respecte a Espanya veiem un descens percentual any rere any, de tal manera que l'Estat mostra un creixement de concerts de música clàssica més elevat que la Comunitat Valenciana. Però en relació a la seua població, veiem que amb uns valors que es situen al voltant del 16%, compta amb unes dades bastant elevades en comparació al conjunt d'Espanya.

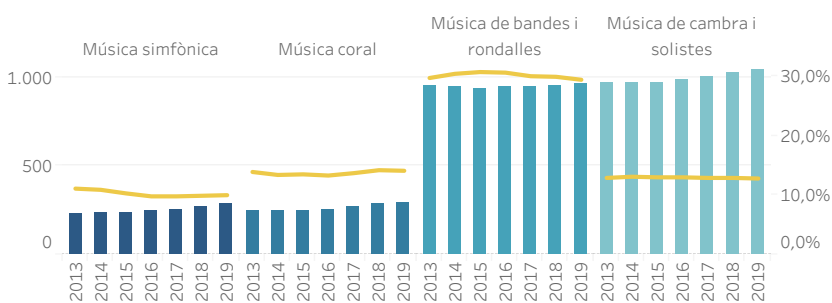
Font: SGAE

Gràfic 58. Evolució del nombre de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Pel que fa a les diferents tipologies de música clàssica que trobem a la Comunitat Valenciana, trobem moltes variacions. D'una banda apareixen com a clares vencedores la música de cambra i solistes (1.040 concerts per a l'any 2019) i la música de bandes i rondalles (962 concerts per a l'any 2019), mentre que pel que fa a la música simfònica i la música coral, únicament es van realitzar 284 i 288 concerts respectivament l'any 2019 (tot i que aquesta primera es tracta de la tipologia amb un major creixement per al període analitzat). Si ho comparem amb valors relatius, veiem que destaca clarament la música de bandes i rondalles, ja que la Comunitat Valenciana és la Comunitat Autònoma amb major nombre de bandes de música d'Espanya (representen més del 50% del conjunt de societats musicals espanyoles), mentre la resta mantenen val..

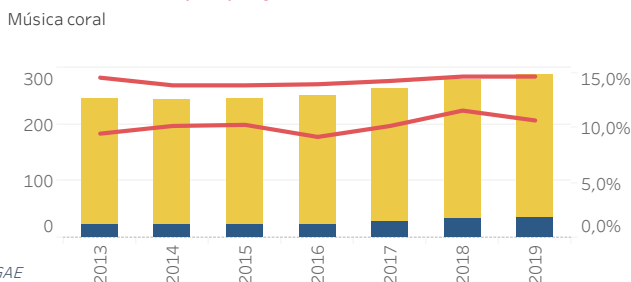
Gràfic 59. Evolució del nombre de concerts de música clàssica per tipologia a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE

Una vegada analitzat quines son les tipologies referents a la música clàssica amb major nombre de concerts celebrats, passem a observar quines son les característiques de cada una d'aquestes, respecte al seu caràcter de pagament o gratuït. En totes les categories hi ha una gran proporció de concerts gratuïts. Tot i això, destaca el cas de la música simfònica, en tractar-se de la tipologia amb una major nombre de concerts de pagament, arribant fins a un terç del total. D'altra banda, trobem aquells referents a la música de bandes i rondalles, en els quals, el nombre de concerts de pagament és ínfim (45 per a l'any 2019, front als 917 que van ser gratuïts). La principal causa d'aquesta alta taxa de gratuïtat es deu al teixit associatiu i a la gran tradició de societats musicals que hi ha arreu de la Comunitat Valenciana. Eixe fet es reflecteix també a la recaptació.

Gràfic 60. Evolució del nombre de concerts de pagament i gratuïts a la Comunitat Valenciana per tipologia de música clàssica, 2013-2019.

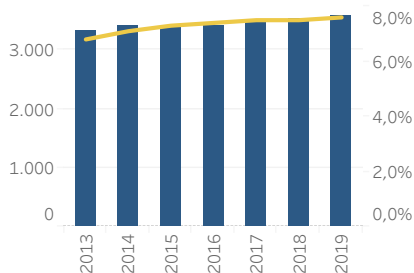

Font: SGAE

Teatre, dansa i gènere líric

En referència al nombre de representacions de teatre a la Comunitat Valenciana presenta una lleu evolució positiva, arribant a 3.588 representacions per a l'any 2019, alhora que augmentava el nombre de companyies dedicades al teatre. També veiem una evolució del percentatge de representacions respecte a Espanya, però aquesta xifra sempre s'ha trobat al voltant del 7%. Per tant, es tracta d'un nombre relativament reduït respecte al pes poblacional del territori valencià.

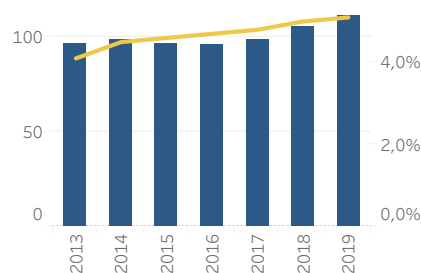
Gràfica 61. Evolució del nombre de representacions de teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE

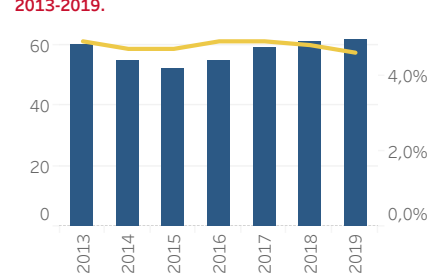
Pel que fa al nombre de representacions de dansa a la Comunitat Valenciana, veiem com l'increment de l'assistència i el grau d'interès ha incidit en una evolució positiva del nombre de representacions. Així, podem veure com s'ha mantingut al voltant de les 100 representacions anuals (111 per a 2019). D'igual manera, també s'ha incrementat en valors relatius respecte a Espanya en un punt percentual per al període 2013-2019. Però així i tot, es tracta d'una xifra molt reduïda (5,1% en 2019), tenint en compte que els valors normals que li correspondrien en relació a la població seri..

Gràfic 62. Evolució del nombre de representacions de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Pel que fa al nombre de representacions de gènere líric a la Comunitat Valenciana, podem dir que malgrat algunes variacions, les xifres s'han mantingut molt properes a les 55 representacions anuals, mostrant-nos així un lleu augment des de l'any 2015. En referència al percentatge respecte a Espanya, veiem com les dades sempre s'han trobat per baix del 5%, mostrant així uns valors molt reduïts, tenint en compte que el pes que té la Comunitat Valenciana respecte a la població espanyola.

Gràfic 63. Evolució del nombre de representacions de gènere líric a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

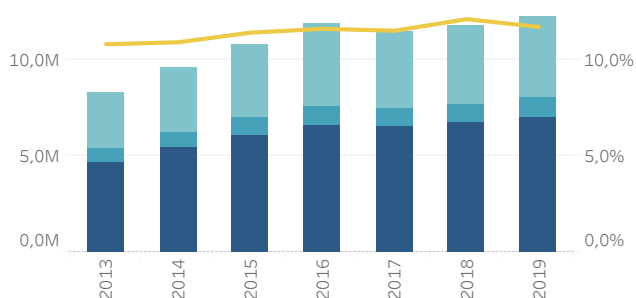
ACTIVITAT

- Inici
- Polítiques
- Model productiu
- Festivals
- Assistència
- Recursos
- Activitat

Cine

Al conjunt de la Comunitat Valenciana no s'ha generat únicament un augment de les pantalles de cinema, també trobem una evolució positiva en referència al nombre d'entrades venudes, produint-se un increment anual bastant significatiu en les tres províncies. Això no obstant, hi ha una gran divergència entre les tres províncies quant al nombre d'entrades venudes. Com és lògic, Castelló presenta la xifra més modesta, amb 1.006.769 entrades venudes en 2019 (274.277 més que en 2013). En el cas d'Alacant, en 2019 se'n van vendre 4.210.397 (1.286.029 més que en 2013); i 7.028.889 a València (2.385.081 més que en 2013). D'altra banda, podem veure que si analitzem les entrades venudes a la Comunitat Valenciana respecte a Espanya, ens trobem al voltant dels 11 punts percentuals, per tant, es tracta d'un valor corresponent amb el percentatge poblacional i que, en general, ha anat augmentant lleugerament.

Gràfica 64. Evolució de les entrades venudes als cines valencians, 2013-2019.

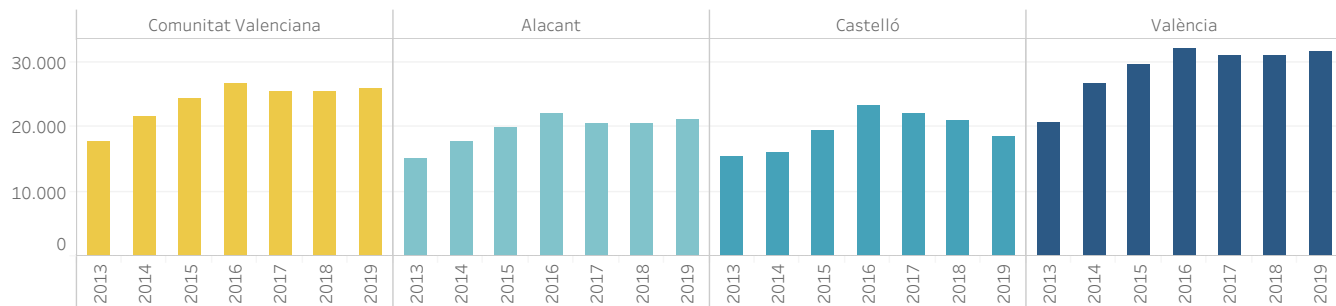

Font: SGAE

Per al conjunt de la Comunitat Valenciana podem veure que aquesta evolució positiva del nombre de pantalles i sales de cinema per al període 2013-2019 ha anat acompanyada d'un increment del nombre d'espectadores i espectadors que visiten els cinemes en valors absoluts. Però també ens trobem davant d'un creixement en termes relatius del nombre d'espectadores i espectadors per pantalla als cinemes valencians, que arriba a augmentar en un 45% el nombre d'espectadores i espectadors de cine per pantalla (de 17.813 a 25.890). Principalment, ..

València motivat per un ferm creixement de les entrades venudes als cinemes en aquesta província i una reducció del nombre de pantalles per habitant en els últims anys. En contraposició, trobem Castelló, la qual encara que des de 2013 fins a 2019 ha tingut un increment de 2.283 espectadors per pantalla, pateix un descens des de 2016 coincidint amb l'augment del nombre de pantalles per habitant i un descens del nombre d'entrades venudes als cines de la província. En conseqüència, presenta el menor increment global al llarg del període, i també la xifra més baixa..

Gràfic 65. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors per pantalla als cines valencians, 2013-2019.

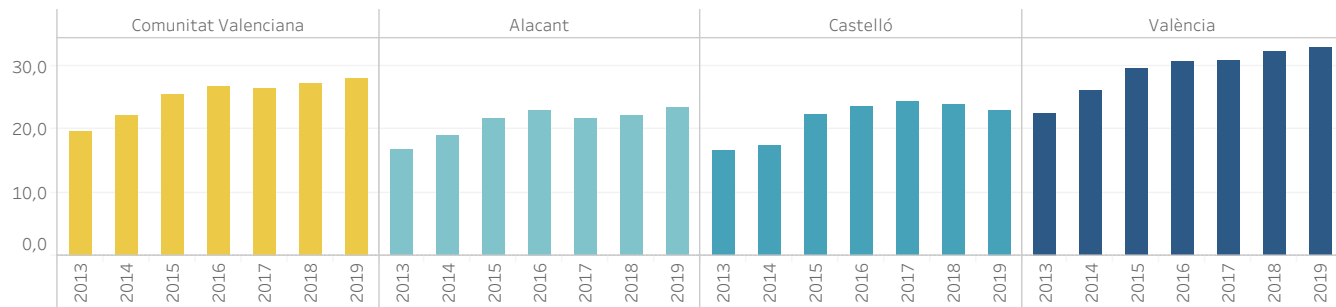

Font: SGAE

Ens trobem de nou davant d'una evolució positiva quant al nombre d'espectadores i espectadors per sessió als cinemes valencians, essent aquest creixement també patent a cada una de les províncies. Tant les xifres com la millora més acusada la trobem a València. Tenint en compte que, durant el període 2013-2019, el nombre de sessions també ha augmentat, podem comprovar que la xifra d'espectadores i espectadors s'ha incrementant significativament. Mentre que el creixement més modest d'Alacant no es deu exclusivament a un creixement en el nombre..

sinó també a un descens en la quantitat de de sessions projectades. Finalment, a Castelló trobem un escenari diferent, ja que encara que el nombre de cinemes i pantalles haja augmentat a la província, la quantitat d'espectadores i espectadors per sessió s'ha reduït des de 2017 ja que el nombre d'espectadors ha crescut d'una forma més moderada respecte a la quantitat de sessions en els últims dos anys. Tot i això, també presenta un important saldo global positiu per al conjunt ..

Gràfic 66. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors per sessió als cines valencians, 2013-2019.

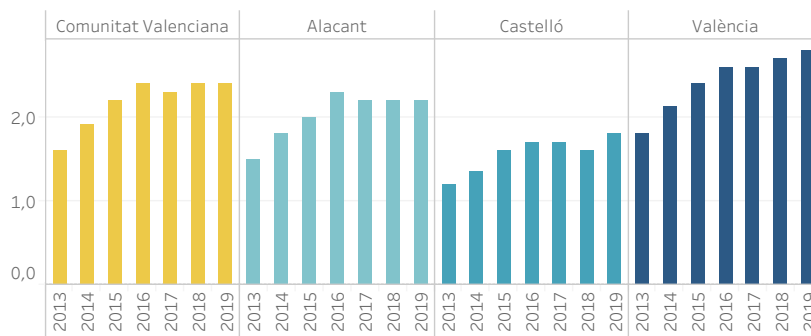

Font: SGAE

Pel que fa al nombre d'entrades de cine venudes per habitant, podem veure que ens trobem davant un patró molt similar al de les gràfiques anteriors, en el qual l'evolució tant en cada una de les tres províncies com en el conjunt de la Comunitat Valenciana ha sigut positiva des de 2013. Però trobem fortes diferències entre les tres províncies. València és la província amb un major nombre d'entrades venudes per habitant, arribant l'any 2019 a una xifra de 2'8 entrades. En segon lloc trobem Alacant, que després del creixement que va tindre lloc fins a 2016, es va aturar fins a 2019, amb 2'2 entrades venudes per habitant. I finalment, Castelló es situa com a la província amb un menor consum de cinema per habitant, que després d'un augment de 0,6 punts per al període 2013-2019, continua bastant per davall de la mitjana autonòmica (2,4) amb 1,...

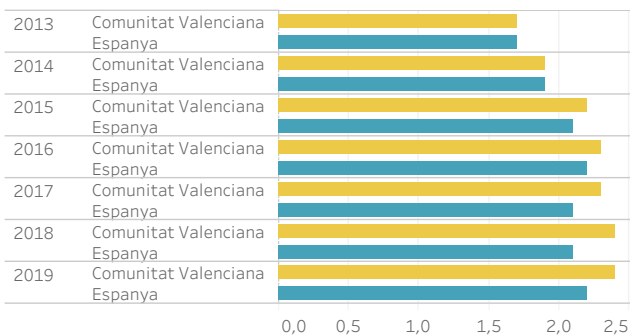
Gràfic 67. Evolució del nombre d'entrades als cines valencians per habitant, 2013-2019.

Font: SGAE

Si ho comparem amb la mitjana d'Espanya, amb xifres de l'Institut de Cinematografia y de las Artes Audiovisuales (ICAA), l'evolució al llarg del període ha sigut positiva en ambdós casos. No obstant això, a la Comunitat Valenciana la tendència ha estat encara millor, front a un cert estancament a l'Estat Espanyol a partir de 2017. De fet, partien de nivells equivalents en 2013 (1,7), però a la Comunitat Valenciana l'assistència mitjana anual va créixer fins a 2,4 visites al cinema per habitant, mentre que a Espanya la xifra de 2019 es situava en 2,2.

Gràfic 68. Evolució de l'assistència mitjana anual al cine per habitant, 2013-2019.

Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

La Comunitat Valenciana compta amb algunes de les pantalles de cinema amb més espectadors d'Espanya. De fet, les dues pantalles amb més espectadors de tot l'estat es troben a València, concretament a l'Hemisfèric i l'Oceanogràfic. Pel que fa als complexos cinematogràfics, destaquen Kinépolis Paterna (el tercer amb més espectadors de l'estat, superant el milió) i els Cines LYS, al cap i casal. Totes aquestes instal·lacions es troben a la província de València.

Taula 2. Pantalles a la Comunitat Valenciana que es troben entre les 30 amb més espectadors d'Espanya en 2019.

Posició	Espectadors/es	Recaptació	
1	L'Hemisfèric	336.853	1.646.725
2	Cine 4d Auditori Mar Roig (Oceanogràfic)	198.797	594.697
30	Cinesa Bonaire Sala 2	97.177	658.496
27	Kinépolis Paterna - Sala 24	98.023	610.653

Taula 3. Complexos cinematogràfics a la Comunitat Valenciana que es troben entre els 25 amb més espectadors d'Espanya en 2019.

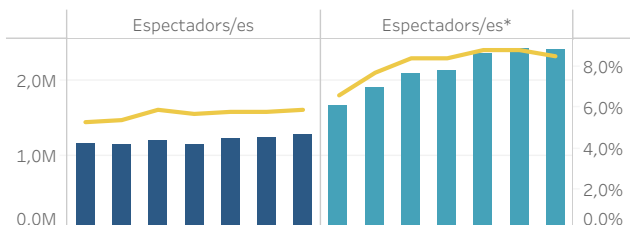
Posició	Sales	Espectadors/es	Recaptació	
3	Kinépolis Paterna	24	1.166.131	7.711.118
14	LYS	14	744.713	4.752.205

Font: SGAE

Música popular

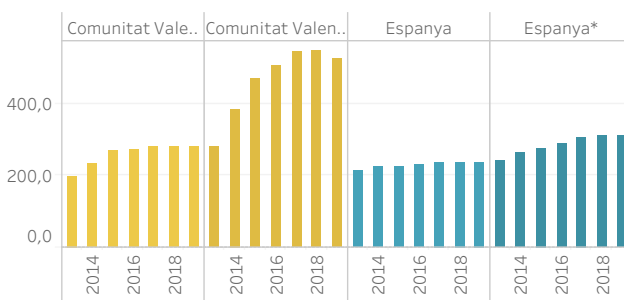
Pel que fa al nombre d'espectadores i espectadors que assisteixen a concerts de música popular, l'evolució és positiva, però sobretot si incloem els macrofestivals. Si els excloem de la nostra anàlisi, l'augment és molt més moderat. Com havíem vist anteriorment, els concerts de música popular són una de les activitats que tenen major pes entre els festivals d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana, i a més són també una de les activitats que genera major interès entre la població. Com era d'esperar, això es trasllada a un increment constant del nombre d'assistents als concerts, encara que veiem un xicotet descens per a l'any 2019 de 32.367 espectadors. Aquest increment s'observa que és molt més accentuat a causa de l'impacte que ha tingut en els últims anys el fenomen dels macrofestivals, ja que quasi la meitat d'espectadores i espectadors de concerts de música popular per a l'any 2019 provenien dels macrofestivals. Si no els tenim en compte, ens situariem amb un volum de 1.274.605 espectadores i espectadors en 2019; mentre que si sumem els corresponents als macrofestivals, en serien 2.397.605. Encara que siguin xifres aparentment elevades, si les posem en relació a Espanya no ho són tant. De fet, observem que representen vora a un 8,5% del total (5,9% si només tenim en compte concerts fora de macrofestivals), proporció que es situa considerablement per davall del..

Gràfic 69. Evolució del nombre d'espectadors i espectadores als concerts de música popular a la Comunitat Valenciana.

Pel que fa a l'evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per concert de música popular, veiem un clar ascens dels valors referents a la Comunitat Valenciana, tant si tenim en compte les dades que inclouen macrofestivals, com si no (encara que tornem a trobar un lleu descens per a les xifres de l'any 2019). Podem veure que es tracta de valors bastant més elevats als que presenta la mitjana espanyola, sobretot si tenim en compte les xifres que inclouen macrofestivals, i especialment en els últims anys. Açò es deu a la rellevància que ha guanyat aquest tipus de festivals de música al llarg de la Comunitat Valenciana, sobretot a les zones costeres. En 2019, el nombre mitjà d'espectadores i espectadors per concert de música popular era de 278 a la Comunitat Valenciana (523 sumant macrofestivals) i de 238 a Espanya (310 sumant macrofestivals). En 2019, el 77,9% de les espectadores i espectadors de música popular a la Comunitat Valenciana havien assistit a concerts de Pop Rock en general. A una àmplia distància els segueixen els de Jazz, Blues i Soul (5,2%), cantautors (4,2%), cançó melòdica (3,3%), música electrònica (2,6%), música llatina (1,7%) i flamenc (1,2%). L'assistència..

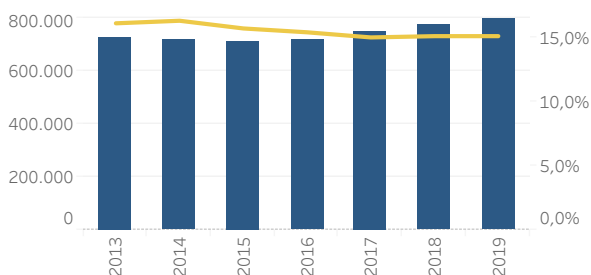
Gràfic 70. Evolució del nombre mitjà d'espectadors i espectadores per concert de música popular.

Música clàssica

La música clàssica a la Comunitat Valenciana es troba davant un lleu creixement anual del nombre d'espectadores i espectadors, influenciat per un augment de l'interès i la creació d'un major nombre d'espectacles d'aquesta tipologia. Veiem que les xifres d'assistents amb vora a 750.000 anuals (797.372 l'any 2019), es troben molt per baix de les xifres que presenten els concerts de música popular. Però així i tot, els valors relatius respecte a Espanya, es mostren molt favorables per a la Comunitat Valenciana, ja que aquests representen al voltant del 15% del total d'espectadores i espectadors al conjunt del Estat. Les explicacions a aquest fenomen les podem trobar al fort arrelament de les societats ..

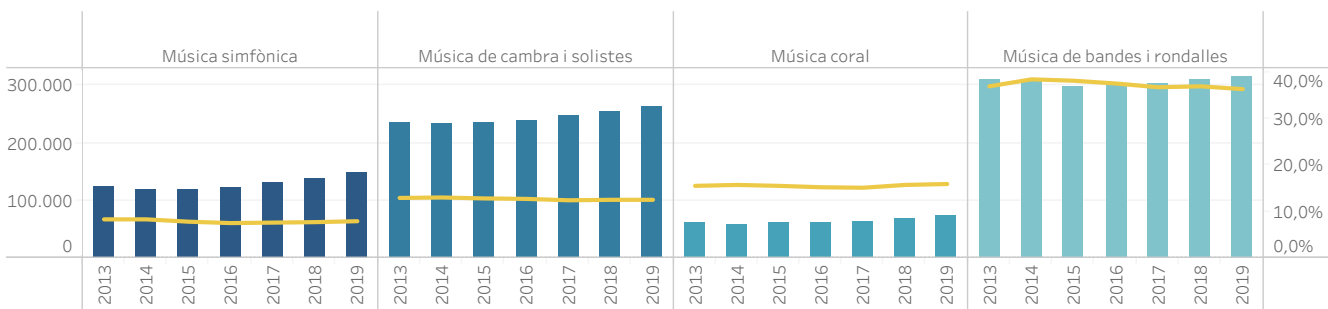
Gràfica 71. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE

A la Comunitat Valenciana, l'increment del nombre de concerts de música clàssica de totes les tipologies ha anat acompanyat, en major o menor mesura, d'un augment en el nombre d'espectadores i espectadors. De manera que, de nou, trobem que les dues tipologies que destaquen per tindre un major nombre d'espectadores i espectadors són la música de bandes i rondalles, seguida de la música de cambra i solistes (amb uns valors de 314.532 i 263.302 respectivament per a l'any 2019). A continuació, apareix la música simfònica (147.019 espectadores i espectadors per a l'any 2019) i finalment la música coral (72.519).

Gràfic 73. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana per tipologia, 2013-2019.

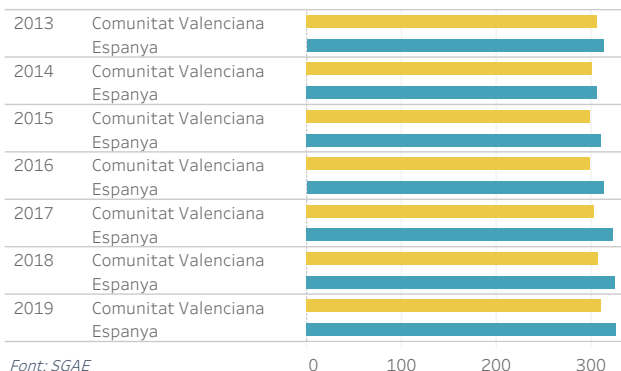

Font: SGAE

Pel que fa a l'evolució d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica per tipologia i modalitat, veiem que els quatre han augmentat les seues xifres per al període 2013-2019, encara que la tipologia que compta amb un major augment ha sigut la música simfònica, que ha incrementat les seues dades en quasi 25.000 assistents anuals. A més, es tracta de la categoria amb un major volum d'espectadores i espectadors anuals a concerts de pagament, respecte als que acudeixen a aquests concerts de manera gratuïta, arribant fins i tot l'any 2019 a superar-los en 5.513 assistents. En la resta de tipologies, l'assistència a concerts gratuïts és clarament predominant. D'altra banda, destaca el fet que, en totes les categories, el percentatge de concerts gratuïts celebrats a la Comunitat Valenciana respecte al total d'Espanya és considerablement major a la proporció de concerts de pagament. Aquest fet assenyala que el fenomen del predomini de la gratuïtat és més acusat per al cas valencià, la qual cosa es deriva del fort teixit associatiu i sense ànim de lucre que està darrere de gran part d'aquests concerts a la Comunitat Valenciana, i que no ocorre de forma ..

Podem veure que encara que el nombre total d'espectadores i espectadores de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana augmenta anualment, el volum mitjà d'assistents per concert es troba relativament estable al voltant de 300. Açò es deu a que l'augment total d'assistents a aquest tipus d'espectacles ha anat acompanyat d'un augment del nombre de concerts de música clàssica. A més, es tracta d'unes xifres que es troben molt properes a la mitjana espanyola, encara que en cap any ha sigut superada.

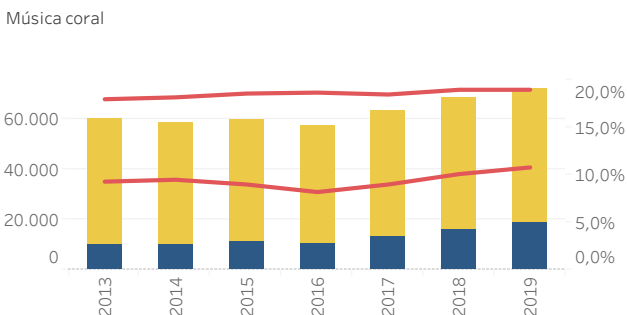
Gràfic 72. Evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per concert de música clàssica, 2013-2019.

Font: SGAE

Cal tindre en compte que, encara que no compta amb els valors més elevats, la música simfònica té un nombre d'espectadores i espectadors bastant elevat en relació al nombre de concerts que té anualment (Per a l'any 2019 147.019 persones van assistir a concerts de música simfònica, mentre que únicament es van celebrar 281 concerts). D'altra banda, la música de bandes i rondalles no és la que més concerts celebra, però sí la que té un major nombre d'espectadores i espectadors, arribant a representar més del 35% de concerts que es celebren a Espanya d'aquesta tipologia, un valor molt alt, si tenim en compte que les xifres de la població es troben en vora al 10%.

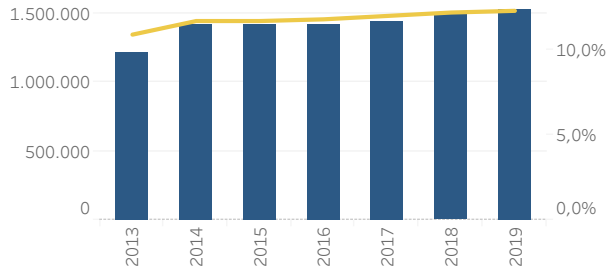
Gràfic 74. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana per tipologia i modalitat (de pagament o gratuïts), 2013-2019.

Font: SGAE

Malgrat el descens de l'interés en assistir a representacions teatrals per part de la societat valenciana que veiem en l'apartat corresponent, ens trobem que el nombre d'espectadores i espectadors ha evolucionat favorablement, arribant a superar els milió i mig d'espectadors l'any 2019. Cal destacar que encara que els valors relatius del nombre de representacions respecte a Espanya era un poc reduït, ja que es trobava per sota del 8%. Però, en canvi, pel que fa al nombre d'assistents, apreciem una xifra molt més positiva i que s'hi troba en augment any rere any, rondant els 12 punts percentuals. Per tant, hi ha marge pel costat de la demanda per a incrementar el nombre de representacions teatrals fins a arribar a xifres que s'apropen a la mitjana espanyola.

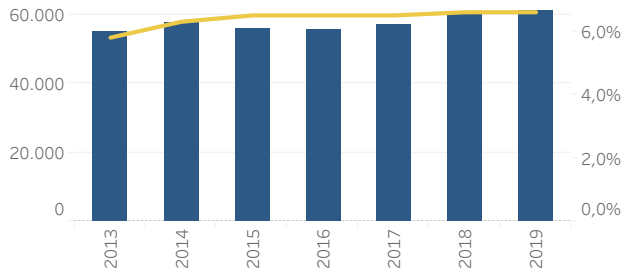
Gràfica 75. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE

Pel que fa a la dansa, el nombre d'espectadores i espectadors a la Comunitat Valenciana presenta el mateix patró que l'evolució del nombre de representacions d'aquesta tipologia, ballant al voltant dels 55.000 espectadors anuals (61.420 l'any 2019), però amb un increment anual continu des de 2016. Així i tot, el creixement dels últims anys no ha sigut suficient per a aconseguir augmentar el percentatge d'assistents respecte a Espanya fins al 10%, ja que aquest seria el valor aproximat que correspondria al pes poblacional de la Comunitat Valenciana. Per al període analitzat, els valors s'han trobat al voltant del 6% (6,6% en 2019), encara que també amb una tendència positiva; és a dir, l'augment en el volum d'espectadores i espectadors ha sigut major que a altres regions de l'estat.

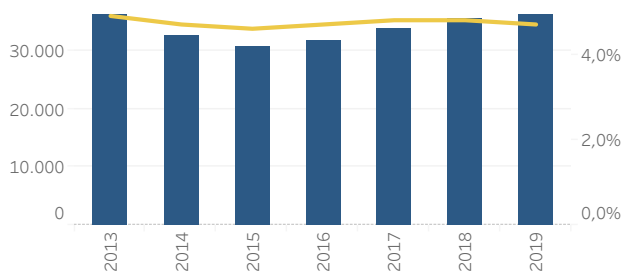
Gràfic 77. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE

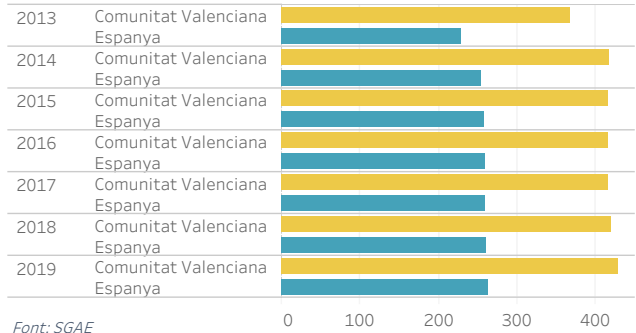
Pel que fa al nombre d'espectadores i espectadors de gènere líric, ens trobem de nou davant un patró d'evolució quasi idèntic al de representacions de la mateixa tipologia, amb uns valors anuals propers als 35.000 assistents. Crida l'atenció el baix pes relatiu respecte al conjunt d'Espanya, ja que en cap dels anys compresos en el període 2013-2019, ni tan sols arriba al 5%, mostrant així una xifra que es troba..

Gràfic 79. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de gènere líric a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Com ja hem vist anteriorment, el nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de teatre es troba en augment, ja que el nombre de funcions teatrals de la Comunitat Valenciana no creix al mateix ritme que ho fa el nombre d'assistents. A més, veiem com les dades mitjanes d'Espanya són molt inferiors a les de la Comunitat Valenciana (263 front a 428 l'any 2019), remarcant així, d'una banda, que el nombre d'espectadors que assisteixen al teatre superen la mitjana espanyola (fet que facilita la seua sostenibilitat econòmica), i d'altra, la manca de representacions per a la demanda efectiva i les necessitats de consum de les valencianes i els valencians.

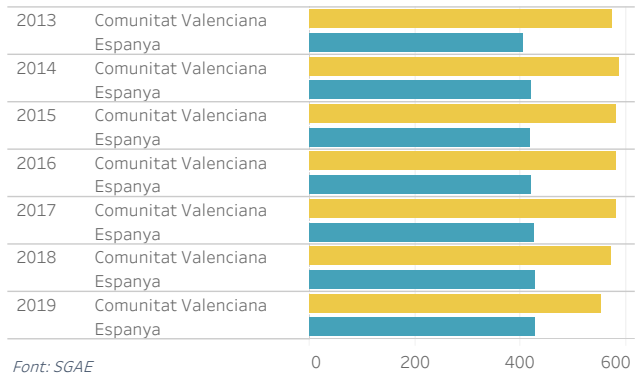
Gràfic 76. Evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de teatre, 2013-2019.

Font: SGAE

Quant al nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de dansa, trobem un descens a la Comunitat Valenciana, ja que el l'augment de representacions de dansa no ha anat acompanyat per un increment del volum d'assistents tan elevat. Tot i això, segueix situant-se en nivells s..

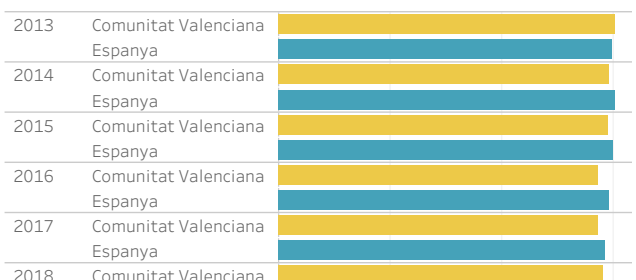
Gràfic 78. Evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de dansa, 2013-2019.

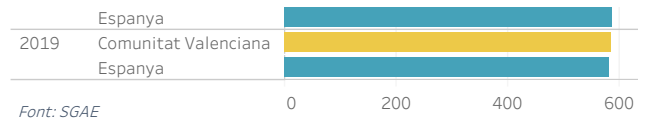
Font: SGAE

Veiem que el nombre mitjà d'espectadores i espectadors per representació de gènere líric a la Comunitat Valenciana es troba al voltant de les 600 persones, mantenint-se així en uns valors molts similars als que presenta la mitjana espanyola. Però encara que les variacions anuals són quasi nul·les, podem veure un xicotet descens de 17 assistents per representació al llarg del període, que no resulta mas..

Gràfic 80. Evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per representació de gènere líric, 2013-2019.

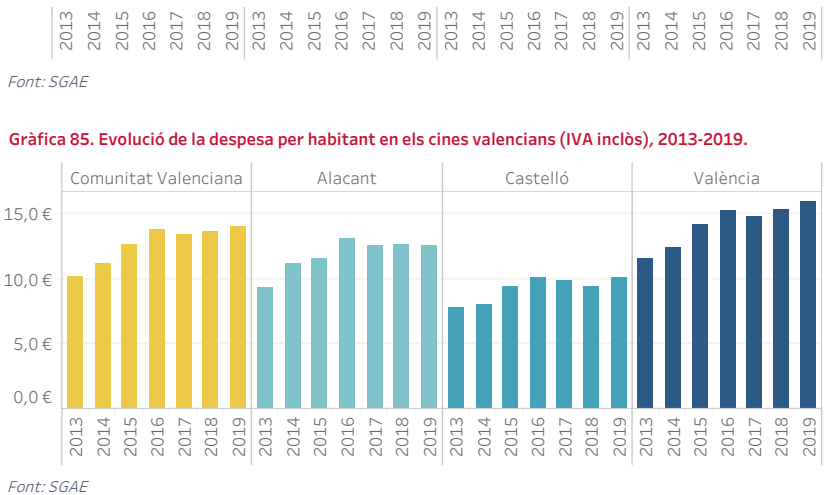
Font: SGAE

s ha viscut un augment tant del nombre d'espectadors i espectadores com d'un major consum de cinema per habitant, acompanyat d'un període de recuperació econòmica.

Si ho observem en termes de despesa per habitant, la Comunitat Valenciana ha experimentat un creixement respecte a l'any 2013, en el que la despesa era de 10,20€, front als 13,97€ de 2019. La província que ha tingut una major evolució positiva ha sigut València, amb un increment de 4,39€ per al període analitzat, i es situa així mateix amb el nivell més elevat (15,89€ en 2019, front als 12,52€ d'Alacant i els 10,10€ de Castelló). Tenint en compte el lleuger descens de preus que han patit les entrades de cinemes els darrers anys, podem afirmar que l'augment de la despesa per habitant no es deu a un augment del cost de les entrades, sinó més bé a un increment del nombre d'espectadors i espectadores a les sales de cinema.

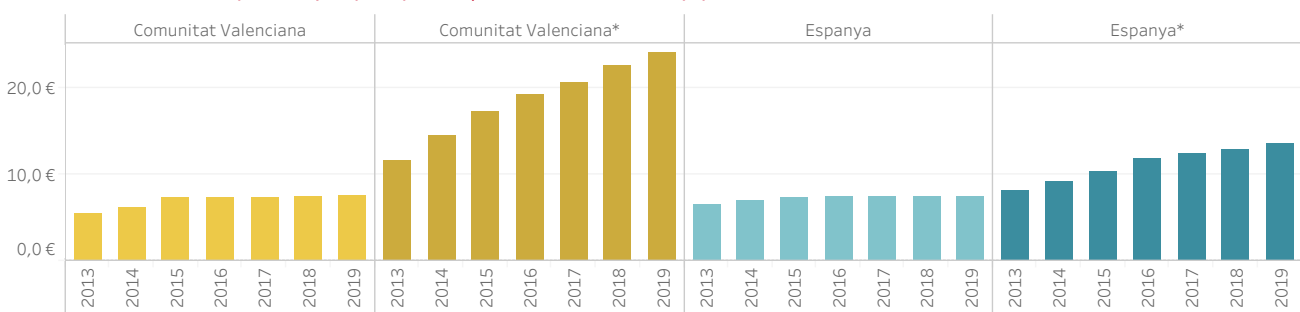
Música popular

Si als gràfics anteriors ja véiem una clara evolució positiva tant del nombre d'espectacles com d'assistents als concerts de música popular, pel que fa a la recaptació trobem també un increment accentuat any rere any. Però hi ha una clara diferència entre la recaptació econòmica generada únicament pels concerts i la generada tant si hi afegim els macrofestivals, amb un increment anual molt major. Si els tenim en compte, passaríem de 19.084.576€ d'ingressos l'any 2013 a 57.394.806€ l'any 2019. En canvi, si els exclouem, la diferència va de 6.353.610€ de recaptació en 2013 a 9.739.806€ en 2019.

A més, si observem que, en referència al nombre d'espectadores i espectadors, la diferència entre les dades amb macrofestivals "únicament" doblava al nombre d'assistents a concerts sense incloure macrofestivals, amb la recaptació la diferència és abismal. Aproximadament per a les xifres de l'any 2019 la recaptació incloent els valors dels macrofestivals es sis vegades superior a la recaptació de la resta de concerts. Per tant, podem veure com el tipus d'esdeveniment de música popular amb un major nivell d'ingressos són els macrofestivals. D'altra banda, en comparació al volum total d'ingressos respecte a Espanya, podem veure de nou una clara divergència entre les dues categories. Mentre que la xifra pertanyent únicament als concerts excelent macrofestivals es troba a nivells anuals propers als sis punts percentuals (6% per a l'any 2018 i 2019, bastant per baix del pes

La recaptació mitjana per espectador/a de concerts de música popular a la Comunitat Valenciana també ha experimentat un augment progressiu del total de les seues xifres any rere any. De nou, amb importants diferències en funció de si considerem o no els macrofestivals. Si els exclouem, el creixement dels ingressos per espectador/a ha tingut un augment lleu, sobretot en els últims anys i amb valors més reduïts (7,64€ per a l'any 2019). Mentre que si afegim a aquesta xifra la recaptació mitjana per espectador que assisteix també a macrofestivals, ens trobem davant una quantitat molt més elevada i un creixement més accentuat, passant de 11,52€ per espectador/a en 2013 a ser 23,94€ l'any 2019.

Gràfic 87. Evolució de la recaptació mitjana per espectador/a dels concerts de música popular, 2013-2019.

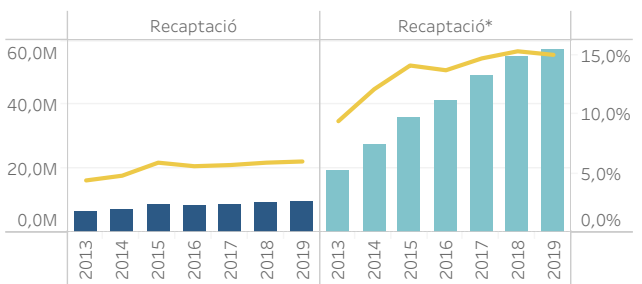

Font: SGAE
Nota: Els valors acompanyats d'un asterisc inclouen macrofestivals.

Pel que fa a la distribució per gèneres musicals, els concerts de Pop Rock en general concentraven en 2019 el 88,9% de la recaptació dels concerts de música popular. A molta distància se situen la música electrònica (2,8%),

poblacional), si incloem els macrofestivals, el volum recaptat a la Comunitat Valenciana experimenta un creixement molt més acusat i arriba a situar-se en el 15% (per damunt del pes poblacional, que rondaria el 10%). Com havíem vist anteriorment, la Comunitat Valenciana ha viscut de primera mà l'apogeu dels macrofestivals, prèviament a la crisi de la Covid-19, i dona cabuda a alguns dels festivals més grans de tot l'estat.

Gràfic 86. Evolució de la recaptació dels concerts de música popular a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE
Nota: Els valors acompanyats d'un asterisc inclouen macrofestivals.

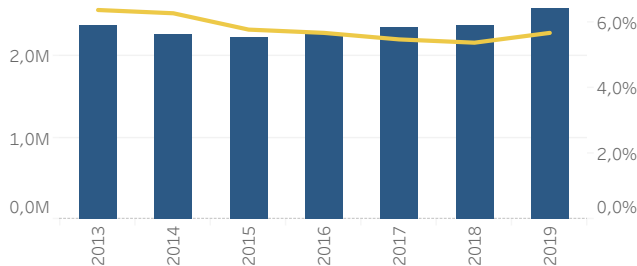
En conseqüència, podem concloure que la predisposició i interès de la població per a gastar en macrofestivals, i açò es pot deure a que aquest tipus d'actes solen tindre una durada més llarga, un major nombre d'actuacions i més diverses i fins i tot ofereixen serveis extres com poden ser l'allotjament o el menjar. En termes comparatius, la recaptació mitjana per espectador/a dels concerts de música popular (exclouent macrofestivals) a la Comunitat Valenciana ha aconseguit igualar la mitjana espanyola des de l'any 2015, i fins i tot superar-la lleugerament en 2019. Mentre que, si incloem les xifres dels macrofestivals, veiem que la diferència en favor de la Comunitat Valenciana augmenta considerablement i s'amplia amb els anys.

el Jazz, Blues i Soul (1,2%) i el flamenc (1,1%), mentre que la de la resta de gèneres musicals es situava per baix de l'1% del total.

Música clàssica

La crisi econòmica del 2008 va comportar una caiguda en la recaptació dels concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana que encara s'arrossegava en els primers anys del període analitzat. Però gràcies a la recuperació econòmica, i a un lleu augment anual del nombre de concerts de música clàssica, s'ha produït de nou un increment dels ingressos generats des de 2016, arribant l'any 2019 a generar 2.594.577€. Així i tot, la proporció que aquesta recaptació representa dins del conjunt de l'Estat segueix situant-se en valors molt baixos, al voltant del 6%. Açò és conseqüència del major nombre de concerts gratuïts que es celebren a la Comunitat Valenciana, fruit, com ja hem comentat anteriorment, del fort fenomen associatiu lligat a la música.

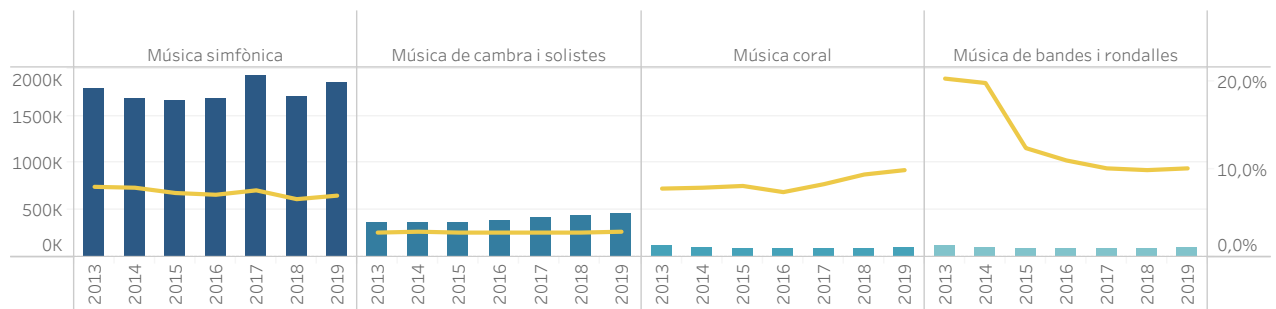
Gràfica 88. Evolució de la recaptació dels concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Font: SGAE

Una vegada analitzada l'evolució de la recaptació als concerts de música clàssica, el següent pas lògic és distingir com ha variat per a cadascuna de les diverses tipologies que la componen, i analitzar així les oportunitats i debilitats amb les que compten. Cal destacar l'elevat volum de recaptació (en termes comparatius) generat per la música simfònica, com a principal generadora d'ingressos, ja que mentre la resta de tipologies per a l'any 2019, únicament van generar recaptacions d'entre 99.768€ i 462.187€, els concerts de música simfònica van generar ells sols 1.857.142€. Aquesta xifra crida més l'atenció si recordem que es tracta de la tercera tipologia de música clàssica pel que fa al nombre d'assistents. D'altra banda, trobem la música de bandes i rondalles, que tractant-se de la tipologia amb un major nombre d'espectadors (314.532 l'any 2019), compta amb els nivells de recaptació més menuts, sense arribar als 100.000€ anuals. En referència al percentatge que recaptació que presenten les diverses tipologies din..

Gràfica 90. Evolució de la recaptació dels concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana per tipologia, 2013-2019.

Font: SGAE

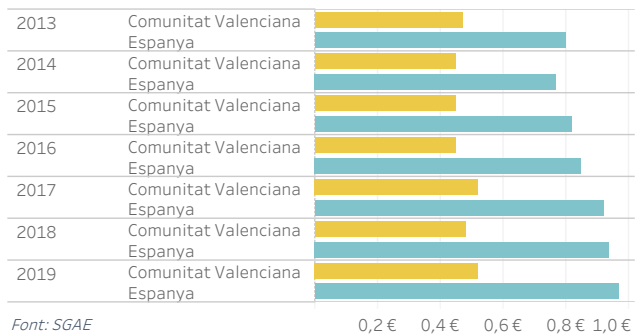
Teatre, dansa i gènere líric

L'evolució positiva del nombre d'espectadores i espectadors de teatre ha anat també acompanyada, i d'una manera més accentuada, d'un augment en la recaptació, amb un increment de més de 2 milions d'euros per al període analitzat (2013-2019). Veiem com, encara que aquest increment en valors absoluts també ha repercutit en un increment dels valors relatius respecte a Espanya, no ha sigut suficient per a apropar-nos a valors coherents amb el pes poblacional (al voltant del 10%), ja que per a l'any 2019, el pes de la recaptació del teatre a la Comunitat Valenciana ..

Gràfica 91. Evolució de la recaptació del teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

Pel que fa a la despesa per habitant en concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, veiem un lleu increment anual, poc significatiu, amb xifres al voltant dels 0,40€. Aquesta xifra és resultat tant de la considerable proporció de gent que no consumeix aquest tipus de cultura, com de la gran quantitat de concerts gratuïts o amb preus subvencionats que s'hi celebren. Més preocupants són aquestes xifres si les comparem amb la despesa mitjana per habitant del conjunt d'Espanya, que es troba en un increment més accelerat i presenta per a l'any 2019 una despesa mitjana de 0,97€, doblant així els ingressos qu..

Gràfic 89. Evolució de la despesa per habitant en concerts de música clàssica, 2013-2019.

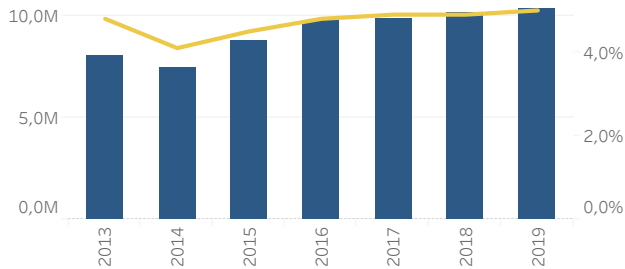

Font: SGAE

bandes i rondalles (compensen l'alt índex de gratuïtat amb una major presència en territori valencià) presentaven en 2019 valors similars al pes poblacional, al voltant del 10%. La música simfònica es situava en un 7% i, per últim, la música de cambra i solistes representa tan sols un 2,9% de la recaptació generada en tot l'estat. Açò es deu, d'una banda, a que es tracta d'una de les tipologies amb un menor nombre tant d'actuacions com d'espectadors i espectadores anuals; i d'altra, a que únicament el 5% de les espectadores i espectadors paguen entrada per a assistir a concerts de música de cambra i solistes. Aquesta disparitat es deu a que mentre que la música de bandes i rondalles té una àmplia presència a la Comunitat Valenciana en forma de teixit associatiu, i es duen a terme una sèrie d'actuacions de caràcter gratuït molt esteses arreu del territori, la música simfònica es troba més professionalitzada, es celebra en grans escenaris i, per tant, el preu de les entrades d'aquests espectacles és considerablement més elevat.

Gràfic 92. Evolució de la recaptació mitjana per espectador de teatre, 2013-2019.

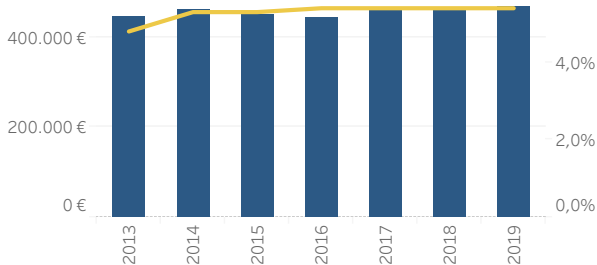

Font: SGAE

La recaptació total generada per les representacions de dansa a la Comunitat Valenciana no ha patit una variació en les seues xifres massa rellevant, mantenint-se així dins d'uns valors estables al voltant dels 450.000€ anuals. Unes dades bastant reduïdes si les comparem amb la recaptació d'altres tipologies culturals que superen el milió d'euros anual. A més, podem constatar que comptar amb un nombre de representacions inferior al de la mitjana espanyola com ja hem vist en gràfics anteriors, comporta també que la recaptació es trobe en valors molt inferiors respecte a Espanya, ja que la recaptació de la dansa per a l'any 2019 únicament representa el 5'4% de la recaptació total de l'Estat.

Gràfic 93. Evolució de la recaptació de la dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

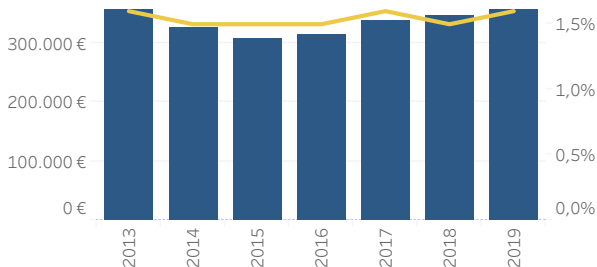

Font: SGAE

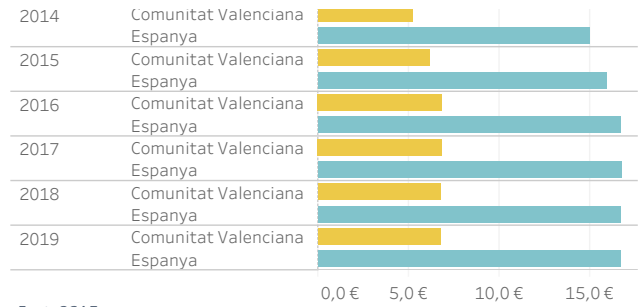
Pel que fa al volum de recaptació del gènere líric, veiem com es repeteixen els patrons ja mostrats anteriorment, en els quals la crisi econòmica del 2008 genera un descens de la recaptació que s'arrossega fins a 2014-2015. A partir de 2016, i a causa de la recuperació econòmica, la recaptació del gènere líric comença a créixer de nou. En aquest cas, creix lleument fins a arribar als 357.975€. Tenint en compte que es tracta de la tipologia amb un menor nombre de representacions, no és de sorprendre que compte amb uns valors tan reduïts.

El que sí ens crida més l'atenció és el baix percentatge que representa la recaptació del gènere líric a la Comunitat Valenciana respecte a la recaptació total en Espanya. Amb uns valors propers al 1,6%, ens mostra que ocupa un pes molt poc rellevant respecte al conjunt de la recaptació de l'Estat Espanyol.

Gràfic 95. Evolució de la recaptació del gènere líric a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.

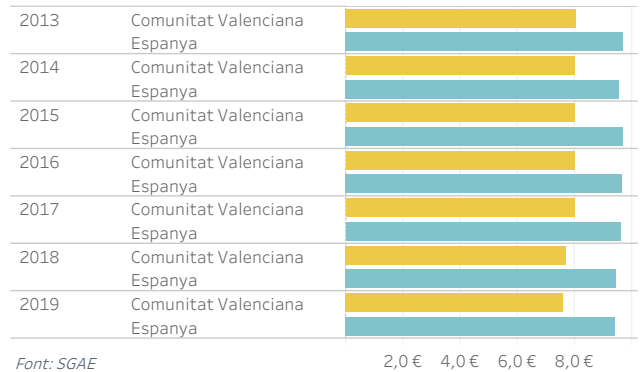
Font: SGAE

Font: SGAE

Açò es deu tant a un nombre escàs de representacions com a una recaptació mitjana per espectador/a de dansa inferior a la mitjana espanyola i decreixent (en 2019, 7,62€ a la Comunitat Valenciana front als 9,39€ de la mitjana espanyola). De tal manera, sorgeix no sols la necessitat d'augmentar el nombre d'actuacions i assistents, sinó també d'aturar aquest descens de la recaptació mitjana per espectador/a.

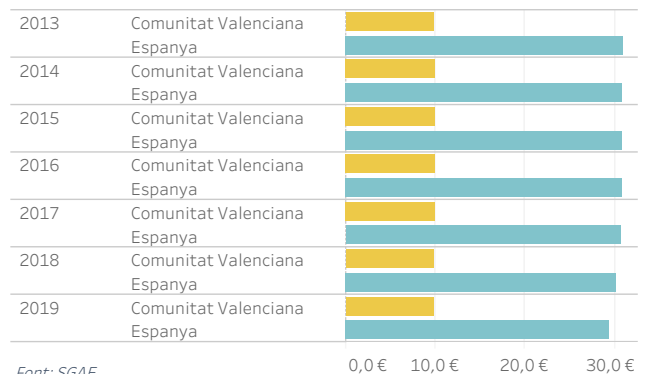
Gràfic 94. Evolució de la recaptació mitjana per espectador/a de dansa, 2013-2019.

Font: SGAE

Aquesta reduïda xifra té a veure principalment amb la despesa mitjana que fa cada espectadora o espectador d'aquest tipus d'actuacions. Ja que, mentre la mitjana espanyola es troba en uns valors propers als 30€ (29,44€ l'any 2019), la recaptació mitjana de la Comunitat Valenciana no arriba als 10€ per espectador (9,85€ en 2019). Se'n mostra així la necessitat d'augmentar la recaptació mitjana per espectador/a en les funcions de gènere líric.

Gràfic 96. Evolució de la recaptació mitjana per espectador/a de gènere líric, 2013-2019.

Font: SGAE

Annex dades sense dissenyar per a Observatori

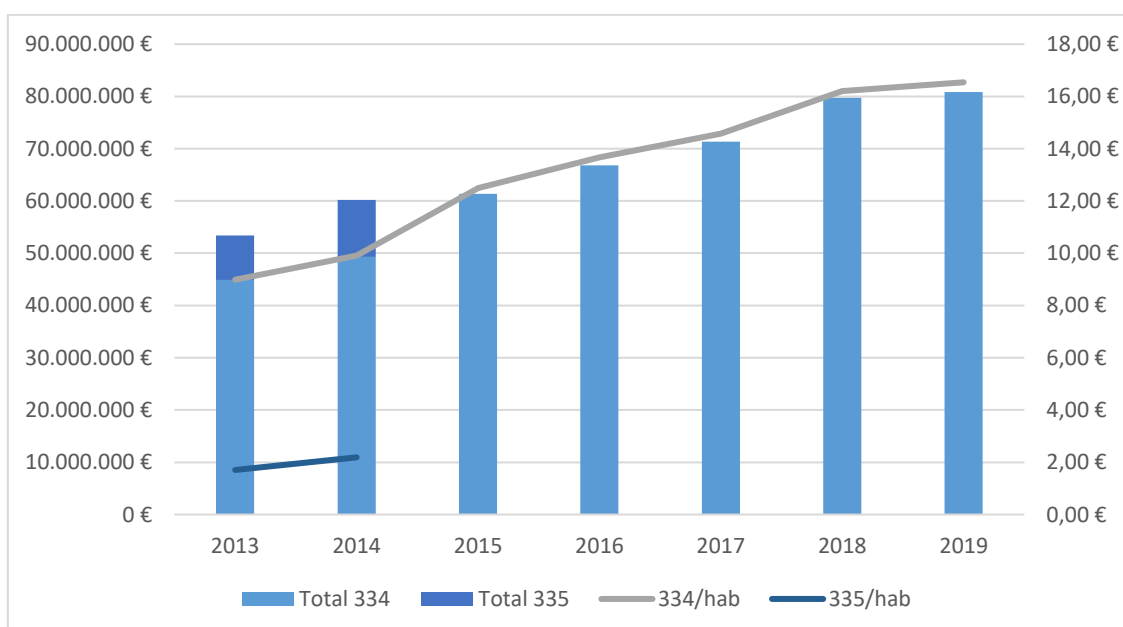
P1. Polítiques

1.1. Municipis

La majoria dels recursos destinats a la política cultural es gestionen des de les administracions locals, responsables de programar bona part de l'escena cultural arreu del territori. Especialment, als municipis menuts on la presència de teatres i altres equipaments de titularitat privada és més escassa i l'oferta pública només es complementa des de l'associacionisme.

Per a detectar d'una forma pràctica i quantificable els esforços dedicats a la promoció de les arts escèniques, cal acudir al programa 334 dels pressupostos municipals ("Promoció cultural"). Fins a 2014, a més, existia el programa 335, més modest, que estava específicament dedicat a les arts escèniques. A partir de 2015, aquesta despesa s'integra dins del programa 334. Per tant, les dades referents a 2013 i 2014 tenen en compte la suma d'ambdós programes. Veiem que l'evolució als últims anys ha estat positiva, tant en termes agregats com en despesa per habitant. En 2019 s'hi van destinar vora a 80 milions d'Euros a la promoció cultural des dels Ajuntaments valencians, el que representa al voltant de 16€ per habitant.

Gràfic 1. Despesa dels Ajuntaments en promoció cultural, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.

Mapa 1. Mapa municipal de la despesa en promoció cultural per habitant, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.

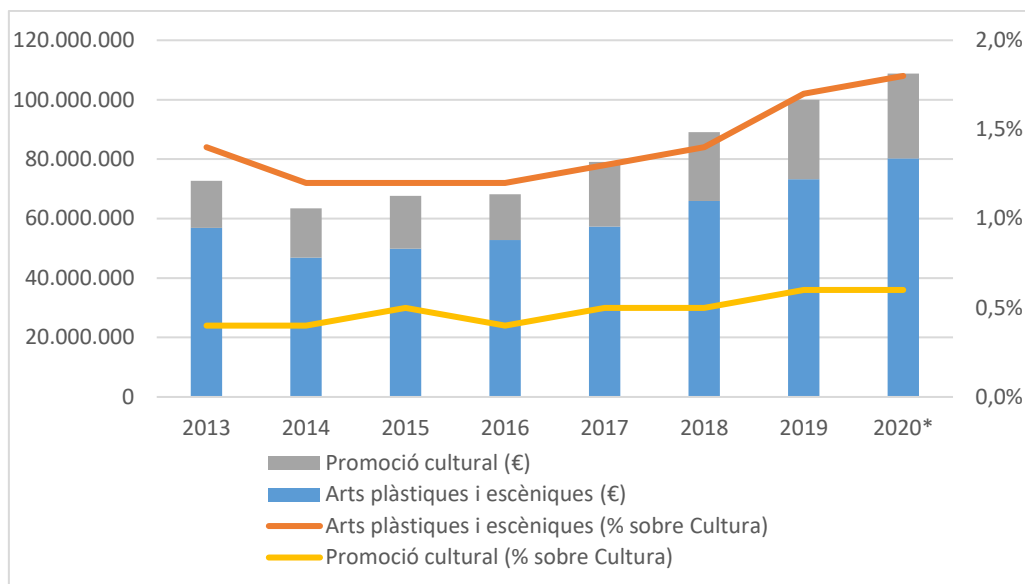
[Mapa pressupostos municipals (amb indicador de despesa 334 per habitant –o 334+335 en 2013 i 2014-). Escala de colors amb les fronteres municipals i nom del poble i valor per a consultar en cada etiqueta de dades. L'any seleccionable a través d'un eix.] **Títol: Mapa municipal de la despesa en promoció cultural per habitant, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.**

1.2. GVA

El volum d'inversió econòmica pressupostat, tant en Promoció cultural com en Arts plàstiques i escèniques, s'ha incrementat anualment en nivells absoluts, i ha arribat quasi a duplicar les despeses d'ambdues partides en un període de tan sols 7 anys. Per tant, es mostra una recuperació efectiva de la despesa pública en cultura, arran de la reducció dels impactes negatius provocats per la resposta a la crisi econòmica. També podem observar una evolució positiva en termes relatius sobre el pressupost de la Conselleria de Cultura, dinàmica no continuada en el cas de la Promoció cultural on ens trobem davant d'un creixement més alentit

des de 2013 fins a 2020 (únicament de 0,2 punts percentuals, del 0,4% al 0,6%). D'altra banda, l'increment de la despesa en Arts plàstiques i escèniques ha sigut de 0,4 punts percentuals (de l'1,4% a l'1,8%). Per tant, tot i que l'evolució en els últims anys és molt positiva, encara hi hauria marge per a la millora.

Gràfic 2. Pressupostos liquidats de la Generalitat Valenciana en Arts plàstiques i escèniques (453.40) i Promoció cultural (454.10), i percentatge sobre el pressupost de la Conselleria de Cultura, 2013-2020.

Nota: les dades de 2020 corresponen a despeses pressupostades, no liquidades.

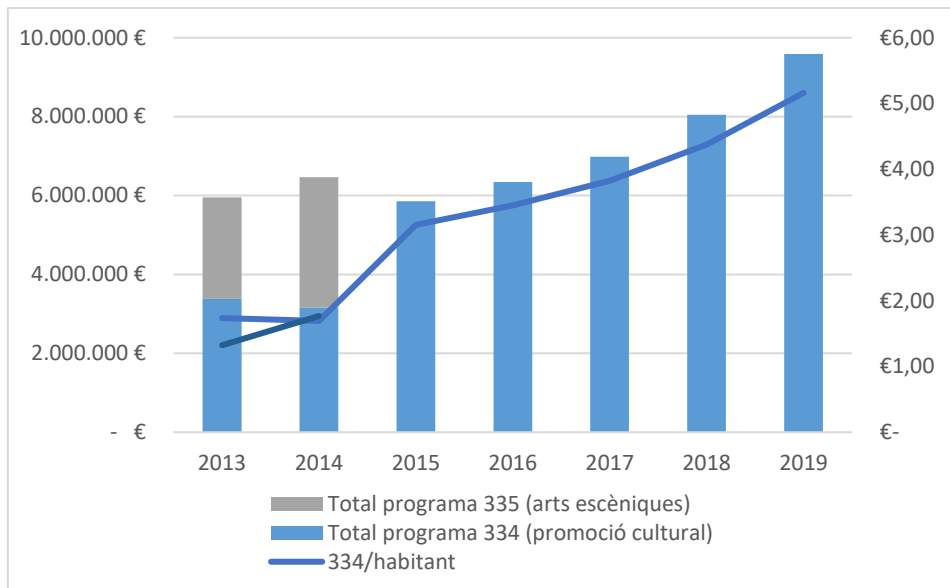
1.3. Diputacions

Els pressupostos destinats per part de les administracions locals presenten un major pes dins del desenvolupament de les accions de caràcter cultural. Una part gens menyspreable d'aquest està cobert per les diputacions provincials, especialment pel que fa als municipis menuts.

En el cas de la Diputació d'Alacant, podem albirar un increment de l'esforç dedicat a la promoció cultural amb una evolució positiva en termes agregats dels pressupostos liquidats dins del programa 334 ("Promoció cultural"). Cal tindre en compte que amb la desaparició del programa 335 ("arts escèniques") va haver un descens de pressupostos per a l'any següent (l'any 2015 es van rebre 614.897€ menys), que es van haver de remuntar els anys posteriors, i van evolucionar positivament, fins arribar l'any 2019 a liquidar un total de 9.591.663€.

Pel que fa a la despesa per habitant, també ha tingut lloc un increment rellevant, i ha passat de 3,06€ l'any 2013 (sumant promoció cultural i arts escèniques) a 5'16€ per a l'any 2019, xifra considerablement superior tractant-se d'un període de tan sols 6 anys.

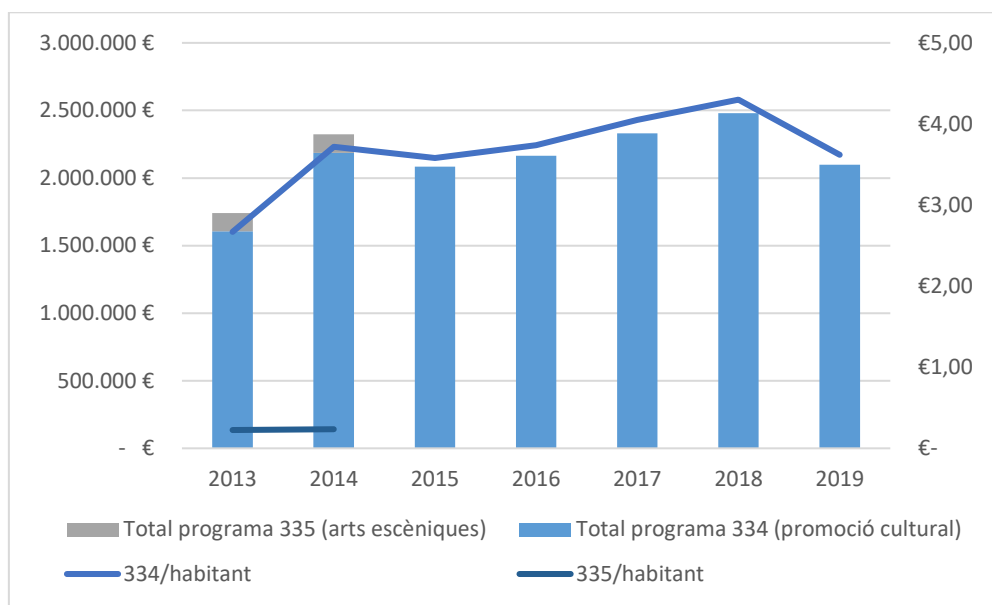
Gràfic 3. Evolució dels pressupostos liquidats de la Diputació d'Alacant en promoció cultural, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.

Quant a l'evolució dels pressupostos liquidats de la Diputació de Castelló en referència a la promoció cultural ens trobem davant un paradigma un poc diferent. Mentre que en les altres dues diputacions veiem clarament un increment de la despesa relativa a la promoció cultural per al període 2013-2019, el cas de Castelló presenta una evolució més modesta, amb variacions anuals tant positives com negatives. D'aquesta manera, podem observar un lleu augment de 357.602€ entre l'any 2013 (tenint en compte els pressupostos tant del programa 334 com del 335) i 2019 en referència a la despesa del programa 334. Així i tot, si comparem la despesa de la resta de diputacions amb la de Castelló per a l'any 2019, podem veure que malgrat l'increment per al període 2013-2019, es tracta de la província amb un nivell inferior de despesa, tant en nivells absoluts (com és lògic a causa de la seua menor població) com relatius al conjunt d'habitants.

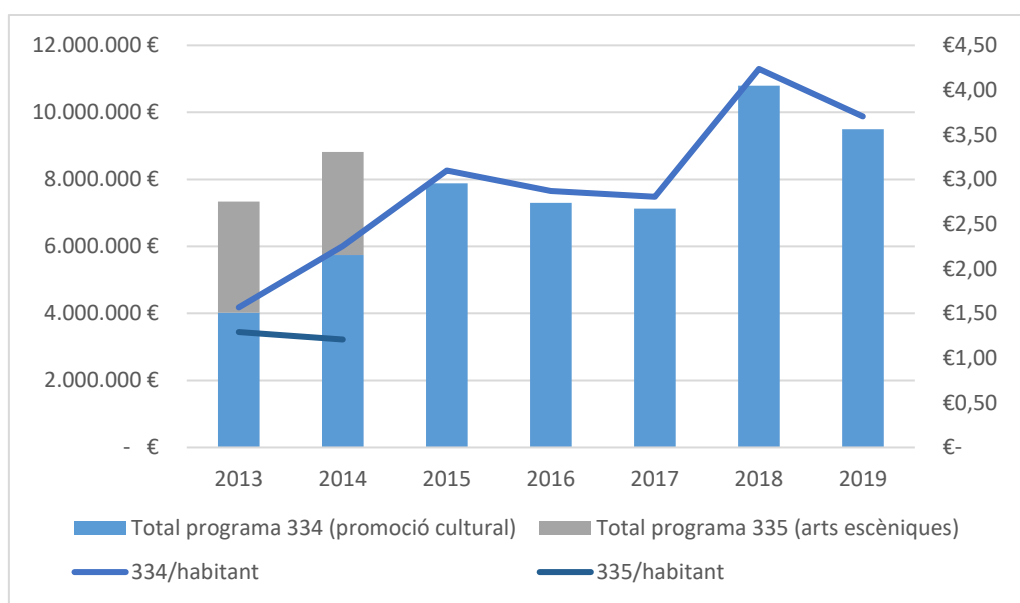
Aquesta inferioritat pressupostària en promoció cultural la podem apreciar clarament amb els valors relatius de la despesa per habitant. Mentre que la mitjana anual en Castelló s'ha trobat en els últims anys al voltant dels 3'5€ per habitant sense massa variacions, en el cas d'Alacant l'increment anual l'ha portat a assolir uns valors superiors als 5'00€ per habitant. D'igual manera, en la Diputació de València s'ha superat la barrera dels 3'5€ per habitant.

Gràfic 4. Evolució dels pressupostos liquidats de la Diputació de Castelló en promoció cultural, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.

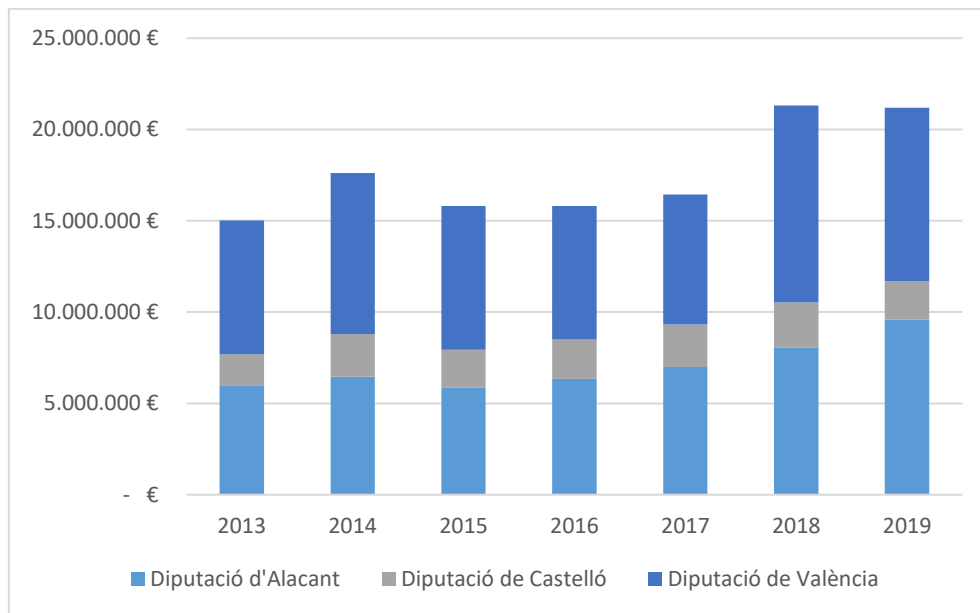
Els pressupostos liquidats a la Diputació de València en promoció cultural per al període 2013-2019 presenten una evolució positiva, encara que s'entreveuen algunes variacions negatives en determinats anys. S'observa com els pressupostos liquidats del programa 334 ("Promoció cultural") han passat de trobar-se vora els 4 milions d'euros, a superar l'any 2019 la xifra dels 9,5 milions. Es tracta d'un augment molt significatiu. A inicis del període analitzat únicament s'invertia 2,86€ per habitant en la suma dels programes de promoció cultural i arts escèniques, mentre que aquest augment ha generat un augment que ha aprofitat aquestes xifres als 3,70€ de 2019 o fins i tot els 4,24€ de 2018.

Gràfic 5. Evolució dels pressupostos liquidats de la Diputació de València en promoció cultural, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.

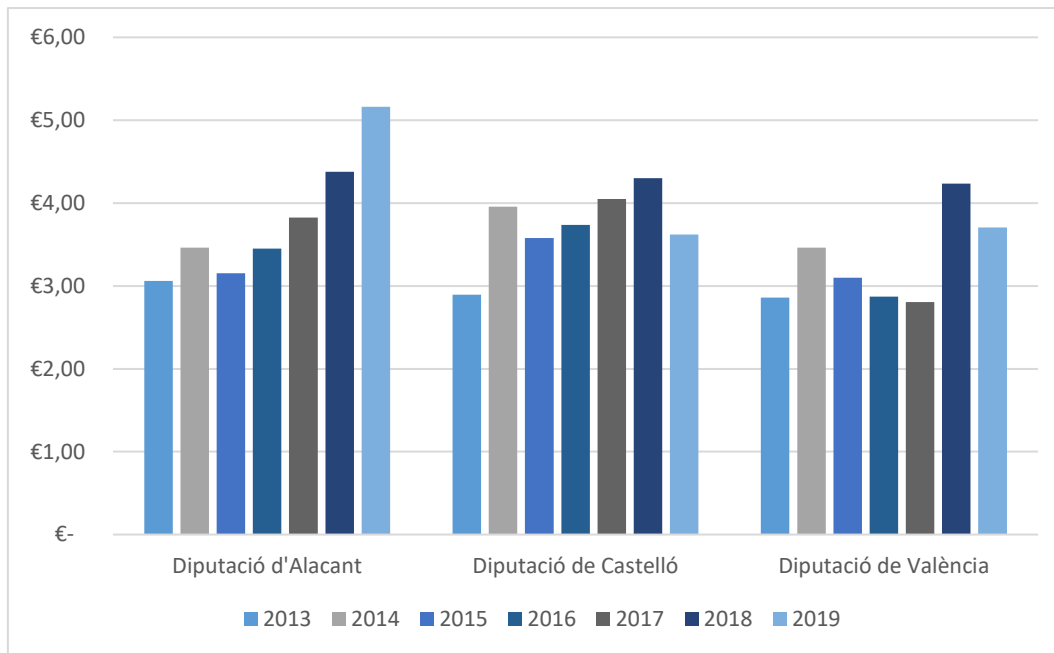
S'evidencia com el descens pressupostari en algunes de les diputacions els anys 2015 i 2016 ha generat un impacte negatiu pel que fa a l'evolució de la despesa total en promoció cultural a les tres diputacions valencianes. Però, aquestes disminucions pressupostàries han anat revertint-se, i açò ha permés un augment anual del pressupost liquidat en promoció cultural per al període 2013-2019 en termes absoluts, passant dels 15 milions d'euros l'any 2013 a superar la despesa de 20 milions d'euros anuals per al conjunt de les diputacions. A més, es detecta clarament la dissimilitud que existeix entre les províncies, ja que aquests increments corresponen fonamentalment a Alacant i València (especialment la primera, que arriba fins i tot a superar a València l'any 2019), i no tant a Castelló, que només representa vora al 10% de la suma total.

Gràfic 6. Evolució de la despesa total en promoció cultural de les tres diputacions valencianes, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.

Si fem l'anàlisi en termes de despesa per habitant, Alacant apareix com la província amb unes xifres més elevades i un increment més accelerat, sent així l'única diputació que ha arribat a gastar més de 5€/habitant. D'altra banda trobem València i Castelló, ambdues amb uns valors per als anys 2018-2019 molt semblants, però amb unes evolucions molt diferents, que deixen per a 2019 a Castelló com a la diputació amb unes despeses més reduïdes per habitant.

Gràfic 7. Evolució de la despesa per habitant en promoció cultural de les tres diputacions valencianes, 2013-2019. Font: Ministeri d'Hisenda.

P2. Model productiu

En aquest apartat farem un repàs de l'evolució del nombre d'empreses, persones ocupades i facturació vinculada a les arts escèniques. Distingirem dos blocs d'activitats:

- Activitats relacionades amb la creació artística i d'espectacles
- Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical

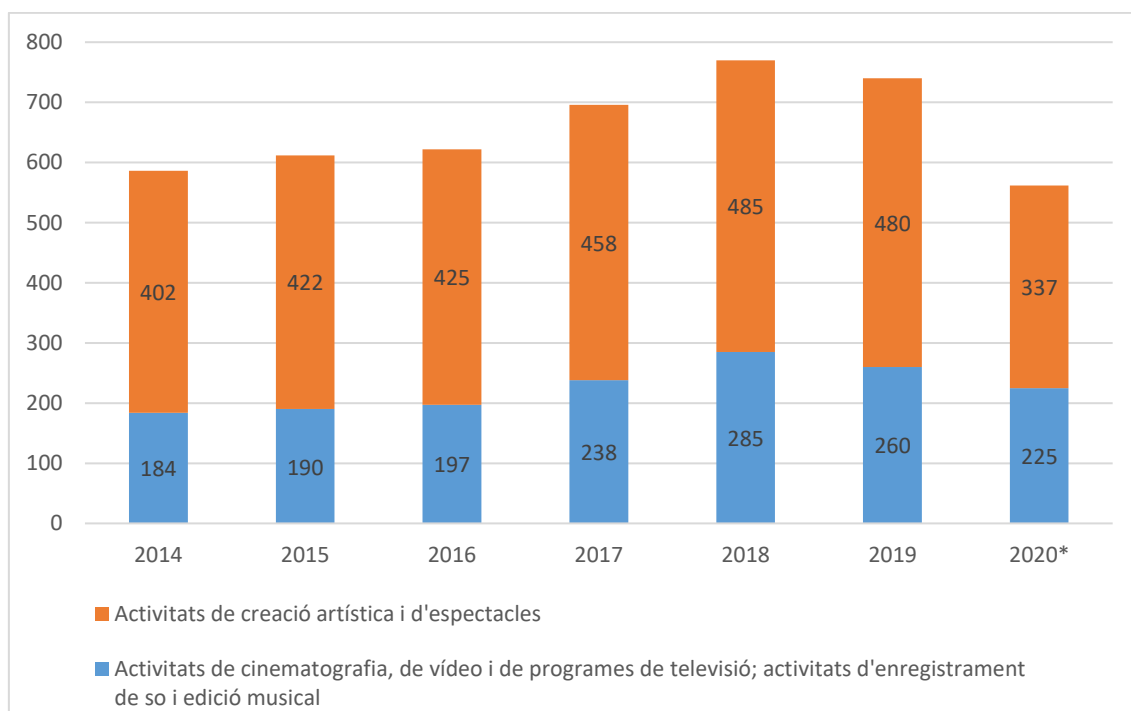
La base de dades combina dos nivells d'informació:

1. Microdades: originalment procedents del Registre Mercantil i memòries d'empresa, enriquides amb altres fonts de dades de procedència similar, com Infoempresa, SABI, Orbis o Axesor. La microdada permet obtindre informació detallada de cada empresa individualment, incloent l'adreça postal de la seua seu, el sector d'activitat a 4 dígits (sense interrupcions per canvis de classificació CNAE), persones ocupades i informació de balanços (per exemple: facturació). La principal limitació de la microdada és que la mostra no recull totes les empreses en cada any, que no arrebega amb absoluta fiabilitat algunes magnituds com l'ocupació, un lleuger efecte-seu si l'empresa és multiestabliment, i que no es té accés a informació de persones en règim autònom.
2. Dades agregades: s'obtenen principalment dels Censos de Població, registres d'afiliació a la seguretat social (tots els règims) procedents del Ministeri de Treball i la Generalitat Valenciana, i Directori Central d'Empreses (DIRCE, INE). La informació de la dada agregada recull amb total fiabilitat magnituds com el nombre d'empreses i el nombre de persones ocupades. Les majors limitacions d'aquestes dades són que la major desagregació territorial de la dada és a nivell municipal, que el màxim nombre de dígits operatius disponible és de 2 a 3, el canvi en la classificació d'activitats a partir de 2009, l'existència d'efecte-seu a nivell provincial que pot afectar a les empreses multiestabliment, i que no es té informació de les balances empresarials. En alguns casos, com el DIRCE, la informació a la que s'ha pogut accedir amb suficient desagregació sectorial és provincial o per comunitat autònoma, i s'ha utilitzat fonamentalment a efectes de control.

En referència al nombre d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, podem veure que, en conjunt, s'evidencia un creixement positiu bastant elevat que fins i tot fins a 2018. Però aquesta evolució es deté en 2019, i cau bruscament l'any 2020 a causa de la crisi econòmica provocada per la COVID-19, retrocedint així a nivells anteriors al 2014.

Pel que fa a la diferència entre els dos blocs d'activitats anteriorment mencionats, podem trobar que compten amb una major rellevància numèrica aquelles empreses relacionades amb activitats de creació artística i d'espectacles. Cal tindre en compte que aquesta diferència s'ha anat acurtant en els últims anys, de manera que durant el primer trimestre de 2020 el 41% d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana estaven dedicades a la realització d'activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical, front al 31% de 2014. Açò també ens indica la major resiliència que han experimentat front al colp de la pandèmia.

Gràfic 8. Evolució del nombre d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, per subsector, 2014-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

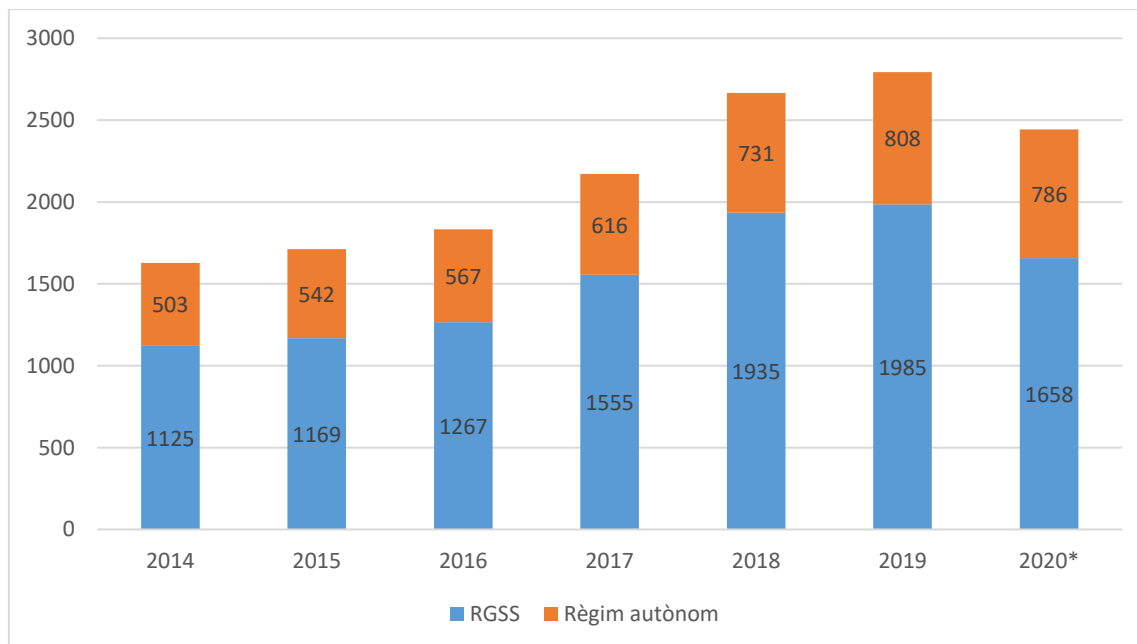
Nota: les dades de 2020 corresponen al primer semestre.

Quant al nombre de persones ocupades en activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, així com en activitats d'enregistrament de so i edició musical a la Comunitat Valenciana, hi ha hagut un increment continuat del nombre de treballadors i treballadores en aquest subsector –exceptuant el cas excepcional viscut l'any 2020-. A més, entre aquestes persones ocupades, la majoria s'hi troben afiliades al Règim General de Seguretat Social, mentre

que vora a un 30% es troba afiliat al Règim autònom, proporció que s'ha mantingut relativament estable al llarg de tot el període.

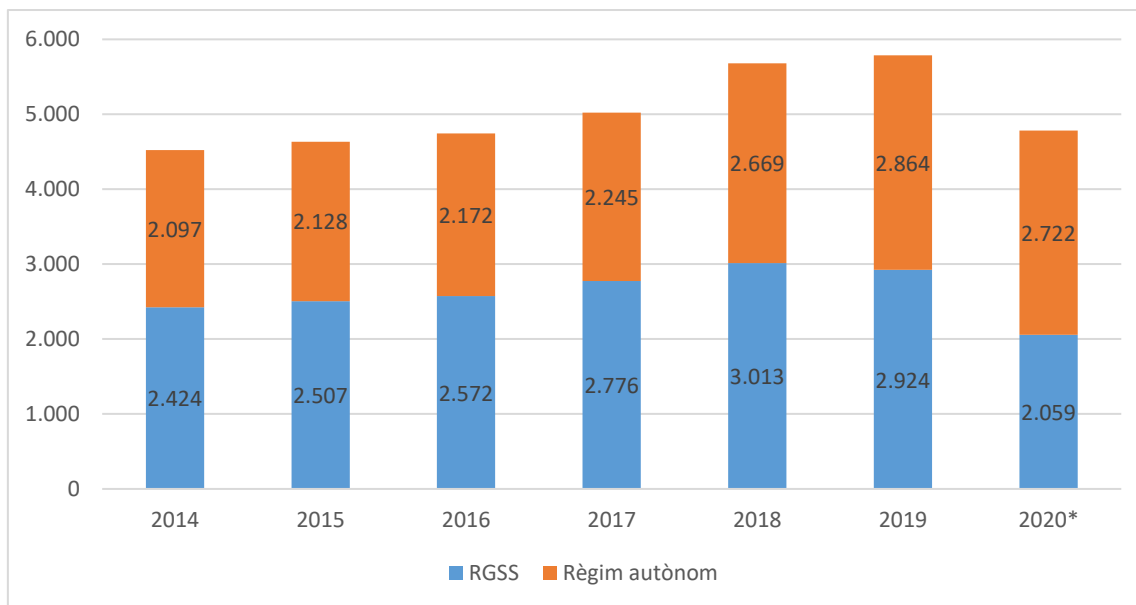
Gràfic 9. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical a la Comunitat Valenciana, per règim d'afiliació a la seguretat social, 2014-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

Nota: les dades de 2020 corresponen al primer semestre.

Pel que fa al nombre de persones ocupades en activitats de creació artística i d'espectacles a la Comunitat Valenciana, sí que trobem un paradigma prou diferent, ja que encara que la xifra de treballadores i treballadors en aquest subsector ha augmentat anualment, no ho ha fet a la mateixa velocitat ni presenta les mateixes característiques que el nombre de persones ocupades en activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, així com en activitats d'enregistrament de so i edició musical. De tal manera, trobem totalment dualitzada la diferència de règims contractuals entre els treballadors, ja que en els últims anys la proporció de treballadors en Règim General de la Seguretat Social i en Règim d'autònoms han sigut molt similars, encara que el nombre d'afiliats al RGSS ha sigut lleument superior anualment –l'any 2019 aquesta xifra era de 2.924 persones ocupades, respecte a 2.864 ocupats afiliats en Règim autònom-, fet que podria ser símptoma d'una major precarietat del mercat laboral en aquest subsector d'activitat.

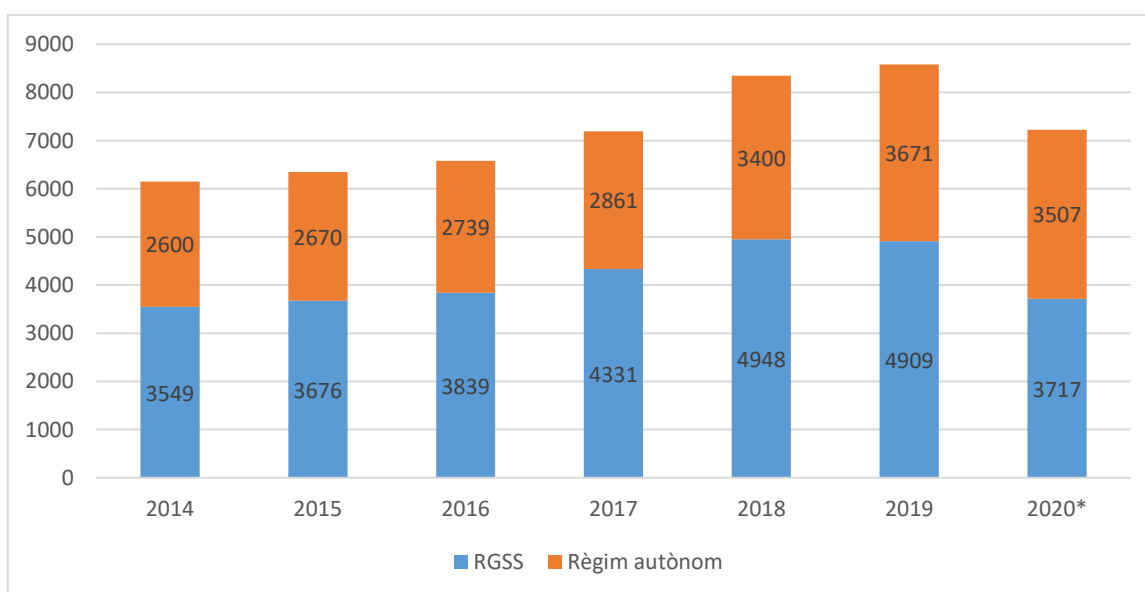
Gràfic 10. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats creació artística i d'espectacles a la Comunitat Valenciana, per règim d'afiliació a la seguretat social, 2014-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

Nota: les dades de 2020 corresponen al primer semestre.

Pel que fa al conjunt d'activitats vinculades a les arts escèniques, trobem un increment continuant del nombre de persones ocupades en el sector –exceptuant les dades de 2020 a causa de l'excepcionalitat de la situació viscuda arran de la crisi de la COVID-19-. En aquest increment trobem una evolució positiva pel que fa tant a les persones ocupades dins del Règim General de la Seguretat Social com en Règim autònom. El segon compta amb uns valors inferiors anualment, ja que en 2019, mentre que les persones afiliades al RGSS eren 4.909 persones, en Règim autònom en trobàvem 3.671. Això no obstant, aquesta no es tracta d'una diferència massa significativa, però sí que hem pogut comprovar que açò es deu sobretot a l'efecte de les activitats de creació artística i d'espectacles, que compten amb una proporció de persones ocupades en règim autònom considerablement superior.

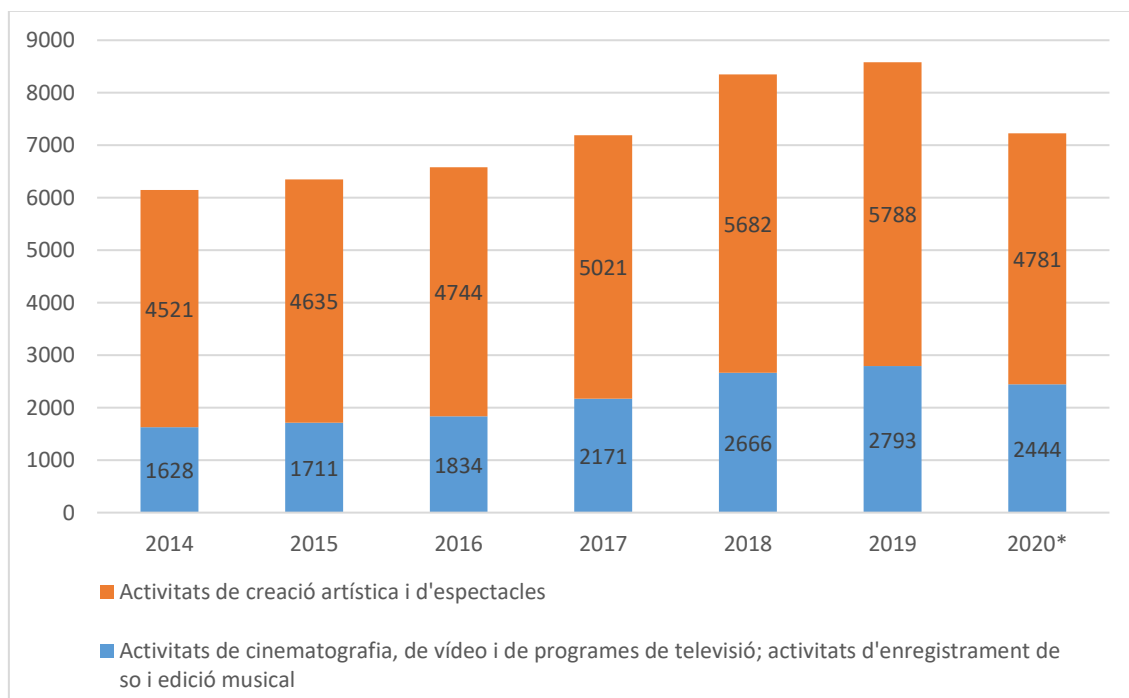
Gràfic 11. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats vinculades a les arts escèniques (total) a la Comunitat Valenciana, per règim d'afiliació a la seguretat social, 2014-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

Nota: les dades de 2020 corresponen al primer semestre.

L'evolució de persones ocupades totals en activitats relacionades amb les arts escèniques a la Comunitat Valenciana ha estat positiva, seguint el mateix patró que observàvem amb el nombre d'empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana. Eixa tendència, però, s'ha interromput l'any 2020, a causa de la crisi sanitària de la COVID-19, i baixava en el primer semestre fins a nivells d'ocupació de 2017. A més, trobem que les activitats relacionades amb la creació artística i d'espectacles compten també amb un valor més elevat d'ocupació, fet que resulta lògic donat que, com hem vist anteriorment, la quantitat d'empreses vinculades a aquest subsector és major.

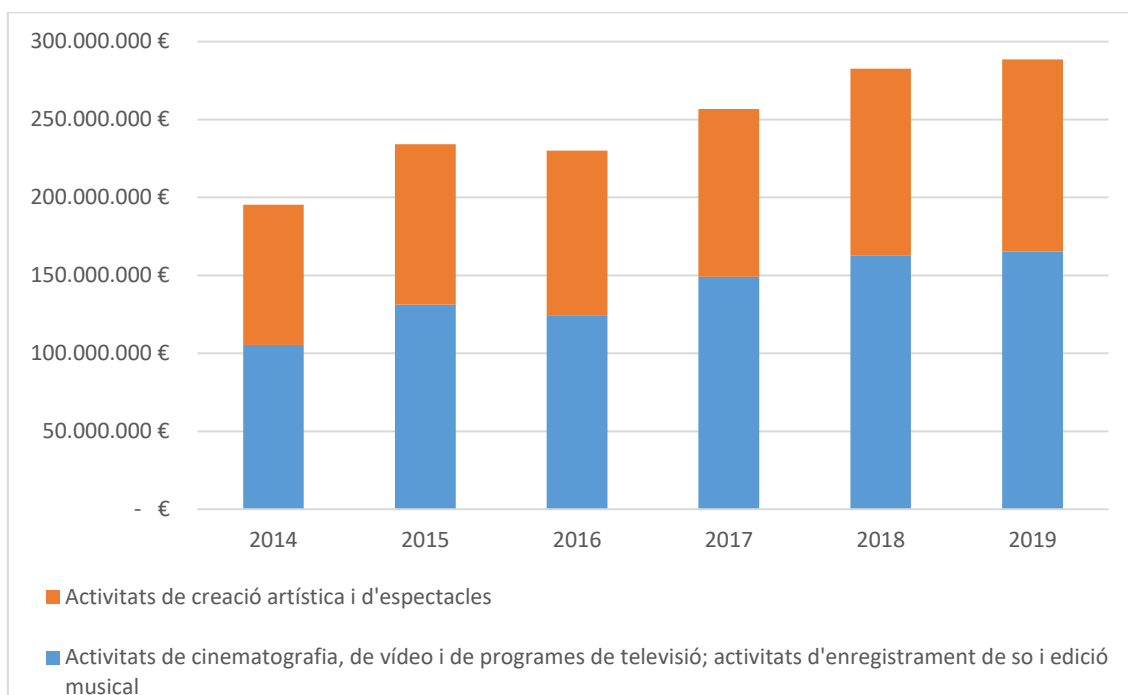
Gràfic 12. Evolució del nombre de persones ocupades en activitats vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, per subsector, 2014-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

Nota: les dades de 2020 corresponen al primer semestre.

De nou, ens trobem davant un creixement en el període 2014-2020, en aquest cas, en referència a la facturació de les empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana. Podem veure que alhora que s'incrementa el nombre d'empreses i persones que es troben ocupades en aquest sector, també augmenta la facturació total del sector. Però, pel que fa a la diferència de facturació entre ambdós subsectors, observem que aquelles activitats relacionades amb la cinematografia, de vídeo i de programes de televisió i activitats d'enregistrament de so i edició musical, generen anualment un volum de facturació més elevat que aquelles que es dediquen a les activitats de creació artística i d'espectacles, tot i ocupar un menor nombre de persones. Per tant, aquestes activitats generen una major facturació per persona ocupada.

Gràfic 13. Evolució de la facturació de les empreses vinculades a les arts escèniques a la Comunitat Valenciana, per subsector, 2014-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

[2 mapes comarcals. Un de nombre d'empreses i altre de nombre de persones ocupades. En cada mapa, s'ha de poder seleccionar 3 opcions:

- 1) Total
- 2) Activitats de creació artística i espectacles
- 3) Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió; activitats d'enregistrament de so i edició musical

A banda, una barra on anar passant l'any, de 2014 a 2019.

Títols:

Mapa 2. Mapa del nombre d'empreses d'activitats relacionades amb les arts escèniques per comarques, 2014-2019. Font: Base de dades d'Econcult.

Mapa 3. Mapa del nombre de persones ocupades en activitats relacionades amb les arts escèniques per comarques, 2014-2019. Font: Base de dades d'Econcult.]

P3. Festivals

Mapa 4. Mapa de la distribució de festivals d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana, 2013-2020. Font: Base de dades Econcult.

[1 mapa per localitats, que mostre amb punts els festivals que es realitzen arreu la Comunitat Valenciana. Cada, festival ha de mostrar les següents dades:

Nom

Tipus

Sector i Subsector (Diferents colors per a cada sector)

Organitzador

web

Seu principal

La base de dades de festivals d'arts escèniques s'ha elaborat prenent com a referència el total de festivals del "Anuario de Estadísticas Culturales de la SGAE" per sector cultural. Després, s'ha fet una cerca en profunditat utilitzant motors de cerca i s'ha sistematitzat amb les característiques bàsiques de cada esdeveniment. Un primer resultat d'aquest procés de recerca és la constatació de la falta d'estadístiques detallades més fiables, ja que s'han trobat més festivals dels que apareixen en les estadístiques de l'SGAE. Per exemple, una bona pràctica en aquest sentit, és "FestiMapp" el Mapa de Festivals de la Comunitat Valenciana, que es fa bianualment i recull els festivals audiovisuals a la Comunitat Valenciana. A més, aquesta iniciativa incorpora un formulari mitjançant el qual els promotors poden registrar el seu festival. A continuació s'exposen els resultats.

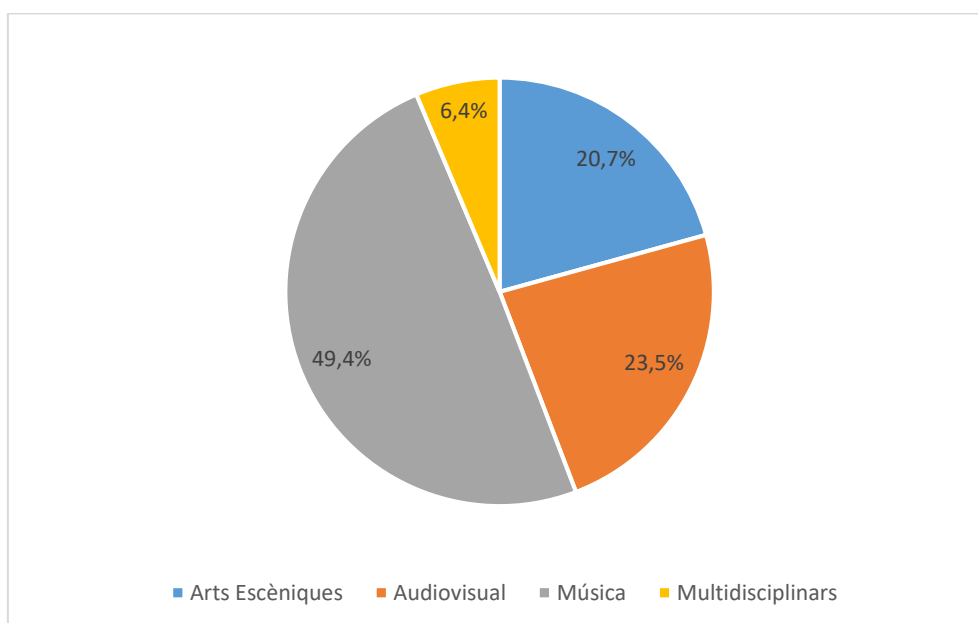
Taula 1. Festivals identificats d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana entre 2013 i 2020. Font: Base de dades d'Econcult.

Sector	Nombre de festivals
Arts escèniques	75
<i>Diverses arts escèniques</i>	29
<i>Circ</i>	15
<i>Dansa</i>	16
<i>Teatre</i>	15
Audiovisual	85
Música	179
<i>Música popular</i>	134
<i>Música clàssica</i>	45
Multidisciplinar	23

TOTAL	362
--------------	------------

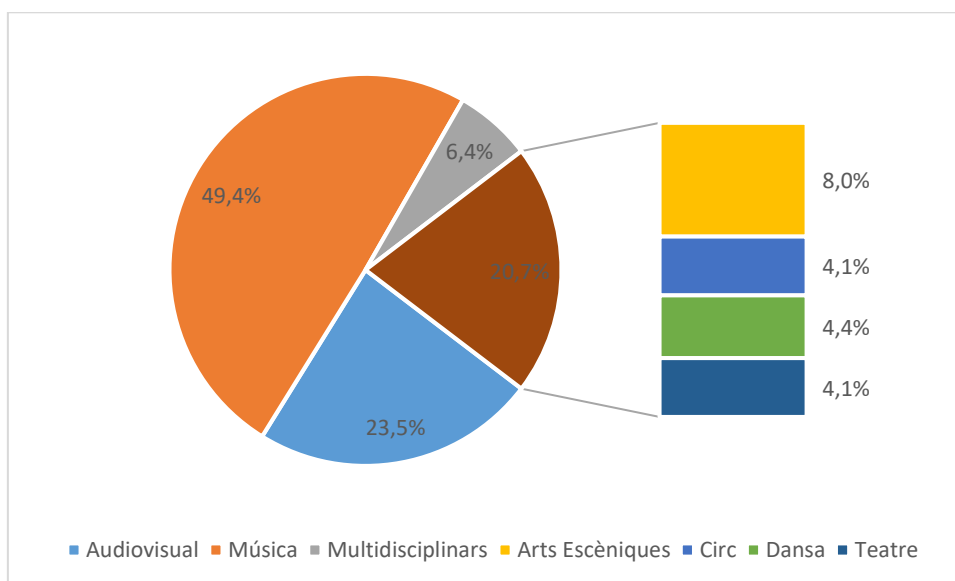
Entre els diversos sectors d'arts escèniques que realitzen festivals a la Comunitat Valenciana, s'observa com actualment destaquen aquells que es dediquen tant a la música actual com a la clàssica, ja que aquestes ocupen el 49,4% del conjunt de festivals que tenen lloc al territori valencià. D'altra banda, aquells dedicats a l'audiovisual (23,5%) i les arts escèniques (20,7%) es troben en una posició secundària, i finalment a l'última posició trobem els festivals multidisciplinaris que agrupen més d'una categoria (6,4%).

Gràfic 14. Distribució sectorial dels festivals a la Comunitat Valenciana, 2013-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

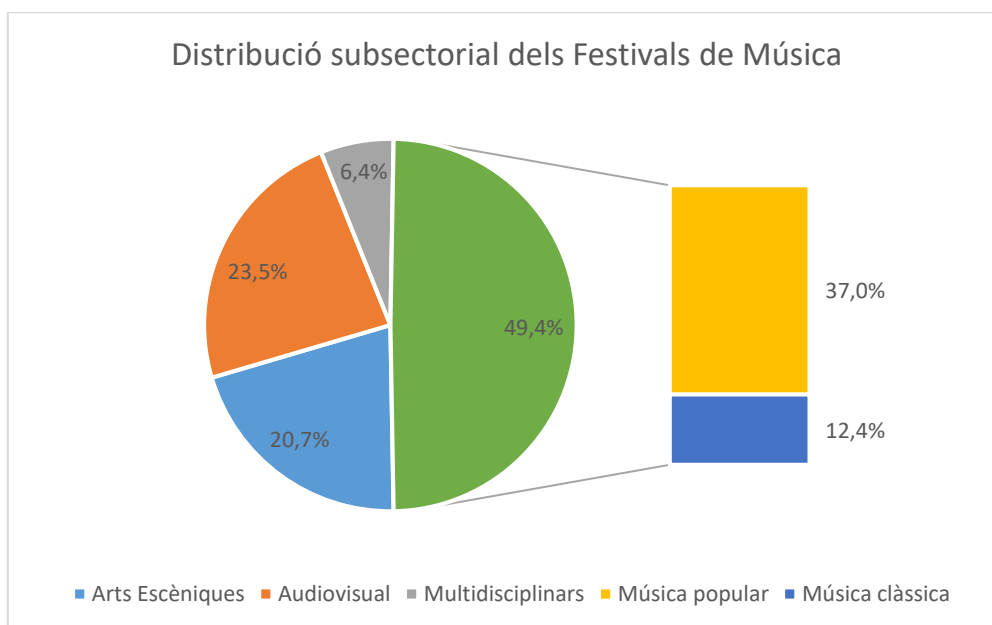
Pel que fa a la distribució per subcategories de festivals d'arts escèniques, podem entreveure com mentre les activitats relacionades amb el circ (4,1%), dansa (4,4%) i teatre (4,1%) representen unes xifres similars, destaquen els festivals que agrupen diverses arts escèniques, amb una quota del 8% sobre el total de festivals celebrats a la Comunitat Valenciana.

Gràfic 15. Distribució subsectorial dels festivals d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana, 2013-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

D'altra banda, en referència als Festivals de Música, apareix una clara dissimilitud entre els festivals dedicats a la música clàssica (12,4%) i la música popular (37,0%) sent aquest segon el subsector que compta amb un major pes a la Comunitat Valenciana, principalment suportat per la celebració de nombrosos macrofestivals arreu del territori.

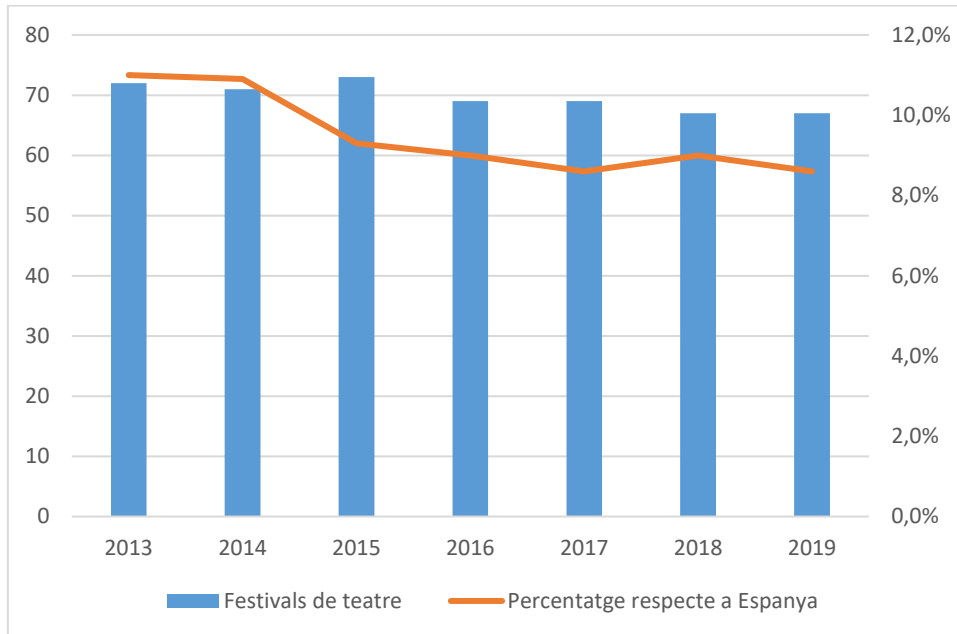
Gràfic 16. Distribució subsectorial dels festivals de música a la Comunitat Valenciana, 2013-2020. Font: Base de dades d'Econcult

Mentre que el nombre de festivals ha presentat un increment accelerat en la última dècada, no tots els subsectors culturals han mantingut la mateixa evolució. Podem veure com el patró de creixement ha presentat algunes diferències. Pel que fa als festivals teatrals de la Comunitat Valenciana, detectem un descens continuat tant en termes absoluts com relatius, segons l'INAEM. En 2019 s'hi van celebrar únicament 67 festivals de teatre, mentre que en 2013 n'hi

van haver 72. Açò representa un descens des de l'11% dels festivals teatrals celebrats a Espanya en 2013 (valors proporcionals en relació al volum poblacional) fins als 8'6 punts percentuals l'any 2019.

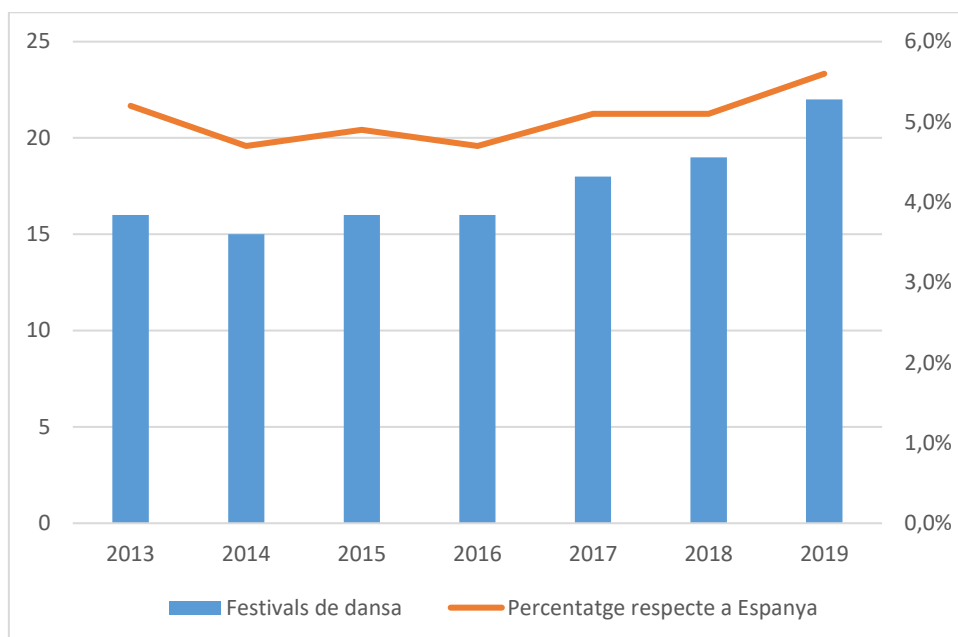
Gràfic 17. Festivals teatrals a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Amb els festivals de dansa a la Comunitat Valenciana ens trobem davant un paradigma totalment diferent. L'augment de l'interès per aquest subsector cultural i l'increment de persones que assisteixen a aquest espectacles ha generat un augment anual continuat dels festivals de dansa. De tal manera, mentre que per a l'any 2013 únicament s'hi van celebrar 16 festivals de dansa, en 2019 la xifra va augmentar fins als 22 festivals arreu de la Comunitat Valenciana. Tot i que, en termes relatius respecte al total de festivals de dansa celebrats a Espanya, ens situaríem amb un modest 5,6% en 2019.

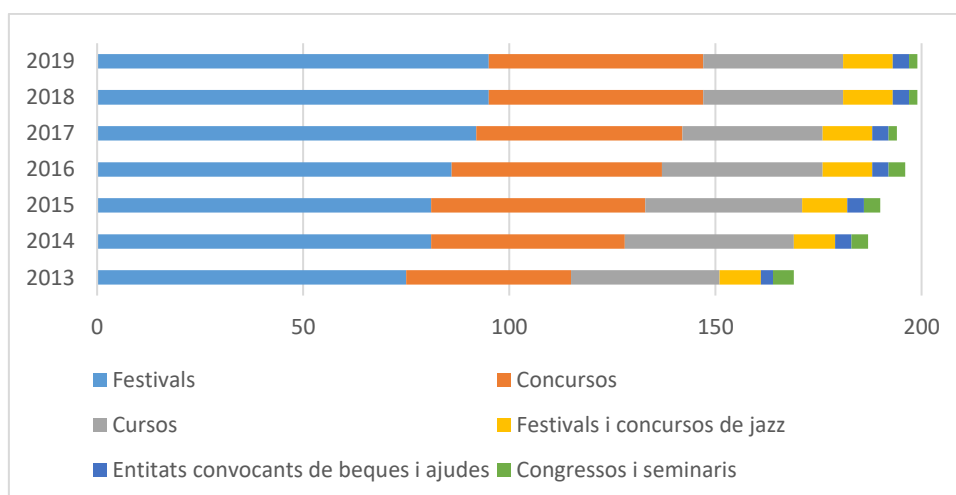

Gràfic 18. Festivals de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Pel que fa al nombre d'activitats i actuacions relacionades amb la música s'hi mostra una evolució positiva per al seu conjunt, gràcies el creixement accentuat de determinades activitats. Entre aquestes cal destacar l'increment de festivals (95 festivals per a l'any 2019) i de concursos (52 l'any 2019), mentre que la resta s'han mantingut estables i fins i tot han arribat a perdre rellevància, com és el cas dels congressos i seminaris, arribant a celebrar-se únicament 2 esdeveniments d'aquesta tipologia l'any 2019.

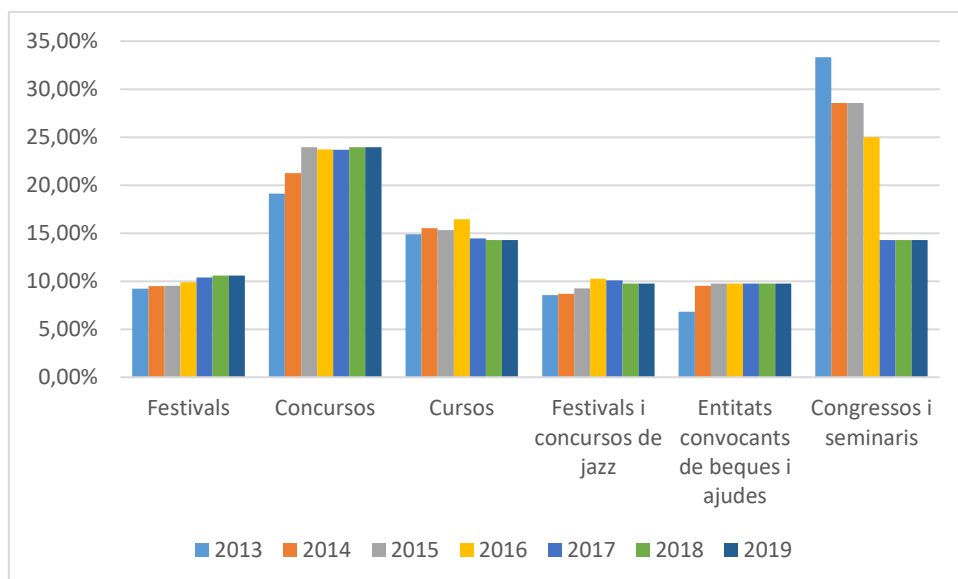
Gràfic 19. Evolució dels festivals i altres activitats relacionades amb la música, a banda dels concerts, a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Al següent gràfic podem observar una clara disparitat entre les diferents activitats relacionades amb la música (a banda dels concerts) en termes comparatius respecte a Espanya. Clarament destaca el cas dels congressos i seminaris, el qual ha tingut el descens més accelerat i a més

partia de valors més elevats (en 2013, una tercera part dels congressos i seminaris sobre música celebrats a Espanya van tindre lloc a la Comunitat Valenciana), trobant-se els últims anys al voltant dels 14,3 punts percentuals, mantenint-se així per damunt del pes poblacional, però en valors més modestos. Si tenim en compte que per a l'any 2019 únicament s'hi van celebrar 2 congressos i seminaris, podem veure que la quantitat de congressos de música que es celebren al conjunt de l'Estat Espanyol és molt reduït. Juntament amb aquest, els concursos i cursos també representen un percentatge bastant elevat respecte a Espanya. Especialment destaca el cas dels concursos, ja que al contrari dels anteriors, mostren un augment del seu valor relatiu, arribant l'any 2019 a representar el 23'96% del total de concursos musicals celebrats a Espanya. Finalment trobem la resta d'activitats relacionades amb la música, incloent els festivals, amb un termes relatius propers als 10 punts percentuals, similars al pes poblacional de la Comunitat Valenciana.

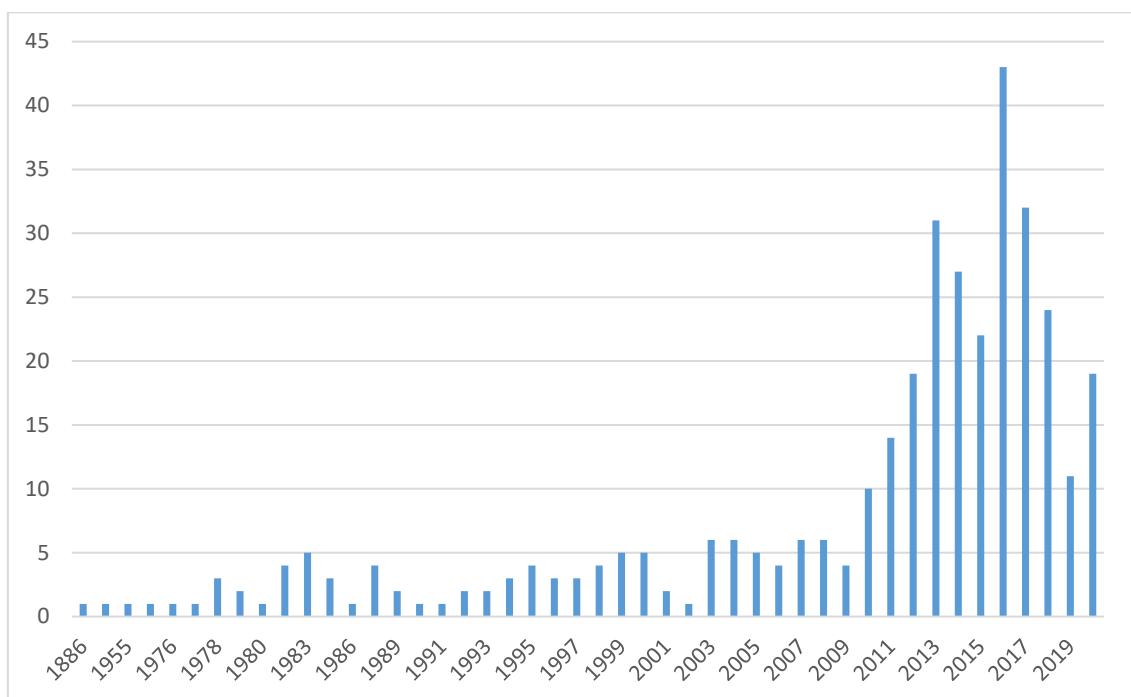
Gràfic 20. Evolució del percentatge respecte a Espanya de festivals i altres activitats relacionades amb la música, a banda dels concerts, celebrats a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

ANÀLISI TEMPORAL

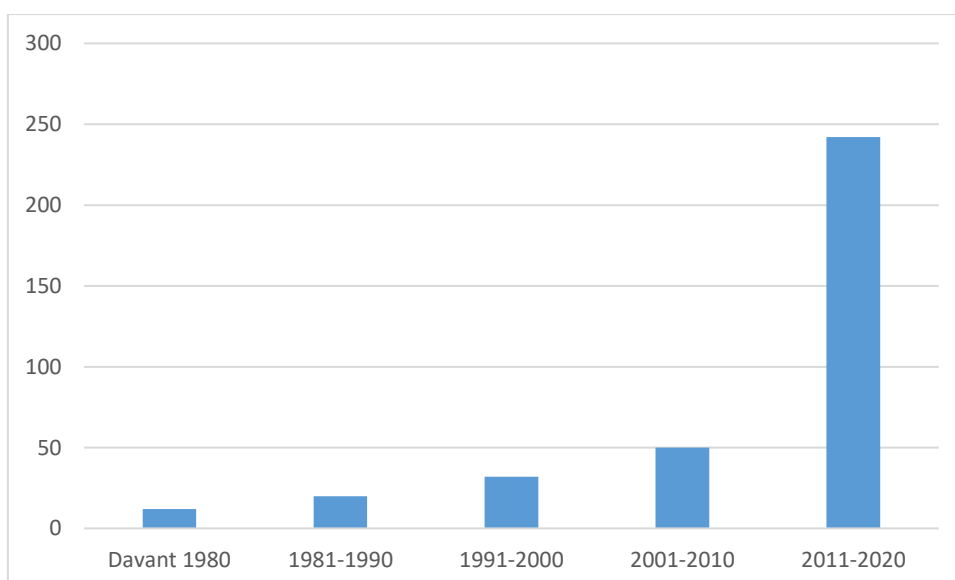
El fet que actualment els festivals a la Comunitat Valenciana compten amb un pes relativament elevat dins del panorama estatal es deu principalment al desenvolupament positiu viscut durant els últims anys. Com podem veure al següent gràfic, la creació de noves edicions de festivals al llarg de la història ha anat sorgint de manera pausada i homogènia. Però a partir de l'any 2011 podem observar un sorgiment de noves edicions sense precedents, arribant fins i tot a aparèixer en tan sols un any més de 40 festivals al conjunt de la Comunitat Valenciana. El creixement més elevat el trobem l'any 2016. Als anys següents l'aparició de nous festivals va descendir, però així i tot es va mantindre en uns valors superiors a les dècades anteriors.

Gràfic 21. Any de la primera edició dels festivals a la Comunitat Valenciana, 1886-2020. Font: Base de dades d'Econcult.

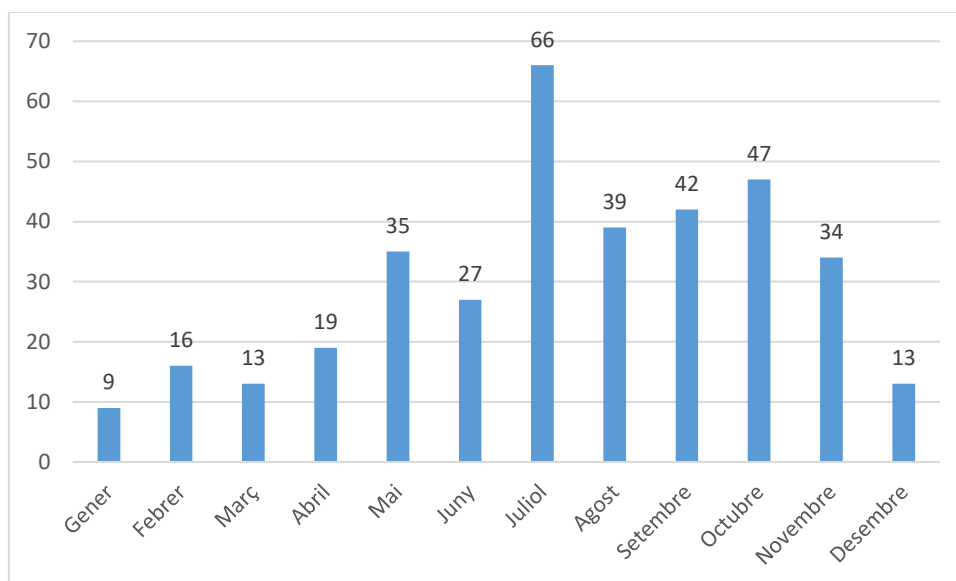
L'evolució positiva en referència a l'aparició de festivals de nova creació té el seu auge a la dècada del 2011-2020, representa així un "boom" de creació de festivals, generalment aquells relacionats amb la música i els concursos.

Gràfic 22. Dècada de la primera edició dels festivals a la Comunitat Valenciana, 1886-2020. Font: Base de dades d'Econcult

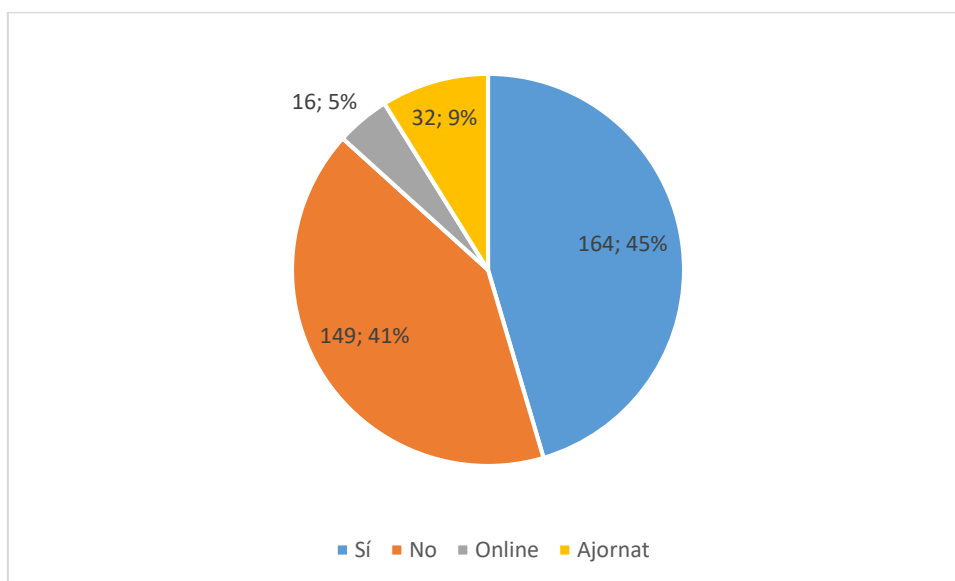
El conjunt dels festivals celebrats al llarg de l'any a la Comunitat Valenciana no segueixen una distribució homogènia. Mentre que els mesos d'hivern i primavera presenten els valors més escassos –vora a 10 festivals mensuals–, els mesos d'estiu i tardor compten generalment amb uns 30 o 40 festivals. Observem el pes que tenen dins del conjunt de festivals, els festivals i macrofestivals de música, ja que el 23'5% d'aquests son celebrats al mes de juliol, el qual es tracta del mes amb un major nombre de festivals celebrats al llarg de l'any (l'any 2019 es van celebrar tan sols al mes de juliol 66 festivals, dels quals 42 van estar relacionats amb la música).

Gràfic 23. Mes de celebració dels festivals a la Comunitat Valenciana, 2019. Font: Base de dades d'Econcult

La Covid-19 ha portat un descens de l'activitat social en tots els àmbits, entre els quals, la cultura ha patit de forma extraordinària. Concretament, els festivals són una de les activitats que s'han vist especialment afectades, ja que les aglomeracions de gent que es concentren en aquests actes dificulten el seu desenvolupament en condicions segures. Amb aquesta situació, el 41% dels festivals han hagut que ser anul·lats arreu de la Comunitat Valenciana. D'altra banda trobem el 45% que sí s'han celebrat en les dates previstes, però han hagut d'ajustar-se a la situació, mitjançant modificacions d'aforament o canvis a espais a l'aire lliure. Entre les mesures preses pels organitzadors per a poder celebrar els festivals davant la situació extraordinària, van decidir ajornar les dates (9%) i fins i tot el 5% dels festivals existents l'any 2020 s'han hagut de celebrar online, ja que les característiques que presenten aquests no deixaven altra possibilitat.

Gràfic 24. Mode de celebració dels festivals durant la crisi de la COVID-19 (any 2020) a la Comunitat Valenciana.
Font: Base de dades d'Econculat

Convé també assenyalar que, entre els 10 festivals macrofestivals de música amb major afluència d'espectadores i espectadors de tota Espanya, 4 es celebren en territori valencià, incloent els 2 més grans. Es tractava, en 2019, dels següents macrofestivals, segons dades de l'SGAE:

- 1r. Medusa Sunbeach Festival. Cullera (la Ribera Baixa). 315.000 assistents.
- 2n. Arena Sound. Borriana (la Plana Baixa). 300.000 assistents.
- 5é. Rototom Sunsplash. Benicàssim (la Plana Alta). 202.000 assistents.
- 10é. Festival Internacional de Benicàssim (FIB). Benicàssim (la Plana Alta). 114.000 assistents.

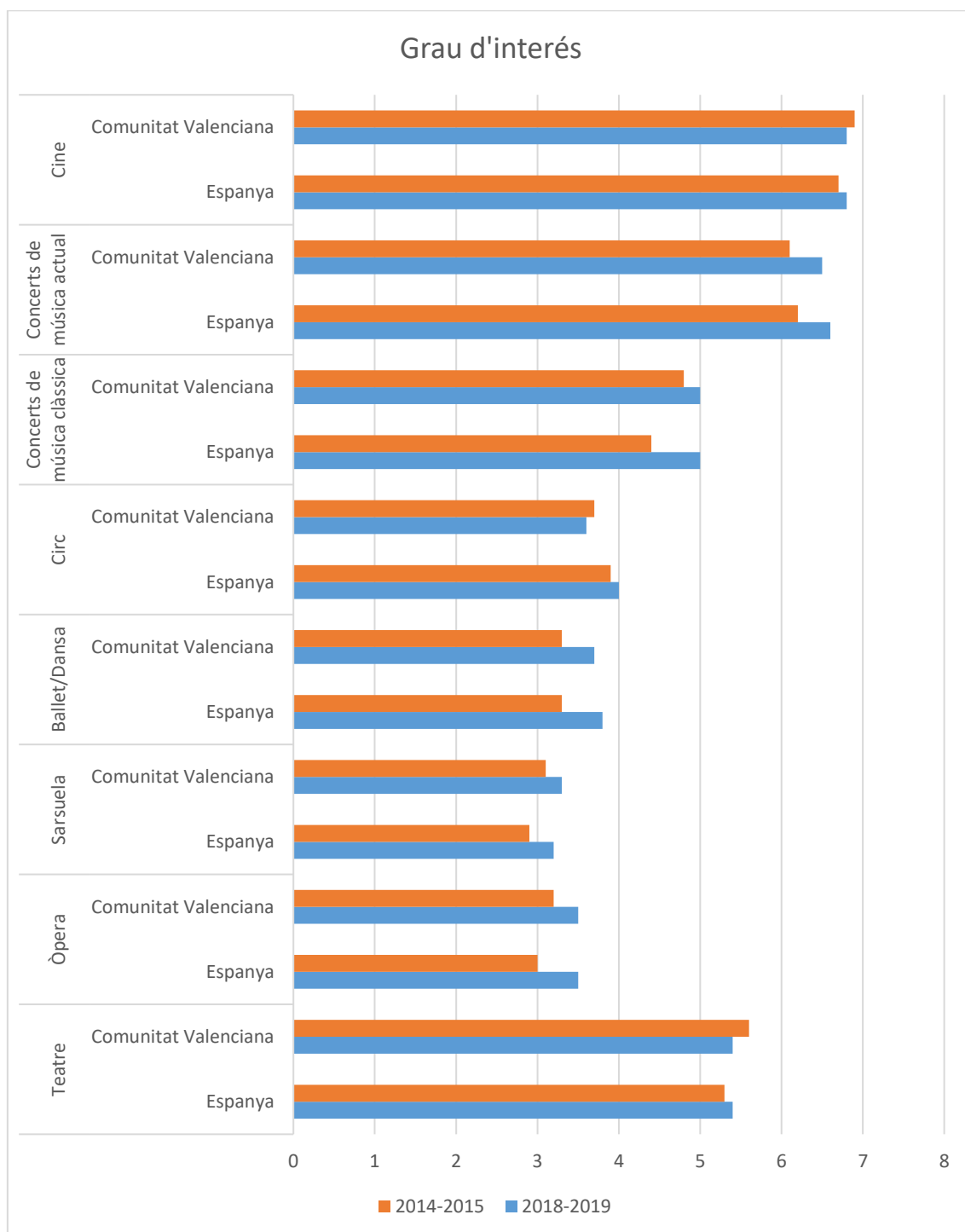
P4. Interés i assistència

Si hi ha un aspecte crucial per al bon funcionament dels sectors vinculats a les arts escèniques és l'interés que puguen despertar sobre el seu públic potencial; i, naturalment, si eixe interés es transforma en assistència als dits espectacles.

Segons l'última enquesta d'hàbits i pràctiques culturals, de 2018/2019, el cine és l'activitat que major interés genera sobre la ciutadania valenciana (6,8 de mitjana), seguida dels concerts de música actual (6,5), el teatre (5,4) i els concerts de música clàssica (5). La resta de les arts escèniques (sarsuela, òpera, circ i ballet/dansa), però, gaudeixen d'un grau d'interés mitjà per part de la població general bastant més limitat, que no arriba a l'aprovat.

Respecte als resultats de l'enquesta anterior, de 2014/2015, l'interés ha crescut per a totes les arts excepte el cine, el teatre i el circ, que pateixen baixades lleugeres. En comparació amb la mitjana espanyola, el grau d'interés en 2018/2019 en la Comunitat Valenciana es situa al mateix nivell o lleugerament per davall en totes les arts escèniques excepte en la sarsuela.

Gràfic 25. Grau d'interès mitjà de la població en diferents arts escèniques. Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals 2014-15 i 2018-19.

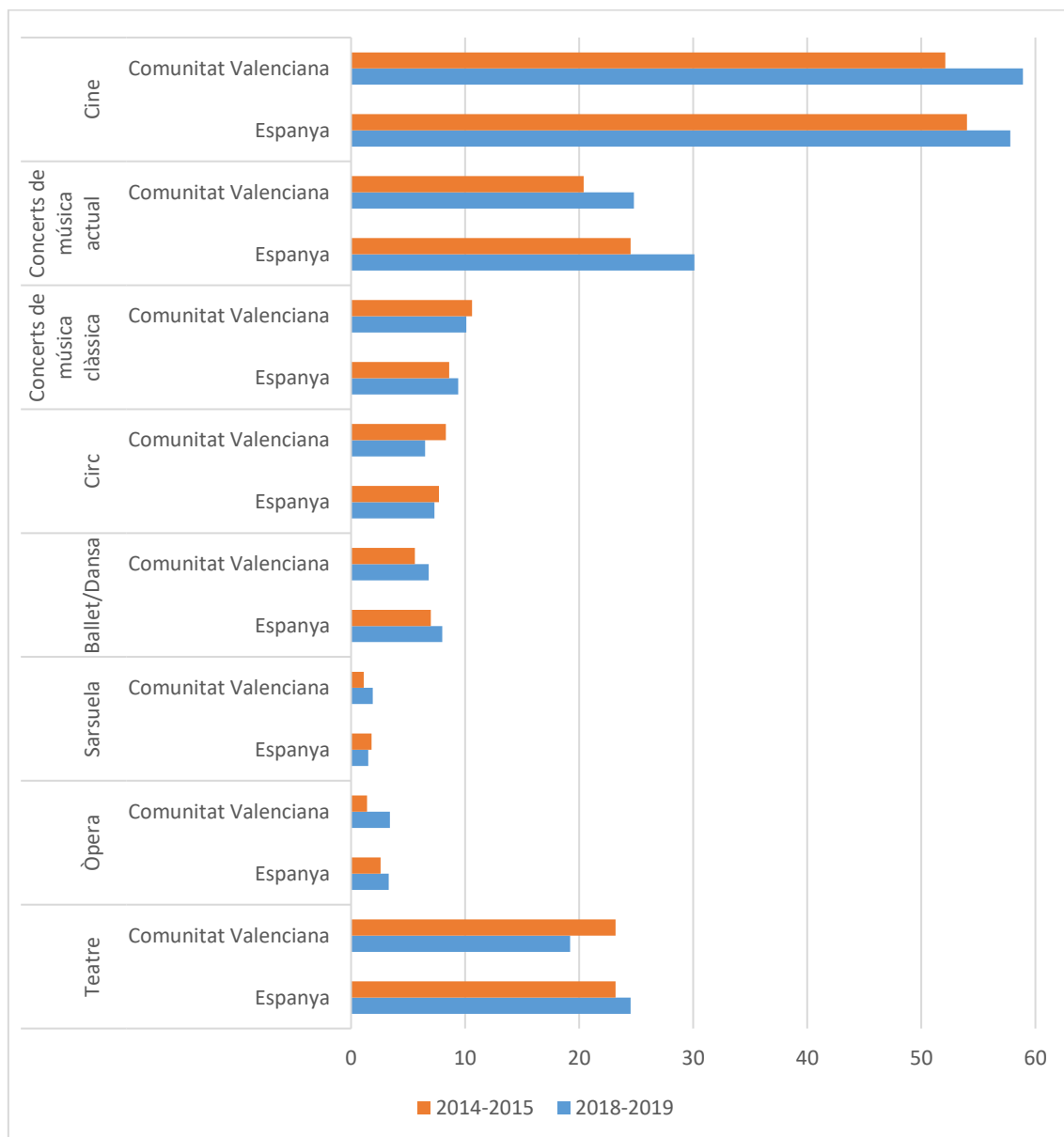

Pel que fa a l'assistència, el cine és el clar vencedor: un 58,9% de la població valenciana hi ha assistit almenys una volta en l'últim any. Li segueixen, de nou, els concerts de música actual (24,8%), el teatre (19,2%) i els concerts de música clàssica (10,1%). La resta presenten valors més modestos.

Si ho comparem amb els valors de cinc anys abans, on els efectes de la crisi econòmica es deixaven sentir de forma més intensa, l'assistència ha pujat a totes les arts escèniques (especialment, cine i concerts de música actual), amb l'excepció del teatre, el circ i els concerts

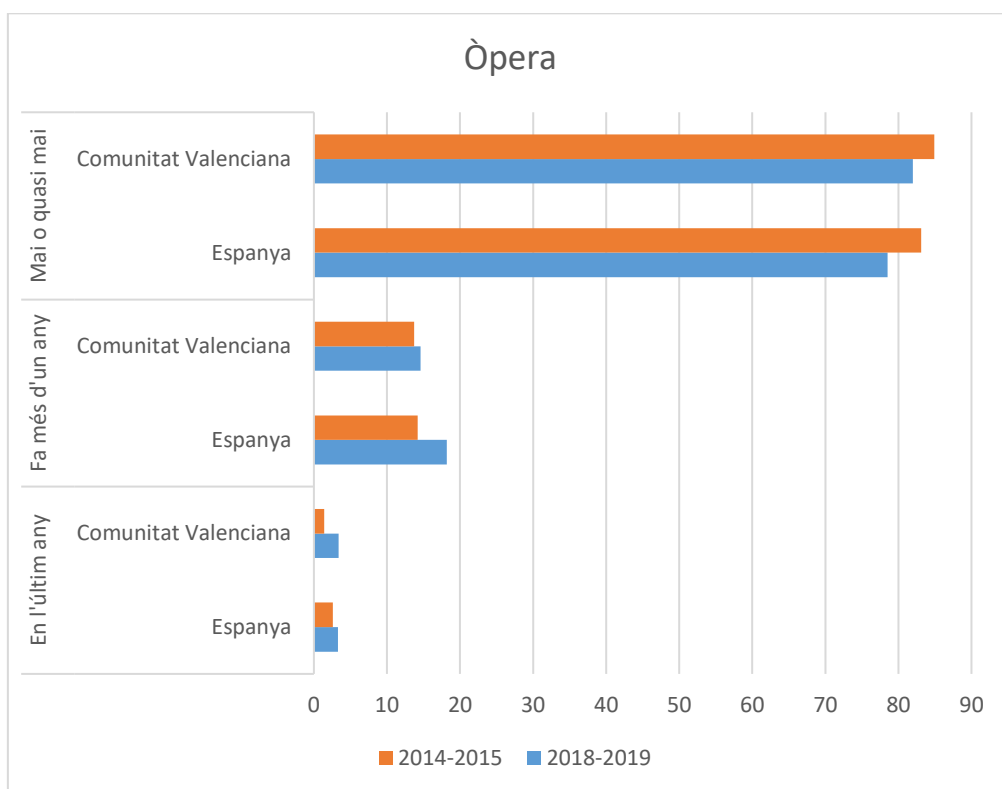
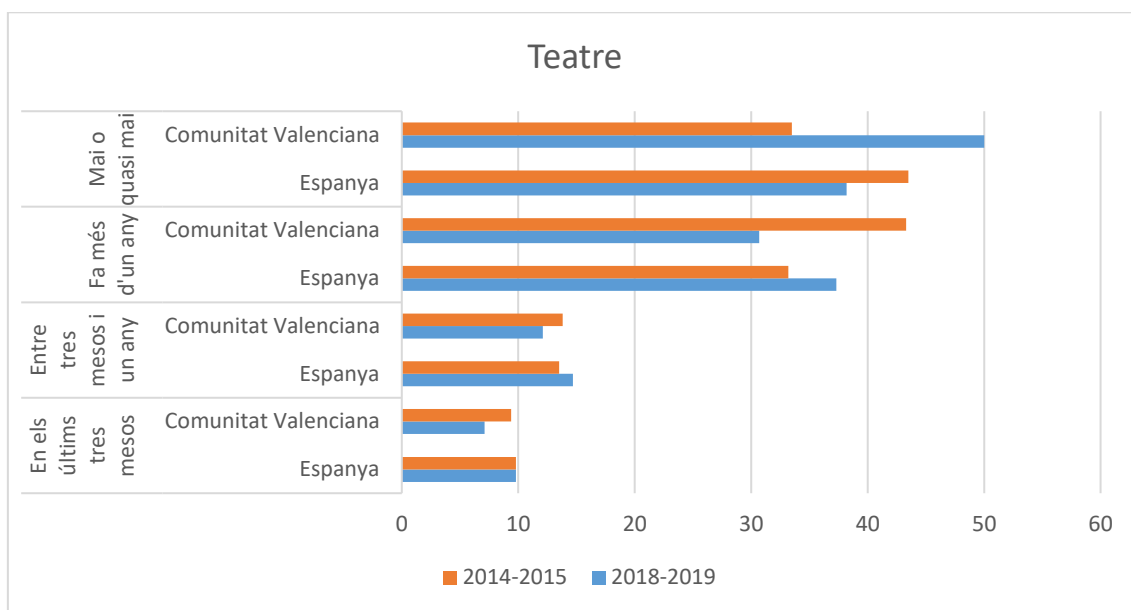
de música clàssica (en aquests últims, de forma molt més subtil que en els anteriors). Respecte a Espanya, el percentatge d'assistents al cine, als concerts de música clàssica i a la sarsuela és major a la Comunitat Valenciana, és igual en el cas de l'òpera i es troba per davall en la resta.

Gràfic 26. Percentatge de persones que han assistit en l'últim any a diferents espectacles escènics. Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals 2014-15 i 2018-19.

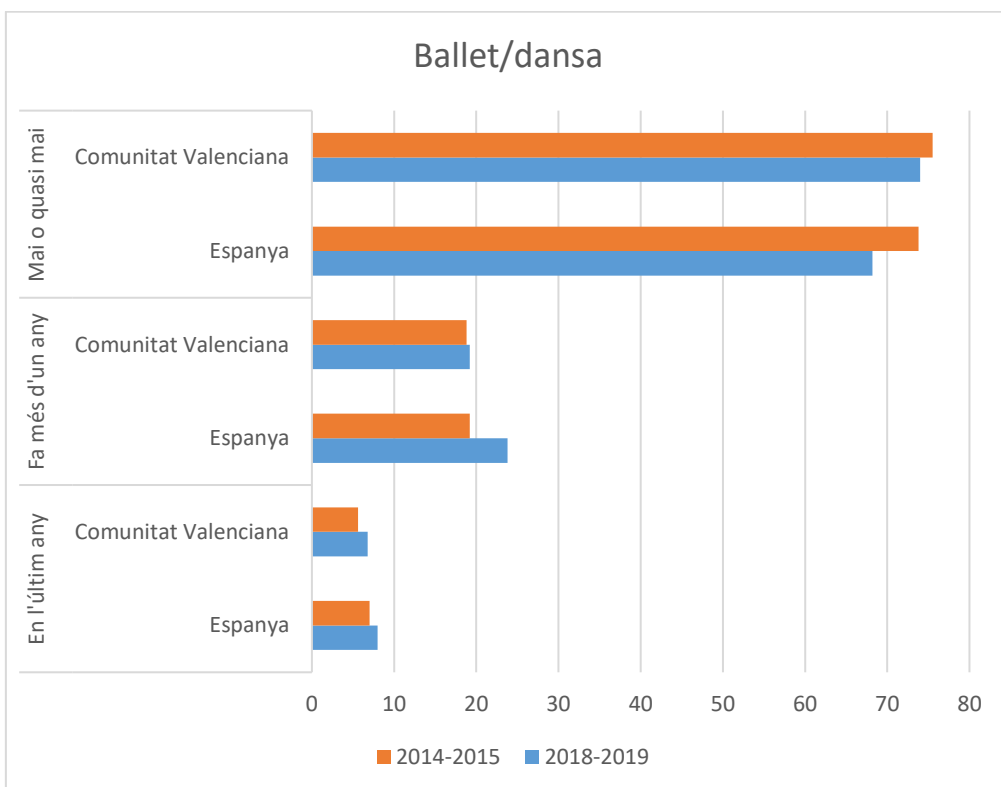
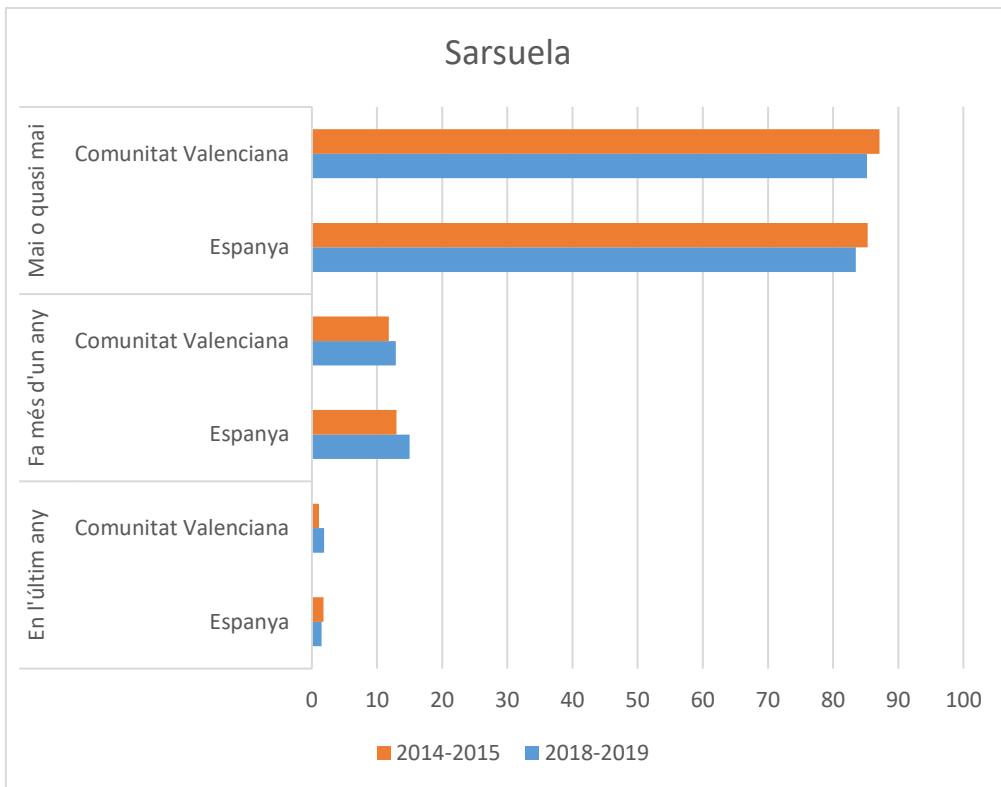

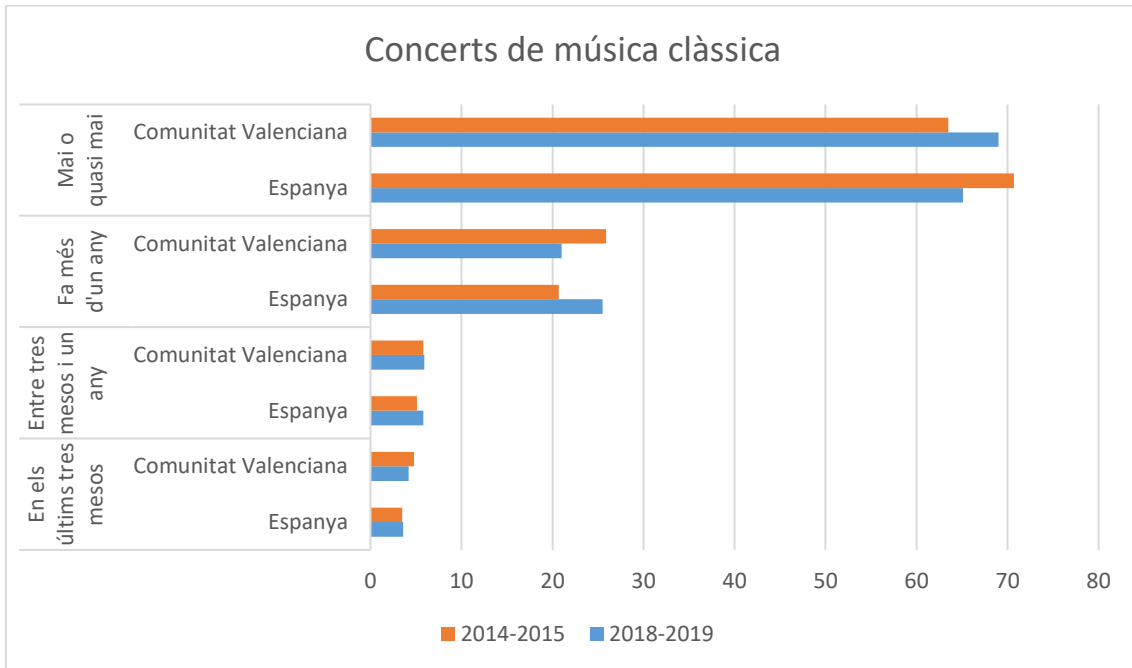
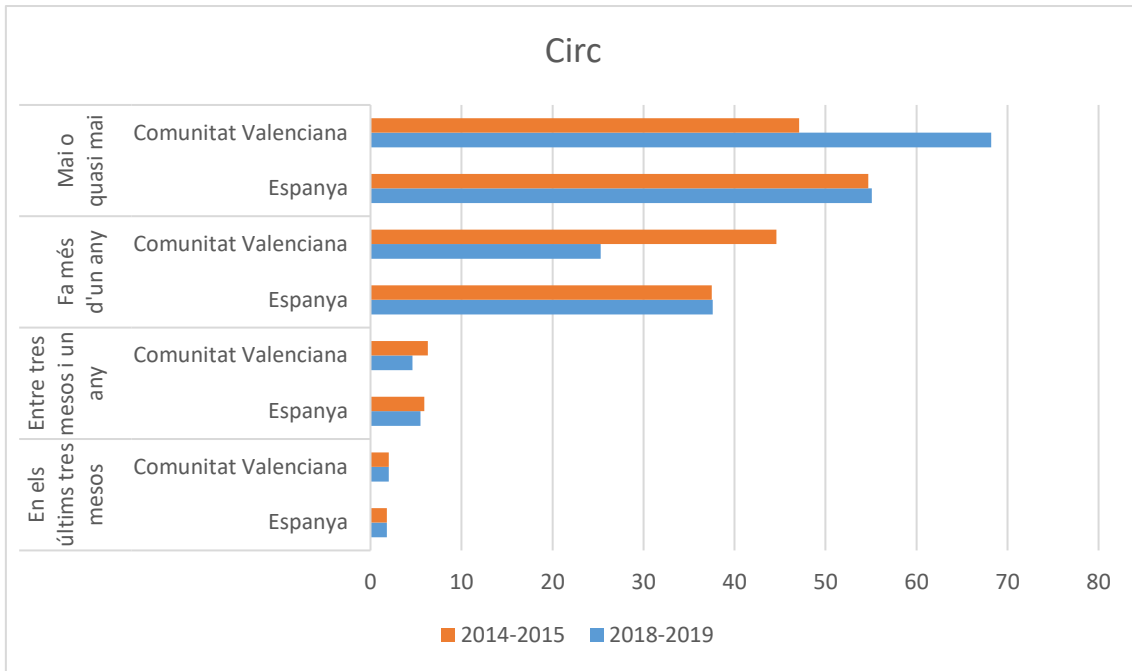
[Gràfic combinat que permet triar, amb un filtre, quina art escènica consultar]:

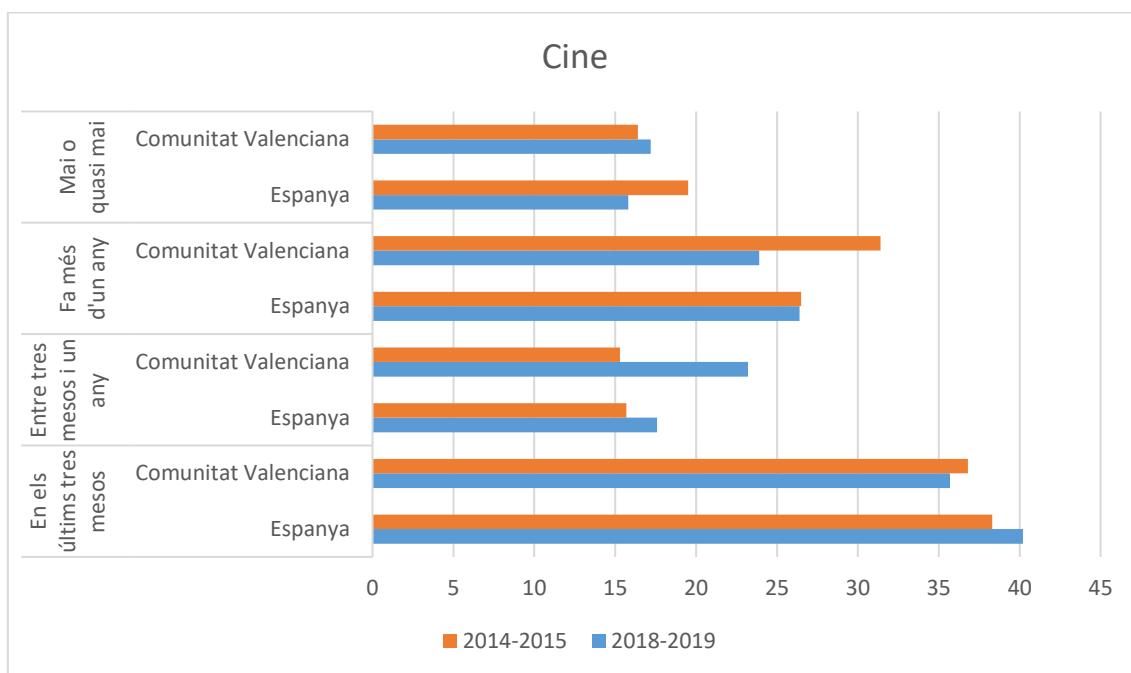
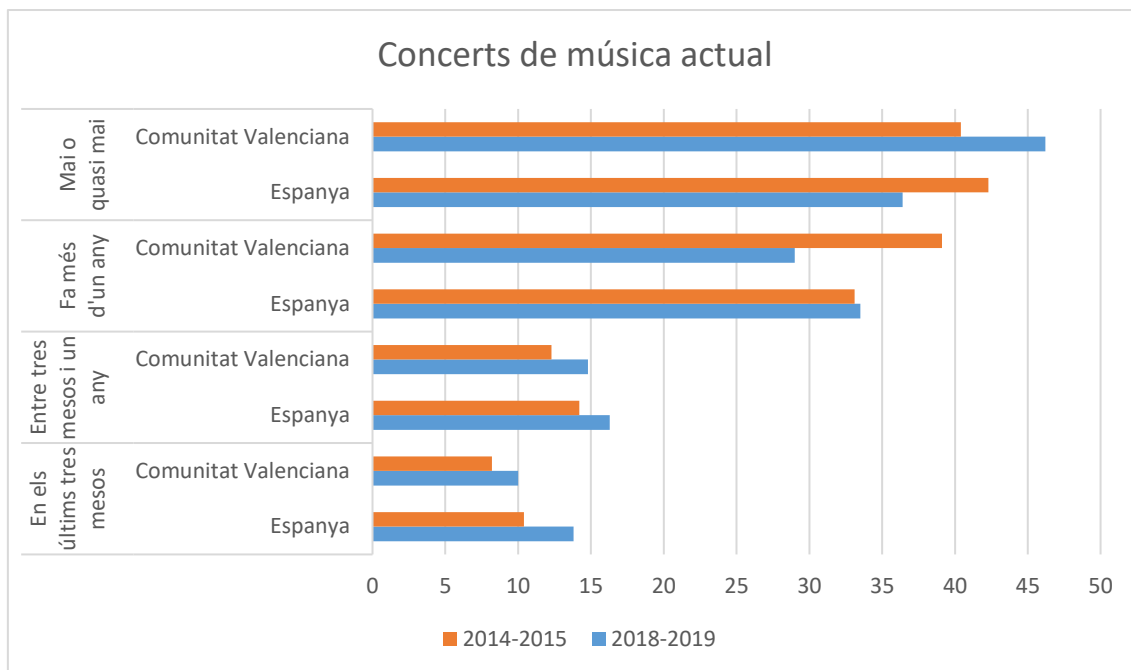
Gràfic 27. Assistència, en percentatge sobre la població, a diferents espectacles d'arts escèniques. Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals.

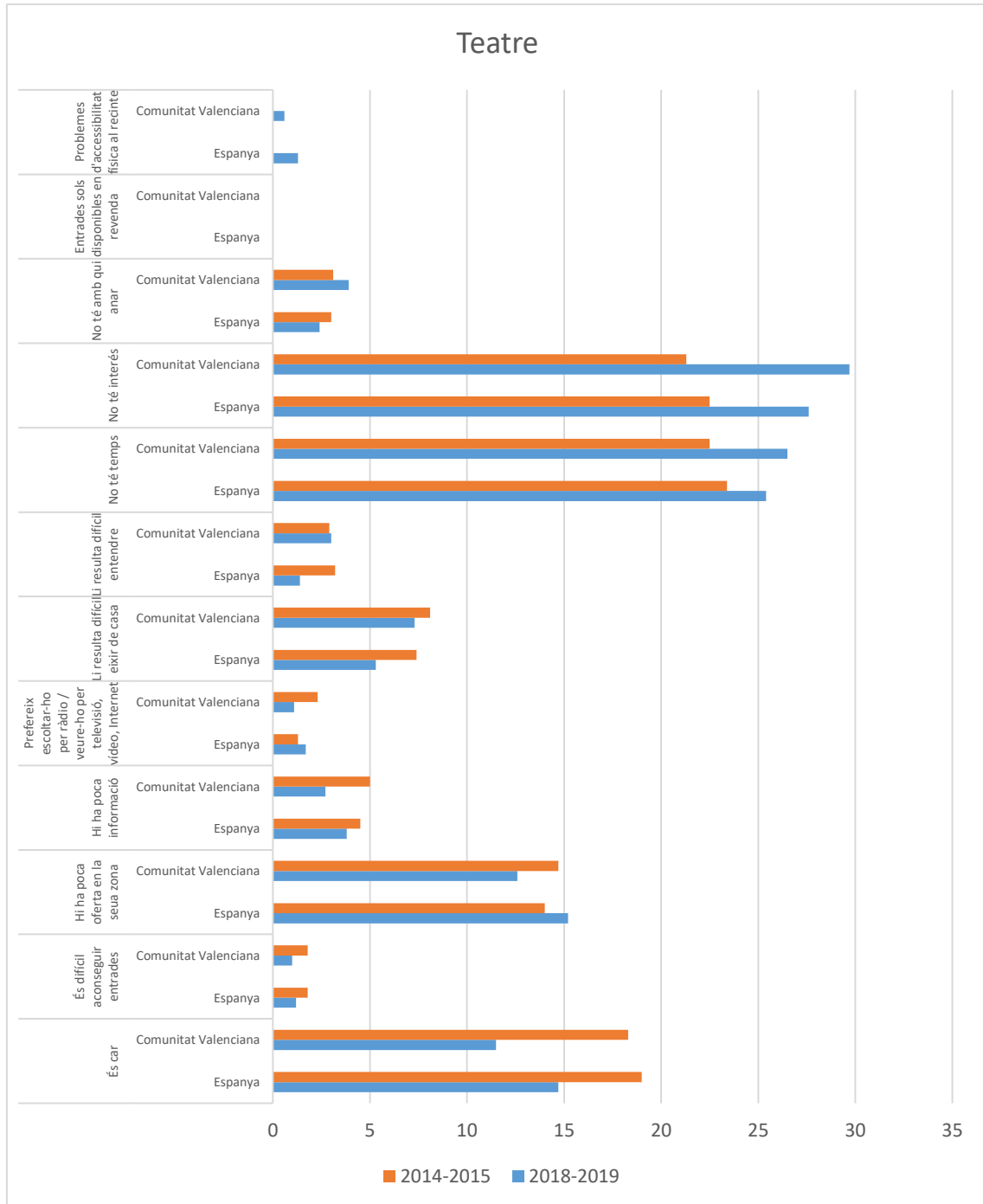

El següent pas lògic, una vegada identificats el grau d'interés i d'assistència, és esbrinar les raons per les quals la gent no assisteix als espectacles d'arts escèniques, o per les que no hi va més. Tot i que les raons esgrimides varien substancialment segons el tipus d'espectacle, si observem el conjunt de les diferents arts escèniques veiem que els motius que s'al·leguen principalment són la falta d'interés (34,5%), de temps (24%), d'oferta en la zona (11,1%) i el preu (10,4%). L'argument del preu duplica el seu valor en el cas del cine. Tot i això, baixa considerablement per a totes les arts escèniques entre l'enquesta de 2014-2015 i la de 2018-2019, a causa de la recuperació de l'activitat econòmica i l'ocupació. En el cas del motiu "no té interès", hi ha una gran disparitat entre arts escèniques, des del 8,4% que ho afirma en el cas del cine fins als valors superiors al 40% en el cas d'aquells espectacles amb menor nivell d'assistència i, lògicament, d'interés per part de la ciutadania: òpera, sarsuela, ballet i dansa i

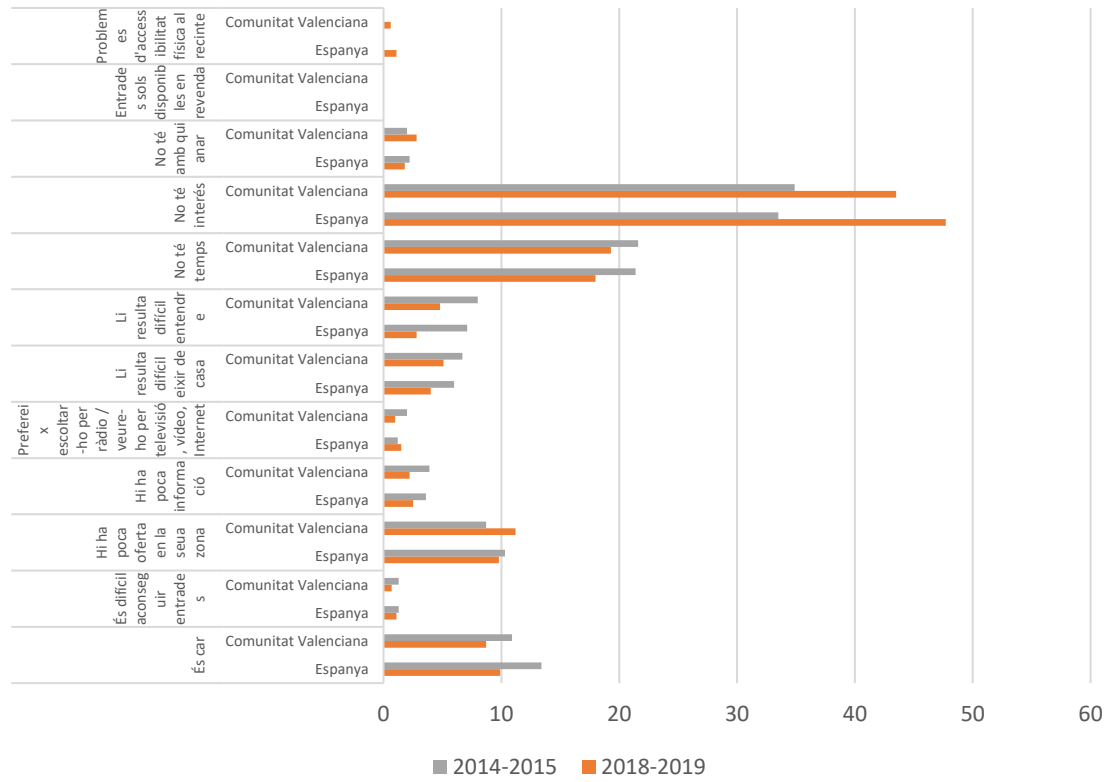
circ. D'altra banda, el cine és el que més pateix el procés de digitalització, sent l'única art escènica on l'afirmació "Preferisc veure-ho per televisió, vídeo o internet" pren valors més significatius, mentre que són pràcticament irrelevantes per a la resta d'espectacles.

[Un sol gràfic combinat, amb un filtre per a seleccionar l'art escènica que es vol consultar]

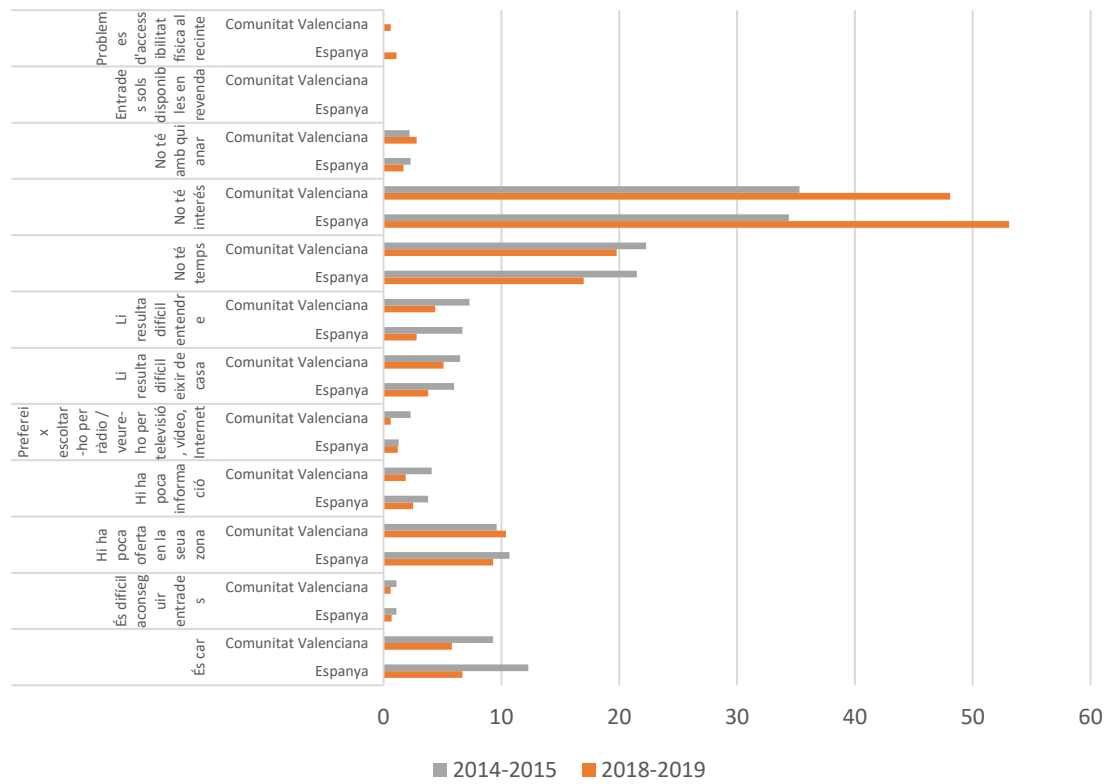
Gràfic 28. Principal motiu pel qual no va o no va més a les diferents arts escèniques (percentatge sobre la població).
 Font: Enquesta d'Hàbits i Pràctiques Culturals 2014-15 i 2018-19. Nota: Les opcions referents a la revenda i als problemes d'accessibilitat només es preguntaven a l'enquesta de 2018-19.

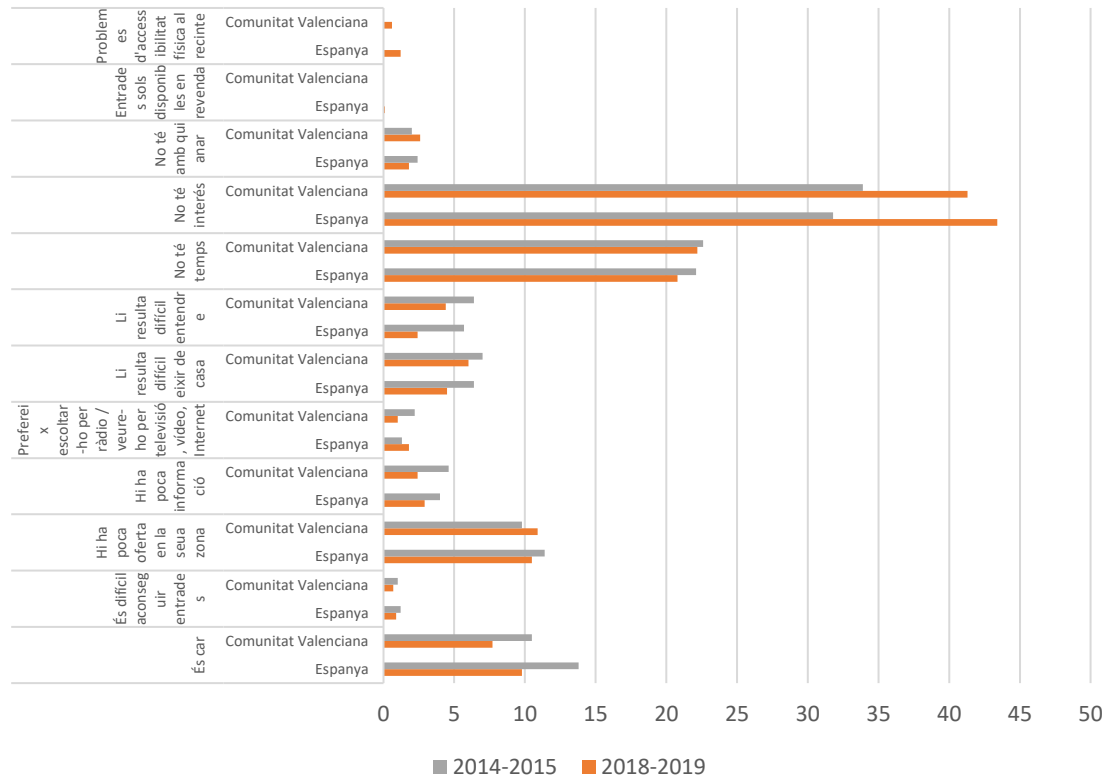
Òpera

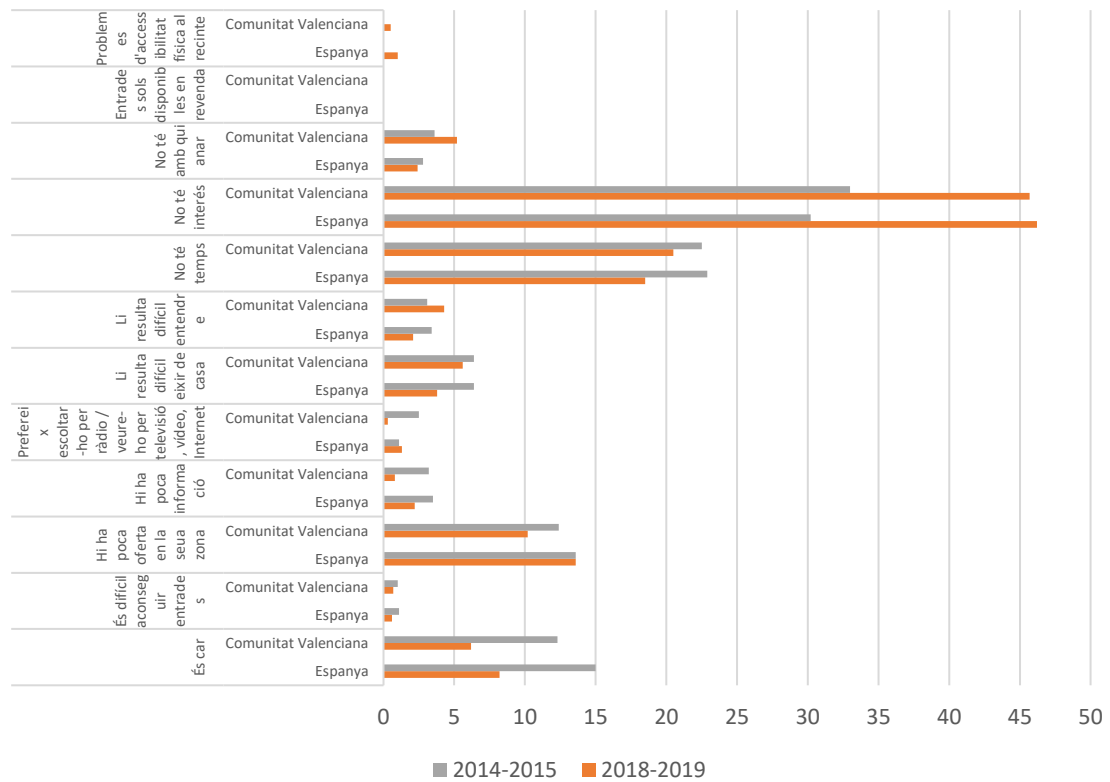
Sarsuela

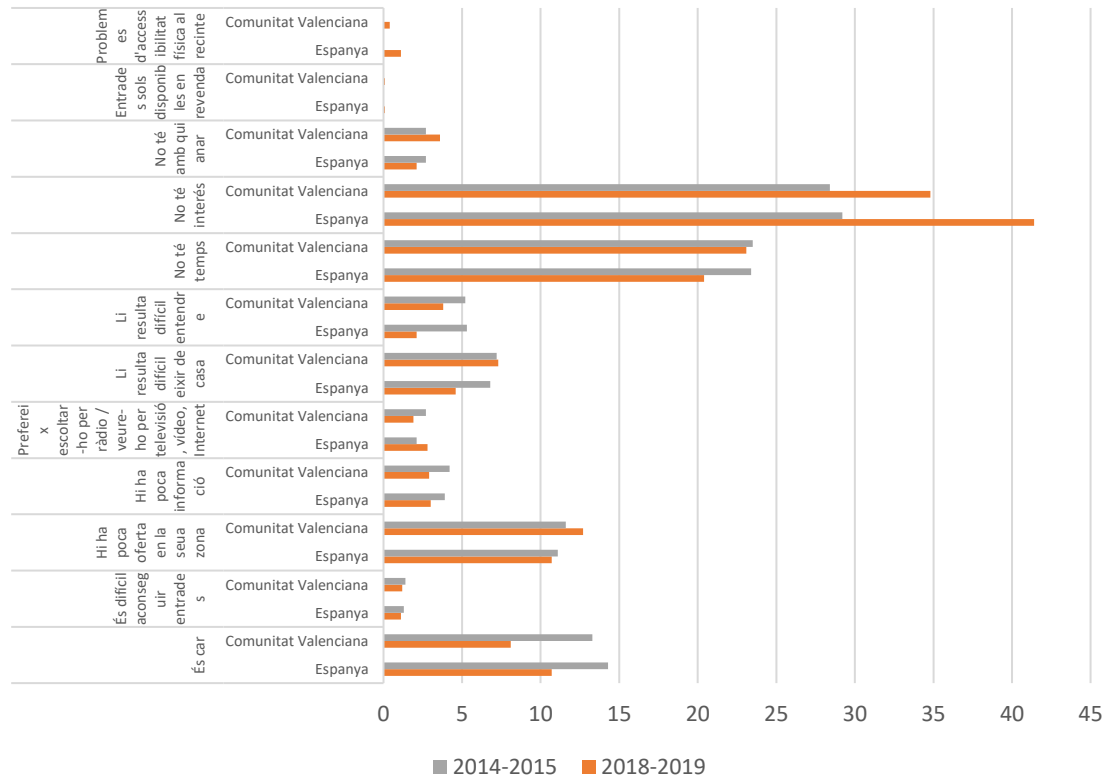
Ballet/Dansa

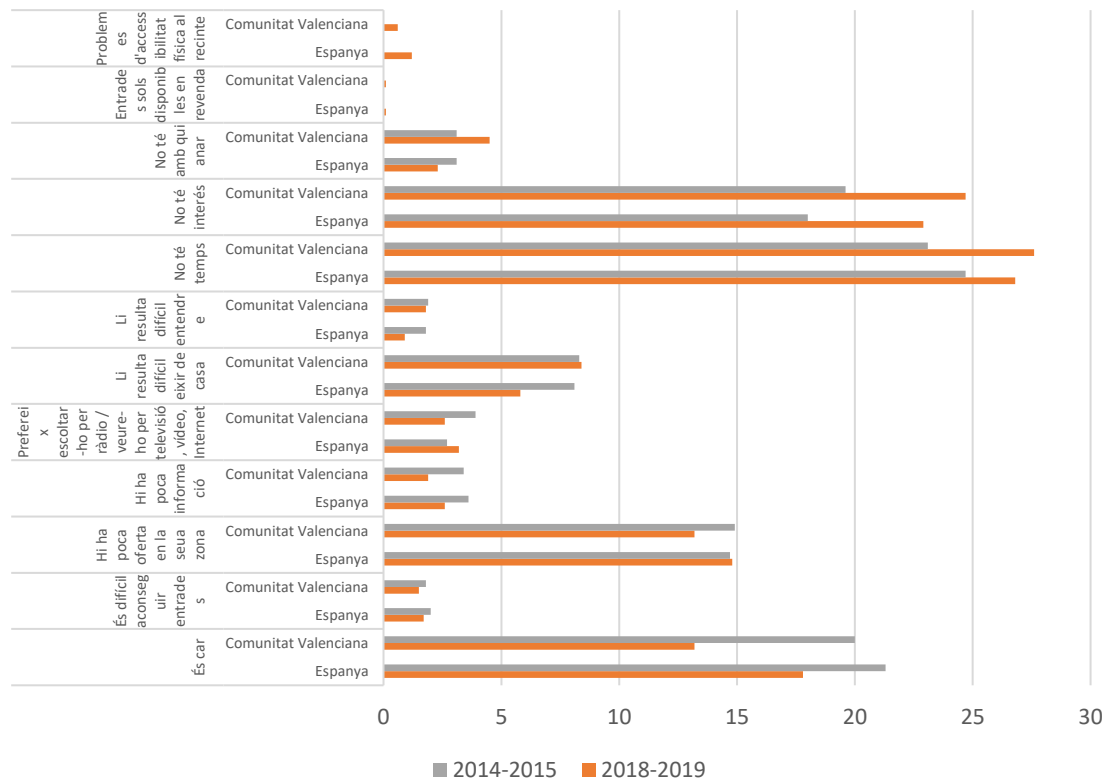
Circ

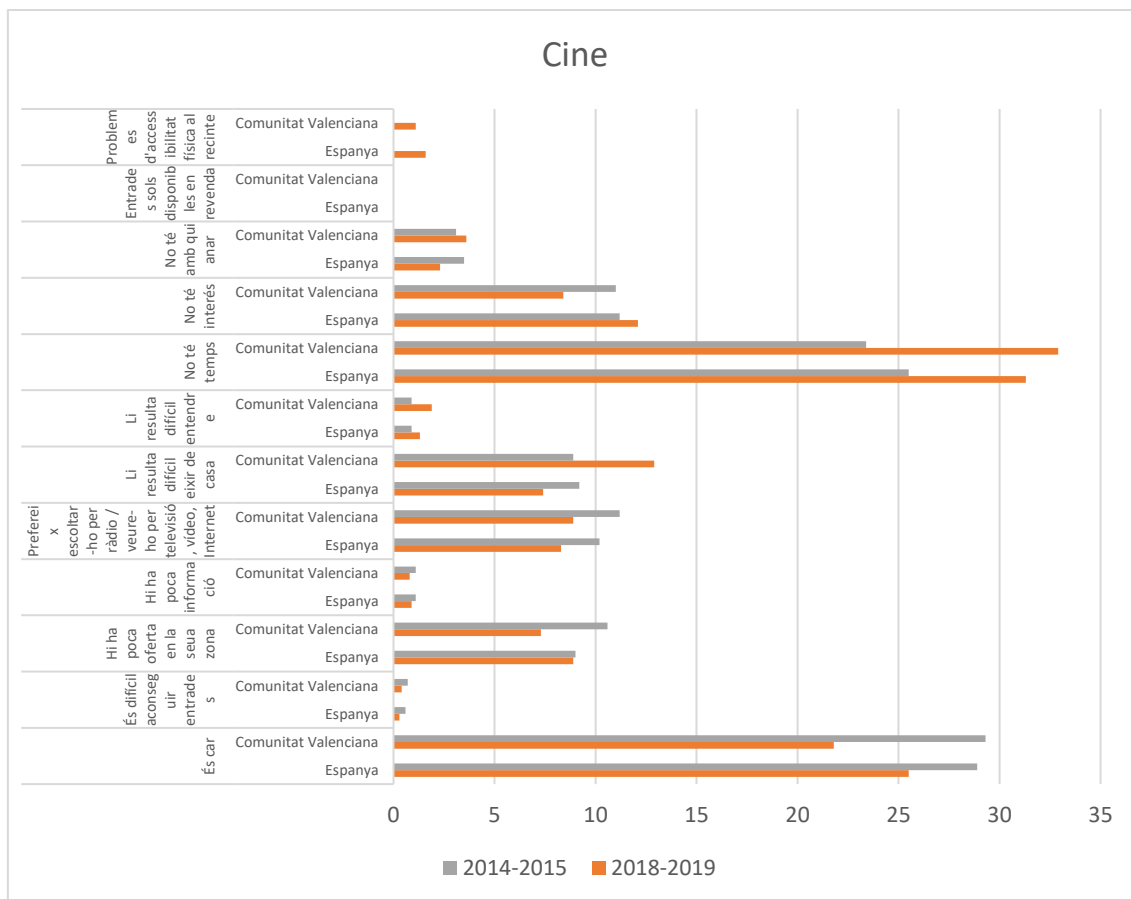

Concerts de música clàssica

Concerts de música actual

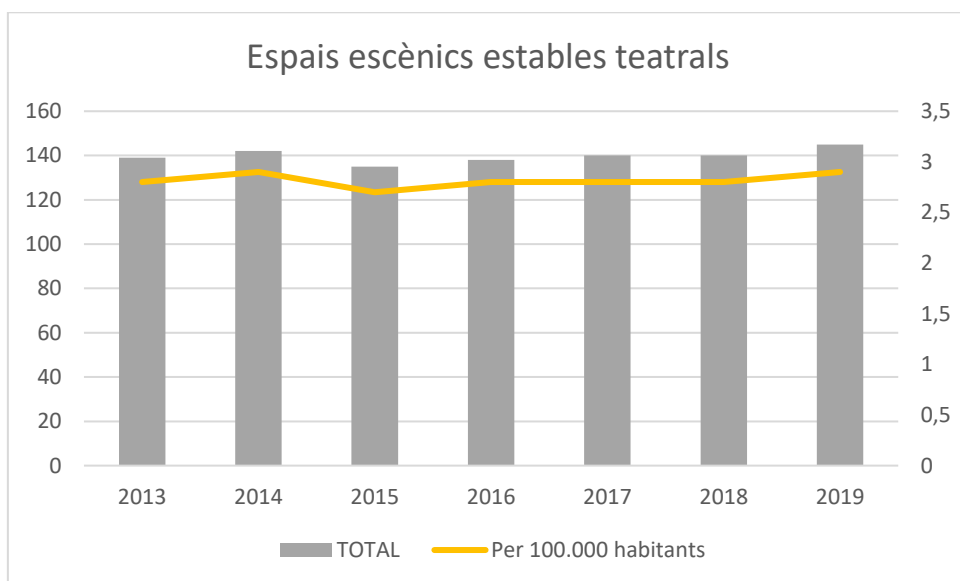
P5. Recursos

5.1. Equipaments

La Comunitat Valenciana compta, segons l'*Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música* (INAEM), amb vora a 140 espais escènics estables teatrals (145 en 2019). En relació a la seua població, açò suposa que el nombre d'espais escènics teatrals per 100.000 habitants es situa lleugerament per davall de 3 (2,9 en 2019), i substancialment per baix de la mitjana espanyola (3,6). Aquestes xifres s'han mantingut relativament constants al llarg dels últims anys.

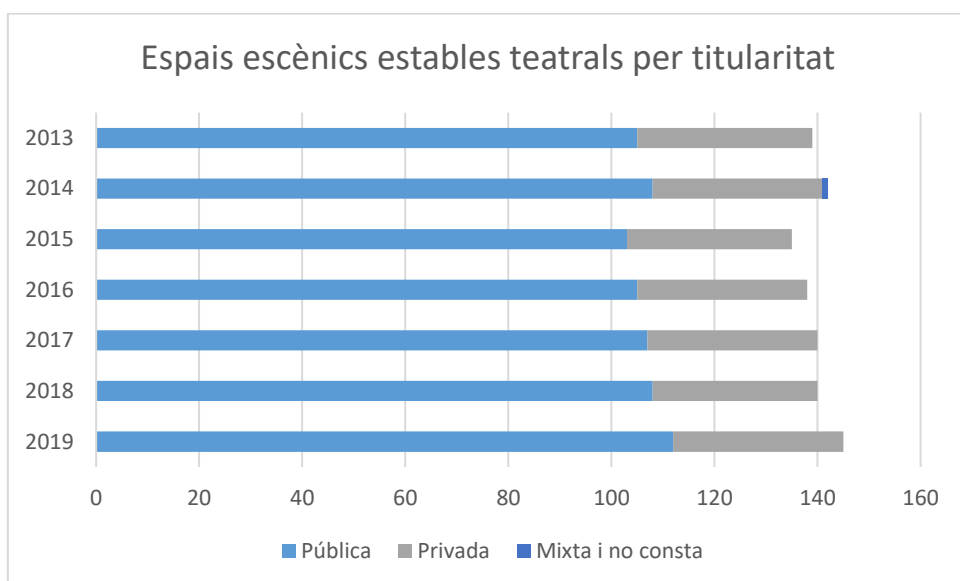

Gràfic 29. Evolució dels espais escènics estables teatrals a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

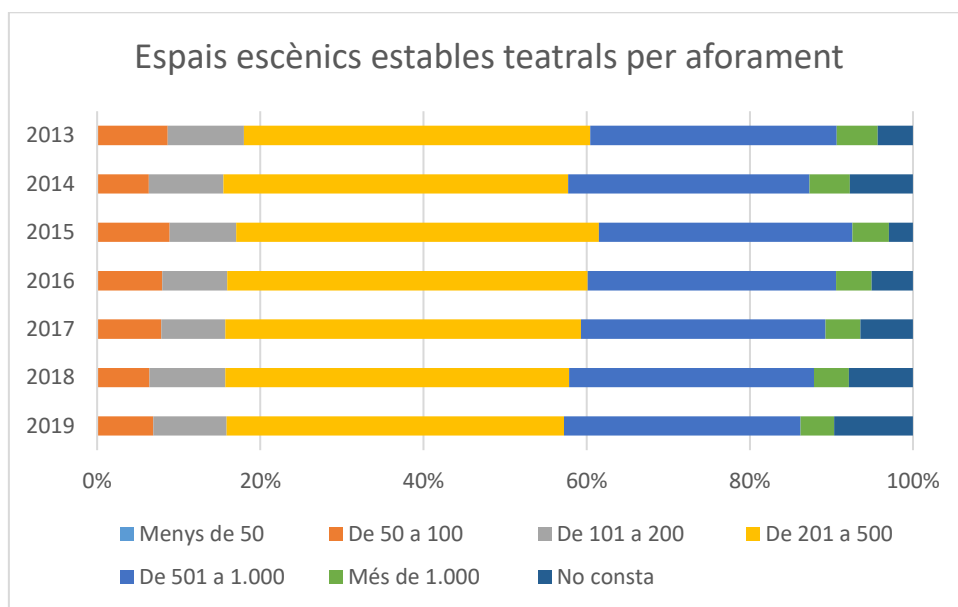
Pel que fa a la titularitat dels dits espais, més de tres quarts dels mateixos són públics. Més específicament, un 77,2% en 2019, percentatge superior al de la mitjana espanyola (70,8%).

Gràfic 30. Espais escènics estables teatrals a la Comunitat Valenciana per titularitat, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

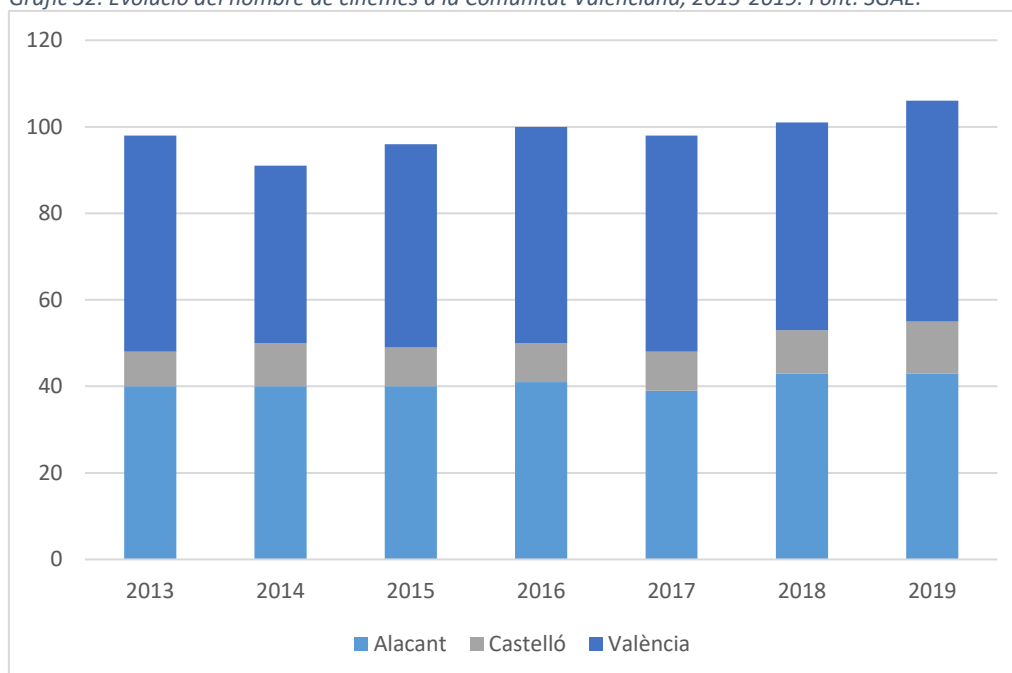
La majoria d'espais escènics teatrals tenen una capacitat compresa entre 201 i 1.000 localitats. Concretament, n'hi ha 60 de 201 a 500 i 42 de 501 a 1.000. De fet, només 6 teatres superen les 1.000 localitats.

Gràfic 31. Espais escènics estables teatrals a la Comunitat Valenciana per aforament, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

Pel que fa al nombre total de cinemes a la Comunitat Valenciana, podem observar que la majoria d'ells es situen a les províncies d'Alacant i València, que compten cadascuna d'elles amb entre 40 i 50 establiments al llarg del període analitzat. D'altra banda, la província de Castelló mostra una quantia molt inferior, comptant únicament amb 12 cinemes per a l'any 2019, però sent així la província que ha experimentat un major creixement, ja que l'any 2013 comptava únicament amb 8 cinemes repartits al llarg de la província.

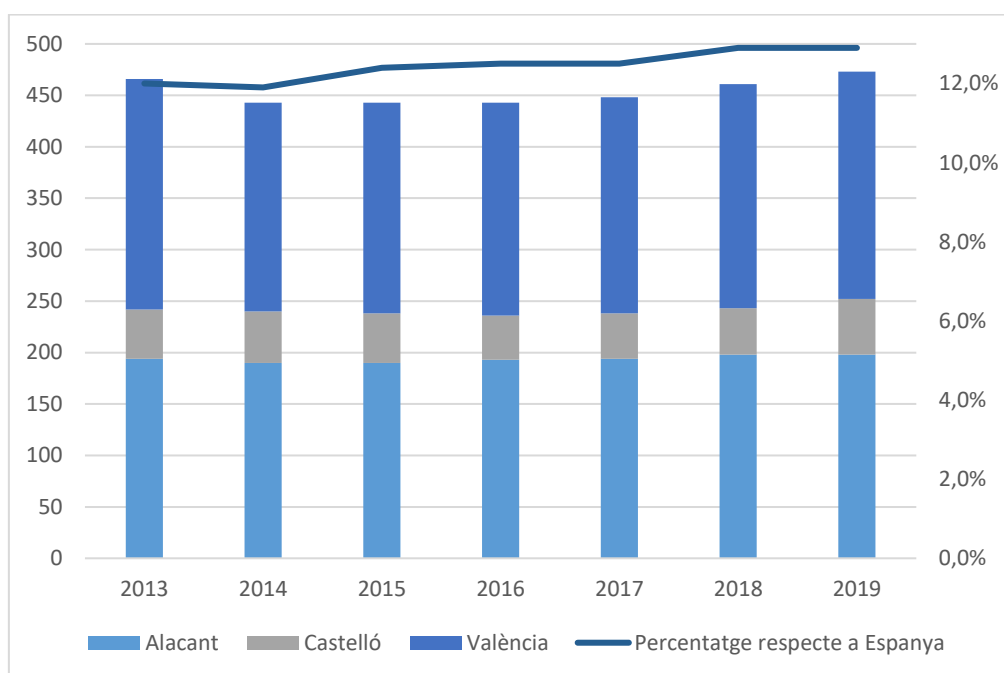
Gràfic 32. Evolució del nombre de cinemes a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE.

Podem veure com aquest augment de complexos cinematogràfics a la Comunitat Valenciana també ha afectat al nombre de pantalles de cine que trobem al territori, ja que aquest s'ha engrandit en totes les províncies, excepte en València. Si tenim en compte que per al període analitzat el nombre de nous cinemes per a aquesta província havia sigut un, podem concloure que les noves sales de València compten amb un nombre de pantalles menor en 2019 que en 2013.

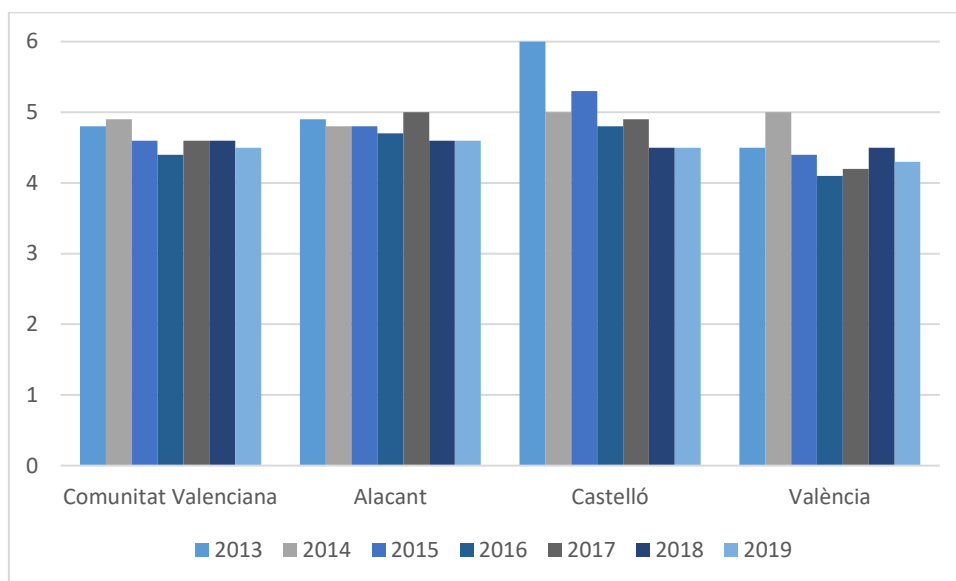
A més, pel que fa als valors relatius del nombre de pantalles de cine a la Comunitat Valenciana respecte al total de pantalles a Espanya, trobem un augment del 0,9%, el que vol dir que el creixement en les tres províncies valencianes és superior al creixement del Estat Espanyol en el seu conjunt. D'altra banda, per a l'any 2019, aquest valor es de 12,9 punts percentuals, el que ens reflexa de nou una superioritat relativa respecte a mitjana estatal, ja que es situa per damunt del pes poblacional de la Comunitat Valenciana.

Gràfic 33. Evolució del nombre de pantalles de cine a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE.

Com ja hem pogut percebre als gràfics anteriors, tant en referència al total de cinemes de la Comunitat Valenciana, com en cada una de les tres províncies per separat, trobem un disminució del nombre de les pantalles de cine per complex, especialment en el cas de Castelló. En conseqüència, els cinemes opten progressivament per la creació de nous establiments més reduïts, amb un menor nombre de sales i pantalles, descartant l'ampliació de les infraestructures existents.

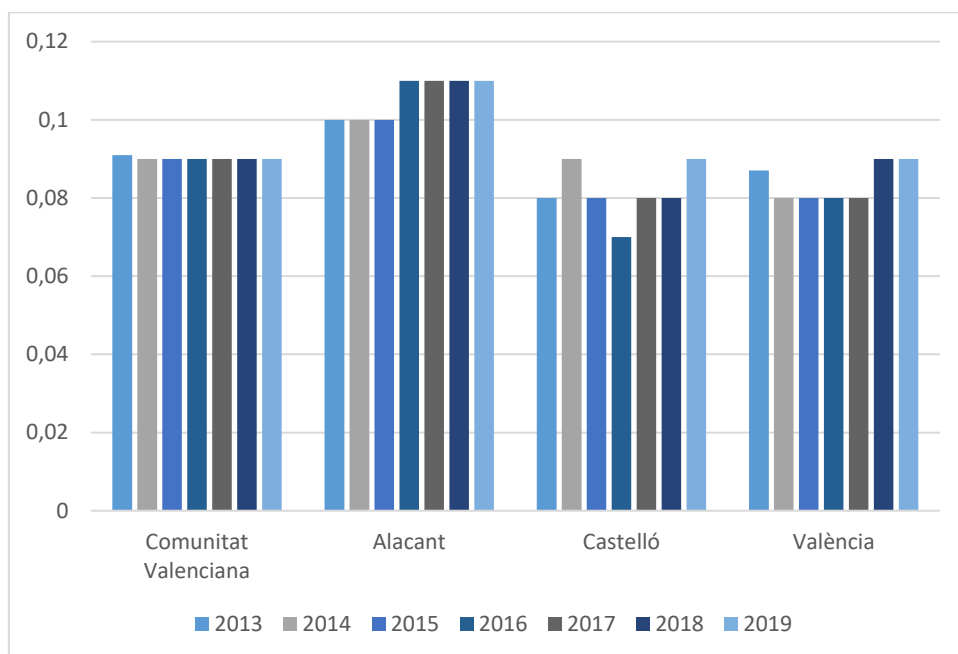
Gràfic 34. Evolució del nombre mitjà de pantalles de cine per complex a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE.

Encara que el nombre de pantalles de cine en valors absoluts ha augmentat per al període de 2013-2019, podem veure que l'evolució per cada 1.000 habitants per al conjunt de la Comunitat Valenciana s'ha mantingut constant, al voltant de 0,09.

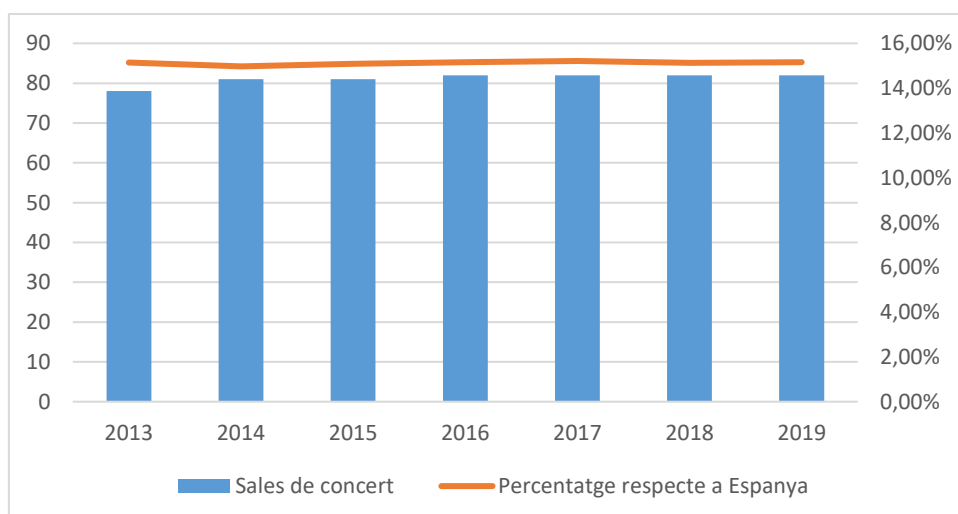
A més, encara que als gràfics anteriors assenyalen Castelló com la província amb menor nombre tant de sales com de pantalles en valors absoluts, podem veure que actualment compta amb unes xifres bastant similars a les de València pel que fa al nombre de pantalles de cine per cada 1.000 habitants; per tant, les dades tan reduïdes que observàvem anteriorment es devien no tant a una falta de recursos, sinó a la menor població de Castelló. D'altra banda, Alacant també comptava amb un total de 23 pantalles menys que València per a 2019, però si ens fixem de nou en els valors relatius per cada 1.000 habitants, trobem que aquesta és la província amb un major nombre de pantalles de cinema per habitant.

Gràfic 35. Evolució del nombre de pantalles de cine per cada 1.000 habitants a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE.

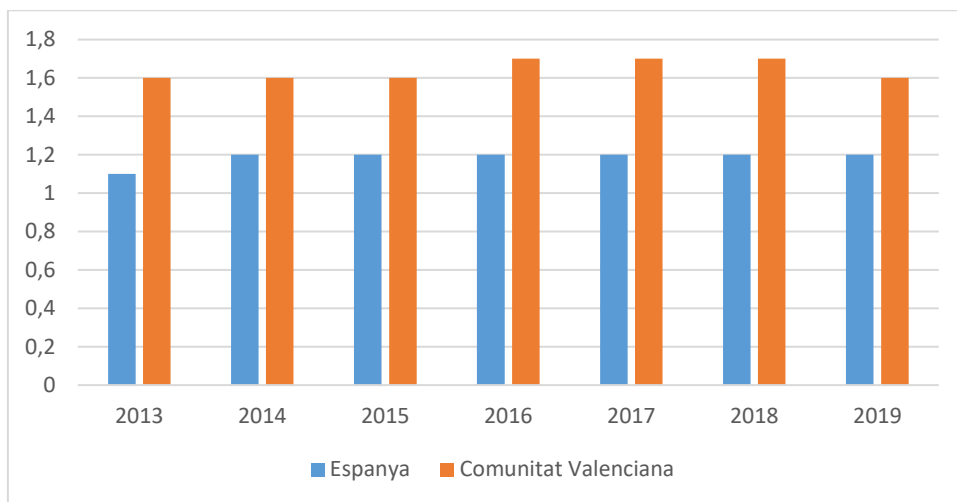
Pel que fa a les sales de concert, la Comunitat Valenciana compta, segons l'*Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música* (INAEM), amb vora a 80 sales arreu del territori (82 en 2019), mantenint-se així una evolució estable durant el període analitzat (2013-2019). En relació al seu percentatge respecte a Espanya, açò suposa que vora el 15% de sales de concerts espanyoles es troben a la Comunitat Valenciana (15'16% en 2019), i es tracta d'un valor bastant elevat, tenint en compte que el gruix de la població valenciana representa al voltant del 10% del total espanyol. Aquestes xifres s'han mantingut relativament constants al llarg dels últims anys.

Gràfic 36. Evolució del nombre de sales de concert a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

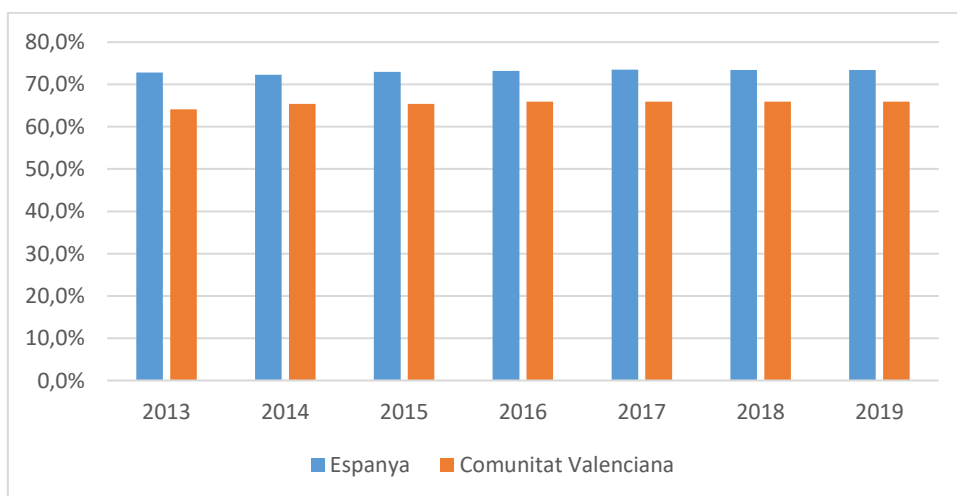
En termes relatius, açò es tradueix en vora a 1,6 sales de concert per cada 100.000 habitants, xifra que es situa en nivells superiors als que presenta la mitjana espanyola (1'2 sales per cada 100.000 habitants). Aquestes xifres s'han mantingut relativament constants al llarg dels últims anys i no han patit variacions ressenyables. Cal tindre en compte que gran part dels concerts celebrats arreu de la Comunitat Valenciana han tingut lloc en espais oberts, teatres o auditoris; per tant, l'increment accelerat del nombre de festivals de música no ha afectat de manera positiva a la creació de noves sales de concert al territori.

Gràfic 37. Evolució del nombre de sales de concert per cada 100.000 habitants, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

La titularitat de sales de concert poden ser tant públiques com privades. Per al cas de la Comunitat Valenciana s'observa que l'evolució de les sales de concert de titularitat pública no ha patit quasi variacions, trobant-se així al voltant del 65% del total de sales (65'9% l'any 2019). Aquests es tracten d'uns valors lleugerament inferiors a la mitjana que presenta Espanya, ja que la proporció de sales de concert de titularitat pública supera els 73 punts percentuals anualment, encara que l'evolució es manté també constant durant els últims anys.

Gràfic 38. Evolució del percentatge de sales de concert de titularitat pública, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

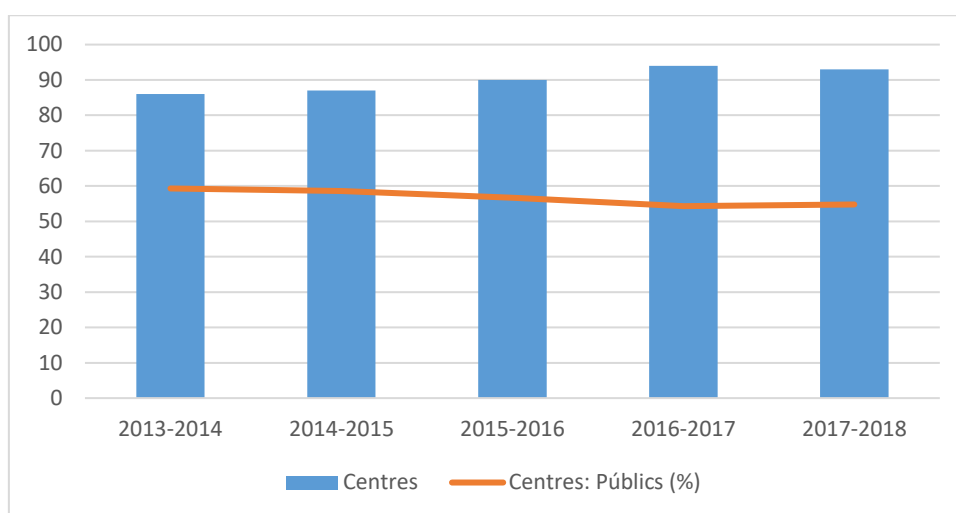

5.2. Ensenyaments reglats

Un alt percentatge de bandes de música que estan repartides arreu de l'estat espanyol es troben a la Comunitat Valenciana, per tant, açò es tradueix en una alta necessitat de formació musical. D'aquesta manera, veiem com el nombre de centres reglats musicals a la Comunitat Valenciana és molt notori, comptant aproximadament amb 90 centres, el que representa el 20,7% de centres de tot l'estat.

Pel que fa a la titularitat d'aquests centres, presenten una distribució relativament uniforme però amb un cert predomini dels centres públics, ja que mentre que els que aquests es troben en uns valors al voltant del 55% (54'8% el curs 2017-18), els centres privats compten amb uns valors propers al 45%. Així i tot, podem veure un lleu descens del percentatge de centres de titularitat pública en els últims cursos.

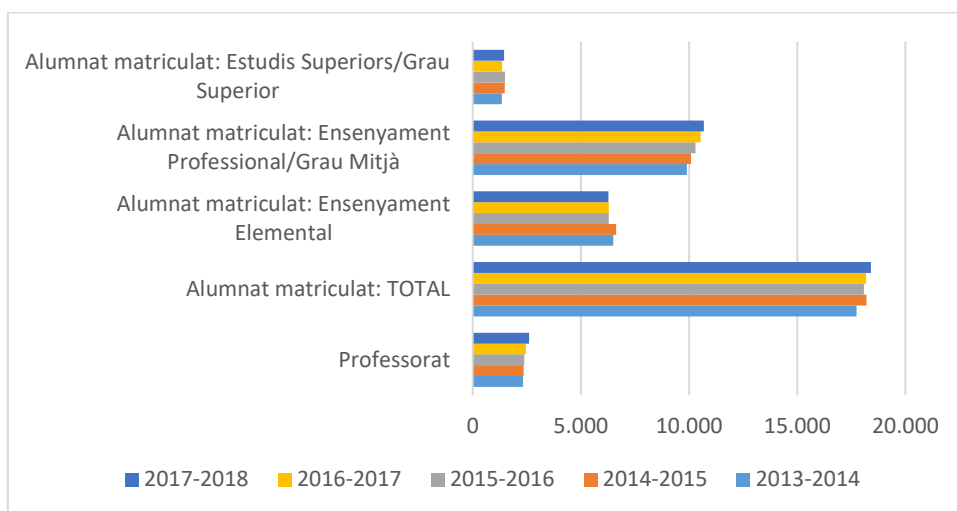
Gràfic 39. Evolució del nombre de centres d'ensenyaments reglats musicals a la Comunitat Valenciana, 2013-2018.
Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

L'evolució de l'alumnat als centres d'ensenyaments reglats de música a la Comunitat Valenciana es troba davant d'un increment en tots els graus d'estudis, excepte en el cas de l'ensenyament elemental, el qual ha perdut 221 alumnes en el període 2013-2018. Per tant, si no es reforça el nombre d'alumnes que ingressen en els estudis elementals, la taxa de matriculació en els següents graus anirà disminuint paulatinament. D'altra banda, alhora que augmenta el conjunt de l'alumnat matriculat, també s'incrementa el professorat que es dedica a impartir classe en aquest tipus de centres, per a respondre a l'auge de la demanda.

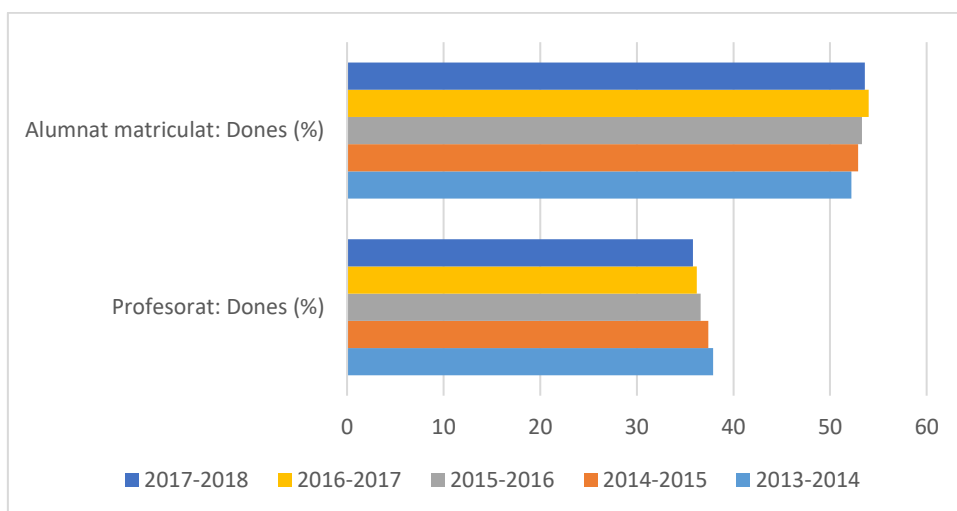
A més, respecte al total d'Espanya, al curs 2017-2018, la Comunitat Valenciana comptava amb el 18,9% del professorat de tot l'estat i 18,4% de l'alumnat. Per nivells, el 14,3% de l'alumnat d'ensenyament elemental, el 22,8% del de grau mitjà i el 15,9% del grau superior.

Gràfic 40. Evolució de l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de música a la Comunitat Valenciana, 2013-2018. Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Podem veure que percentualment es repeteixen uns patrons molt similars als de la resta de centre educatius de la Comunitat Valenciana, ja que mentre que el nombre de dones matriculades als ensenyaments reglats de música representa un percentatge superior al dels homes, no ocorre el mateix amb el percentatge de dones entre el professorat, el qual es redueix dràsticament. D'aquesta manera, mentre que el percentatge de dones en el curs 2017-2018 representava el 53,6% de l'estudiantat, entre el professorat el percentatge havia disminuït fins a arribat en 2017-2018 a representar únicament un 35,8%. A més, també ens trobem en ambdós casos en uns nivells inferiors als d'Espanya. De tal manera, en el curs 2017-2018 el 54% de l'alumnat matriculat als centres i el 39,7% del professorat eren dones.

Gràfic 41. Evolució del percentatge de dones entre l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de música a la Comunitat Valenciana, 2013-2018. Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

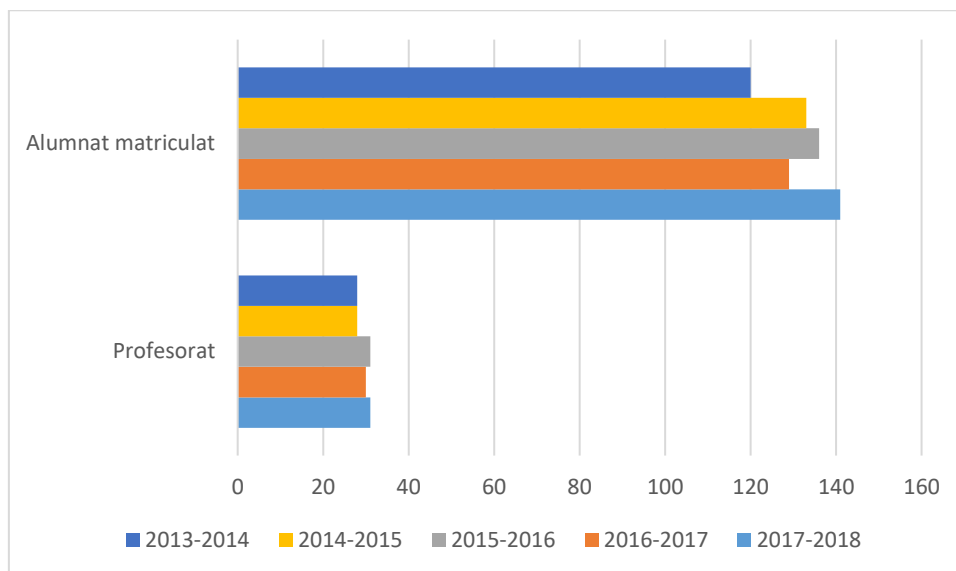

Pel que fa als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, podem veure com alhora que ha augmentat el nombre de persones matriculades, també s'ha incrementat lleument el professorat. Del tal manera, mentre que l'alumnat estava conformat per 120

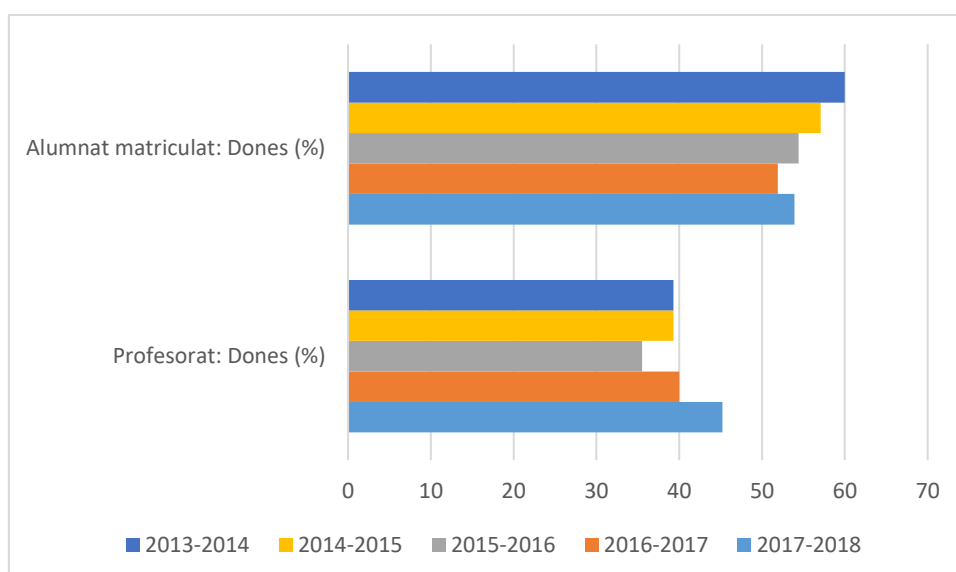
persones en el curs 2013-2014, en 2017-2018 trobem 141 estudiants. Es tracta de xifres molt escasses si tenim en compte que únicament representen el 5'5% de l'alumnat als centres reglats d'art dramàtic del conjunt de l'Estat. A més, pertanyen un sol centre d'ensenyament reglat d'art dramàtic, de titularitat pública, dels 17 que hi ha a Espanya (12 d'ells públics).

Gràfic 42. Evolució de l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, 2013-2018. Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

En referència a la distribució entre homes i dones que estudien o formen part del professorat als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, trobem de nou una clara diferència entre les dones que es matriculen en aquests centres i les que exerceixen com a professores. No obstant això, mentre que ha baixat la proporció de dones matriculades (53,9% de dones en el curs 2017-2018, front al 60% de 2013-2014), augmenta progressivament el percentatge de dones que imparteixen docència a les escoles d'art dramàtic (per al període 2013-2018 van passar de representar el 39,3% del professorat al 45,2%).

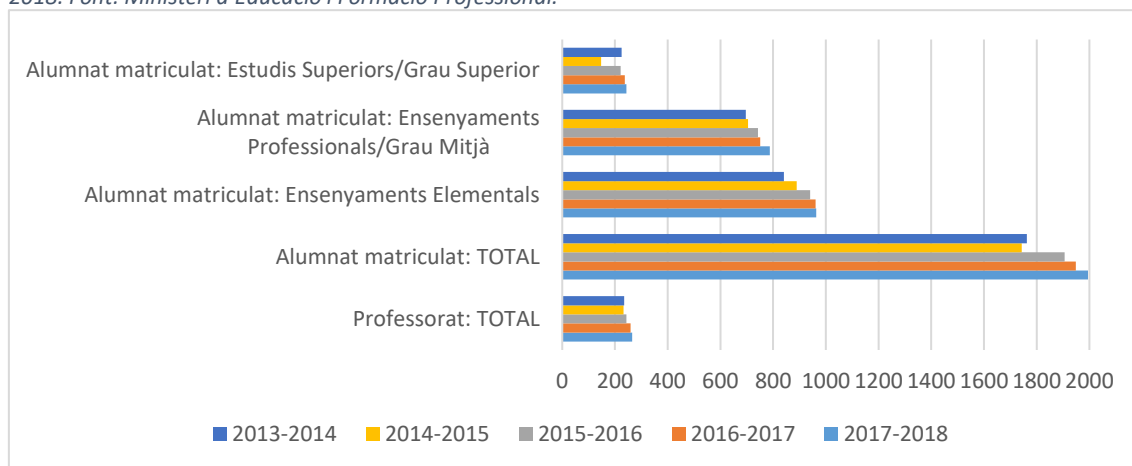
Gràfic 43. Evolució del percentatge de dones entre l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats d'art dramàtic a la Comunitat Valenciana, 2013-2018. Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

La xifra d'alumnes matriculats als centres d'ensenyament reglats de dansa a la Comunitat Valenciana presenten tendències positives, tant en el total com en cada un dels nivells d'educació. D'aquesta manera, no sols augmenta el nombre d'alumnes, sinó que també ocorre el mateix amb el de professores i professors. Mentre al curs 2013-2014 els centres de dansa comptaven amb 1.763 estudiants, en 2017-2018 n'hi havia 1.995, 232 més que a inicis del període analitzat.

Aquestes xifres també són positives si les comparem amb les dades que presenta Espanya, ja que el nombre d'estudiants que estan matriculats en ensenyaments de dansa regulats de la Comunitat Valenciana representen un 18,9% de l'alumnat d'Espanya durant el curs 2017-2018, destacant especialment en grau superior, ja que més d'un quart de l'alumnat que es matricula en aquest nivell educatiu es troba a la Comunitat Valenciana, sent així un 26,5% de l'alumnat en l'últim curs analitzat.

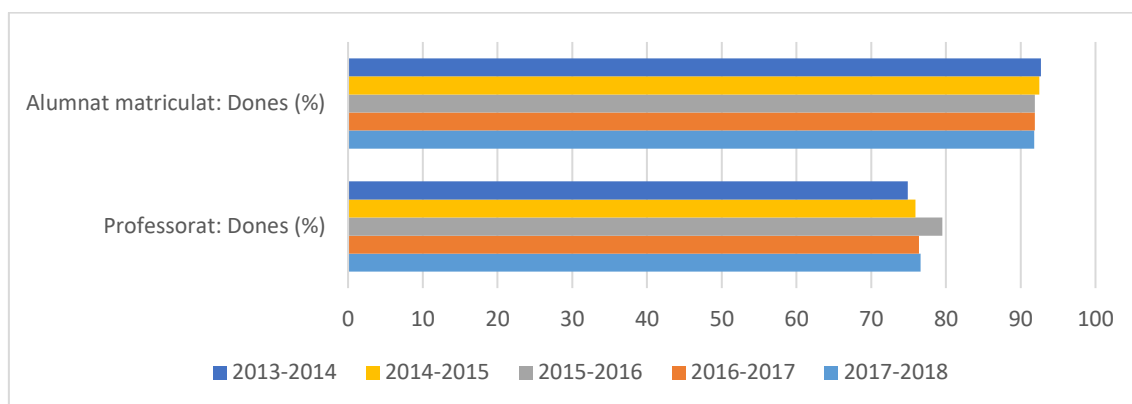
Gràfic 44. Evolució de l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2018. Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Trobem que les aules als ensenyaments reglats de dansa a la Comunitat Valenciana es troben ocupades per dones en la seua immensa majoria. Especialment, pel que fa a l'alumnat, en el que el nombre de dones matriculades representa el 91,8%. Però de nou es repeteix el mateix patró que en la resta de casos; açò és, el percentatge de dones que reben classes és major al de dones que les imparteixen, el 76,6% del total del professorat en el curs 2017-2018. Aquestes xifres corresponen a un total de 22 centres (9 dels quals són públics), dels 69 que hi ha a Espanya (dels

quals, 31 són públics). És a dir, quasi una tercera part de tots els centres d'ensenyaments reglats de dansa es troben a la Comunitat Valenciana.

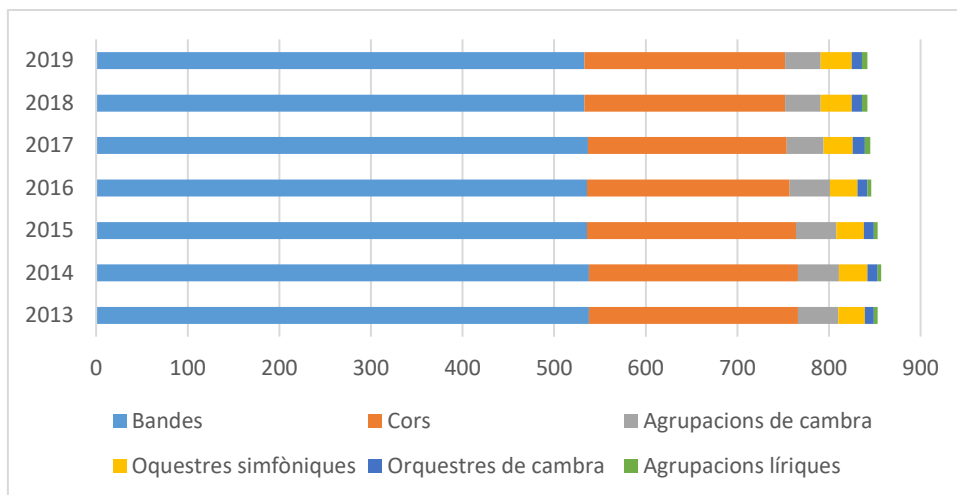
Gràfic 45. Evolució del percentatge de dones entre l'alumnat i el professorat als ensenyaments reglats de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2018. Font: Ministeri d'Educació i Formació Professional.

5.3. Entitats

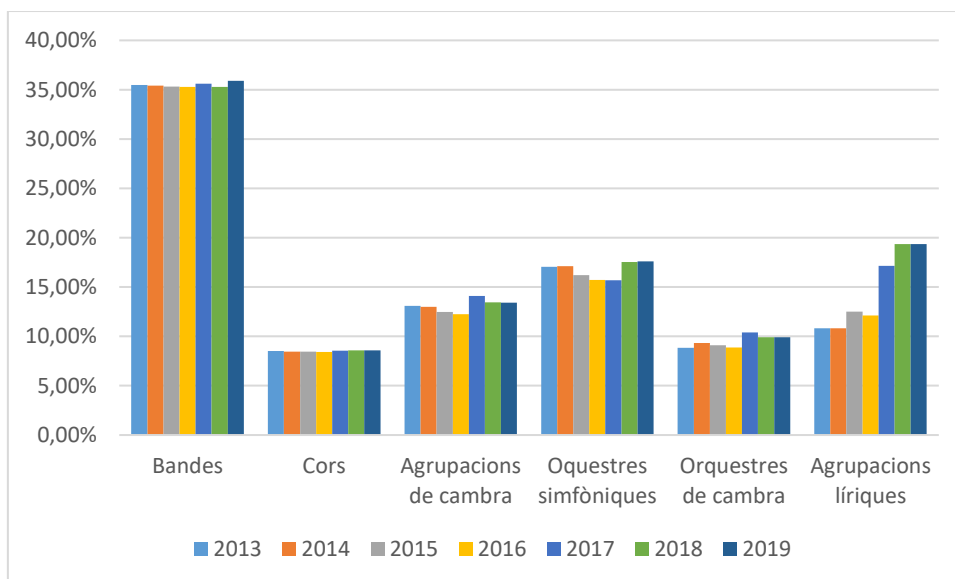
En referència al nombre d'entitats musicals a la Comunitat Valenciana, hi ha hagut una evolució lleugerament negativa durant el període analitzat (2013-2019). De tal manera, mentre que per a l'any 2013 el conjunt d'entitats musicals era de 853, l'any 2019 aquesta xifra descendeix fins a les 842 entitats. Aquest descens es troba principalment motivat per una reducció d'aquelles entitats corresponents a les bandes de música, als cors i a les agrupacions de cambra. Encara que aquestes entitats hagen patit una lleu reducció de les seues xifres en els últims anys, podem veure com encara són les entitats predominants a la Comunitat Valenciana, especialment en el cas de les bandes, amb vora a 550 entitats repartides arreu del territori (bona mostra de l'extraordinari fenomen de les societats musicals a la geografia valenciana, sent el 50% de les societats musicals espanyoles i estant presents al 95% dels municipis valencians de més de 500 habitants) i els cors, que compten amb més de 200 entitats.

Gràfic 46. Evolució del nombre d'entitats musicals a la Comunitat Valenciana per tipologia, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música (INAEM).

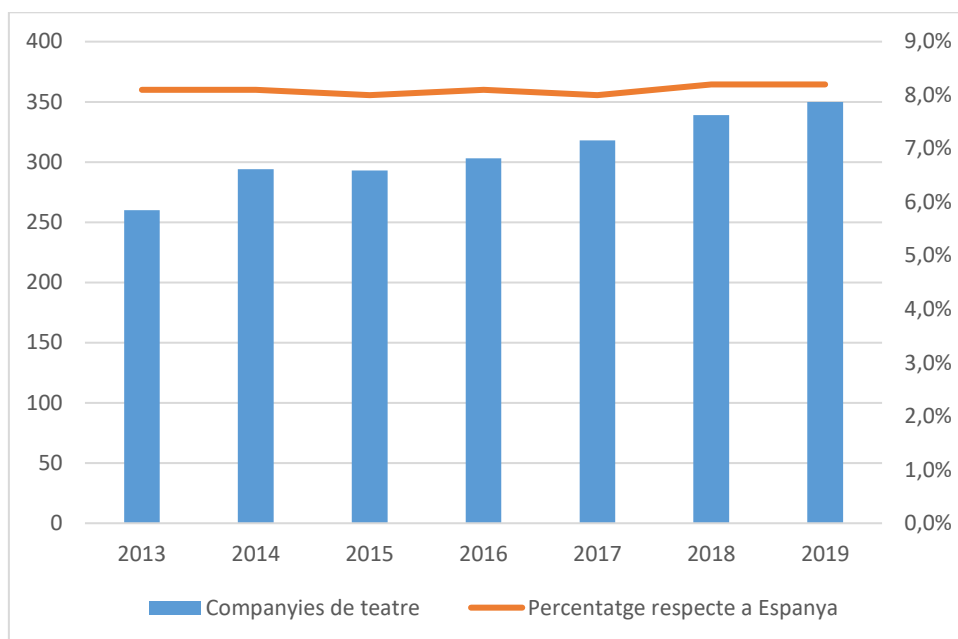
En valors relatius respecte a Espanya, destaca molt especialment la presència de bandes de música, que són més d'un terç del total. Llevat dels cors i les orquestres de cambra, la resta d'agrupacions també tenen una presència superior a la Comunitat Valenciana a la que els correspondria per pes poblacional.

Gràfic 47. Evolució del percentatge d'entitats musicals a la Comunitat Valenciana respecte a Espanya per tipologia, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

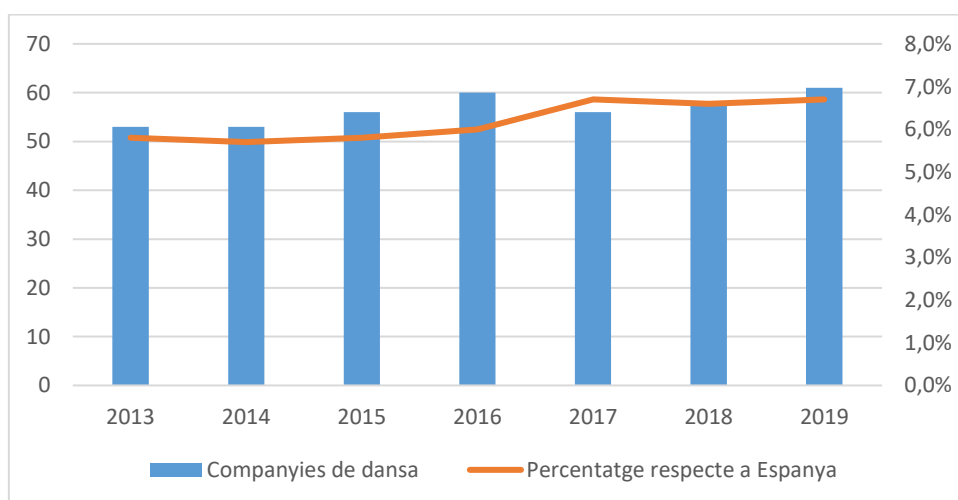
Les companyies de teatre a la Comunitat Valenciana han augmentat anualment a un ritme accelerat, de tal manera que mentre que per a l'any 2013 la xifra era de 260, a l'any 2019 podem veure com aquesta ha incrementat el seu nombre fins a arribar a les 350. D'altra banda, el percentatge respecte a Espanya no ha variat pràcticament, aspecte que mostra que el creixement de companyies teatrals ha tingut lloc arreu de l'Estat i no sols al nostre territori. Per tant, tenint en compte que anualment aquesta xifra es troba al voltant dels 8 punts percentuals, es tracta d'uns valors relativament per baix de la mitjana dins del conjunt de l'Estat.

Gràfic 48. Evolució del nombre de companyies de teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

Analizant el nombre de companyies de dansa, no podem remarcar una evolució creixent excessivament accentuada d'aquestes, ja que durant els últims anys s'ha mantingut dins d'uns valors bastant estables al voltant de les 55 companyies (61 per a l'any 2019). El que sí ha augmentat en major mesura ha sigut el percentatge respecte a Espanya, de tal manera que mentre que la xifra per a l'any 2013 era de 5'8%, per a l'any 2019 era del 6'7%, però es tracta d'un percentatge que es troba per baix de les xifres normals relatives al total de la població, la qual es troba al voltant del 10%.

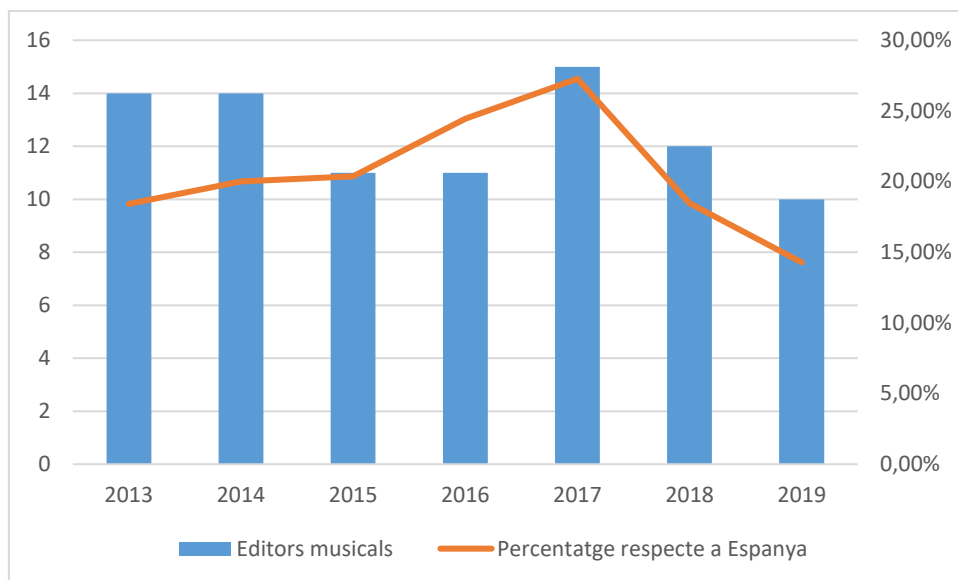
Gràfic 49. Evolució del nombre de companyies de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

L'evolució del nombre d'editors musicals a la Comunitat Valenciana ha patit molts daltabaixos, amb un descens global de 4 editors musicals per al període 2013-2019. En referència als valors

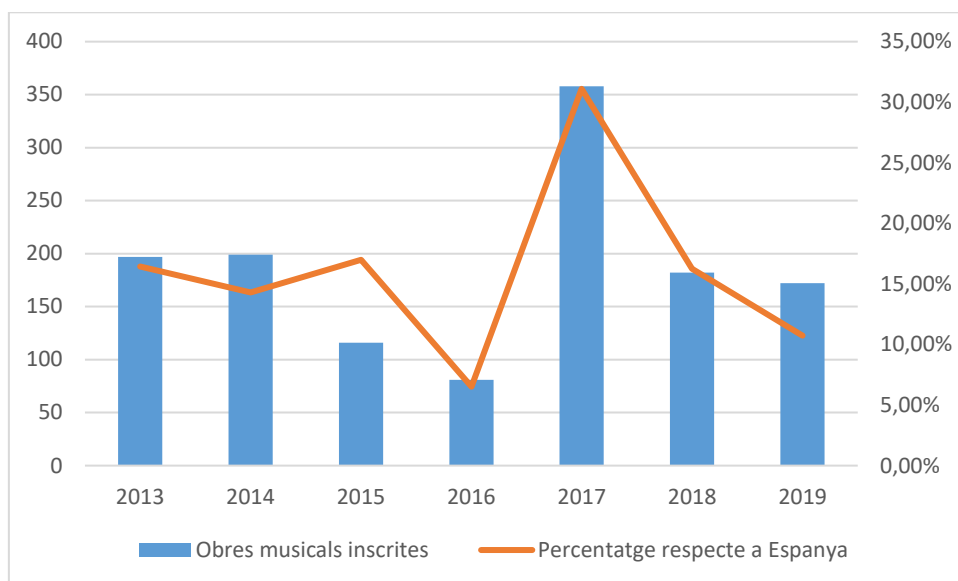
percentuals respecte a Espanya, ens trobem de nou amb un descens de les xifres, sobretot des de l'any 2017, en el qual la Comunitat Valenciana comptava amb el 27,27% d'editors musicals de l'Estat i va baixar fins al 14,29% l'any 2019. Així i tot, amb aquests valors relatius, podem afirmar que encara ens trobem per sobre dels valors mitjans estatals, dada que evidencia la importància relativa d'aquest sector a la Comunitat Valenciana.

Gràfic 50. Evolució del nombre d'editors musicals a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

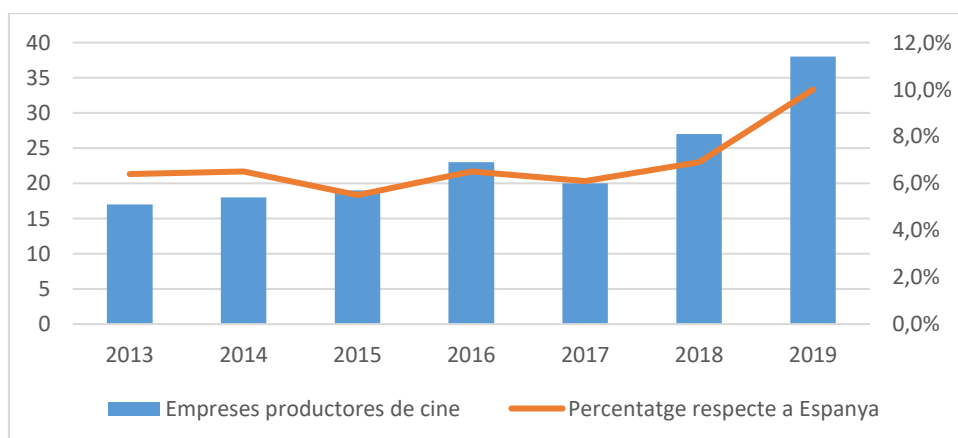
Segons les dades que ofereix l'INAEM, el nombre d'obres musicals inscrites en ISMN a la Comunitat Valenciana també ha tingut una evolució molt discontinua. Podem veure que mentre que hi ha anualitats que la publicació d'obres musicals inscrites en ISMN ha sigut de 81 (com l'any 2016), un any després aquesta xifra ja hauria arribat a quadruplicar-se (es van inscriure 358 obres). Per tant, l'evolució percentual respecte a Espanya també ha estat bastant irregular, però generalment s'ha mantingut al voltant del 15% (10,74% per a l'any 2019).

Gràfic 51. Evolució del nombre d'obres musicals inscrites en ISMN a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música.

En referència a les productores de cine, observem una evolució positiva, especialment en els últims anys. Es mostra, així, un major interès per desenvolupar activitats cinematogràfiques, tant per part del sector privat amb la creació d'empreses, com dels propis espectadors i espectadores, augmentant el consum relacionat amb activitats cinematogràfiques. Per tant, el nombre d'empreses productores de cine per al període 2013-2019 s'ha duplicat, i ha arribat a ser l'últim any de 38. També ens trobem davant un fort increment de les dades relatives respecte a Espanya. Així, per a l'any 2019 el nombre de productores és proper al 10% del total d'empreses de l'Estat (front al 6,4% de 2013), situant-se així en uns valors relativament acords al seu pes poblacional.

Gràfic 52. Evolució del nombre d'empreses productores de cine a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales.

P6. Activitat

En aquest apartat farem un repàs de l'evolució del nombre de representacions, concerts o sessions de cinema, alhora que també analitzarem la variació d'espectadores i espectadors que

assisteixen a cada tipus d'activitat. Finalment, a l'últim apartat, analitzarem els nivells de recaptació que generen les arts escèniques a la Comunitat Valenciana i quina ha sigut la seua evolució al llarg dels anys. Les dades obtingudes s'han extret plenament de l'Anuari de les Arts Escèniques de l'SGAE per al període 2013-2019, les quals s'han organitzat segons temàtica, any i subsector a analitzar. Distingirem quatre subsectors a l'hora de realitzar l'anàlisi:

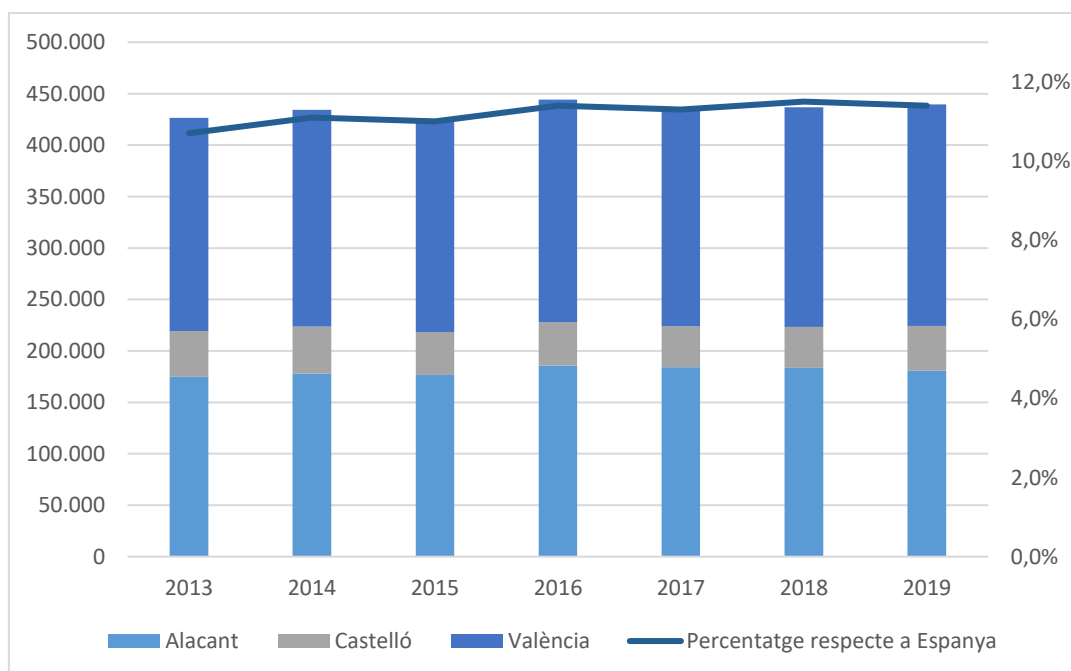
- Cinema
- Música popular
- Música clàssica
- Teatre, dansa i gènere líric

6.1. Representacions/concerts/sessions de cine

6.1.1. Cine

En primer lloc, podem veure que el nombre de cinemes i pantalles que véiem quan parlàvem dels equipaments ha anat acompanyat d'un lleuger augment en el nombre de sessions al conjunt de la Comunitat Valenciana de 2013 a 2016. Si bé, trobem un descens en les xifres referents a Alacant des de 2017 que ha generat, al seu torn, un descens de les dades totals a partir d'aquest any fins a 2019. Contràriament, mentre que percentualment el nombre de pantalles de cine a la Comunitat Valenciana respecte a Espanya arribava a ser el 12,9% en 2019, en aquest cas els valors no arriben als 11 punts percentuals, essent així uns valors normals acords al pes poblacional d'aquest territori, però demostrant que a les nostres sales hi ha un menor nombre de sessions per pantalla que en la mitjana espanyola.

Gràfic 53. Evolució del nombre de sessions de cine a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

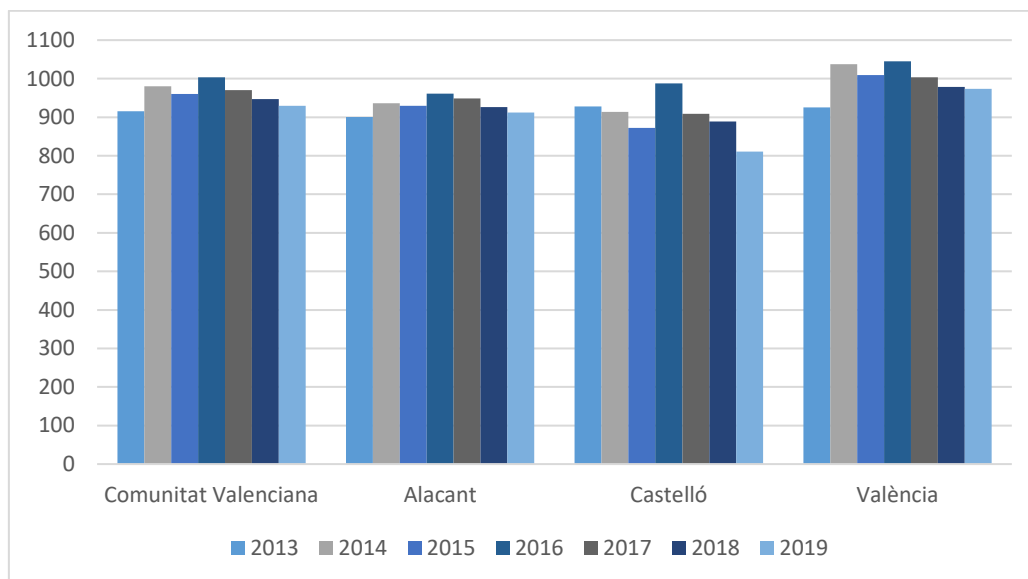

Com veiem al gràfic anterior, el nombre de sessions de cine ha suportat un descens continuat (encara que tènue) des de 2016 fins a l'actualitat i, tenint en compte que des del mateix any el

nombre de pantalles tant a la Comunitat Valenciana com a cada una de les tres províncies ha augmentat anualment, trobem que la xifra de sessions de cine ha patit un descens de 74 sessions per pantalla, especialment en el cas de Castelló a causa d'un major increment del nombre de pantalles. A més, encara que trobem lògiques diferències entre províncies pel que fa tant al nombre de pantalles com de cinemes, les dades relatives són bastant similars.

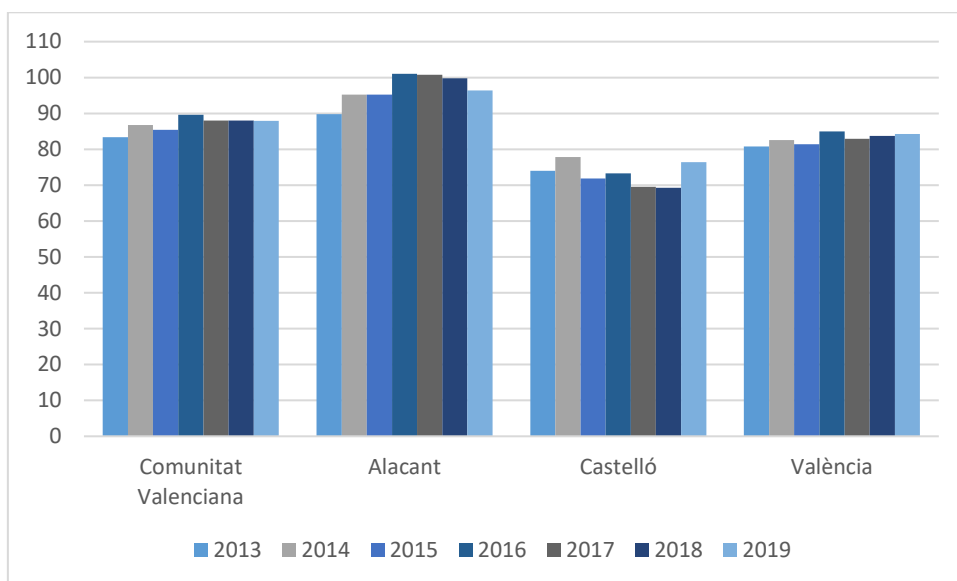
Gràfic 54. Evolució del nombre de sessions de cine per pantalla a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Castelló compta amb una població molt més reduïda que les altres dues províncies. Per tant, com és lògic, la quantitat de sessions, cinemes i pantalles també és significativament més reduïda que a la resta del territori. Tot i això, en 2019 experimenta un augment considerable respecte a l'any anterior, amb un increment del nombre total de sessions a la província de 3.771 unitats.

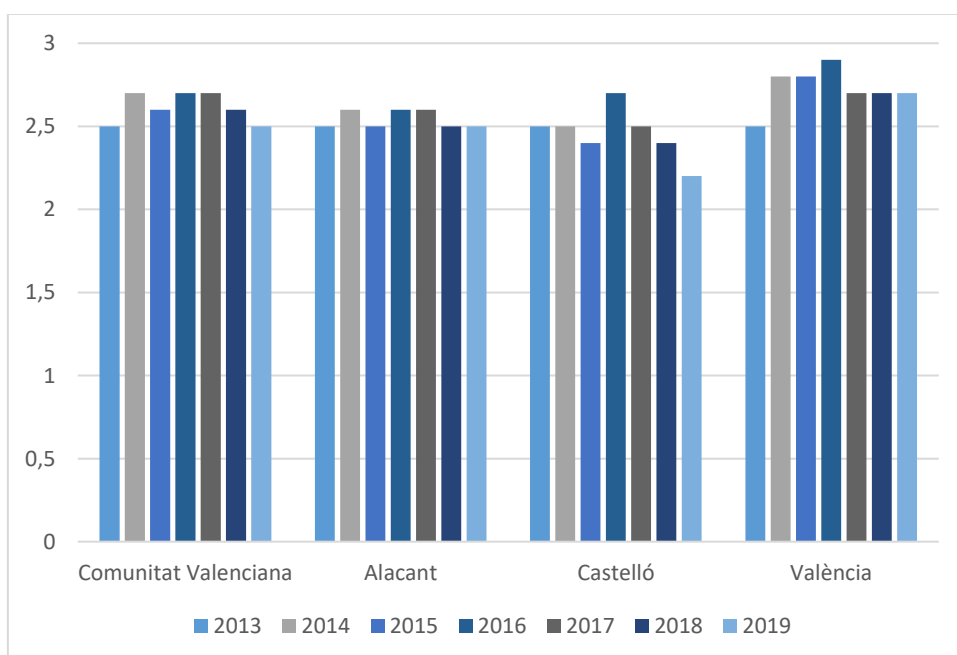
Tant a Alacant com a València trobem dos casos ben diferents des de 2016, perquè mentre a València el nombre de sessions de cine ha augmentat, a Alacant s'ha vist disminuït. Per tant, els valors relatius per cada 1.000 habitatges han seguit el mateix patró en ambdues províncies, generant així que el total les sessions de cine per 1.000 habitatges en el conjunt de la Comunitat Valenciana es mantinga més o menys estable en els últims anys, en torn a 88.

Gràfic 55. Evolució del nombre de sessions de cine per 1.000 habitants a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Per al conjunt de la Comunitat Valenciana ens trobem davant dels mateixos valors en referència al nombre de sessions de cine per pantalla i dia a la Comunitat Valenciana tant en 2019 com en 2013 (2,5). Però sí que ha patit alguns canvis al llarg del període analitzat, causats principalment per les variacions positives en el cas de la província de València i la reducció de sessions de cine per pantalla de Castelló. Per tant, podem veure que per pantalla i dia hi trobem una oferta un poc més elevada a València, però en tots els casos les xifres es troben al voltant de les 2,5 sessions per pantalla i dia.

Gràfic 56. Evolució del nombre de sessions de cine per pantalla i dia a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

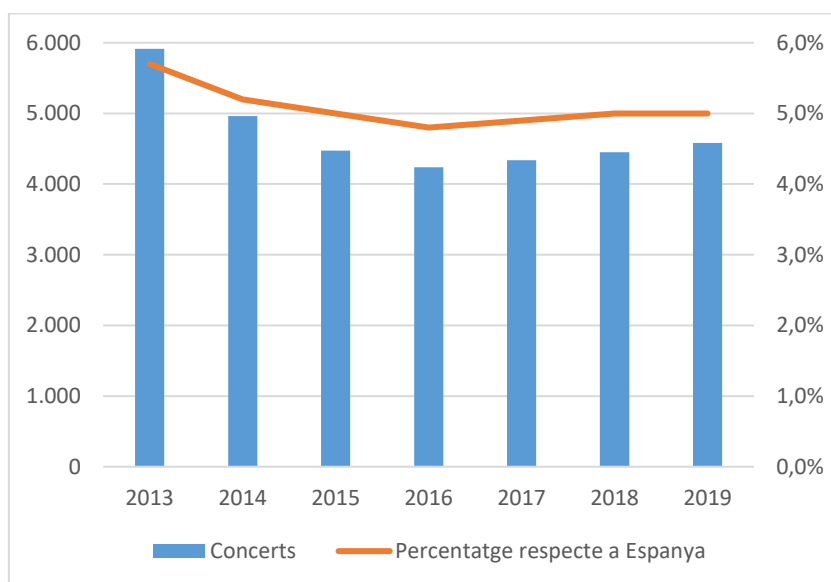

6.1.2. Música popular

Pel que fa al nombre de concerts de música popular a la Comunitat Valenciana, segons les dades de l'SGAE, veiem un descens de més de 1.500 concerts anuals per al període 2013-2019. Alhora que ha disminuït el nombre de concerts en valors absoluts, també ho ha fet en valors relatius respecte a Espanya, per tant, actualment el nombre de concerts a la Comunitat Valenciana ocupa un 5% del total de l'Estat. Aquesta xifra es molt reduïda en relació als valors poblacionals del territori valencià.

En 2019, el 79,1 % dels concerts de música popular a la Comunitat Valenciana eren de Pop Rock en general, seguits a molta distància pels concerts de música electrònica (5,5%), Jazz, Blues i Soul (4,3%), cantautors (1,8%), flamenc (1,7%) i música llatina (1,1%). La resta de gèneres musicals es situaven per baix de l'1% del total.

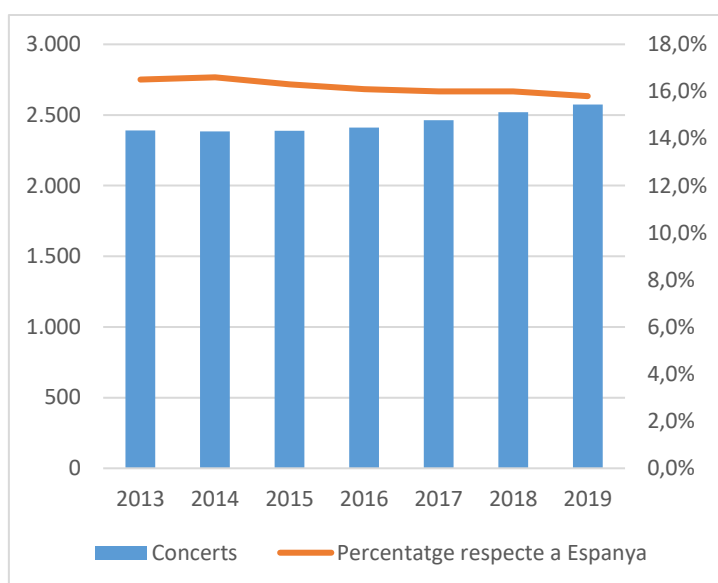
Gràfic 57. Evolució del nombre de concerts de música popular a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE.

6.1.3. Música clàssica

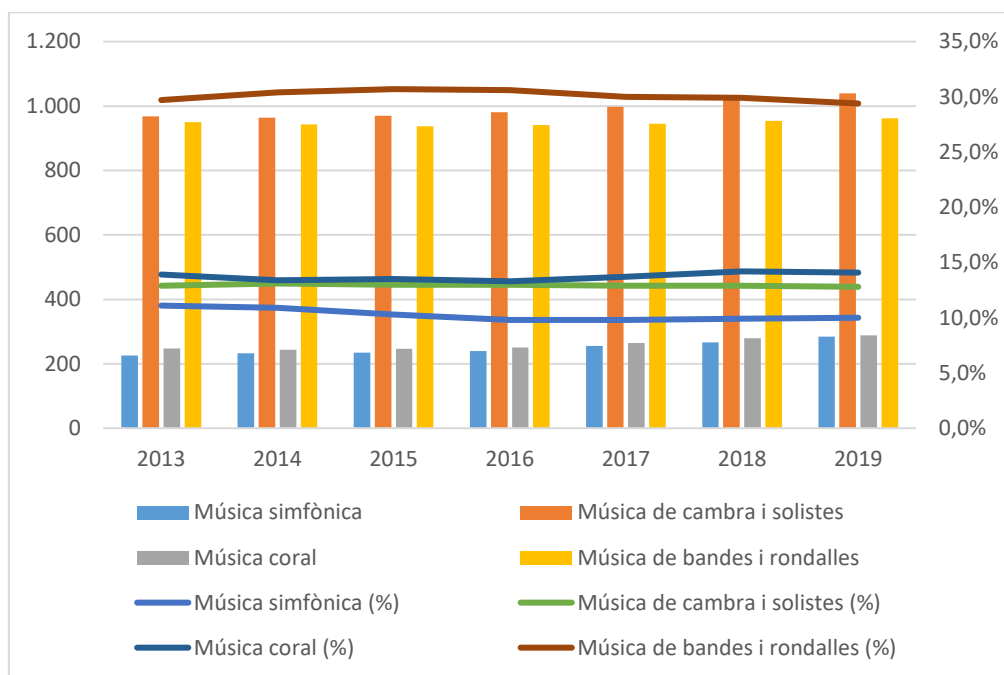
La Comunitat Valenciana es troba, segons l'SGAE, amb vora a 2.500 concerts de música clàssica (2.574 en 2019), mostrant un lleu increment anual. Però mentre l'evolució en nombres absoluts és positiva, pel que fa als valors relatius respecte a Espanya veiem un descens percentual any rere any, de tal manera que l'Estat mostra un creixement de concerts de música clàssica més elevat que la Comunitat Valenciana. Però en relació a la seua població, veiem que amb uns valors que es situen al voltant del 16%, compta amb unes dades bastant elevades en comparació al conjunt d'Espanya.

Gràfic 58. Evolució del nombre de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Pel que fa a les diferents tipologies de música clàssica que trobem a la Comunitat Valenciana, trobem moltes variacions. D'una banda apareixen com a clares vencedores la música de cambra i solistes (1.040 concerts per a l'any 2019) i la música de bandes i rondalles (962 concerts per a l'any 2019), mentre que pel que fa a la música simfònica i la música coral, únicament es van realitzar 284 i 288 concerts respectivament l'any 2019 (tot i que aquesta primera es tracta de la tipologia amb un major creixement per al període analitzat). Si ho comparem amb valors relatius, veiem que destaca clarament la música de bandes i rondalles, ja que la Comunitat Valenciana és la Comunitat Autònoma amb major nombre de bandes de música d'Espanya (representen més del 50% del conjunt de societats musicals espanyoles), mentre la resta mantenen valors més modestos.

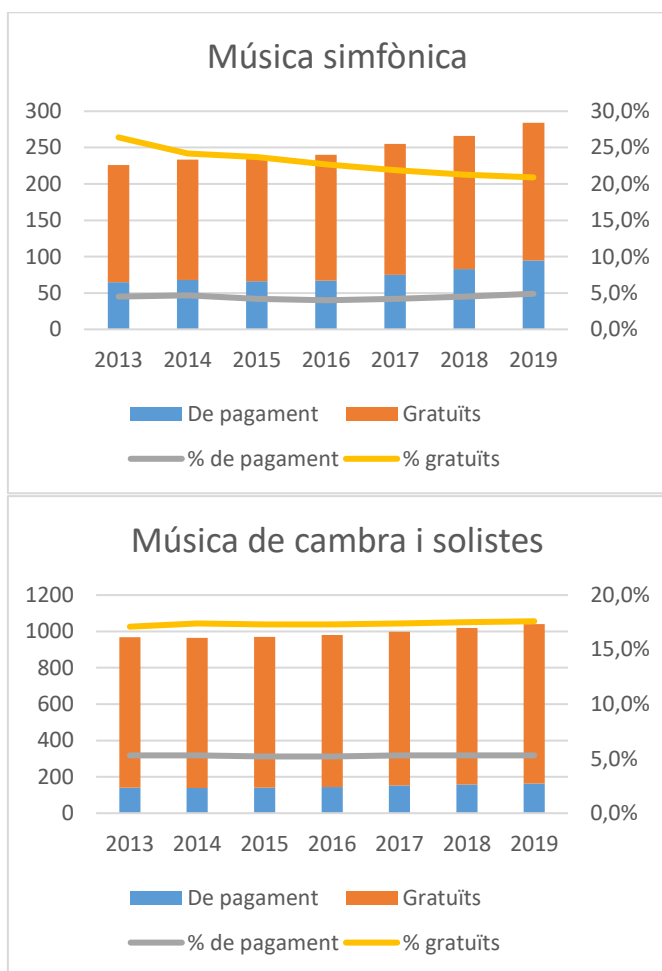
Gràfic 59. Evolució del nombre de concerts de música clàssica per tipologia a la Comunitat Valenciana, 2013-2019.
Font: SGAE

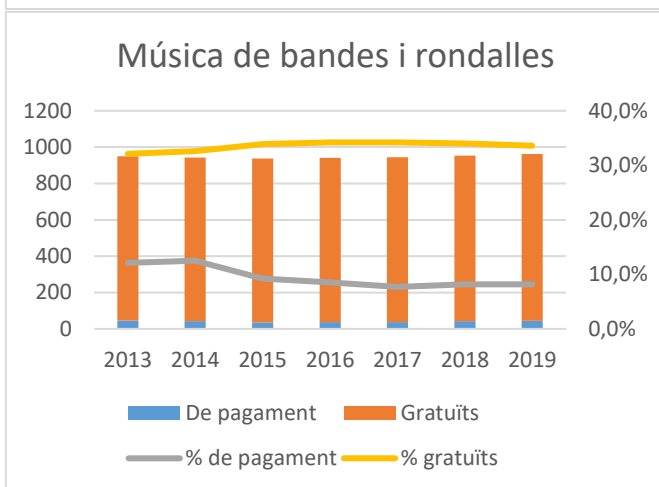
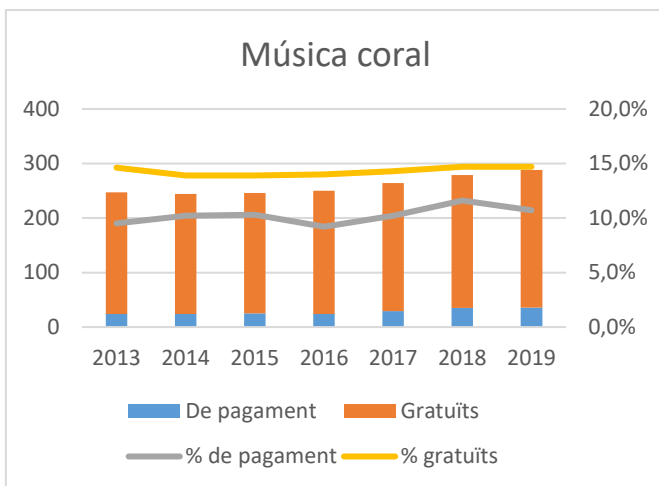

Una vegada analitzat quines són les tipologies referents a la música clàssica amb major nombre de concerts celebrats, passem a observar quines són les característiques de cada una d'aquestes, respecte al seu caràcter de pagament o gratuït. En totes les categories hi ha una gran proporció de concerts gratuïts. Tot i això, destaca el cas de la música simfònica, en tractar-se de la tipologia amb un major nombre de concerts de pagament, arribant fins a un terç del total. D'altra banda, trobem aquells referents a la música de bandes i rondalles, en els quals, el nombre de concerts de pagament és ínfim (45 per a l'any 2019, front als 917 que van ser gratuïts). La principal causa d'aquesta alta taxa de gratuïtat es deu al teixit associatiu i a la gran tradició de societats musicals que hi ha arreu de la Comunitat Valenciana. Eixe fet es reflecteix també a la recaptació.

[Un sol gràfic amb un filtre per a triar quina tipologia de música clàssica voleu]:

Gràfic 60. Evolució del nombre de concerts de pagament i gratuïts a la Comunitat Valenciana per tipologia de música clàssica, 2013-2019. Font: SGAE

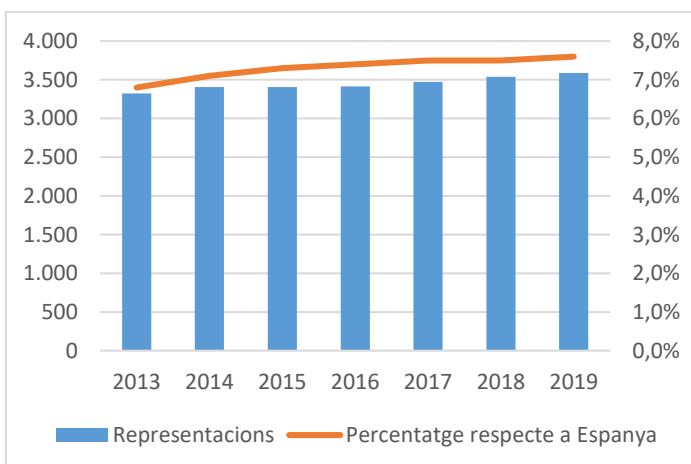

6.1.4. Teatre, dansa i gènere líric

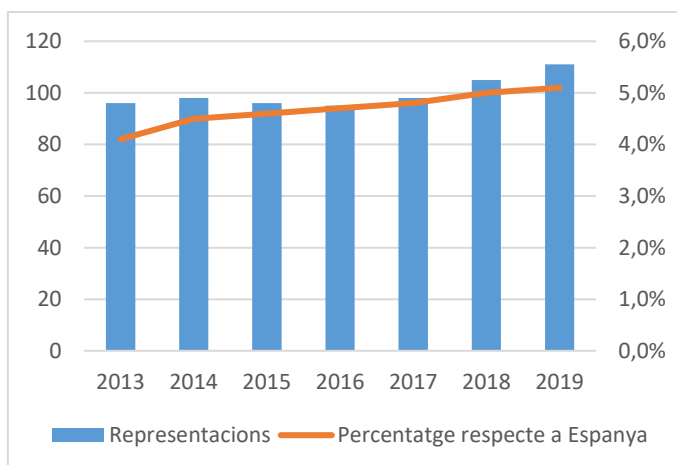
En referència al nombre de representacions de teatre a la Comunitat Valenciana presenta una lleu evolució positiva, arribant a 3.588 representacions per a l'any 2019, alhora que augmentava el nombre de companyies dedicades al teatre. També veiem una evolució del percentatge de representacions respecte a Espanya, però aquesta xifra sempre s'ha trobat al voltant del 7%. Per tant, es tracta d'un nombre relativament reduït respecte al pes poblacional del territori valencià.

Gràfica 61. Evolució del nombre de representacions de teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

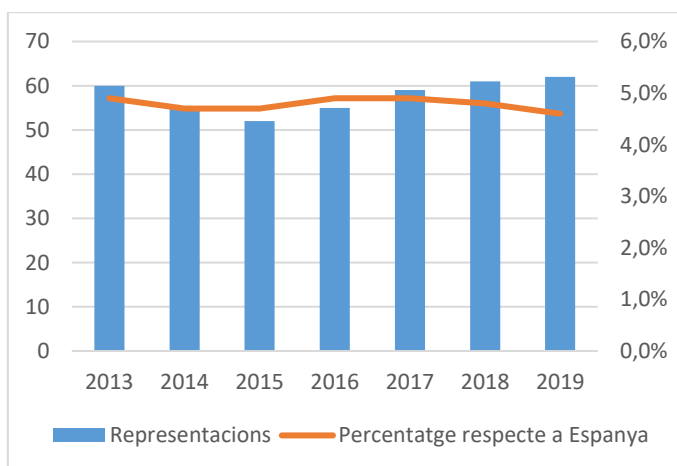
Pel que fa al nombre de representacions de dansa a la Comunitat Valenciana, veiem com l'increment de l'assistència i el grau d'interès ha incidit en una evolució positiva del nombre de representacions. Així, podem veure com s'ha mantingut al voltant de les 100 representacions anuals (111 per a 2019). D'igual manera, també s'ha incrementat en valors relatius respecte a Espanya en un punt percentual per al període 2013-2019. Però així i tot, es tracta d'una xifra molt reduïda (5,1% en 2019), tenint en compte que els valors normals que li correspondrien en relació a la població serien aproximadament del 10%.

Gràfic 62. Evolució del nombre de representacions de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Pel que fa al nombre de representacions de gènere líric a la Comunitat Valenciana, podem dir que malgrat algunes variacions, les xifres s'han mantingut molt properes a les 55 representacions anuals, mostrant-nos així un lleu augment des de l'any 2015. En referència al percentatge respecte a Espanya, veiem com les dades sempre s'han trobat per baix del 5%, mostrant així uns valors molt reduïts, tenint en compte que el pes que té la Comunitat Valenciana respecte a la població espanyola.

Gràfic 63. Evolució del nombre de representacions de gènere líric a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

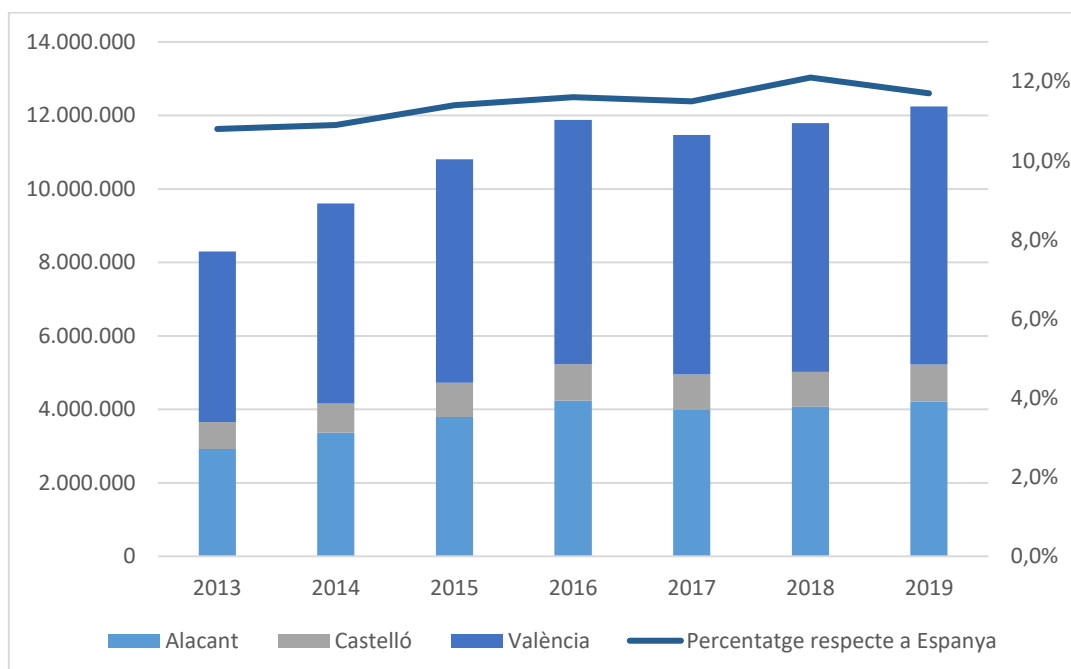
6.2. Espectadores i espectadors

6.2.1. Cine

Al conjunt de la Comunitat Valenciana no s'ha generat únicament un augment de les pantalles de cinema, també trobem una evolució positiva en referència al nombre d'entrades venudes, produint-se un increment anual bastant significatiu en les tres províncies. Això no obstant, hi ha una gran divergència entre les tres províncies quant al nombre d'entrades venudes. Com és lògic, Castelló presenta la xifra més modesta, amb 1.006.769 entrades venudes en 2019 (274.277 més que en 2013). En el cas d'Alacant, en 2019 se'n van vendre 4.210.397 (1.286.029 més que en 2013); i 7.028.889 a València (2.385.081 més que en 2013).

D'altra banda, podem veure que si analitzem les entrades venudes a la Comunitat Valenciana respecte a Espanya, ens trobem al voltant dels 11 punts percentuals, per tant, es tracta d'un valor corresponent amb el percentatge poblacional i que, en general, ha anat augmentant lleugerament.

Gràfica 64. Evolució de les entrades venudes als cines valencians, 2013-2019. Font: SGAE

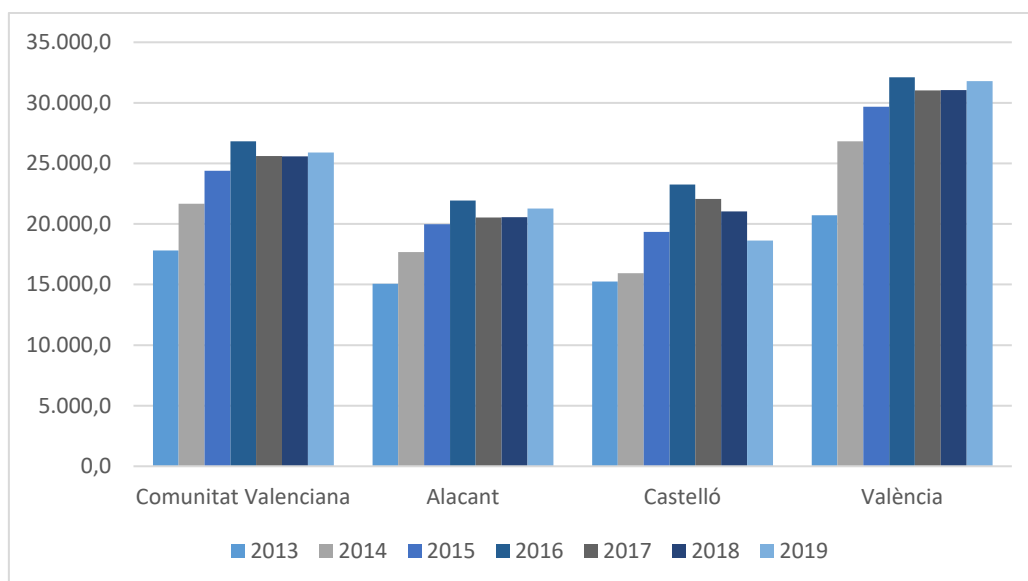

Per al conjunt de la Comunitat Valenciana podem veure que aquesta evolució positiva del nombre de pantalles i sales de cinema per al període 2013-2019 ha anat acompanyada d'un increment del nombre d'espectadores i espectadors que visiten els cinemes en valors absoluts. Però també ens trobem davant d'un creixement en termes relatius del nombre d'espectadores i espectadors per pantalla als cinemes valencians, que arriba a augmentar en un 45% el nombre d'espectadores i espectadors de cine per pantalla (de 17.813 a 25.890).

Principalment, aquest augment d'espectadores i espectadors per pantalla s'ha viscut a València motivat per un ferm creixement de les entrades venudes als cinemes en aquesta província i una reducció del nombre de pantalles per habitant en els últims anys. En contraposició, trobem Castelló, la qual encara que des de 2013 fins a 2019 ha tingut un increment de 2.283 espectadors per pantalla, pateix un descens des de 2016 coincidint amb l'augment del nombre de pantalles per habitant i un descens del nombre d'entrades venudes als cines de la província. En

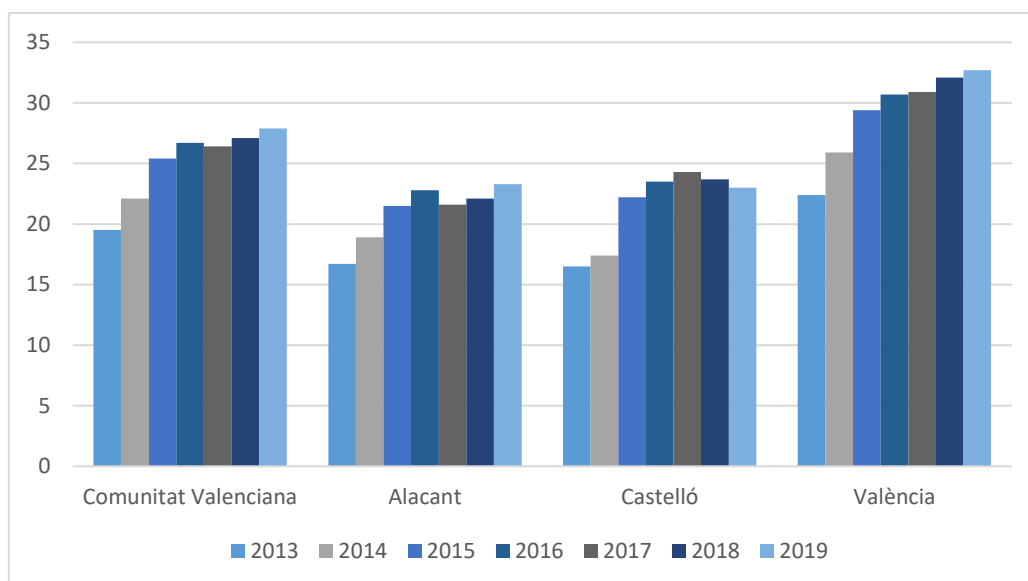
conseqüència, presenta el menor increment global al llarg del període, i també la xifra més baixa en 2019.

Gràfic 65. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors per pantalla als cines valencians, 2013-2019. Font: SGAE

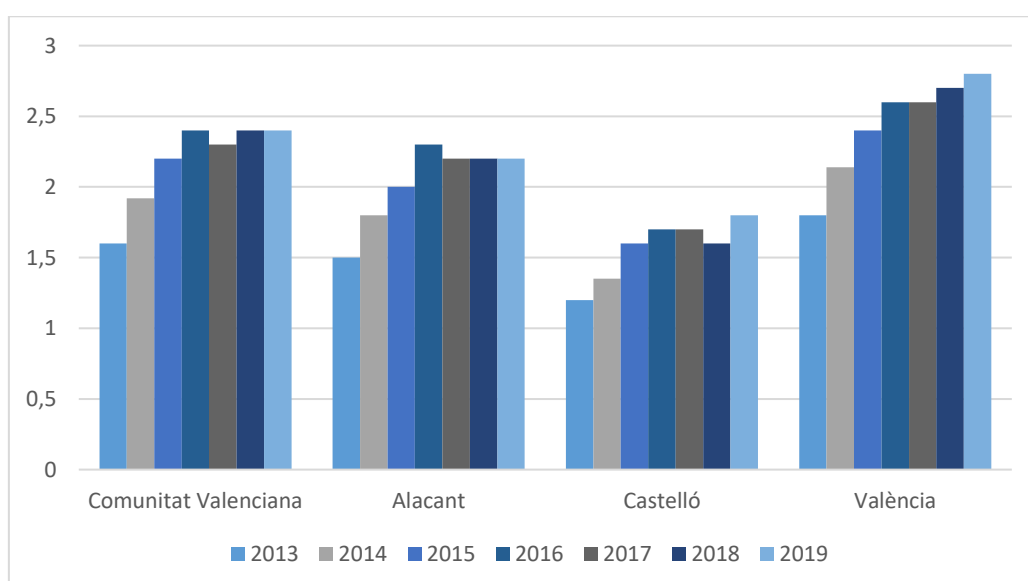
Ens trobem de nou davant d'una evolució positiva quant al nombre d'espectadores i espectadors per sessió als cinemes valencians, essent aquest creixement també patent a cada una de les províncies. Tant les xifres com la millora més acusada la trobem a València. Tenint en compte que, durant el període 2013-2019, el nombre de sessions també ha augmentat, podem comprovar que la xifra d'espectadores i espectadors s'ha incrementant significativament. Mentre que el creixement més modest d'Alacant no es deu exclusivament a un creixement en el nombre de persones que assisteixen a les sessions de cine, sinó també a un descens en la quantitat de de sessions projectades. Finalment, a Castelló trobem un escenari diferent, ja que encara que el nombre de cinemes i pantalles haja augmentat a la província, la quantitat d'espectadores i espectadors per sessió s'ha reduït des de 2017 ja que el nombre d'espectadors ha crescut d'una forma més moderada respecte a la quantitat de sessions en els últims dos anys. Tot i això, també presenta un important saldo global positiu per al conjunt del període.

Gràfic 66. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors per sessió als cines valencians, 2013-2019. Font: SGAE

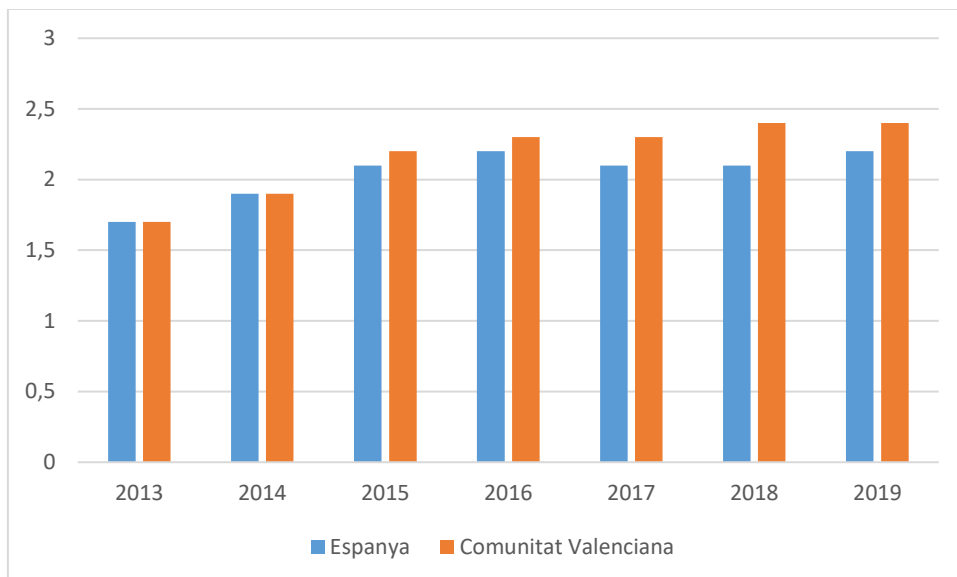
Pel que fa al nombre d'entrades de cine venudes per habitant, podem veure que ens trobem davant un patró molt similar al de les gràfiques anteriors, en el qual l'evolució tant en cada una de les tres províncies com en el conjunt de la Comunitat Valenciana ha sigut positiva des de 2013. Però trobem fortes diferències entre les tres províncies. València és la província amb un major nombre d'entrades venudes per habitant, arribant l'any 2019 a una xifra de 2'8 entrades. En segon lloc trobem Alacant, que després del creixement que va tindre lloc fins a 2016, es va aturar fins a 2019, amb 2'2 entrades venudes per habitant. I finalment, Castelló es situa com a la província amb un menor consum de cinema per habitant, que després d'un augment de 0,6 punts per al període 2013-2019, continua bastant per davall de la mitjana autonòmica (2,4) amb 1,8 entrades per habitant.

Gràfic 67. Evolució del nombre d'entrades als cines valencians per habitant, 2013-2019. Font: SGAE

Si ho comparem amb la mitjana d'Espanya, amb xifres de l'*Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales* (ICAA), l'evolució al llarg del període ha sigut positiva en ambdós casos. No obstant això, a la Comunitat Valenciana la tendència ha estat encara millor, front a un cert estancament a l'Estat Espanyol a partir de 2017. De fet, partien de nivells equivalents en 2013 (1,7), però a la Comunitat Valenciana l'assistència mitjana anual va créixer fins a 2,4 visites al cinema per habitant, mentre que a Espanya la xifra de 2019 es situava en 2,2.

Gràfic 68. Evolució de l'assistència mitjana anual al cine per habitant, 2013-2019. Font: Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales.

La Comunitat Valenciana compta amb algunes de les pantalles de cinema amb més espectadors d'Espanya. De fet, les dues pantalles amb més espectadors de tot l'estat es troben a València, concretament a l'Hemisfèric i l'Oceanogràfic. Pel que fa als complexos cinematogràfics, destaquen Kinépolis Paterna (el tercer amb més espectadors de l'estat, superant el milió) i els Cines LYS, al cap i al casal. Totes aquestes instal·lacions es troben a la província de València.

Taula 2. Pantalles a la Comunitat Valenciana que es troben entre les 30 amb més espectadors d'Espanya en 2019. Font: SGAE.

Posició	Nom	Espectadors	Recaptació (€)
1	L'Hemisfèric	336.853	1.646.725
2	Cine 4d Auditori Mar Roig (Oceanogràfic)	198.797	594.697
27	Kinépolis Paterna - Sala 24	98.023	610.653
30	Cinesa Bonaire Sala 2	97.177	658.496

Taula 3. Complexos cinematogràfics a la Comunitat Valenciana que es troben entre els 25 amb més espectadors d'Espanya en 2019. Font: SGAE.

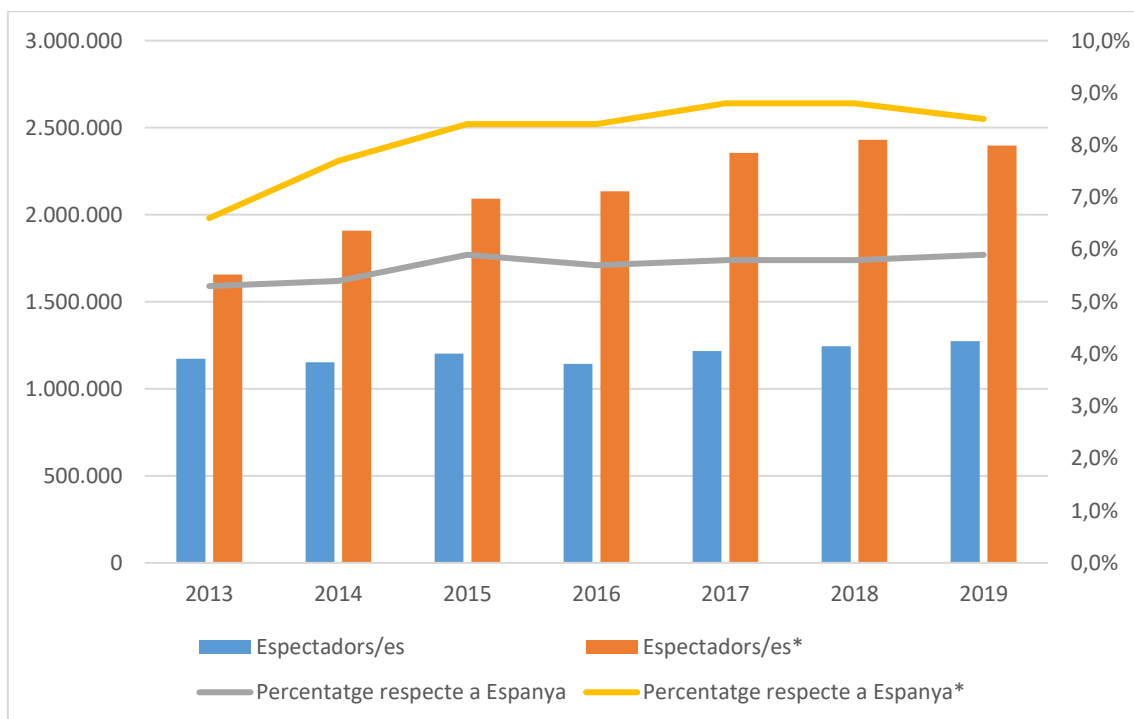
Posició	Nom	Sales	Espectadors	Recaptació (€)
---------	-----	-------	-------------	----------------

3	Kinépolis Paterna	24	1.166.131	7.711.118
14	LYS	14	744.713	4.752.205

6.2.2. Música popular

Pel que fa al nombre d'espectadores i espectadors que assisteixen a concerts de música popular, l'evolució és positiva, però sobretot si incloem els macrofestivals. Si els exclouem de la nostra anàlisi, l'augment és molt més moderat. Com havíem vist anteriorment, els concerts de música popular són una de les activitats que tenen major pes entre els festivals d'arts escèniques a la Comunitat Valenciana, i a més són també una de les activitats que genera major interès entre la població. Com era d'esperar, això es trasllada a un increment constant del nombre d'assistents als concerts, encara que veiem un xicotet descens per a l'any 2019 de 32.367 espectadors. Aquest increment s'observa que és molt més accentuat a causa de l'impacte que ha tingut en els últims anys el fenomen dels macrofestivals, ja que quasi la meitat d'espectadores i espectadors de concerts de música popular per a l'any 2019 provenien dels macrofestivals. Si no els tenim en compte, ens situaríem amb un volum de 1.274.605 espectadores i espectadors en 2019; mentre que si sumem els corresponents als macrofestivals, en serien 2.397.605. Encara que siguen xifres aparentment elevades, si les posem en relació a Espanya no ho són tant. De fet, observem que representen vora a un 8,5% del total (5,9% si només tenim en compte concerts fora de macrofestivals), proporció que es situa considerablement per davall del pes poblacional del territori valencià.

Gràfic 69. Evolució del nombre d'espectadors i espectadores als concerts de música popular a la Comunitat Valenciana. Font: SGAE

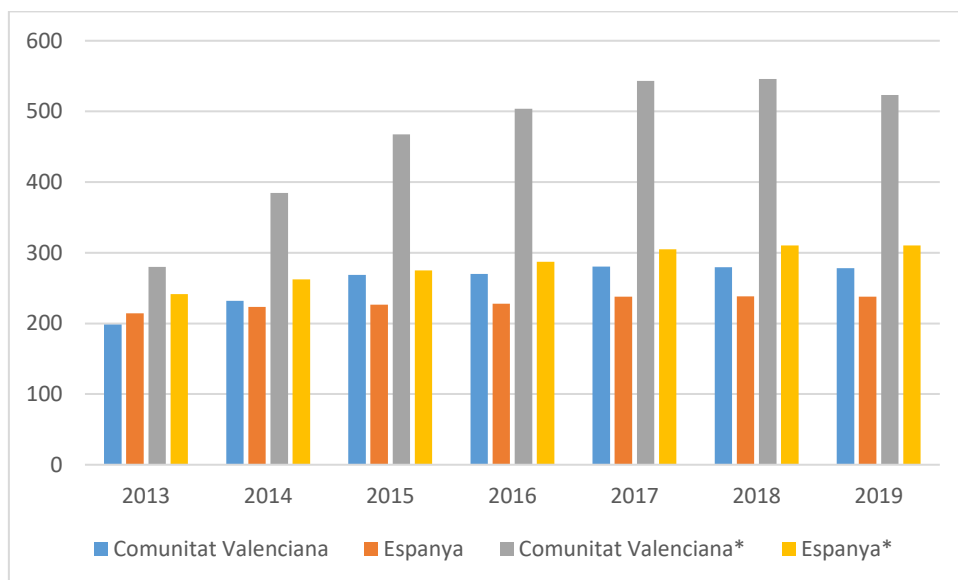

Nota: Els valors acompanyats d'un asterisc inclouen macrofestivals.

Pel que fa a l'evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per concert de música popular, veiem un clar ascens del valors referents a la Comunitat Valenciana, tant si tenim en compte les dades que inclouen macrofestivals, com si no (encara que tornem a trobar un lleu

descens per a les xifres de l'any 2019). Podem veure que es tracta de valors bastant més elevats als que presenta la mitjana espanyola, sobretot si tenim en compte les xifres que inclouen macrofestivals, i especialment en els últims anys. Açò es deu a la rellevància que ha guanyat aquest tipus de festivals de música al llarg de la Comunitat Valenciana, sobretot a les zones costeres. En 2019, el nombre mitjà d'espectadores i espectadors per concert de música popular era de 278 a la Comunitat Valenciana (523 sumant macrofestivals) i de 238 a Espanya (310 sumant macrofestivals).

Gràfic 70. Evolució del nombre mitjà d'espectadors i espectadores per concert de música popular. Font: SGAE

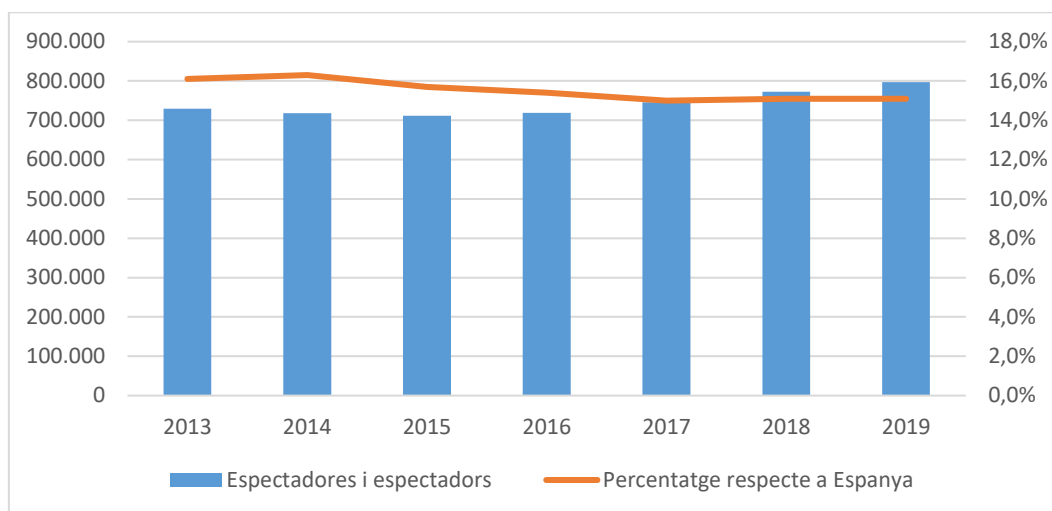
Nota: Els valors acompanyats d'un asterisc inclouen macrofestivals.

En 2019, el 77,9% de les espectadores i espectadors de música popular a la Comunitat Valenciana havien assistit a concerts de Pop Rock en general. A una àmplia distància els segueixen els de Jazz, Blues i Soul (5,2%), cantautors (4,2%), cançó melòdica (3,3%), música electrònica (2,6%), música llatina (1,7%) i flamenc (1,2%). L'assistència a la resta de gèneres musicals es situava per baix de l'1% del total.

6.2.3. Música clàssica

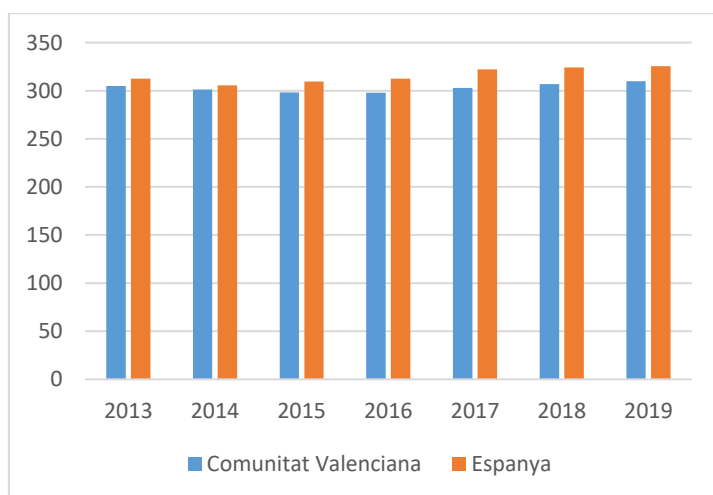
La música clàssica a la Comunitat Valenciana es troba davant un lleu creixement anual del nombre d'espectadores i espectadors, influenciat per un augment de l'interés i la creació d'un major nombre d'espectacles d'aquesta tipologia. Veiem que les xifres d'assistents amb vora a 750.000 anuals (797.372 l'any 2019), es troben molt per baix de les xifres que presenten els concerts de música popular. Però així i tot, els valors relatius respecte a Espanya, es mostren molt favorables per a la Comunitat Valenciana, ja que aquests representen al voltant del 15% del total d'espectadores i espectadors al conjunt del Estat. Les explicacions a aquest fenomen les podem trobar al fort arrelament de les societats musicals al territori valencià.

Gràfica 71. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Podem veure que encara que el nombre total d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana augmenta anualment, el volum mitjà d'assistents per concert es troba relativament estable al voltant de 300. Açò es deu a que l'augment total d'assistents a aquest tipus d'espectacles ha anat acompanyat d'un augment del nombre de concerts de música clàssica. A més, es tracta d'unes xifres que es troben molt properes a la mitjana espanyola, encara que en cap any ha sigut superada.

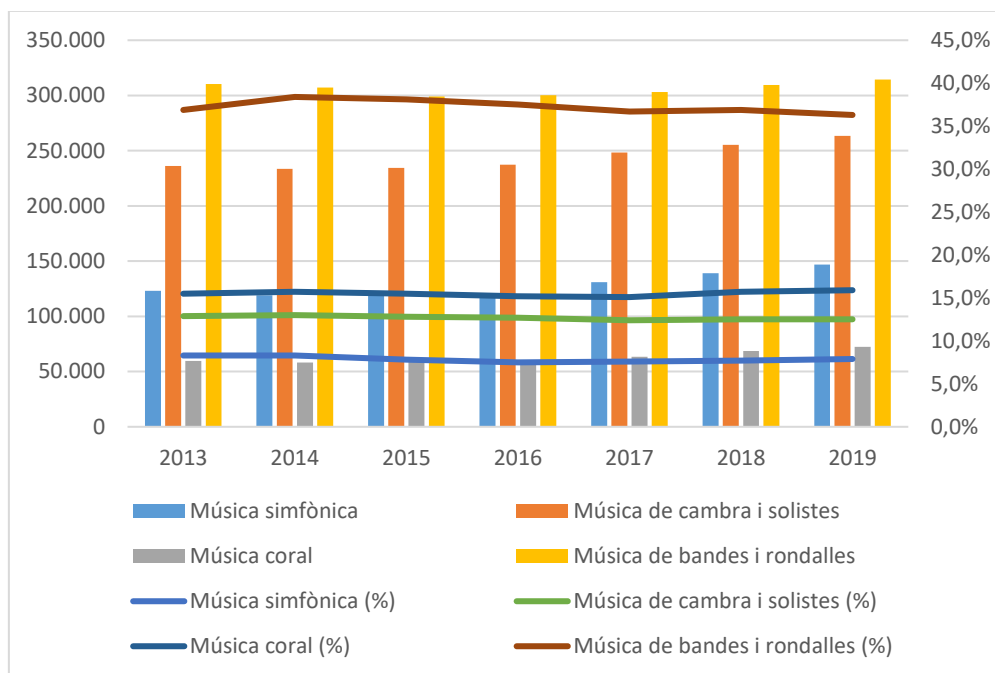
Gràfic 72. Evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per concert de música clàssica, 2013-2019. Font: SGAE

A la Comunitat Valenciana, l'increment del nombre de concerts de música clàssica de totes les tipologies ha anat acompanyat, en major o menor mesura, d'un augment en el nombre d'espectadores i espectadors. De manera que, de nou, trobem que les dues tipologies que destaquen per tindre un major nombre d'espectadores i espectadors són la música de bandes i rondalles, seguida de la música de cambra i solistes (amb uns valors de 314.532 i 263.302 respectivament per a l'any 2019). A continuació, apareix la música simfònica (147.019 espectadores i espectadors per a l'any 2019) i finalment la música coral (72.519).

Cal tindre en compte que, encara que no compta amb els valors més elevats, la música simfònica té un nombre d'espectadores i espectadors bastant elevat en relació al nombre de concerts que té anualment (Per a l'any 2019 147.019 persones van assistir a concerts de música simfònica, mentre que únicament es van celebrar 281 concerts). D'altra banda, la música de bandes i rondalles no és la que més concerts celebra, però sí la que té un major nombre d'espectadores i espectadors, arribant a representar més del 35% de concerts que es celebren a Espanya d'aquesta tipologia, un valor molt alt, si tenim en compte que les xifres de la població es troben en vora al 10%.

Gràfic 73. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana per tipologia, 2013-2019. Font: SGAE

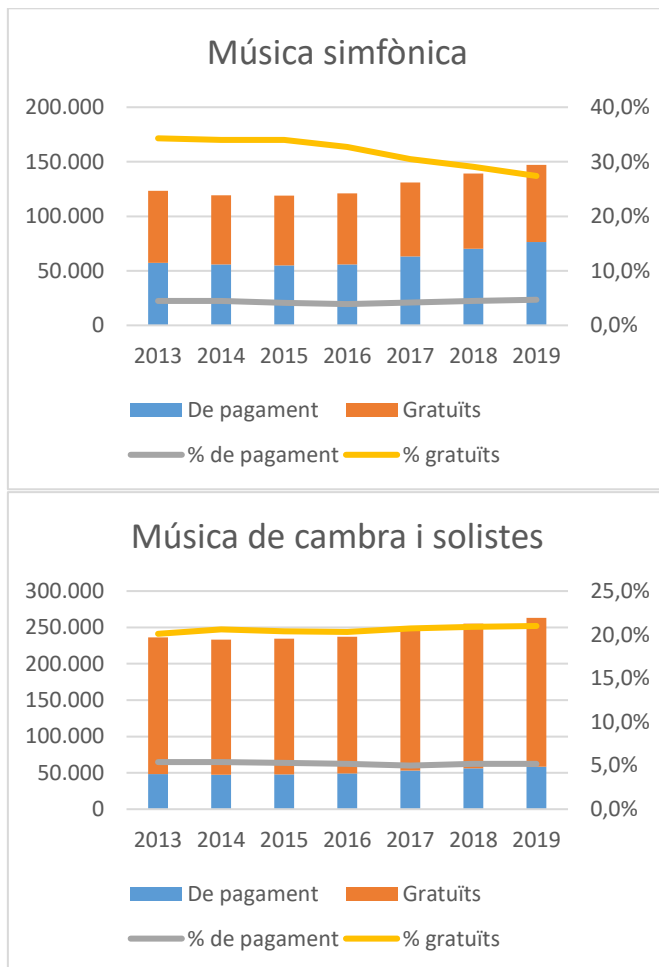

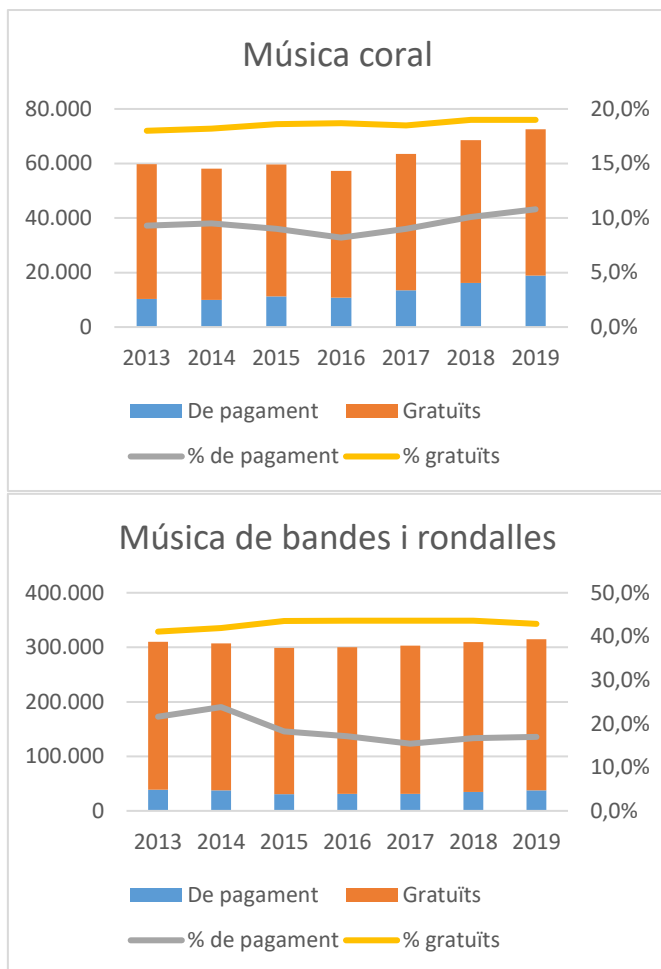
Pel que fa a l'evolució d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica per tipologia i modalitat, veiem que els quatre han augmentat les seues xifres per al període 2013-2019, encara que la tipologia que compta amb un major augment ha sigut la música simfònica, que ha incrementat les seues dades en quasi 25.000 assistents anuals. A més, es tracta de la categoria amb un major volum d'espectadores i espectadors anuals a concerts de pagament, respecte als que acudeixen a aquests concerts de manera gratuïta, arribant fins i tot l'any 2019 a superar-los en 5.513 assistents. En la resta de tipologies, l'assistència a concerts gratuïts és clarament predominant. D'altra banda, destaca el fet que, en totes les categories, el percentatge de concerts gratuïts celebrats a la Comunitat Valenciana respecte al total d'Espanya és considerablement major a la proporció de concerts de pagament. Aquest fet assenyala que el fenomen del predomini de la gratuïtat és més acusat per al cas valencià, la qual cosa es deriva del fort teixit associatiu i sense ànim de lucre que està darrere de gran part d'aquests concerts a la Comunitat Valenciana, i que no ocorre de forma tan marcada en altres indrets de la geografia espanyola.

[Un sol gràfic amb un filtre per a triar quina tipologia de música clàssica vore]:

Gràfic 74. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana per tipologia i modalitat (de pagament o gratuïts), 2013-2019. Font: SGAE

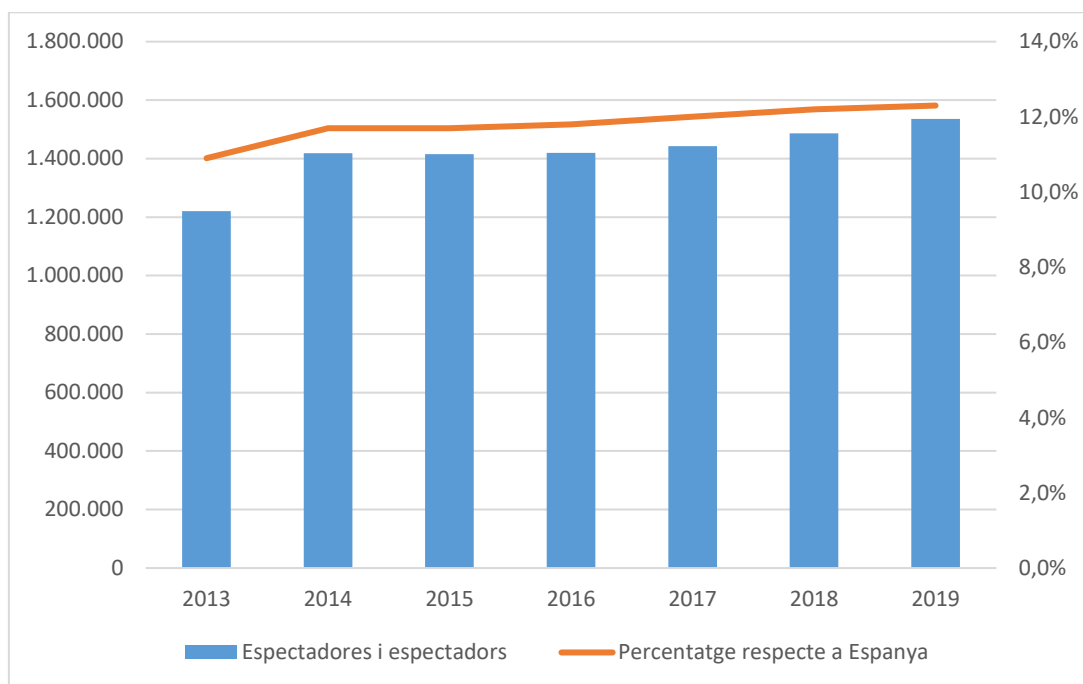

6.2.4. Teatre, dansa i gènere líric

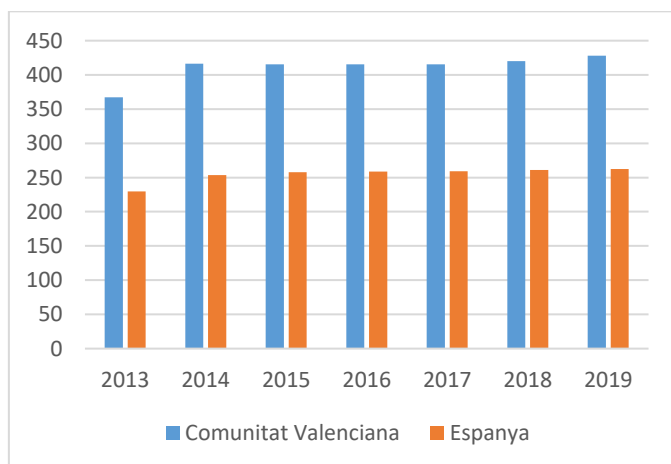
Malgrat el descens de l'interés en assistir a representacions teatrals per part de la societat valenciana que véiem en l'apartat corresponent, ens trobem que el nombre d'espectadores i espectadors ha evolucionat favorablement, arribant a superar els milió i mig d'espectadors l'any 2019. Cal destacar que encara que els valors relatius del nombre de representacions respecte a Espanya era un poc reduït, ja que es trobava per sota del 8%. Però, en canvi, pel que fa al nombre d'assistents, apreciem una xifra molt més positiva i que s'hi troba en augment any rere any, rondant els 12 punts percentuals. Per tant, hi ha marge pel costat de la demanda per a incrementar el nombre de representacions teatrals fins a arribar a xifres que s'apropen a la mitjana espanyola.

Gràfica 75. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Com ja hem vist anteriorment, el nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de teatre es troba en augment, ja que el nombre de funcions teatrals de la Comunitat Valenciana no creix al mateix ritme que ho fa el nombre d'assistents. A més, veiem com les dades mitjanes d'Espanya són molt inferiors a les de la Comunitat Valenciana (263 front a 428 l'any 2019), remarcant així, d'una banda, que el nombre d'espectadors que assisteixen al teatre superen la mitjana espanyola (fet que facilita la seua sostenibilitat econòmica), i d'altra, la manca de representacions per a la demanda efectiva i les necessitats de consum de les valencianes i els valencians.

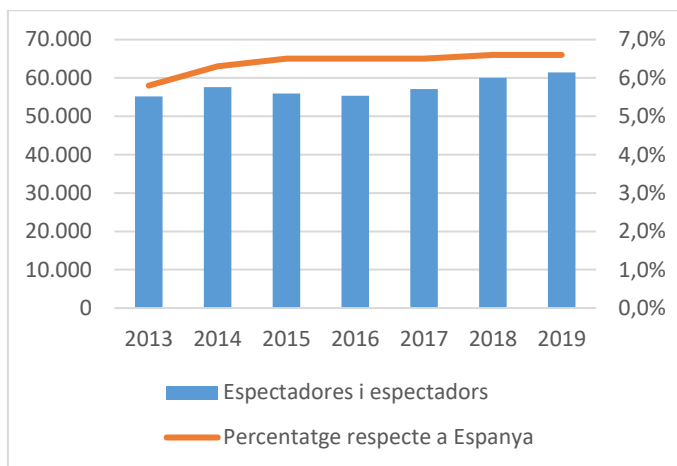
Gràfic 75. Evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de teatre, 2013-2019. Font: SGAE

Pel que fa a la dansa, el nombre d'espectadores i espectadors a la Comunitat Valenciana presenta el mateix patró que l'evolució del nombre de representacions d'aquesta tipologia,

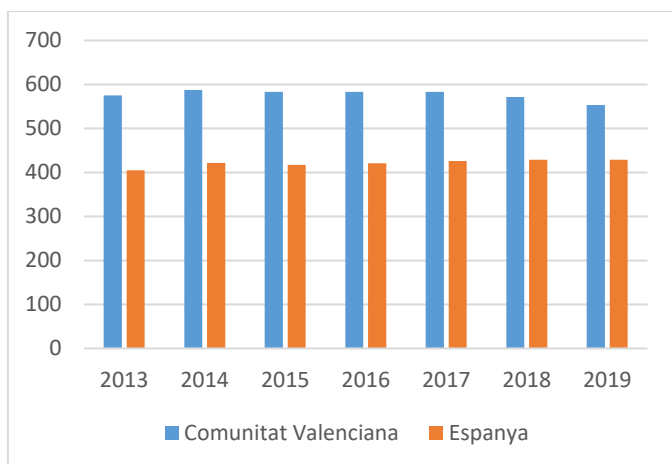
ballant al voltant dels 55.000 espectadors anuals (61.420 l'any 2019), però amb un increment anual continu des de 2016. Així i tot, el creixement dels últims anys no ha sigut suficient per aconseguir augmentar el percentatge d'assistents respecte a Espanya fins al 10%, ja que aquest seria el valor aproximat que correspondria al pes poblacional de la Comunitat Valenciana. Per al període analitzat, els valors s'han trobat al voltant del 6% (6,6% en 2019), encara que també amb una tendència positiva; és a dir, l'augment en el volum d'espectadores i espectadors ha sigut major que a altres regions de l'estat.

Gràfic 76. Evolució del nombre d'espectadores i espectadors de dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Quant al nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de dansa, trobem un descens a la Comunitat Valenciana, ja que el l'augment de representacions de dansa no ha anat acompanyat per un increment del volum d'assistents tan elevat. Tot i això, segueix situant-se en nivells superiors als de l'estat espanyol (553 front a 429, en 2019).

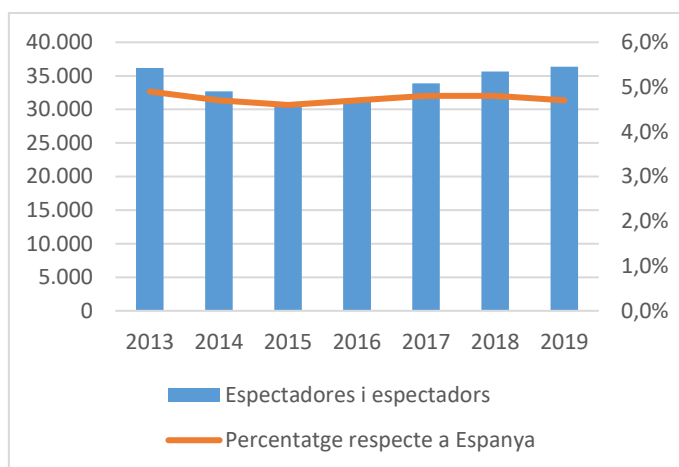
Gràfic 76. Evolució del nombre mitjà d'espectadores i espectadors per funció de dansa, 2013-2019. Font: SGAE

Pel que fa al nombre d'espectadores i espectadors de gènere líric, ens trobem de nou davant un patró d'evolució quasi idèntic al de representacions de la mateixa tipologia, amb uns valors anuals propers als 35.000 assistents. Crida l'atenció el baix pes relatiu respecte al conjunt

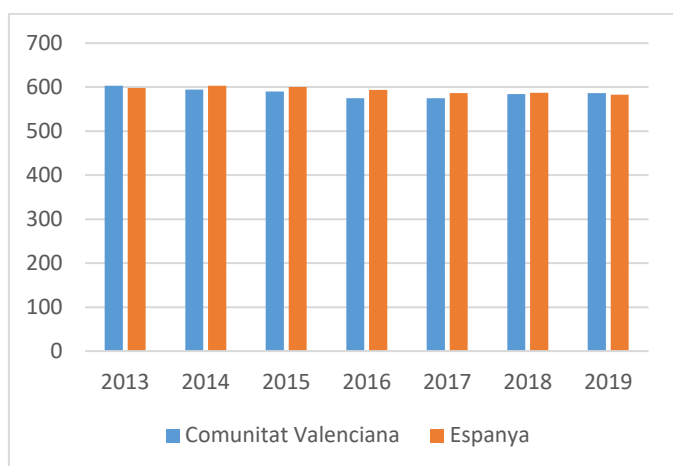
d’Espanya, ja que en cap dels anys compresos en el període 2013-2019, ni tan sols arriba al 5%, mostrant així una xifra que es troba molt per baix del que li correspondria per població.

Gràfic 77. Evolució del nombre d’espectadores i espectadors de gènere líric a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Veiem que el nombre mitjà a d’espectadores i espectadors per representació de gènere líric a la Comunitat Valenciana es troba al voltant de les 600 persones, mantenint-se així en uns valors molts similars als que presenta la mitjana espanyola. Però encara que les variacions anuals són quasi nul·les, podem veure un xicotet descens de 17 assistents per representació al llarg del període, que no resulta massa significatiu.

Gràfic 78. Evolució del nombre mitjà d’espectadores i espectadors per representació de gènere líric, 2013-2019. Font: SGAE

6.3. Recaptació

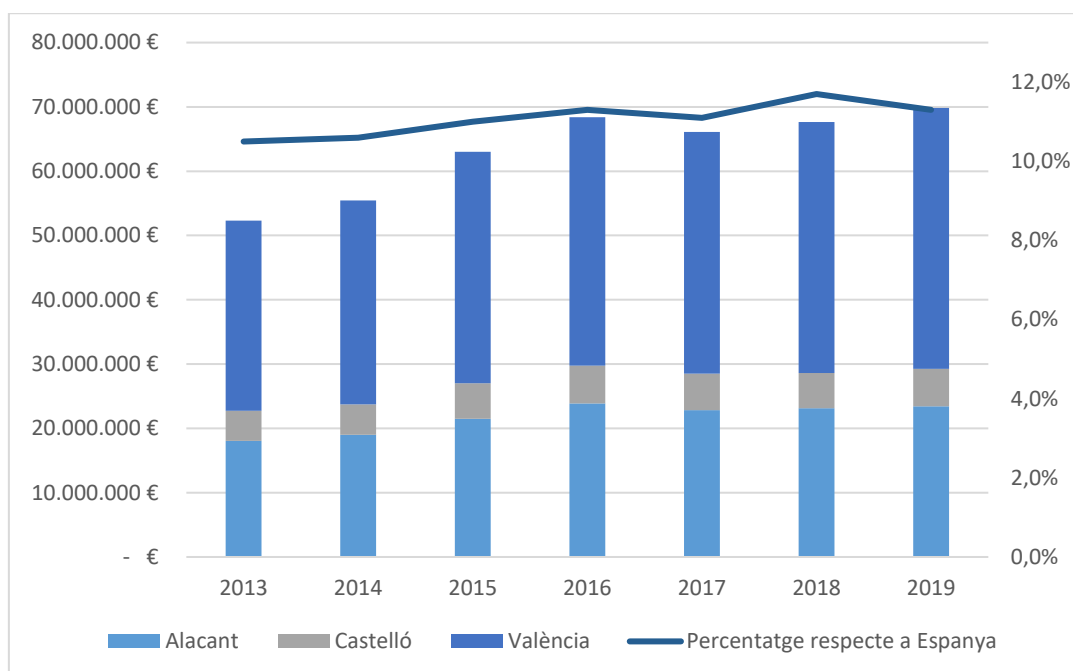
6.3.1. Cine

Els cines valencians es troben, en el període 2013-2019, davant una evolució positiva pel que fa a la recaptació total, alhora que també ha augmentat el nombre de cinemes, de pantalles i d’espectadores i espectadors. D’aquesta manera, l’any 2019 a la Comunitat valenciana es va arribar a recaptar quasi 70 milions d’euros, destacant la província de València per recollir 40.566.108 euros, més de la mitat de la recaptació total, ja que aquesta es la província amb un major nombre d’entrades venudes per habitant (i amb major població). Mentre que Alacant i

Castelló es queden de nou en segona i tercera posició respectivament, però també es troben davant d'un creixement de la recaptació anual per al període analitzat. Cal destacar una gran similitud entre les dades de l'evolució de la recaptació en els cinemes valencians i l'evolució de les entrades venudes, com és lògic. El preu s'ha mantingut bastant estable i a nivells molt similars entre províncies, però si que veiem que respecte a Espanya, la proporció d'entrades venudes és major que la xifra de recaptació total, per tant, al Conjunt de la Comunitat Valenciana s'ofereixen les entrades a un preu per baix de la mitjana espanyola.

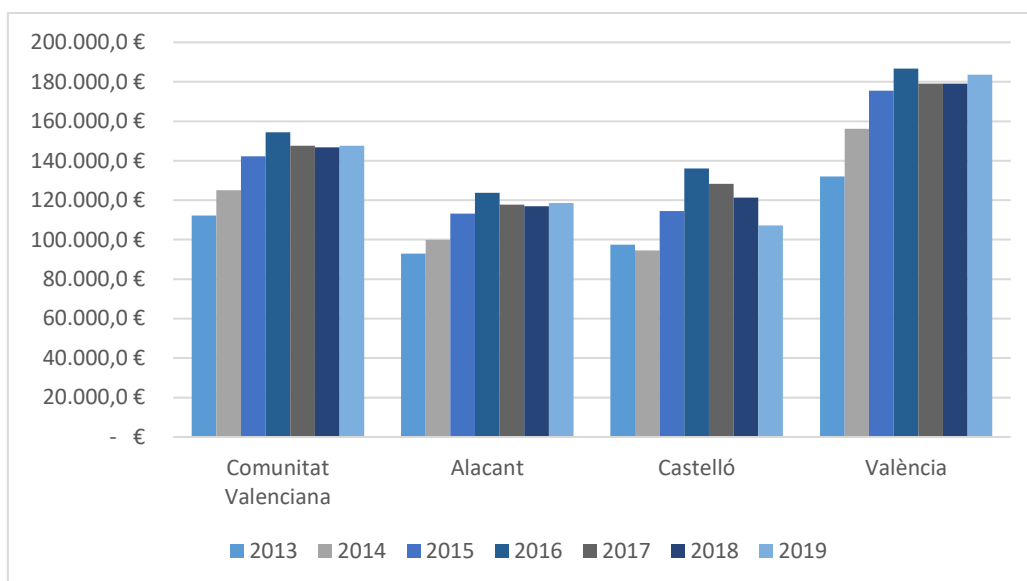
També se'ns mostra una evolució positiva pel que fa al percentatge de la recaptació respecte al total dels cinemes espanyols, situant-se la Comunitat Valenciana en un valor 11,3 punts percentuals per a l'any 2019.

Gràfic 79. Evolució de la recaptació en els cines valencians (IVA inclòs), 2013-2019. Font: SGAE

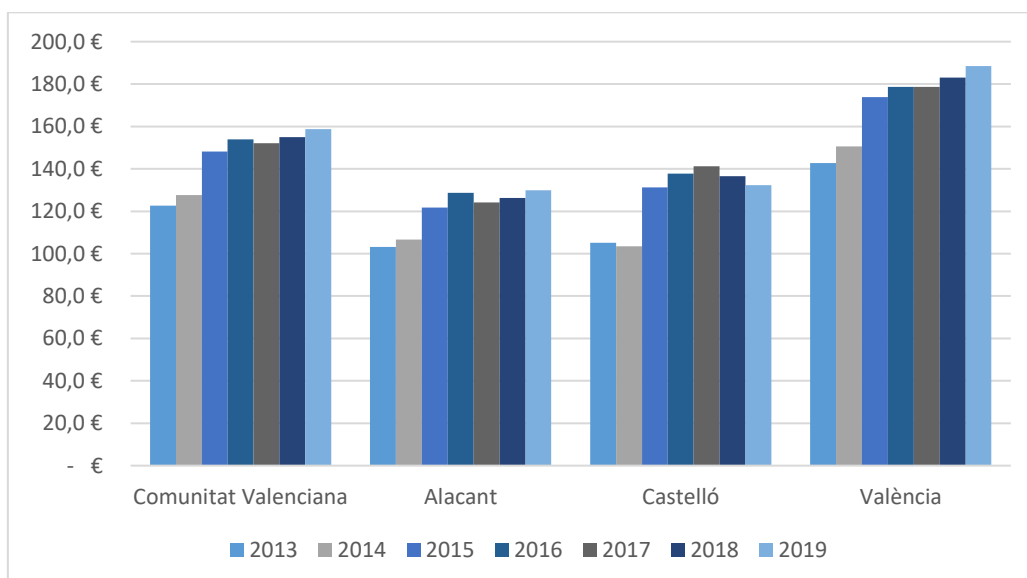
La recaptació mitjana per pantalla als cines valencians s'ha incrementat substancialment entre 2013 i 2019, encara que amb un cert estancament des de l'any 2016. Ocorre el mateix a les províncies d'Alacant i València, mentre que a Castelló des d'aquest punt ens trobem davant un descens de les xifres. Aquesta evolució té exactament el mateix patró que la del nombre d'espectadores i espectadors per pantalla als cines valencians; per tant, aquests moviments de dades es deuen principalment a l'evolució de la xifra d'espectadores i espectadors per pantalla, i no tant per canvis en el preu.

Gràfic 80. Evolució de la recaptació mitjana per pantalla en els cines valencians (IVA inclòs), 2013-2019. Font: SGAE

Si mirem les dades per sessió, ens trobem de nou davant d'un notable increment de la recaptació mitjana per al període 2013-2019, tant en les tres províncies valencianes per separat, com en el conjunt d'aquestes, encara que Castelló presenta un lleu descens des de l'any 2018. De nou, podem observar que les variacions que trobem en aquest gràfic corresponen a l'evolució del nombre d'espectadores i espectadors per sessió als cines valencians. Per tant, podem concloure que aquest augment de la recaptació mitjana es deu quasi exclusivament a un increment en el nombre d'assistents per sessió.

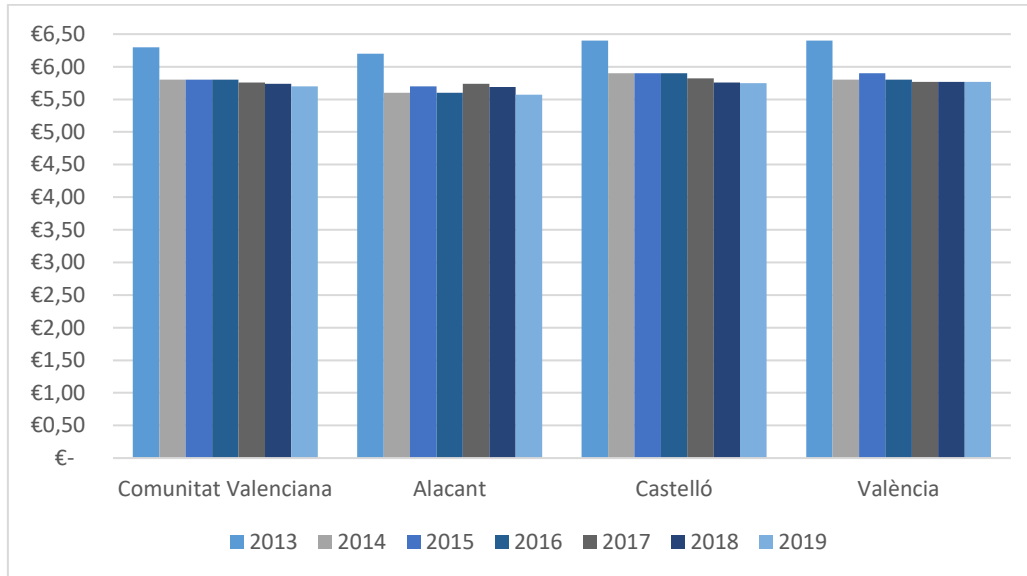
Gràfic 81. Evolució de la recaptació mitjana per sessió en els cines valencians (IVA inclòs), 2013-2019. Font: SGAE

Com ja hem vist als anteriors gràfics, el preu de l'entrada mitjana als cinemes valencians s'ha mantingut relativament estable al llarg dels últims anys, encara que amb un cert descens, parell entre les tres províncies, i un poc més fort entre 2013 i 2014. D'aquesta manera, podem veure

que la disminució del preu per al total de la Comunitat per al període analitzat ha sigut de 0,6€. Cal recordar que el segon motiu pel qual la gent afirma que no va al cinema (o no hi va més) és el preu. Per tant, aquesta reducció en els preus pot ser una de les variables per les quals s'ha viscut un augment tant del nombre d'espectadores i espectadors com d'un major consum de cinema per habitant, acompanyat d'un període de recuperació econòmica.

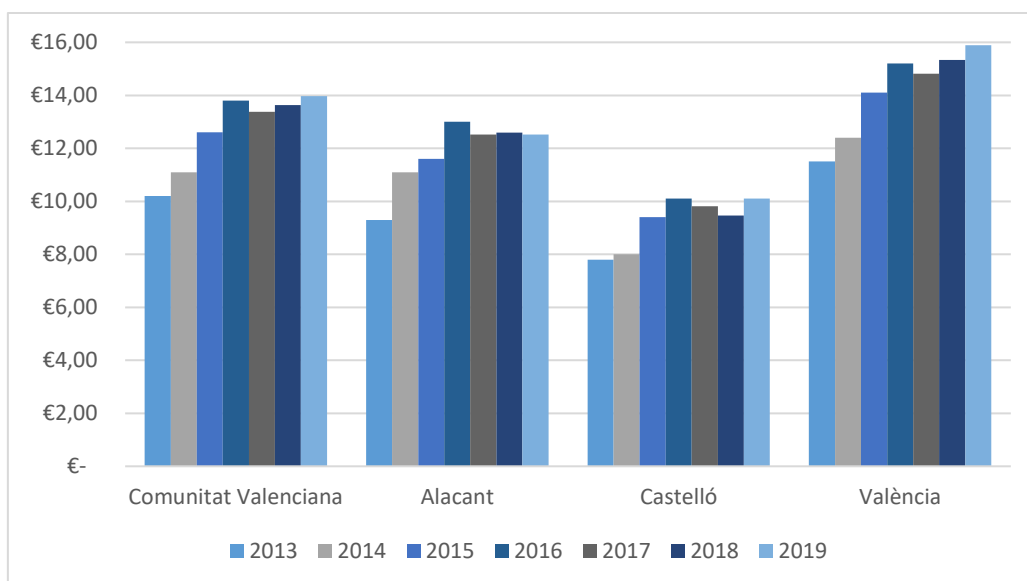
Gràfica 82. Evolució del preu de l'entrada mitjana en els cines valencians (IVA inclòs), 2013-2019. Font: SGAE

Si ho observem en termes de despesa per habitant, la Comunitat Valenciana ha experimentat un creixement respecte a l'any 2013, en el que la despesa era de 10,20€, front als 13,97€ de 2019. La província que ha tingut una major evolució positiva ha sigut València, amb un increment de 4,39€ per al període analitzat, i es situa així mateix amb el nivell més elevat (15,89€ en 2019, front als 12,52€ d'Alacant i els 10,10€ de Castelló). Tenint en compte el lleuger descens de preus que han patit les entrades de cinemes els darrers anys, podem afirmar que l'augment de la despesa per habitant no es deu a un augment del cost de les entrades, sinó més bé a un increment del nombre d'espectadors i espectadores a les sales de cinema.

Gràfica 83. Evolució de la despesa per habitant en els cines valencians (IVA inclòs), 2013-2019. Font: SGAE

6.3.2. Música popular

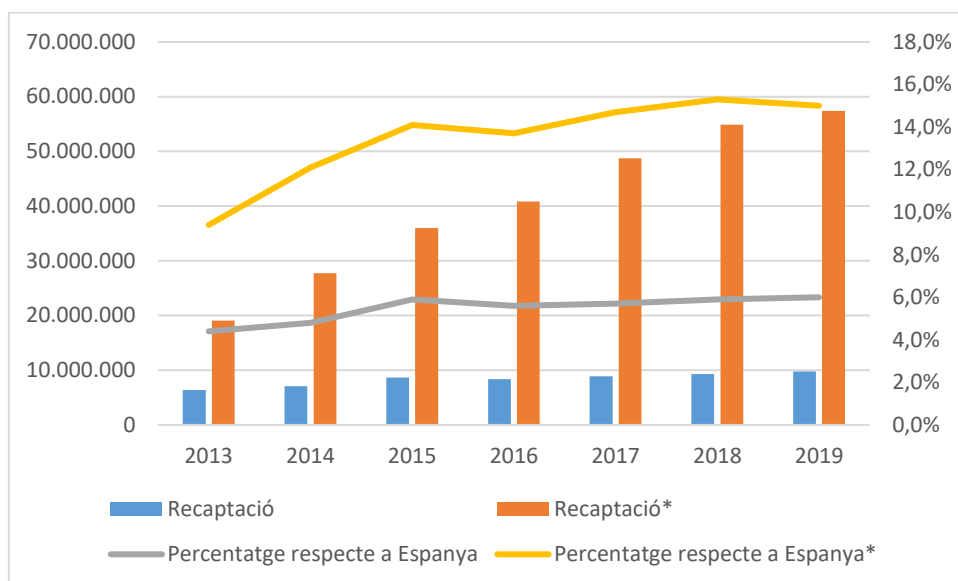
Si als gràfics anteriors ja véiem una clara evolució positiva tant del nombre d'espectacles com d'assistents als concerts de música popular, pel que fa a la recaptació trobem també un increment accentuat any rere any. Però hi ha una clara diferència entre la recaptació econòmica generada únicament pels concerts i la generada tant si hi afegim els macrofestivals, amb un increment anual molt major. Si els tenim en compte, passaríem de 19.084.576€ d'ingressos l'any 2013 a 57.394.806€ l'any 2019. En canvi, si els excluïem, la diferència va de 6.353.610€ de recaptació en 2013 a 9.739.806€ en 2019.

A més, si observem que, en referència al nombre d'espectadores i espectadors, la diferència entre les dades amb macrofestivals "únicament" doblava al nombre d'assistents a concerts sense incloure macrofestivals, amb la recaptació la diferència és abismal. Aproximadament per a les xifres de l'any 2019 la recaptació incloent els valors dels macrofestivals es sis vegades superior a la recaptació de la resta de concerts. Per tant, podem veure com el tipus d'esdeveniment de música popular amb un major nivell d'ingressos són els macrofestivals.

D'altra banda, en comparació al volum total d'ingressos respecte a Espanya, podem veure de nou una clara divergència entre les dues categories. Mentre que la xifra pertanyent únicament als concerts excloent macrofestivals es troba a nivells anuals propers als sis punts percentuals (6% per a l'any 2018 i 2019, bastant per baix del pes poblacional), si incloem els macrofestivals, el volum recaptat a la Comunitat Valenciana experimenta un creixement molt més acusat i arriba a situar-se en el 15% (per damunt del pes poblacional, que rondaria el 10%). Com havíem vist

anteriorment, la Comunitat Valenciana ha viscut de primera mà l'apogeu dels macrofestivals, prèviament a la crisi de la Covid-19, i dóna cabuda a alguns dels festivals més grans de tot l'estat.

Gràfic 84. Evolució de la recaptació dels concerts de música popular a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

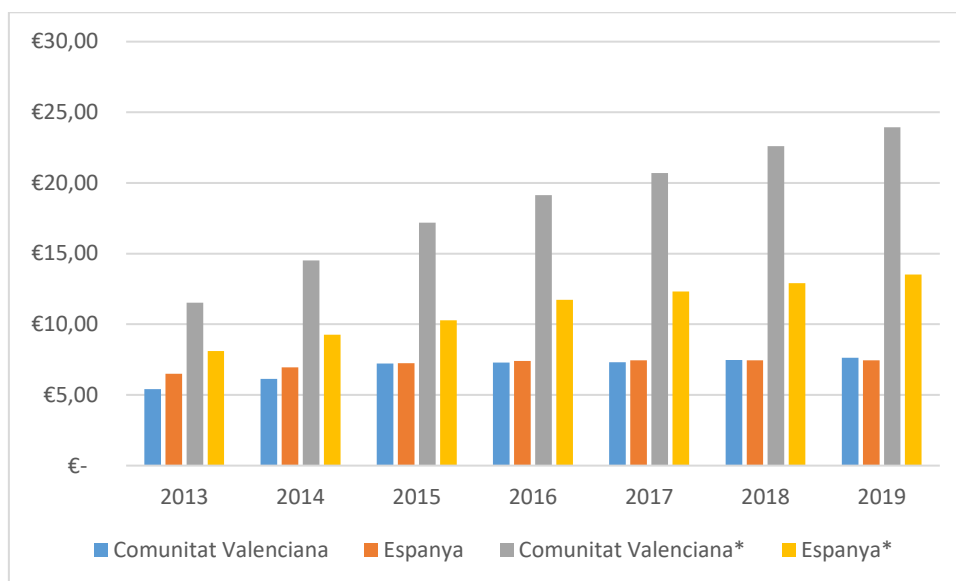

Nota: Els valors acompanyats d'un asterisc inclouen macrofestivals.

La recaptació mitjana per espectador/a de concerts de música popular a la Comunitat Valenciana també ha experimentat un augment progressiu del total de les seues xifres any rere any. De nou, amb importants diferències en funció de si considerem o no els macrofestivals. Si els exclouem, el creixement dels ingressos per espectador/a ha tingut un augment lleu, sobretot en els últims anys i amb valors més reduïts (7,64€ per a l'any 2019). Mentre que si afegim a aquesta xifra la recaptació mitjana per espectador que assisteix també a macrofestivals, ens trobem davant una quantitat molt més elevada i un creixement més accentuat, passant de 11,52€ per espectador/a en 2013 a ser 23,94€ l'any 2019. En conseqüència, podem concloure que la predisposició i interès de la població per a gastar en macrofestivals, i açò es pot deure a que aquest tipus d'actes solen tindre una durada més llarga, un major nombre d'actuacions i més diverses i fins i tot ofereixen serveis extres com poden ser l'allotjament o el menjar.

En termes comparatius, la recaptació mitjana per espectador/a dels concerts de música popular (excloent macrofestivals) a la Comunitat Valenciana ha aconseguit igualar la mitjana espanyola des de l'any 2015, i fins i tot superar-la lleugerament en 2019. Mentre que, si inclouem les xifres dels macrofestivals, veiem que la diferència en favor de la Comunitat Valenciana augmenta considerablement i s'amplia amb els anys.

Gràfic 85. Evolució de la recaptació mitjana per espectador/a dels concerts de música popular, 2013-2019. Font: SGAE

Nota: Els valors acompanyats d'un asterisc inclouen macrofestivals.

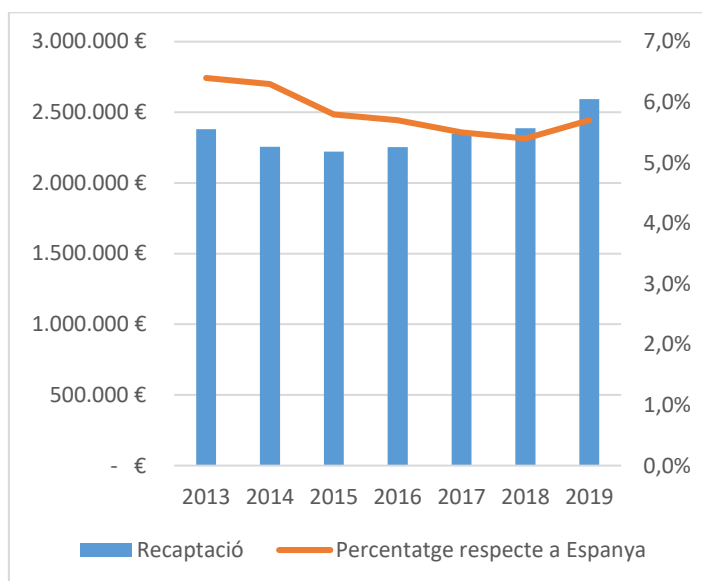
Pel que fa a la distribució per gèneres musicals, els concerts de Pop Rock en general concentraven en 2019 el 88,9% de la recaptació dels concerts de música popular. A molta distància se situen la música electrònica (2,8%), el Jazz, Blues i Soul (1,2%) i el flamenc (1,1%), mentre que la de la resta de gèneres musicals es situava per baix de l'1% del total.

6.3.3. Música clàssica

La crisi econòmica del 2008 va comportar una caiguda en la recaptació dels concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana que encara s'arrossegava en els primers anys del període analitzat. Però gràcies a la recuperació econòmica, i a un lleu augment anual del nombre de concerts de música clàssica, s'ha produït de nou un increment dels ingressos generats des de 2016, arribant l'any 2019 a generar 2.594.577€.

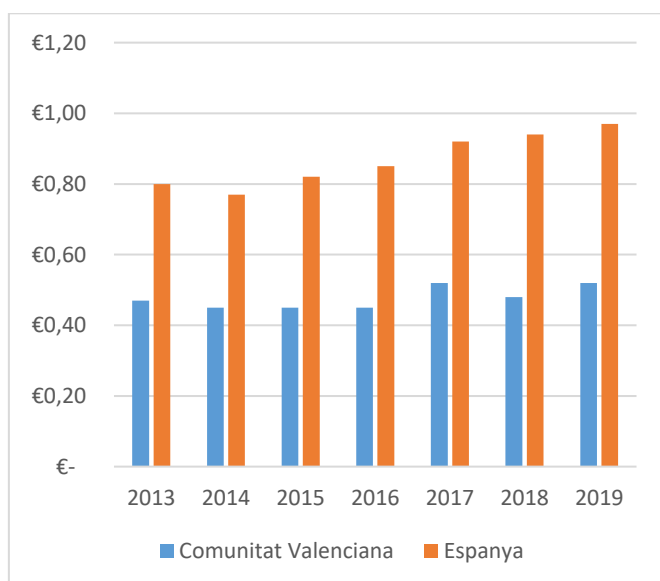
Així i tot, la proporció que aquesta recaptació representa dins del conjunt de l'Estat segueix situant-se en valors molt baixos, al voltant del 6%. Açò és conseqüència del major nombre de concerts gratuïts que es celebren a la Comunitat Valenciana, fruit, com ja hem comentat anteriorment, del fort fenomen associatiu lligat a la música.

Gràfica 86. Evolució de la recaptació dels concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Pel que fa a la despesa per habitant en concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana, veiem un lleu increment anual, poc significatiu, amb xifres al voltant dels 0,40€. Aquesta xifra és resultat tant de la considerable proporció de gent que no consumeix aquest tipus de cultura, com de la gran quantitat de concerts gratuïts o amb preus subvencionats que s’hi celebren. Més preocupants són aquestes xifres si les comparem amb la despesa mitjana per habitant del conjunt d’Espanya, que es troba en un increment més accelerat i presenta per a l’any 2019 una despesa mitjana de 0,97€, doblant així els ingressos que genera cada habitant a la Comunitat Valenciana.

Gràfic 87. Evolució de la despesa per habitant en concerts de música clàssica, 2013-2019. Font: SGAE

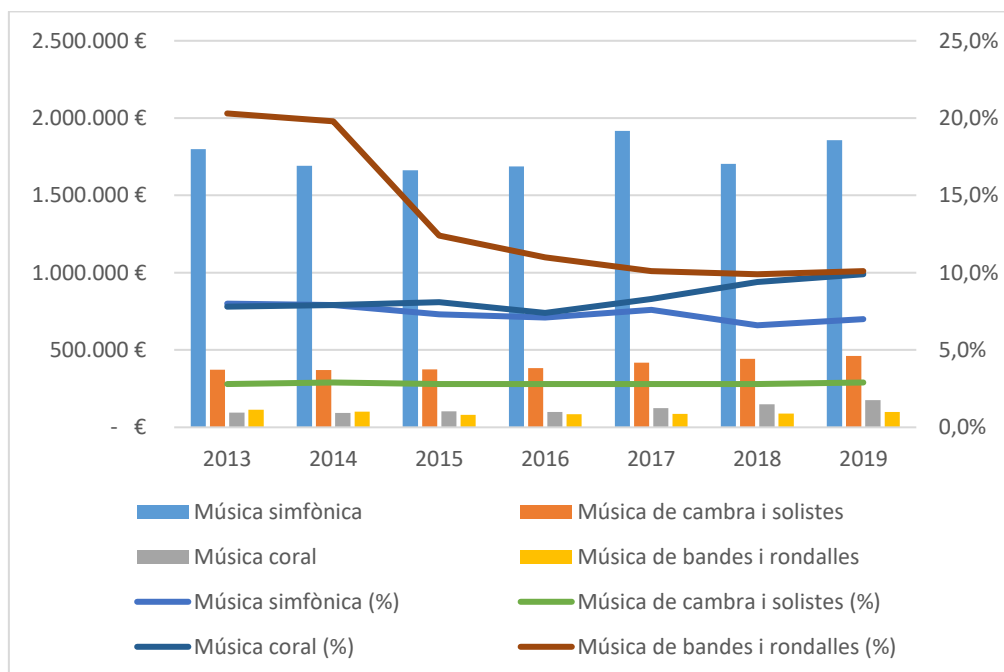

Una vegada analitzada l’evolució de la recaptació als concerts de música clàssica, el següent pas lògic és distingir com ha variat per a cadascuna de les diverses tipologies que la componen, i

analitzar així les oportunitats i debilitats amb les que comptem. Cal destacar l'elevat volum de recaptació (en termes comparatius) generat per la música simfònica, com a principal generadora d'ingressos, ja que mentre la resta de tipologies per a l'any 2019, únicament van generar recaptacions d'entre 99.768€ i 462.187€, els concerts de música simfònica van generar ells sols 1.857.142€. Aquesta xifra crida més l'atenció si recordem que es tracta de la tercera tipologia de música clàssica pel que fa al nombre d'assistents. D'altra banda, trobem la música de bandes i rondalles, que tractant-se de la tipologia amb un major nombre d'espectadors (314.532 l'any 2019), compta amb els nivells de recaptació més menuts, sense arribar als 100.000€ anuals. Aquesta disparitat es deu a que mentre que la música de bandes i rondalles té una ampla presència a la Comunitat Valenciana en forma de teixit associatiu, i es duen a terme una sèrie d'actuacions de caràcter gratuït molt esteses arreu del territori, la música simfònica es troba més professionalitzada, es celebra en grans escenaris i, per tant, el preu de les entrades d'aquests espectacles és considerablement més elevat.

En referència al percentatge que recaptació que presenten les diverses tipologies dins del total d'Espanya, podem veure que tant la música coral com la de bandes i rondalles (compensen l'alt índex de gratuïtat amb una major presència en territori valencià) presentaven en 2019 valors similars al pes poblacional, al voltant del 10%. La música simfònica es situava en un 7% i, per últim, la música de cambra i solistes representa tan sols un 2,9% de la recaptació generada en tot l'estat. Açò es deu, d'una banda, a que es tracta d'una de les tipologies amb un menor nombre tant d'actuacions com d'espectadors i espectadores anuals; i d'altra, a que únicament el 5% de les espectadores i espectadors paguen entrada per a assistir a concerts de música de cambra i solistes.

Gràfic 88. Evolució de la recaptació dels concerts de música clàssica a la Comunitat Valenciana per tipologia, 2013-2019. Font: SGAE

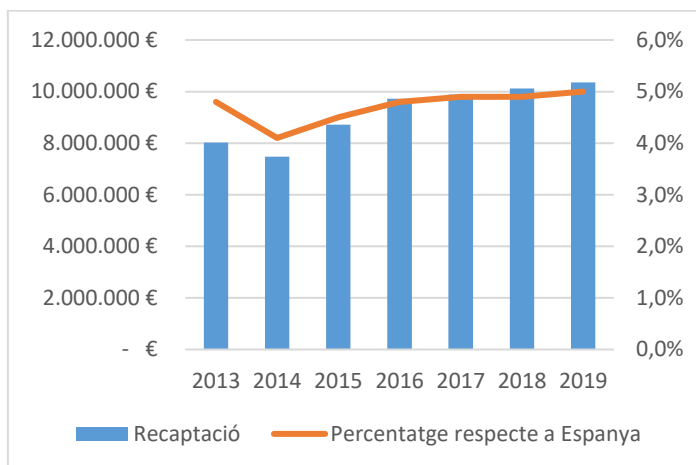

6.3.4. Teatre, dansa i gènere líric

L'evolució positiva del nombre d'espectadores i espectadors de teatre ha anat també acompanyada, i d'una manera més accentuada, d'un augment en la recaptació, amb un

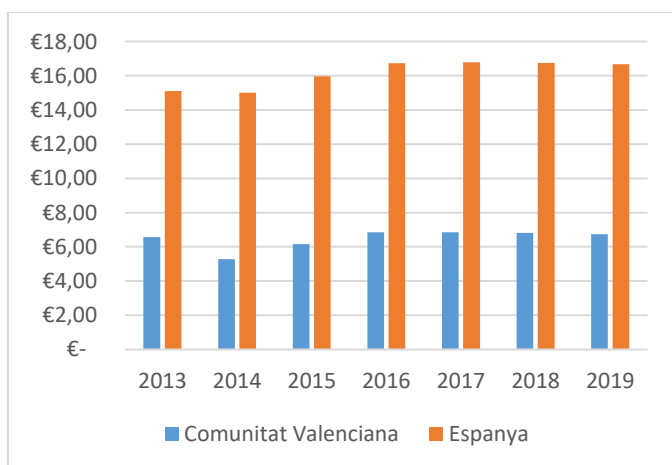
increment de més de 2 milions d'euros per al període analitzat (2013-2019). Veiem com, encara que aquest increment en valors absoluts també ha repercutit en un increment dels valors relatius respecte a Espanya, no ha sigut suficient per a apropar-nos a valors coherents amb el pes poblacional (al voltant del 10%), ja que per a l'any 2019, el pes de la recaptació del teatre a la Comunitat Valenciana únicament representava un 5% del total de l'Estat.

Gràfica 89. Evolució de la recaptació del teatre a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Aquestes baixes dades es deuen, no només a un menor nombre d'espectadores i espectadors de teatre menor a la Comunitat Valenciana respecte a la mitjana d'Espanya, sinó també a una menor recaptació mitjana per espectador/a. Mentre la recaptació mitjana per espectador al conjunt de l'Estat anualment es troba al voltant dels 16€ (16'67€ per a l'any 2019), els valors mitjans a la Comunitat Valenciana s'hi troben sobre els 6€ (6'75€ l'any 2019).

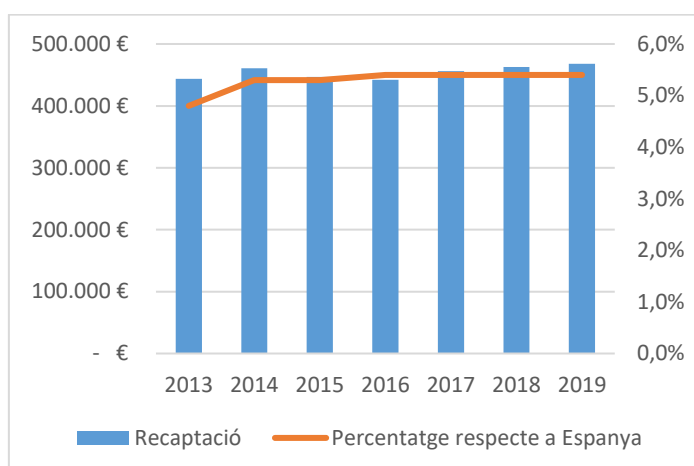
Gràfic 90. Evolució de la recaptació mitjana per espectador de teatre, 2013-2019. Font: SGAE

La recaptació total generada per les representacions de dansa a la Comunitat Valenciana no ha patit una variació en les seues xifres massa rellevant, mantenint-se així dins d'uns valors estables al voltant dels 450.000€ anuals. Unes dades bastant reduïdes si les comparem amb la recaptació d'altres tipologies culturals que superen el milió d'euros anual. A més, podem constatar que comptar amb un nombre de representacions inferior al de la mitjana espanyola com ja hem vist en gràfics anteriors, comporta també que la recaptació es trobe en valors molt inferiors respecte

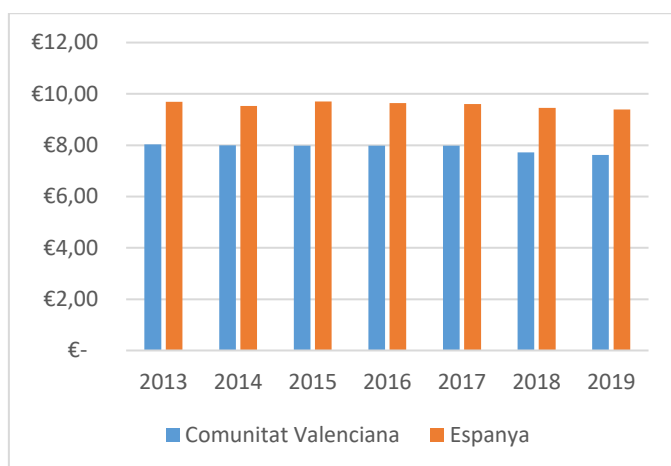
a Espanya, ja que la recaptació de la dansa per a l'any 2019 únicament representa el 5'4% de la recaptació total de l'Estat.

Gràfic 91. Evolució de la recaptació de la dansa a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Açò es deu tant a un nombre escàs de representacions com a una recaptació mitjana per espectador/a de dansa inferior a la mitjana espanyola i decreixent (en 2019, 7,62€ a la Comunitat Valenciana front als 9,39€ de la mitjana espanyola). De tal manera, sorgeix no sols la necessitat d'augmentar el nombre d'actuacions i assistents, sinó també d'aturar aquest descens de la recaptació mitjana per espectador/a.

Gràfic 92. Evolució de la recaptació mitjana per espectador/a de dansa, 2013-2019. Font: SGAE

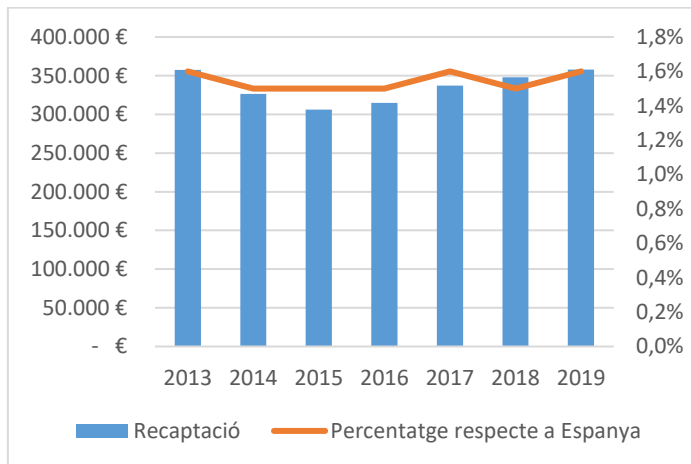

Pel que fa al volum de recaptació del gènere líric, veiem com es repeteixen els patrons ja mostrats anteriorment, en els quals la crisi econòmica del 2008 genera un descens de la recaptació que s'arrossega fins a 2014-2015. A partir de 2016, i a causa de la recuperació econòmica, la recaptació del gènere líric comença a créixer de nou. En aquest cas, creix lleument fins a arribar als 357.975€. Tenint en compte que es tracta de la tipologia amb un menor nombre de representacions, no és de sorprendre que compte amb uns valors tan reduïts.

El que sí ens crida més l'atenció és el baix percentatge que representa la recaptació del gènere líric a la Comunitat Valenciana respecte a la recaptació total en Espanya. Amb uns valors propers

al 1,6%, ens mostra que ocupa un pes molt poc rellevant respecte al conjunt de la recaptació de l'Estat Espanyol.

Gràfic 93. Evolució de la recaptació del gènere líric a la Comunitat Valenciana, 2013-2019. Font: SGAE

Aquesta reduïda xifra té a veure principalment amb la despesa mitjana que fa cada espectadora o espectador d'aquest tipus d'actuacions. Ja que, mentre la mitjana espanyola es troba en uns valors propers als 30€ (29,44€ l'any 2019), la recaptació mitjana de la Comunitat Valenciana no arriba als 10€ per espectador (9,85€ en 2019). Se'ns mostra així la necessitat d'augmentar la recaptació mitjana per espectador/a en les funcions de gènere líric.

Gràfica 94. Evolució de la recaptació mitjana per espectador/a de gènere líric, 2013-2019. Font: SGAE

